Y. iii. 6.

I. III. 6

S. Marco
di Firenze
n° 65

5 III 6

Iesus

In bancho .xiiii. ex parte occidentis

Iste liber est conventus sancti Marci de florentia ordinis fratrum predicatorum [illegible] dominus Magnificus vir Cosmas Iohannis de medicis civis [illegible] florentinus.

Cōmentum Auerroys super Porphiriū et predicamēta. Iohānes indaginen super perihermenias. Lyncomen et alius super posteriora Ar^{lis}. et multa alia opuscula in logica et phya.

Tabula opusculorum et tractatuū que in hoc uolumine cotinentur cū nūo cartarum quanta scilicet carta singula opuscula repiantur.

Cōmentum Auerroys super porphirium. — 1.
Cōmentum Auerroys super libruū predicamētorum Ar^{lis}. — 2
Dicta magistri Iohannis indaginensis super librum peri harmenias Aristotlis. — 6.
Questio utrum individuum sit individuū per formam substantialē aut per mām aut per quid aliud. [illegible] — 19
Cōmentū super librum posteriorum Ar^{lis}. in hoc opere frequenter allegat Albertus et lyncomiensis. — 23
Cōmentum Roberti grossateste episcopi lyncomiensis super librū posteriorum Aristotlis. — 39

Questiones in logica.

Querit primo utrum de intentionibus secūdis possit esse sciētia. 51
Questio est utrum intentiones secūde sint in predicamēto. 51.
Questio est utrum modus essendi sit in re tanquam in subiecto. 52.
Querebat utrum modus essendi: uel proprietates quibus res gradātur in predicamēto, addāt aliquid ipsis rebus ut sint idem. — 52
Questio disputata proponit utrum ordo predicamētalis sit possibilis, circumscriptis proprietatibus rerum. et est magistri Angeli de Arretio. — 53
Querit consequenter á quo fiat ordo predicamenti, aut á re sive forma substātiali: aut á proprietate — 54
Querit utrum universale sit subiectū in libro porphirii. et est m. M. d. au. — 55.
Querit utrum universale sit genus ad predicabilia. m. d. Ag. — 55.
Querit utrum universale reale sumptū formaliter habeat esse in re ex circumscripto opere intellectus. m. d. A. — 56.
Questio est numquid entia rationis formaliter sint nihil. — 57.

Questiones in philosophia. et alique in logica.

Questiones Magistri Taddei de parma. super tres libros Aristotlis de Anima. — 58.
Quia nō nulli dubitant quomodo intellectus numeretur numeratione corporum: cum philosophus ipsum dicat simplicem et immaterialem: [illegible] hanc questionem disputando perquirere. [illegible] — 84
Quesitū fuit utrum quiditas rei materialis [illegible] intellectus nostri materialis. — 86.
Liber de corpore celesti: et de iis que ad ipsum pertinent. sive liber de materia celesti [illegible]. incipit. Necesse est hunc mundum [illegible] et [illegible] virtus gubernetur inde. [illegible] libro [illegible] ista [illegible].
Utrum de corpore celesti possit esse sciētia. — 89
Utrum celum moveatur a se ipso. — 90
Utrum celum sit animatum — 91.
Utrum intelligentia movens orbem sit [illegible] orbi [illegible] esse. vel forma substātialis sue materie. — 92
Utrum celum habeat materiam. — 93
Explicit liber de corpore sive materia celesti et substantia eius.
Utrum generabile possit aliquid fieri. — 96. Utrum [illegible] — 99.
Utrum materia sit intelligibilis per se. — 99. Utrum [illegible] — 10[illegible]
Utrum materia sit per se divisibilis in partes eiusdem rationis. — 101.
Utrum dimensiones precedant formam in materia eodem nūo in [illegible] et corrupto. — 102
Utrum in eadem portione materie possint esse plures forme substantiales — 103
Utrum forma generis et speciei realiter differant. — 105
Utrum omne generabile, necessario generabitur [illegible] magistri [illegible] anno domini. 1318. Incipit. Ad honorem [illegible] — 109.
Utrum tempus sit quātitas continua aut discreta. [illegible] Guilhelmi de anglia generalis fratrum minorum. — 110.
Utrum gravia moveantur ex se vel ex alio. qo magistri Tadei de parma. — 114
Utrum dimensiones interminate precedant formam substantialem in materia. et utrum corrumpantur supposito quod precedant. qo magistri Tadei de parma. — 115
Questio est quid sit medium in demonstratione. [illegible] de [illegible] — 117
Querit super 7°. metha^{e} utrum forma substantialis sit tota quiditas rei. vel ad quiditatem spectet materia et forma. — 118
Consequenter circa septimū querit utrum entia mathematica habeant diffiniri per materiam intelligibilem: ut per hoc simile [illegible] quid sit materia intelligibilis. — 119
Utrum actio sit subiective in agente. qo f. Guil. de anglia. — 121
Querit utrum generis repugnet [illegible] efficientem. [illegible] — 122
Questio est utrum per impressionem speciei sensibilis in medium [illegible] quātitas rei sensibilis minuatur. Magistri angeli de aretio. — 123
De intelligentiis et motoribus celorum: et quid. et quo intelligat de deo. Incipit. fuit quo proposita utrum illud quod intelligit [illegible]. — 123
Erat dubitatio utrum situs et ubi realiter distinguatur. — 125
Fuit dubitatio [illegible] mota. utrum dimensiones interminate precedant formam substantialem in materia. et cum hac eadem nūo maneat [illegible] aut [illegible] speciem. — 127
Sexta dubitatio mota fuit utrum motus localis [illegible] sive [illegible] speciem sit perfectior motu augmenti. — 128.
Septima dubitatio mota fuit utrum imago que apparet in speculo: sit in speculo subiective. aut in aere [illegible] speculum. — 129
Querebat utrum dimensiones interminate sic precederent substantialem formam: quod [illegible] substantialis forme. — 132
Querit utrum in celo sit materia. — 134
Utrum species intelligibilis sit aliud realiter [illegible] intelligendi. [illegible] — 136
Utrum elementa sub propriis formis maneant in mixto. [illegible] — 140
Utrum in anima sensitiva sit aliquis sensus agens. [illegible] Incipit. Querit utrum [illegible] speciem rei sensibilis [illegible] et per sensum quod est subiectum sensationis, sit aliqua alia [illegible] sensationis [illegible] existens in anima [illegible]. — 146.

Incipit comentum Aver. super Porph.

[illegible]

Incipit commentum a[lberti]. super librum predicamentorum aristotelis.

[I]ntentio in hoc (?) ... et explanat suas ... in libris aristotelis in arte loyce: que ... in reliquis libris est. In capitulis autem ... in hac arte que est liber predicamentorum. Et dicitur quod iste liber dividitur in partes ... quarum prima fit ... in libro ... supponit differentias. In 2a vero narrat predicamenta 10 sigillatim describendo unumquodque illorum ... et dando proprietates suas probabiles. In 3a vero docet ... predicamentorum vel plura in eo quod predicantur. In prima parte sunt capitula ... narrat ... In 2o narrat quod sit substantia ... In 3o docet ... notificat ... In 4o narrat ...

[illegible]

...rum q' spissitas significat aliquam positionem partium. quia dicitur spissum in
cuius partes appropinquant quodam quodam. rarum vero cuius partes sunt longe
[illegible] quodam quodam. et leue dicitur in cuius partes sunt equaliter
site ipsis non superfluens quoddam super quoddam. et dicitur asperum in illo
cuius partes sunt non equales sed superfluit quoddam ipsorum super alterum.
Dixit quod fortasse [illegible] quod hic sunt quedam qualitates alie. Dicit iste
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Incidat unu

f.

hic e dictu q hic e pedes. Et. ij. cont. hic factu cont q i z etz q hnt se ut quang q quera. vn dicat q gnatiuz hz gnu. q lagena hz lunu. Et. 6. prima passionis sic se hz. no hz pectina. q hz uxore et hz domia. n q hz i rtio q i rta hz e l ogi quior ista mos f q s dz hic. qr smo nr hz uxorez no v sugt pl q appo quo. Nis q forsasse appeb ser mon nro hic i rtio a. pt has qs narauim. n qr i rtio es faos hic se qs narauim q s f ista ppi lacoes sufficientes. Copleta e expo libri pdicamentorum cu adiutorio dei. qs se lib p yer. i. i rptacois. Explic cometu am. sup libro pdicamentorum.

bon e bon e a pst. Sa bon no e malu e va pac. q h bon no e bonu e fla pst. Sa bon e malu e fla pac. Sa suppo e q i opio q e va l fla pst mg e l fla q i opio q e va l fla pac. q tuc ph cu d ergo. d at pui itez opioi mg ut opio e gia mg fla p hay suppoz. Sz h opio bonu e bon. mg e va. qr pst e va. Sa bon no e bon. mg e fla. qr e fla pst. h aut bon e malu e falsa mi. qr fla pac. p p suppoz. ergo huic ut opioi bon e bon. e fla gia bon no e bon. q e d gio mo opi ut opioi e mi. q mi. p i lra. alit a possz h p o legi i q ph p itendat n silli. f o q h ifert pn silli. pmus fil sic fort opio q e pst fla mg e fla q illa q e pac fla. Sz h bon n e bonu e fla pst. Sz h bon e malu e fla pac. g h bon no e bon. e mg fla q h bon e mal ph poit mi. q ma. i lra. p d at mi. i q q opp d. i bon e b pst. h aut bon no e malu. e va pac. g sup p opp i ste bon no bon. e fla pst. h aut bon e maluz. est fla pac. q e mi. d. opio va l fla pst mg e va l fla q opio q e va l fla pac. q tu d ergo ea. p pn silli. opio mg fla o pioi mg ut gia e. Sz opioes d io mo opi sut gic. si g sup opio bon qm bon e ista pst. a i d bono qm n malu e. i. bon no est maluz e va pac. qr bono ac malu no e. q sup s i bon n e bo nu e fla pst. Sz h bon e mali e fla pac. q i h declau sua mi. psilli. q tuc p ma. cut p moz. i. i una qz opioi s q st e va l fla. g sup illa bon n e bon mg fla i bon e malu. q tuc p pn silli. g qr i e q opio q e pst fla e n. g fla q i q e pac fla. q ea opio q m b onu n e bon e fla pst. Sz i bon e malu pac. q qr sup opio q p st e fla mg e fla q l q fla e pac qr d bono q e nt. i. q e de gio mo opi sup mg e gia ut opio i. d gio q fla aut mg e sing q hz giaz opioz. i. opi mo opi gio mg e gia ut opioi. Sz Cotraria ph opio fla q mg distat ab opioi va mg e gia. Sz opio fla mg distat ab opioi va q e de gio mo opi. g opio fla d gio m opi mag e gia ut opioi q opio fla d gio mo. ma. q mi. p i lra. ma. pb p diffioz gioz sic. Cotra sut q max ast distat. g p diffioz giop. illa q mg distat mg sut gia. Sz opio fla d gio mo opi mg distat ab opioi c. mi. pb cu dic illa no sic. i opio fla q distat pac q mt mi q i fla q distat ab op inioi va pst q i mt. mo opi fla d gio mo opi dist ab opioi va p st q i mt. opio a fla d gio distat ab opioi va mt. g d gio mi distat q opio fla d gio mo opi distat a opioi va q illa d gio mi. p i lra. d. q illa fla q e pto. n i n e maluz no i distat a va pst. Sz pac qr i icat bo no e bon. mi distat et pac. a bon no est bon. distat a va p q i mt. va bu dico q op inioz d gio mo opi sut git q e gia mag al distat. h e ma. q si haz gia e. i. si ap aliq isto p en p eit gi it opioi ma e qm h. i. q e d gio mo opi mg e gia opio d gio pto. et bn dico q ista opio fla d gio mo opi gia pioi qr mag distat q illa q dic qm bon e malu qr licat hac sup bo nu no e bon. Sz hug. v ph p. q tal e. Opioi simp gia e simp opio. Sz opio d gio mo opi e opio a d gio no e sip qr iplicat i d gio mo opi. g opioi opio fla d gio mo opi e gia. tota roz p i lra. Sz amplius. v p roz. p e talis. Cotrarietas eodz mo accip e i oibz tis. qr i tis ul q i hus. i. i actn oz silr st hre q ro gi i oibz tis accip e eodz mo qr gietas e cois pa io oz hre cotz cotz. Item gietas e pa i ptes f foz io pst i e. et p gnos i oibz ex h ue vifica ma. q ro gi accip e i oibz tis eod mo. Sz i tis sblibz no supi tas ex opp p ex Sz ex opp f moz. v g. v q opina hoiz no e hoiz. Sz opinat q huz ei q opia hoiz e hoiz. g gietas eod mo accip e i tis actn qr gietas supi in tis actb ex oppositis f moz. tota roz p i lra p ma. Sz mi. Sz Amp. v ph poit vltiaz roz. q e talis. sic se hnt i dut no bon e bon. no bon no e bonu ex una ptt. sic se hnt i dut bon e bon. bon no e bonu ex a ptt. Sz p dut sut git. g Sz dut. ma q mi. p i lra. p poit ma. d. sic se hnt i dut bon e bon. bonu n e bon. ex una ptt sic se hnt no bon e bon. no bon no e bon ex a ptt. Sz i st sut git q p bat cu dic Ut g hin opioi no bon no bon. e aliq i iz tas gia l ista no bon e maluz. l i n bon no e alu. l no bon e bon. p dut n sut git qr stat cu ea qr c hac bon e n bon stat h n bon e maluz. S a stat cu ea. s. no bon n e maluz. acto ei h emitt e no bon. q tn no e mala lo d bono no rus qr ist n e bon n malus. g 3 q d no bon e bon. e gia. g p locu a sili i dut bon e bonu. bon no e bon. sut git. Sz hec st d gio mo opi g q e. tota roz p i lra. Sz Ed. v ph has. 6. ras po in tis vlibz suptis i defi d sr pst sui t i u suptis s. u si sup ti vlts u. ut e bon e bon. nllus bon e bon. q e no bon un. nllus no bon e bon. ad hos tos posst appli pdce ras sic ad hos fu tas git f mo huz opi. Sz Quant. v postq o q r fuat gietas i opi q accip aic. h doct silr e accip gi i en e i opi q opioes d gio mo opi st git q qr en aff ut q ut sut ou q q e nu aic. g sic e i en q gietas i en accip sic i en d mo en sut git. q d h p stati app d h decous. d. cod mo ac cip e opp moz ue q p hac add no vlt p plus hic n q ph log d git gr st t ad e qus oppos. Ca aut. h p v pt giap

d mitte au. i z d aia n q opp oz aucp. q amic n ot q l u m vt q u pp coloz p st i i elli t hz mois. l qr det h itu q for u i sibi litatis colo r q h e i po f cu. l qr det h itu q for me pp q recipiat ad ab obo. l pp ut q i q mo e fz. tt q. g q ut q me i dget h itu q for l uis n recipiat ad ab obo. Sz n recip n sz g q c. Dein ac roi. qm si h e tuc s q q i q u g u idiss coloz psz indicat d colo abs z eo q h ut q g d colo i b pandicu. Sz a fz e d sc. Sz q p pona qas sit nat i c bz is. po e p t q. s. picris colorati mltiplica p mt q q figuc i s p t. Sz q z e a i. s. p i fi n i spculo. cad z e p t s gui az i i pupilla i sti s i ocls sit apt. na pupilla isti q e d s e e coz tc s i q pulitu sic q spcch. Sz z s. z a cpta i pu villa isti tad z ecapi e i t ut u sua. Sz q nt fi i a ui d istis colo i b q p t o z n uiois

hec dicatum q hec e peide. Et. q⁹ autem s(ecundu)m factum contra
q i zebz q hnt se ut continet q contra. un dicat q
continuatur h3 gnm q lagena h3 tunnam. Et. 6⁹ s(ecundu)m maz
ressiones sic sed no nr h3 ptantiaz. q h3 vexor et
h3 dominum. n q h3 i tactio q i tactis h3 e longi quaior
ista mo'ns s(ecundu)m quod dz hec. q s(er)mo nr h3 vexaz no v
fugit pl's q gappiquatio. Ang q forte asst appeb(a)t ser
mo'ns nro hec i tactio q. pt has q's narram. n q
i tactio est facie s(e)c hec sit q's narram. q sic s(ecundu)m istam q ppi
latione sufficientes. Completa e expo libri primi
cum adiutorio dei, q est liber ... i reptatoris.
Explic(it) co(m)mentu(m) su(per) libro p(ri)mo.

[illegible]

a ad colorem, na(tura) e(st) q(uod) e(st) ... effectivum coloris. q(uod) l(icet) ph(ilosoph)us d(icit) n(on) fecit mentione(m) in 2° de a(n)i(m)a. de quo i(n)tellect(us) ... duo s(cilicet) lume(n) et colore(m). ¶ Alia r(ati)o no(n) e(st) solue(n)da cu(m) n(on) sit (contra) positione(m). Et sic de 1°. Iste liber e(st) conuent(us) s(anct)e marie de florentia ord(inis) p(re)dic(atorum).

M ouet(ur) dubio ut(rum) i(n)diuidua sit ... p(er) for(mam) s(ubstanti)ale(m) aut p(er) q(uan)titate(m) ... aliud. ¶ Et a(rgui)t(ur) p(ri)mo q(uod) n(on) sit i(n)diuiduat(i)o p(er) formam. q(ui)a id q(uo)d p(er) na(tura)m sua(m) tendit i(n) unu(m) n(on) e(st) ca(usa) multitudi(ni)s (et) distinctio(n)is ...

[illegible]

[illegible]

Incipit p^m^ liber prior(um) ar(istotelis).

[O]mnis doctrina et c(etera). In isto lib(ro) sic(ut) et i(n) aliis. q(ue)ritur ... reg(itur) cu(m) ... sicut ... put vult ... alb(er)t(us) ... reqirit(ur) ca(usa) for(ma)l(is) et effi(cien)s ... aliis libris ar(istotelis) ... requirit(ur) ca(usa) fi(nalis) et istat du(pli)c(ite)r ...

[illegible]

et qui ī sit ex reb᷑ q alio m̄ fuerūt ſbatt [illegible] io ē eād p̄ ɔ ḡtō .

Dubi° . ē . d ordinatē illarū p̄ ɔ ḡtōnū vt q̄ ē p̄cedat q2 ē . a[t] ī

ſcīā hītā ī inueniendo p̄cedit q2 ē . nā illā aquit[r] p̄ ſſʒ ī ſcīā nō hi

tā p̄ [illegible] p̄cēd q̄ ē . q2 h̄ hēt p̄ ḡ maz . Dicēd alexād[r] q̄ ad p̄t ſc

[illegible]

No.

[illegible]

No.

No. b.

No.

No.

No.

Imediata

No.

24

no est notia i hue q̄ sc̄ ſ̄talit' d'intez i co redut' ſz q̄ptu ad dign
itatē q̄ vtualit' igredut' iglz oz resolui' ad p̄ma itellecta
ālit' ēt n' fact' sim' ſz forte poss& fieri aliq̄ dignitas sup̄fic
ialit' p̄t istā resoloz sic̄ dicit' faut ag̃u' p̄t hēc q̄ resoloz
ip̄i arguitoris. Nota dictum. No q̄ determioz n' pced' in
i fituz. q̄ ſz 7 p̄a s̄t duo ex. q̄ vnū d' alio pbat' p ad q̄ ē me
it illa. 7 q̄ ē ibi tat' duo extrema neio erut' me^a finita.
Circulo. No. q̄ hic log̃ ari d' fac' q̄dint p̄o^{mt} acceptis. q̄ si
ad no p cedet' ab eod' i idez q̄ fac' circulū. diffomt' et pct' ſ̄ cic
ulū no negat hic pho. Ñ h' d' the q̄ pho i isto c̄l, vsq̄
ad i^o. Sz q̄ differt. sep log̃ d' dnt po^{ma}. Vt no q̄ s̄t d ya p̄t ē
circulare tū q̄ ad utruq; pct' cit' sim' d ya. q̄ post' ē utruq; p
tez dilusio nūc i pbabilioz. ſz si determinis circula' fco no cit'
sim' d'nito i utroz pct'. Vbi vt' p'misse poss̄t ē noticie 9
7 ē tia 9 p'mixis i eod' pct'. q̄ sic. q̄ an° p̄t i fert' sunt vt fin
ez. 7 sz p̄t i fert' an° ut efficac' ut ille i fim' fan' ē q̄ accep
pon& tales, 7 ch accep pon& tale ergo fan' ē. nā cat s̄t ō iui

[illegible]

dubitati sunt h[ec] tria. Et quod ea r[ati]o q[ue] p[ro]bat[ur] sic digni[ta]tes ma[the]m[atic]e ut d[icitu]r ex h[oc] libro q[ui]a demo[nstrati]o e[st] ex i[n]me[diat]is et maxi[m]e s[c]itis. Si[militer] q[uod] situ id e[st] passio e[st] i[n] e[st] s[e]c[un]d[u]m ma[the]m[atic]e ut d[icitu]r .6. hui[us] libri hunt. Et no[tandum] q[uod] no[n] fit d[e]sce[n]sus d[e] g[e]n[er]e i[n] g[e]n[us] si una s[c]i[enti]a accipiat easd[em] digni[ta]tes cu[m] alia. talia e[n]i[m] sunt co[mmun]ia. Et istud e[st] si una accipiat s[ecundu]m al[ter]a[m] r[ati]o[n]e ea[m] s[e]c[un]d[u]m p[ro]p[ri]a[m] ... pho ergo de istis trib[us] distixit ut sciat[ur] quid e[st] d[e]sce[n]d[er]e ...

[illegible]

No. bn.

[illegible]

et p(ri)uatio lu(m)i(ni)s i(n) l(u)na q(uod) e(st) s(ecundu)m q(uo)d d(icitu)r luna eclipsat(ur) p(ri)uat(ur) ...
ali(u)s q(uod) i(ste) o(mn)es ille expo(siti)o(n)es expo(siti)o magis u(idetur) e(sse) p(er)tin(en)s
a(d) p(ro)p(ositu)m. Dub(itatio) s(ecun)da. Hic dic(it) Lico(niensis) auctor(itat)e phi(losophi) i(n) libro de a(n)i(m)a
q(uod) tres s(un)t sp(eci)es diffi(niti)o(n)is. Alia no(n) e(st) ex ma(teria). Alia uero ex
sp(eci)e .i. ex for(ma). Alia ex utraq(ue) ut ira(m) diffiendo ex mat(eria)
...

q[uia] diffinit[i]o sit eius apud int[ellectu]m. vn[de] no[n] [com]petit illis q[ue] sunt signata
intellect[us]. Talis q[uidem]. Hic assignat q[ua]rta[m] alia[m] r[ati]o[ne]m. diffi[niti]o[n]es sol[um] it
eius oz. supp[ositi]o[n]es q[ui]t no. 10 q[ui]t. Ite d[icit] lic[et] [com]p[re]h[en]d[it] diffi[niti]o[n]e[m]
app[re]hend[it] i[ll]a e[st] diffi[niti]o no[n] e[st] n[on] int[ellectus] q[ui]a mo[do] fu[n]t cadens sup[er] vnu[m] ex
plurib[us] q[uo]d e[st] int[ellectus] [com]po[n]it ordinat[ur] un[de] adalius. s[ed] e[st] sic visus
cadens sup[er] visib[i]l[e] ex p[ro]p[ri]o [con]volutu[m]. et audit[us] cadens sup[er] vocem no[n] q[ui]
fusa[m] s[ed] [con]tinuata i[n] s[e] n[on] audit[ur] sui[s] [con]tinuis. vn[de] d[icit] q[uod] int[ellectus] diffi[niti]o[n]is n[on]
est n[on] app[re]h[en]sio sui q[ue]madmo[dum] visus [et] audit[us]. Ex q[ui]b[us] [autem]. Hic assig[nat]
q[ua]rta[m] alia[m] r[ati]o[ne]m. supp[ositi]o[n]es q[ui]t. s[ed] tales q[uod] ip[s]is [con]tinetur i[n] ea q[uod] ip[s]a s[unt]
su[n]t h[oc]. s[ed] diffi[niti]o[n]es no[n] s[unt] hu[ius] 10 q[ui]t. Neq[ue] atome[n]t. Hic d[icit] li[bro]
q[uod] q[uia] i[n] h[oc] [con]tinuis assi[gna]tio i[n]venit a[d] ap[er]ti[u]s q[uod] o[mn]is supp[ositi]o [et] petitio
est v[er]a q[ui]a g[enera]l[ite]r putat h[oc] i[n] [con]tinuis 10 remou[eri] h[oc] d. q[ui]t. Ampli
petitio. Dubitat[ur] vtru[m] diffi[niti]o sit vlis. q[uod] sic. q[ui]a i[n] e[st] o[mn]i [com]municati
[illegible] vt d[icit]. 6. tho[pi]. 2[º] q[uod] diffi[niti]o int[ellectu]s sig[nifi]cat q[uod] nomi[n]e nom[en] aut
[illegible] 6. me[taphysice] p[ri]mo sig[nifi]cat fo[rmam] q[uo]d 1. et[iam] q[uo]d [con]ius asi[gna]t v[ni]tu[m]. 1.
suppositu[m] q[ui]a sig[nificatu]m [pre]dicat[ur] [com]ult[um] po[n]it vt q[ui]s h[ab]et ad supp[ositum]. ideo
diffi[niti]o n[on] e[st] vlis l[ogice] p[ar]ti[cula]ris h[oc] s[cilicet] l[ogice] p[ar]t[icularis] dici q[uod] no[n] est vlis. l[ogice] p[ar]ti[cula]ris q[ui]a ist[a]
[illegible]

et finita. hec tamen generato ut dicitur successive possibilitas inter recta
pictio in parte sua post partem. Et nota quod ... ex quibus arguit scientes
non sunt generabiles quia non solum raritas est causa alterationis generationis sed quod
remissio qualitatum activarum et passivarum. unde ex aere aqua generatur
aqua. et tamen non est rarior aere. ymo spissior aere in decuplo.

Item nota quod arguendo sic in maiori generabili non videtur concludi. quia non
formatur per sillogismum. est tamen argumentum reducibile in sillogismum per conversionem
maioris in terminis quod potest fieri in hac maniera. Et nota quod ex illa littera
potest accipi quod duplex est generatio. quedam tenens gradum inter ... quedam tenens
gradum per ... Augetur autem. Nota quod si dicatur unum in parte quod in parte ...
ex uno latere crescit ... et ex alio in parte. quod in sumendo partem ...
sed unde dicatur augeri de ... in latus. Item nota quod sicut d...
ostratio augetur supponendo ... sed ... post ... sic etiam quod ...
endo partem post passionem semper tamen tollet ... Hic
dubitat licet. quo modo sit quod ... augmentatur in infinitum
in post assumendo quia sed hic videtur quod non est contra ulterius et ... et sed hec
videtur quod non stat ... in sursum et deorsum quia si stat non est sumit
unum sed alio in infinitum. Et respondet ad hec dicens quod non est possibile
quod supponatur unum sed alio in ordine predicamentali descendendo in infinitum
quia sine dubio sic non est contra ulterius et ... nec est stat
... Et dicit quod in arismetica quod in ... supra quas erigitur ...
stat in infinitum et sic ... in ordine predicamentali. quod nulla sed alia
est. sed tamen quod una species est ... constitutis species ... et ...
sic binarius sed quod est ... trinarium ... est ternario ...
ordine predicamentali sic hec species ... Et trigonum ... est quadr
ato et ... erigitur super ...

[illegible]

aliquid perditus absolute amore et fantasiis rerum corruptibilium. Et ut dicit quia ipsa puritas oculi animae nostrae per corpus corruptum obumbrata et aggravata est omnes vires ipsius animae rationalis in homine nato corrupte sunt per molem carnis, nec possunt agere, quia illa quodammodo sopite sunt.

[H]oc dicit Lincolniensis in fine huius partis, quod causa quare obnubilatur visus animae per molem corporis corrupti est quia affectus et aspectus animae non sunt divisi, nec attingit aspectus eius nisi quod attingit amor et affectio. cum ergo amor et affectio animae convertitur ad corpus et ad illecebras corporales necessario trahit totum aspectum et advertit cum a lumine suo quod se habet ad ipsum, sicut se habet sol ad oculos exteriores, aspectus a mentis a suo lumine aversus necessario convertitur in tenebras et tenebrescit, donec ...

[illegible]

sit media sit media a. c. q est a. e. sol negatiua, et ī posito qualiter
productum sit ī immediata est b. c. et c. d. et d. e. affirmatiue immediate
diate q sola c. d. negatiua immediata. Eodem modo si fiat resolutio uniformiter
miter ī 2a figura occurret una sola negatiua immediata ad alteram extremitatem
q si fiet resolutio ī 3. figura occurret una sola negatiua q si premissa
ipsa negatiua sit ultimo non recipiet ulteriorem resolutionem ī eadem figura tertia
q si sit premissa negatiua particulari q fiet ī eodem modo resolutio occurret et
una negatiua immediata ad maiorem extremitatem. Et secundum linconiensem q si
illam aristoteles intendit dicit hanc sententiam ī hac littera tunc hec est 20 conclusio
huius sectionis s. q cum ad omnes conclusiones demonstrabiles sint tot elementa quot
media ad conclusiones negatiuas est unum solum medium elementum q omnia alia
a sunt affirmatiua. Verum tamen ut dicit linconiensis quia hanc propositionem ostendit aristoteles medietate
tertie ī capitulo proximo sequente ideo potest melior esse sententia predicta duabus
bus sententiis quia ī hac littera non intendit nisi explanationem propositionis premisse hec s. q
ad omnes conclusiones sunt tot elementa quot media. q. d. dictum est q
tot elementa sunt quot media aliquando contingit demonstrare aliquid de
aliquo ut potest de b. accipiendo est medium primo q immediate predicatur de b. et
ut c. et q prius q immediate de c. ut d. et sic procedendo est continuatio
predicato plura contingua immediata supra b. donec perueniatur ad predicatum conclusionis
...

Ro ꝑ ratio phi q accip duas affirmatiuas ꝗ pbt vna illaꝝ ē pro 2ª q notior ē alia, ratio ſt extendit ad affirmatiuas ꝗ negatiuas ppoſitiones ł vtrāqꝫ ē. Dicēdꝫ albtꝰ q dictū ē nō ſit ꝑ plura, qꝛ affirmatiua nō ꝑ plura nūo ſꝫ q̄ ſit. Ad ꝑpſitū melius. Vr ꝗ vo hꝫ ... q̄ ꝑbabilior digniorꝫ ē ꝗ expauca ē. Ergo cū pauciores capiat negatiua dignior ē. ...

Amplius aūt ... Dicēdꝫ lico ...

[illegible]

fiedi. ꝙ mo ⁊ fiendi ꝙ .f. aliq̄ fiat p̄t aliq̄ p actꝰ possum
h̄re sciaꝫ. s̄cami ⁊ fortuita eueniret a casu p actꝰ ꝗ h̄ docendo deim
h̄re sciaꝫ. ut ꝺ̄ frac
sciaꝫ ꝺ̄ fiedi ꝛc. ꝗ ꝺ̄ ꝛc fcā ex ioꝑiato ꝯcursu caꝛ. ut ꝺ̄ frac
tiōe capitis cuiꝰ ad foꝛ ex ꝺ̄ sensu lapidis n̄ h̄em n̄ s̄bitm
ꝛ ⁊ sciaꝫ qꝛ ꝗa n̄o n̄ ꝑ caꝫ ꝗ iꝑo est aliꝰ s̄t h̄re. talio
a effc̄s ifit possꝰ ⁊ causꝰ aliꝰ apꝺca. ꝗ i hꝰs q̄ s̄cꝛiptꝰ s̄t
fiut h̄emus sciaꝫ ꝗ ꝺ̄ rebꝫ fcīs. vn̄ no ē s̄it. Nꝫ ꝑ s̄oꝫ. hic
ꝺ̄ lico. ꝗ aꝛꝛ hic docet ꝗ s̄up ꝛes s̄ibiles no ꝛ s̄igit ꝺ̄ mro ex
ꝑtt ea q̄ s̄ut s̄ibiles. ꝗ h̄ est .30. ꝯ Hic ꝺ̄ lico. ꝗ q̄no ult
s̄it s̄p/ satis expoitū est s̄up ꝗ fiebat s̄mo ꝺ̄ ꝑi vliuꝫ. ꝗ s̄t
itelligiꝰ vlia ꝑ mo aꝛꝛ foꝛ ꝛeꝑtas iꝗliꝫ ꝑticlaꝛiuꝫ aqbꝫ s̄t ꝛes
ꝑticulaꝛes. io ꝗ s̄ut. vlē ⁊ vq̄ꝫ ut dicat m̄ aliud ⁊ ꝗ vlē
⁊ iꝗlibꝫ ꝑticulaꝛiuꝫ s̄eoꝛ. qꝛ ut ꝺ̄ vbiqꝫ ⁊ ē ⁊ iꝗlibꝫ s̄uo
ꝛu locoꝛ. ꝗ loca iꝑoꝛ vliuꝫ s̄ut s̄igulaꝛia iqbꝫ s̄ut vlia. ꝗ
fott dicam ut ꝺ̄ lico. ꝗ vlē vq̄ꝫ ē. qꝛ itellectus ē locuo ꝛ
vliuꝫ. ꝗ ulē vq̄ꝫ ⁊ ē iꝑꝫ i intellectu ⁊ q itellectꝰ q̄da mo ꝺ̄ꝫ
ē. qꝛ itt ꝑ mo s̄pualꝫ, ibi ē ꝺ̄ ē io ꝗ itelligiꝫ. s̄ic ibi ē am
ano ꝺ̄ ē ꝗ amatꝰ. ꝗꝫ s̄t vlia s̄ut ꝑt imtt diua vlia vb
iqꝫ s̄ut ꝑ mo q̄ ca ꝑma vq̄ꝫ ē. s̄i no ut ꝺ̄ lico. vlia s̄ut ro
nes s̄t, causales ꝛite q̄ s̄ut virtutes s̄itt icoꝛpibꝫ celestibꝫ/ ⁊
q̄ ꝛ vq̄ꝫ s̄ut qꝛ ꝺ̄tutes coꝛpoꝛ s̄upcelestiū vq̄ꝫ ꝛepiūt Hic dic
lico. ꝗ quo ca ꝑa vq̄ꝫ ē ꝗ q̄no ꝺ̄tutes coꝛpoꝛ celestiū vq̄ꝫ s̄t. ⁊
quo itt s̄it i. ꝺ̄ ē io ꝗ itelligit, ꝗ amas ꝺ̄ ē io ꝗ amatꝰ al
tiōis negotij ē. ꝗ no nrē possibilitatis explaꝛe. ꝛeꝑtn ut dic
ꝗ ita s̄it s̄am mo a ꝯꝑhendꝛ no s̄ufficimus Eꝫ alb ꝺ̄ ꝗ vlē
s̄ꝑ ē qꝛ i s̄uo ⁊ vli, ꝗ ꝗ vlē, nullaꝫ ꝯtinet dꝛaꝫ tꝑis, i q s̄it ꝛ
s̄t exꝑiedo. qꝛ ut ꝺ̄ au phꝰ .c. phicoꝛ, tꝑꝛ ⁊, ē q̄daꝫ ꝑte
tꝑis m̄saꝛi. ꝗꝫ vlē h̄ no ē .i. ē vq̄ꝫ, qꝛ nullꝰ loca s̄ui ꝑti ꝛꝰs

[illegible]

Incip. 2. lib.

[illegible]

q̄ca3 sūt q̄ vē ꝙ ꝑ ꝯ̄mrōz sciūt. R̄ d'ᵗ alb. ꝙ sꝫ sit vt scita vł meliori ħitu
q̄ scīa sit ap̄hensa q̄ n̄ sīt ꝯ̄mrablia sīc p̄ncā ꝙ hī d'hue n̄ ēē q̄stionēs. ẞ
dubitablia ẞ q̄no vt d'ᵗ linc. sīt. ꝙ. q̄° scita sūt. ꝙ. R̄ h̄'ē ꝑ q° vt dicat
linc. R̄ dn̄t linc. ꝯ alb. ꝙ q̄stiones ẞ maḡ n̄ mltipliant ẞ vt scita. q2 vt
dicūt singla dubitabliū sūt plūa scibilib3. aut ca3 redd'ᵗ linc. q2 ꝯ̄tig
entia erratica dubitablia sīt ꝙ q̄um mltotiēs illoꝛ ca3. ꝯ tn̄ coꝛ n̄ ē scīa.
ẞ q̄stioēs vt d'ᵗ alb. mltipliant ad foꝛ scitoꝛ. q2 q̄cūq3 vt scim' sīt scita ł
ꝯ ħūs q̄ sūt ꝑ sē ł ꝑ dōne scita ł ꝙ opinablia scita sīc thopica. Et
ꝯ ħūs q̄ sīt ꝯ̄iūrint sīc ꝑ m̄ ꝙ est
ut d'ᵗ auctoꝛ ł ꝑ ꝯ̄mrōz ut ꝯplexa, ł ꝑ ea q̄ sīt ꝯ̄iūrint sīc ꝑ m̄ ꝙ est
diffiō sīc q2 scit ꝯ q̄nt dēmo. scīa ꝯ ꝑ q̄d ē scit ꝑ m̄ dēmo pō ẞ q̄d
ōc mediat iter extma. scīa ꝯ q̄d ē ħetur ꝑ diffioz n̄ ipsū mediat ẞ
ipsū ad ē diffinito. R̄ scīa sīt reliqt' ꝯlla. io d'ᵗ alpha q̄d sīt ꝑpont
ca' tari n̄ pt eo ꝙ n̄ supp'o ł scit sb3 q̄onis ad ꝙ ptū refērat i ca' appot.
ꝯ io ꝯ̄dali tiat q̄d sīt ē. q2 sī scit ꝯ quid ē relingt ꝙ scit sīt ē vt d'ᵗ auctōi
tatē alpha. h' d'ᵗ linc. ꝙ q̄onis sīt. ꝙ. p3 i dēnt ꝯ diont. q2 ōīs q̄d aut
q̄rit sipli' ꝯ̄2ri ēē' aᵗ ꝯ rei ꝯplexiat. R̄ sī sīp' q̄rat ꝯ rei ēē'. aut qu
q̄rit ꝯ̄ ēē'' rei sīc ē q̄d sīt. aᵗ ꝯ q̄d'' sīc ē q̄d q̄nd ē. si q̄rat ꝯ̄pl
ꝯiont rei aᵗ q̄rit h' ꝯillo ꝙ sīc ē q̄d q2 ē. aᵗ q̄rit ꝑ q̄d h' ꝯillo ꝙ sīc ē q̄d
ꝑ q̄d. R̄ no ꝙ h' q̄d q2 ē sigt' ꝑ hāc ꝯ̄iuctoꝛ q2 q̄ mḡ not ꝙ dubioꝛ ꝑ
[illegible]

[illegible]

spale. na i vi^tu act^e q post gnā q dīa faciut uiz. Voluīt aūt.
Dic d^t lico. q hec uba ar^z. r. q e gnr dioni fact qstitu p^2ns st
obstaīa. s^z sic erūt maifesta cū i ap didēs accipit p via diois dif
fioz. dioit p^o sic ho ē al. a^t no al. Rem q̄it veru q accip p qfes
sione solaz q^m est al. d'inde gdīd^t al p dīas suas p^imas q n
p dīas logiquas. tūc fac al q ē qsitu p^2ns r accipit et gnr dio
ni fut. q^m ī^t ip^z q dioz n^l ē maiuz eus^dez gnīs. si no fiet dio
aial p longiqs dīas et r n p p^xias. tūc n eet al gnr dioni
fut r eet īt ip^z q dioz suaz alia dio poz. Vt no q diffio dr r
ioi^a spēi q^z apsite idicat eēn^a^z spēi spalieit. Vno ei ex q ieo latt
equocatōes n ē diffiale apit. Vt no q solo ptacta n suffiaent
solut voto ptactus. na l^z diui^do post sit diuiet ad diffioz uaz
no tu h ē neca^m cū tn aluo moio posset fi dio q gnis i spēs. r
io no sit solutt dut vltit voto. Vt dato q ad ista diffioz put
mat no tn pbat iliaz sllo^et io stat p^a vo aducta ad opposita ptez.
Sz i ducta. Nr d^t lico. q p istaz braz volui itelli^ge q sic diot
no d'mrat qd et sit. neqz iducto d'mrat q qd ē. Falliz. No q
r mt^m dr bio ipmixio ienti^co a agu^to n^l dr bio dn qclusioz
io dr et sīn meio. Dica i^a q dcī sūt not alb. q cū sillo dīsu
uo sit sillo dya^ct no ur et peratuz i ipo papuit. Si vtz p^m
ussup notoz sit qclusioe cū sic dr. ho ē al. l no ē al. sz no
est no al. h^o ē al. q sic no eet i^2 petitio pnci^ii vt phus dict
tū ē. Et d^t q adh coit dr q si i sillo dīsuo pbaret p^mīsser
no eet petitio pn^ii. Si aūt n pbat ē petito. q^z qn gnē dicitur
ē negō alius didentes io cū relīq. r io petit i ipo vt an dict
ē. r gnus i tali pcexu n ē peratū qt sillz dya^cuz. Si ē peratū
qt d'mroz. q^z no ē p caz. Su ei sic pedat ho ē al. r n al.
h ē ua. sz cū assupit s^z no ē n al. g^o ē al. Sz ppo n ē no al
n ē cū gn^ois. No ei ē io al. q^z no ē n al si vna ē cū altius r
poti eq^o. io no ē no al. q^z ē al. Vt d^t alb. q si ad didendo p
cīzat p p^xias dīas didetts p^2us acceptu r obmictat ad q
p^2mu posita qnuqz sepabz n faciet diffioz explicatt totu r
et vel apit. vt si ad diffiēns hoiz dicat q ho ē cor^2 rona
le motale. mīta ei ut copuo q roale obmissa st. q n expli
cat i diffione. Sz tūc alb. obic qt st q^z ē oro explicās et
q qlibz q sic ē diffio. Sz Rndz adh q n ē apit diffio
q^z no pt explicari q ē i et ipo l qdd^it. r io extnso noie et
no apit dz diffio. Sz qt h^ itm obic alb. q s h i qlibz dif
finitoe explicatt oz pone oia supiora gnā vsqz ad vltiuz.
Et d^t adh q no segtur. q^z posito gnē sbaltno ponē oia l
supiora q actu q itellectu sut i ipo sic q po^a sit ad sit ac
tus. r io ex gnē vtoto q dīus vltio r ap^x io diffito apit r
loq^o do diffio fiet no pt.
Et vtru sit a c. Lico. sic qti^at ista ptt. r. sic vr dione
po^t mrare q qd ē. sic vr. l mg ur posse mrari q
qd p method diffitiaz n tn u^m ē q p ea d'mrat oro diffitia
sz q ipa ē diffita explicās diffitiu. io itend^t arz gnr d'mra
re q meth^od diffitia n d'mrat oroz diffitiaz p mod q ē oro
diffitia explicās sbaz diffiti. Et h est ut d^t xi. q^o huius lib^i.
Est d^t lico. q meth^od diffitia qclud^t orōes tales. al roale
motale ē diffio hois. r h ē qdo qpoita ex sūo itetoibz. et
no est oro h diffitia sol explicās qd ē ho. sz ē q^o po^ii^ua sc
itentois sc itentois diffio d hac diffione al ronale mor
tale. Sz si meth^od diffitia d'mraret q^m ho ē al roale motale
sz q h oro accipi diffinitt explicās sol qd ē ho. Sic meth^od
diffita d'mrarēt q qd ē. r n egemus alia arte ad diffiones
iueiend q supend quid ē vto. r falsiz ē.

Incipit commentum libri posteriorum fratris Roberti Lincon.

Intentio Aristotelis in hoc libro est investigare et manifestare [illegible] demonstrationis. Quia ipsa scientia tradita in hoc libro est de [illegible] ...

[illegible]

nec̄ ꝯclud. oīs sill's ꝯcludes nec̄ ē ex necc̄us. qꝛ nō ē nec̄ n̄ ex nec̄
v pꝫ li° poꝝ. g° oīs sill's sa̅ sāc ē ex necc̄us. mt a si ꝛ ꝑsillo ꝛ ta
git ar. more suo bñt ꝑones ī t'bꝫ ꝑoibꝫ ea ꝯ iutio īuñ añ sic.
qm̄ d ipo ē alr se hz eū ē saa sip. ꝛ qm̄ refut utrꝫ q ē ꝑ de
tiua saaꝫ. i. sꝛ q eād saa detiā nec̄ ē i° ee sa ꝯ max ꝑte. vt h
dictū iō derct i° sac q ē sac ꝯ s ꝯ ꝑdcā ē. ꝛ qm̄ detiā saa ē q
hēm ī hido sill's detiuū qm̄ ī q tū ē de° ē ex nec̄ sill's. Sect q
elegas ꝑ demōt q de ē si ex hūs. ꝑ ea dō lu ꝑ ꝯ nēs q nec̄. ꝑ ha
ꝯnr demōt q detio ē ex necc̄us. Nec ei p° repit ī ꝑoibꝫ hn̄tibꝫ
has. 3. ꝯdcōnes. vlt ta ex ꝑte sbi q ex ꝑte ꝑdi. ꝛ q ꝑlu dr
eāt d' sb° ꝑdc. ꝛ d' sbo p. q ꝑ ꝯnr d'tiand ē q detio ē ex ꝑoibꝫ que
has. 3. ꝯdcōnes ꝯtēt ī sc. sꝫ an q ī det oꝫ illa ta diffiīre. qꝛ si
ne diffiōe nō satis itellta sc. diffīt g° dicā d' oī qm̄ ipꝫ ē vlt q d'
ꝑdc. Com diffīt ꝑdc qm̄ ipꝫ ē alius q ult ꝛ d' p. diffōē q ē d'
oī plana ē ꝛ nō egēs explatiōe. quo eī diffō ī salut ī detiōbꝫ d' hus
q sꝑ nō sc vt d' eclipsi p h dicē. h ipꝫ ꝑdc caꝫ ꝑti exclud. qꝛ dr
ꝑdc ee q ꝑcaꝫ eē sic nō sola p ea ꝑdc ee dr. ꝑo ꝑdc ee q ꝑ ca

[illegible]

ce i plib3 scia3 sic hnc q uni 7 eid' st eq'lia s' ī uice st eq'lia. 2petit tā g
co q arist' vt3 cū h' digni statē cohabitat ad pria m. cū ex ī sillt. s3 sā
q st diuisa n possit ... ī ... nō alta dscedat ī reliq's. 7 dēt eā pst
acc. q3 q̄tz p' ī ēē me' 7 mea ī ēē ... ... n p me' ... sit ī eod' g. et
ex eād 2adiet ... 7 pst dst ī uice ... 7 n pac. 7 sic n ē dēt dsct
d' g'nē uō ī g' a'. Accit tn̄ q̄n3 q ... sic ... alta fiat ī
na alti' sic mag' cū sit ... nui sit ī n'a nūi 7 sit ... mo nūo cū sit ma
gni 2o 7 nuata. 7 sic scid d' nūo descēd' ī sciā3 magni sic accit ī 10. li
euclid' 7 h' ī innuit ap. p hac accep' nō mag' nūi sit ī 10. tn̄ euclid' fuit
mag' ... 7 ... mo nūi. ... h' si ... mo dscedat a' sip' ē id' ... ī sbal
7 sbal' id' ... mo. n ... sit ī ... sic ē d' mag' q ip' sit
ī n'a nūi cū ip' sit 2o. a' g' ... ī sbal' ē id' cū g' ī sbal' sic sit ē id' cū ī sit
uoi. uelut accit ī g'eo 7 ps'pec. ps'ptia tn̄ sbic li' radiosā q ē eād ... mo
cū li' sip. 7 mu' sbiat mat3 2datū q ē cū nūo sip q sbic arist'. q2 explā
tū ē suffi' q n ē dēt d' g' uō ī g' a'. n g' sbal' 7 sbal' sic sip id'. l q'd
mo id'. ... a' st ī h' eū q d' ap. g. q geo' nō ēē dēt q ... eād sit

[illegible]

[illegible]

[illegible]

q difflo gpo^ta fit e ordi^ta tonitr^9 e extictio ig^is i nu
be ꝑ ꝯtā sonū i nube. vl flz, q2 son^9 ꝯti^9 ūr eē ꝑ ex
tictioē, q n̄ eē. Et dico q forā ē finis m̄, q q
mā effic forā sī e action effi^ti ut nā effi^ns agg
q educat forā i mā. h difflo sīa q acc̄i i difflōe gpo^a
ordinās sim^l diffloz, q māle, q forle, n̄ d^t acc̄ū
stātiaz cat effi^tas h acc̄u stātī cat fial. p h ei extig^t
n^a n^l i nube ut puiat ꝯti^9 son^9 i nubib^9, q si dic^t
cāz effi^tiz n̄ eē difflo, q2 nō dic^t ordi^nez eēe m^e
ad forā. q al^r ē q ꝑ sē nobi ē tonitrū et sonū i nubi
bz. vn̄ dēri nō pt, si nō pz q tonitr^9 fit extictio ignis
i nube, n̄ q nouit ꝯnōz tonitr^9 q q̄uo fit son^9 ex
tictio ig^is q hūido. cū ē pūitu^tiz cor^9 celestiū ascēd^t
uapor frūs q ē mā nubis pluuit, q cū eo ascēdat x
uapor frigid^9 q sicc^9 q ē mā uēti, q puenītis sīl duo
napoēs acris regioēz frigidaz ꝯgregataz q ꝯspissatez x
naporez. q sicc^9 calor mlt^9 ꝓposita^bz duab^9 regi^bz ū
frūs ꝯggās fugiet suū ꝯuīz ꝯggt uehemēti ꝯgre
gtione napoēs hūidos q solidos. q. scōto i nube, et
ꝯpmit uehemēt iācori nub^9 napoēs siccos expssioē
ula nec^o dissggt illos q cogit eos rupe nube, q uio

[illegible]

[illegible]

fit de perfectione effectus quia non supereminentia caloris in corde sicco ut est causa
effectiva sanitatis quia ambulatio post cenam causa effectiva sanitatis non supereminentia
caloris. Et dico ad hoc quod sola non est post effectiva sanitatis quia pro-
ducit consumptionem caloris et cum destitutionis caloris in fundo stomachi supereminentia

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

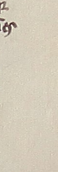

Explicant notule libri posteriorum per Robertum Grossatesta episcopum Lincoln. Deo gratias. Amen.

Qui scripsit scribat semper cum domino vivat.

[illegible]

[illegible]

positio

Solutio pro negativa

Solutio ad proposita

[illegible]

[illegible]

positio

[illegible]

Explic qo disputata p magistru Angelu de Aretio.

Queritur [illegible]

posito

Item ex quo tal' supponit ... si ... ma ... for. ... n ... q ... q ...
... d ista q ... ego ... ordo ... plt ... mo ...
... plando adduco ... rat ... platt ... no ... grdu
... for. ... plato patet ... cum ... 2o ...
non ... ipsi ... ri ... n ... na realitas ... pla actia
ab ... nuo ... ee ... for ... 2o me ... gna ...
... albedo. color ... et
qualitas. mo ista ... aut ... nuo
... q ... albedo ... color ... qualitas ...

[illegible]

solutio questionis

[illegible]

[illegible]

positio quod

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

I

Incipiunt q(uesti)o(n)es sup(er) libr(um) de a(n)i(m)a. Q(ueritu)r vt(rum) a(n)i(m)a sit s(ub)i(ectu)m

[C]irca librum de a(n)i(m)a p(ri)mo q(ueri)t(ur) vt(rum) a(n)i(m)a sit s(ub)i(ectu)m s(cienti)e lib(ri) de a(n)i(m)a. Et arg(uitur) q(uod) no(n) q(uia) s(ub)i(ectu)m e(st) vni(uersa)l(e) v(e)l co(mmun)is. s(ed) a(n)i(m)a n(on) e(st) vni(uersa)l(is) v(e)l co(mmun)is ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

I

tis difficultatem racione duorum ex quibus difficultas dependet. sed mea patitur difficultatem non quia separata sit in cognitione certitudinis. sed quia non sit proportionata nostro intellectui. Unde patet 2a. inter scientia de anima patitur difficultatem utrum quia non deducitur in corpore quomodo.

Respondeo quod dicitur est unum et excellens sed duo. nam si voluimus sequi opinionem commentatoris anima quia ipsum comprehendit. sed quia forte non loquitur de intellectu. dico quod oportet propter separatorum nullo modo sit similis [illegible] cum ipsa separatorum est intelligere non enim movetur non intelligitur. utrum tamen si separata contineat ut moventia sit possit ipsum principio quod movet et opposito similis. sed opposito intellectus reddit magis proportionata ipsum quia naturam intellectus est ad fantasmata se convertit. unde nobis non intelligit nisi quia ipsum proportionata hac excellentias [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pacti¹ⁿ ꝯa ꝯiūctū ſbē ꝗ̄ monet ſic ꝑ ꝯgᵒ³ tal. i toꝫ ꝯg²
dūcē dicēdo ea eē. ſꝫ iſtᵈᵒ gd ſt. i vijᵒ ca meᵗᵃ igīt
qᵒ ſt ē ꝯ ſt ē. ꝯ totū appetᵗ, ſi aſpiciaſ r̃ōeſ ꝗb' vti phˀ
i. xijᵒ. adiuueſtiᵈ gd ē coꝛ. ꝯ potiſſīe pn¹ ꝑ. Et ſi
dicat gᵒ rᵃ ꝯgᵒ ꝑcedᵗ abꝰꝫ ꝶcꝫᵈ ꝗ n̄ ē igniacē ihus
ꝗ hn̄t acē n̄ ꝯiūcta. ꝯmōi ſt ſepᵗᵃ anīā. Ex hus
adr̃oēſ. ad pᵐ ꝗꝛ nō ſt eād ſpēi. vez ē. ꝯ tu diaſ nˡ agit
ultra ſuaz ſpēz. vꝫ ē ſi agt ī uītute ꝓꝑa. ſꝫ ī vᵒtute alti'
bn̄ pt. ꝯ ſic eſt ī ꝓpōito. ꝗꝛ acꝰ ī ūtute ꝗ gd ē meᵗᵗ ī
teⁿ agēte duc ī ꝯgtiōeꝫ talēꝫ. Sꝫ tu diaſ gd ē ¹ᵃ
ꝶtuſ. n̄ ſba. ꝗꝛ cū ſit ī h̄ac. gᵒ ſba ī eit ac. ſi ac ſic
ſtat arᵐ ſic pˀ. Dico ꝗ p hāc ūtutē itelligo ꝗ ca ī
diſtiᵒ³ ſiu ꝯui³ ꝶ ꝯcomitātia. ū caliᵗas ꝗꝛ ꝯiūcta ē eē
igᵗ³ i trōducēdo foꝛᵃ³ ſuā, i tduc foꝛᵃ³ igᵗ³. vn̄ ꝗꝛ ca
loꝛ n̄ ꝯiūct' iacēt, n̄ igᵗ³ itrodūᵈᵒ caliᵗᵉ ſuā, n̄ itro
duc foꝛᵃ³ igᵗ. ſic ē ī ꝓpōito, ꝗꝛ tal' acꝰ ipi ꝗ gd ē, ꝯiūc
tū ē ſiliᵗ ī loco, ꝯ ſbo ab ītᵉᵘ agēte n̄ diſtigᵘit cū ipē
nꝫ ſbꝫ, nꝫ locū accupet. Vl' pt dici ꝗ iᵈ ꝗ ī pmit n̄
ē ſba, ſꝫ acꝰ. Lꝫ gdaz uelit, vt magr̄ ᷑gidus d' arctio
ſbaz, ſbaz ī pīⁱ mē. ꝯ ꝗlitas ꝗlitatē. Ad qᵃ³ dᵒ pnᵗ³

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad a[liu]d q[uando] d[icitu]r p[ri]ma[m] i[n] u[ni]u[er]sali q[uo]d i[n] p[ar]ti[cu]la[ri]. V[er]o i[n] p[ar]ti[cu]la[ri] no[n]. S[ed] i[n] u[ni]u[er]sali s[i]c[u]t p[ri]ma[m] i[n] u[ni]u[er]sali n[on] i[n]telligo ma[teri]a[m] co[r]p[or]is. Illa e[ni]m n[on] e[st]. S[ed] p[ri]ma[m] u[ni]u[er]sa[lem] i[n]telligo ma[teri]a[m] co[m]p[ri]ma[m] q[ue] co[rp]or[is] u[ni]u[er]sali[ta]tis h[abe]t pot[entiam] q[uo]d sic d[icitu]r.

Incipiunt q[uestio]nes .2. libri de a[n]i[m]a

[illegible]

[illegible]

fuit introducta, sed hic non agitur nisi ultimo mutatum esse de talibus
motum precedentem, quia illo dispositiones sunt corruptae sed haec ad esse corruptum
non sunt tamen ullius motus esse cum corrumpuntur non terminat motum sed ad ac
quirendum formam istam etc. Ad hanc autem rationem respondent quidam quod cum
motum illum quod fit est, habet terminum ad quod. Sed terminus ad quem est duplex
intrinsecus et extrinsecus. sufficit autem quod habeat terminum extrinsecum quod hic est substantialis forma.
Vel aliter secundo quod terminus eius sunt dispositiones quae adveniunt introducta forma extrinsecus
idem species cum precedentibus. Sed prima responsio non valet.
quia discurrendo per singulos motus sic terminus extrinsecus, semper inveniet motum
habere terminum ad quod intrinsecum. Nec secunda quia 3o physicorum habetur quod motus
est eadem actus mobilis cum termino ad quem. Sed constat quod dispositiones precedentes
non sunt eadem numero cum sequentibus. sed postea sunt corruptae id autem numero
non sunt generatae dispositiones quae corruptae ut patet 2o de generatione. Item si
corrumpitur, aut per se, aut per accidens. Non per se, quia sic esset agens. Sed in nichil est
contrarium non dispositiones prohibentes cum forma corrumpenda. Sed haec primas non corrum
pit. quia quae introducuntur abicientur. non potest dici quod agens corrum
pat eas. quia introducit eas. nec dispositiones subsequentes, quia habent sunt eadem

papiri sit albus sit a[liquid] a papiro nigro, et si dicant philosophi de ...

est unum et idem, sed quia potentie infinite non possunt esse plures, voluit philosophus quod non dictum est ...

[illegible]

Et anima sua operatione non communicat nobilior cum anima alterius gradus sit a ...

[illegible]

Dubitatur a(utem) hic q(uia) c(ontr)a ... q(uod) p(otenti)a v(e)l ut sensitiva sit
activa v(e)l passiva. Et (con)tra q(uod) n(on) sit p(assi)va q(uia) i(ll)a ut no(n)
e(st) pa(ssi)va ... transmutat alt(eru)m ... d(icit) (com)mentator ph(ilosoph)i ... me(n)t(is)
... potentiae na(m) p(otentia) activa e(st) alt(eru)m transmutans ... alt(er)u(m) ... p(assi)va
e(st) transmutatur ab alio ... n(on) ... sensitiva e(st) h(uius)(modi) ... visiva ...
Na(m) mulier menstruosa aspiciens speculu(m) ... inficit ... de
... vetula aspiciens ... ca(m)elu(m) ...
facit ... cadit ... aspiciens ... Et
... c(ontra) ... actio ... e(st) ... act(iv)a ... sensitiva
e(st) actio ... ... d(icit) (com)me(n)tator ph(ilosoph)i
... Et ... vegetativa ... nobilior sensitiva ... q(uia)
vegetativa ... sensitiva ... nobilior ...
... q(uia) vegetativa ... activa ... (com)me(n)tator ph(ilosoph)i ...
agens ... nobilius e(st) patiente. Et ... sensitiva ... nobilior ... sensitiva
p(otenti)a ... colo(r) sit nobilior visiva
... q(uia) ... sit pa(ssi)va ... obiectu(m) ... actu(m)
a nobilius e(st) passo. Ingratum e(st) ph(ilosoph)o ... Ad ea(m) ...

[illegible]

est ille motus. si est eadem cum asumpto. sed ille motus est in aere. non est in percutiente et percusso. quia videtur quod percussione cessante salte adhuc est ille motus cum sono. concludit ergo quod sit in aere.

Secundo ad istud quod non sit ad generationem soni requiruntur duo corpora solida. sed sufficit quod unum sit solidum. [illegible]

[illegible]

Quia ergo hoc necessarium habitum per excellentiam ipsius virtute speciali ... ex quo cum habeat esse intellectus non potuit immutari ... et actu receptio ... in receptione ... speciei.

Incipit questiones tertii libri de anima

Postquam Philosophus in principio huius tertii determinavit de potentia intellectiva ... quia ... est pati ... intellectiva sit ut passio ... agens et patiens ... intellectus ... nam intellectus ... Sed actus nobilior est passione ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad probationem dicendum quod ex compositione non sequitur [illegible] transmutabile [illegible] non est transmutabile [illegible] quod compositum non est genitum, quia prius non erat genitus, ideo sic transmutabile. Sed compositio non est nova, ymo fuit ab eterno. Ad aliud quod dicit quod intellectus possibilis potest intellectum factum etc. non sequitur ad probationem conclusionis. Unde quod intellectus possibilis potest accipi dupliciter: aut secundum quod sic intellectio non oportet quod precedat fantasmata, quia ut nobis copulatur in volendo intellectum formarum separatarum, et sic bene oportet quod precedant fantasmata. Et hec distinctio non est inconveniens, quia eciam quod anima hac similitudine non perficiat per corpus, forma quod non perficiat per formam animam, non oportet quod perficiatur in similitudine ad producendum formam humanam; non tamen ergo est inconveniens quod ad non operatur aliquid. Sic quod in actu altera non operatur. Ad aliud, aliter contraria per motum etc. Unde dicendum quod prius non quod illorum, primo per motum, cum tamen unaqueque moveatur motu que est ab ordine accidens, appetitus ad extra sicut quoad hoc intellectus primus perficitur. Moventur quod unaqueque motu proprio, et hic intelligit sic ipsam, quibus propriis motibus una ab altera potest distingui. Alia anima naturalis perfecti in eis extensis et potentialitas intellectus, et ex hac statim dicitur quod sit quod contraria in illis per intellectionem ad extra, quia ut in anima deductum est, contraria est in illis dum appetitum movent, motum tamen quod movendo intelligunt per motus proprios preterea diversarum specierum non supra deductum est. Et quod dicitur de intellectu agente in standum hic, supra fuit resolutum.

Sed quod dicitur quod aliquis possit dicere species non habitu naturam hac potentia voluntatis, non patet de formis ignis et aque, que dicuntur quod sic ab intellectu sunt, eam autem non distinguntur, quia non habet esse. Sed quia omisse sunt quedam difficultates potentes in eadem esse, id quod dictum est sexto naturalium: intellectus possibilis est per extra, sub intellectu intellectualis aliquid extra sunt. Non supra id est redditum, nam si hoc sit, tunc intellecta erit generabilis et corruptibilis, quod est falsum. Esset eciam non eterna, et sic motus celestis non eternus, quia anima non eterno non fluit eternum. Patet consequentia, quia cum sit per se subiectum intellectus et sic in potentia generatur intellecta habet potentiam ad esse, sed potentia ad esse est cum ad non esse, quia potentia est contradictionis, ix° methaphysice, tale autem est generabile et corruptibile. Item tunc in uno subiecto [illegible] essent plures forme distincte perficientes ipsum, quod est falsum, non enim plures forme distincte simul perficiunt eandem portionem materie. Patet consequentia, quia hec natura est in omni intellectu intellecta ad extra sunt, quia anima nostra utrumque recipit et actus hiis similiter hanc naturam perficiunt.

Item xii° methaphysice in illa parte: quoniam autem sunt substantie dicitur aliquid quod est motor qui est actus purus, et consequenter dicit quod in talibus motoribus nulla potentia admiscetur. Ad tamen quod potuerit per hoc solvi difficultatis, advertendum quod duplex est potentia: una ad esse substantiale, alia ad esse intellectuale. Unde prius concludunt rationes ille, sed de secunda non. Unde declaratio naturam non dicit consequentia, quia hec potentia non dicit aptitudinem, immo intellectus naturalis materie est cum receptionis non super, sed transmutationem, quod sic intelligo, quia est cum receptionis sub determinato gradu quantitatis et qualitatis. Hec autem determinatio gradus quos forme substantiales requirunt in materia non sunt potentes sic operari, ymo continuit in tertio sic perficit potentialitatem; sed quoad gradus qualitatis ut sunt abiecte, et sic abiecte abiciat forme. Ergo ipsius talis potentia generabilis et corruptibilis, et forme plures similiter eandem partem non perficiunt. Sed potentia intellectus est cum receptione super, ergo non sub determinato gradu non quantitatis nec qualitatis, ergo illis forme illam potentiam perficientibus non est abiectio. Ideo que non est corruptibilitas nec est in compassionis similiter. Unde credo quod si materia formarum substantialium receptionis possit, fuit tamen talibus determinatis dispositionibus, forme ille non essent habituales. Ex hiis ergo potest patere ad formarum rationes ultimas partis. Ad dictum philosophi consequenter in xii°, patet de hoc quod ille loquitur de potentia prima, et de illo conceditur. Sed quod adhuc insurgit difficultas, quia statim post subdit philosophus dubitando utrumque autem naturam aliter plures ponendum est tales substantias, et sic non solum in loco de primo motore, sed de motoribus aliis. Ad primum, Non dico quod ille loquitur de potentia in corruptibili, non eciam ad talem, potentiam habet ad substantiam, nec ad vero. Sed eciam potentiam habet ad vero, solum tamen per hoc movetur in potentia, sed fluit motus eternus, non deductum fuit in quolibet quedam, de quibus eadem est ratio tamen, quia omnia talia que possunt generari, nec potentia in eis est ad aliquid perfectionem. Primo potentia aut ad esse intellectuale non reclusit. Vel aliter dicendum id dictum de potentia separata ab actu, que in eductione illius ad actum esset transmutatio; non autem de potentia coniuncta actui. Hec autem est natura potentie que acta dicitur, quoad intellectus possibilis, quoad illas intelligibilis species actu coniuncta. Non eciam de novo incipit. Et sic de primo.

Quoniam autem potentia illarum autem aliquid figurativum fiat, quoniam ut cessante intellectione quam habet in intellectu de lapide in eius intellectu remanet species supra fantasmate de eius lapide. Et videtur quod non, quia tunc cessante actu illius adhuc intelligeret, id quod est falsum, quia contrarium in ipsis est. Patet consequentia, quia species illa erit actu intellecta, quia est actu abstracta, sed non ab alio est actu intellecta nisi a forte, quia a fantasmate in eo recepto fuit abstracta. Secundo, quia propinquius principium intellectionis manentibus manent intellectio. Hec est eadem sententia philosophi, quia si propinquum causa manet, effectus manet. Sed hec species natura eius intellectus agentis, quia cum fantasmate principium est propinquius

illectionis, non de se patet, ideo etc. Item id non est receptum quod conservatum. Hec est eadem sententia, nam inter receptam alicuius non est generativa, sed intellectus est potentia receptiva specierum quam intellectionis, non dicitur aliquid, id est si suscepit etc. Item sic materia ad formas substantiales, ita intellectus ad species intelligibiles. Hec sunt contra tertio de anima. Sed potentia ad motorem corporis formarum substantiales in materia non recta, forme substantiales consequenter viis methaphysice, quod tollit corpora, tollit quod formam quam in intellecto sit corpore aspectu visu fuerunt etc. Item quod est summe dispositum ad receptionem alicuius, non est conservatum illius. Hec est nota, sicut nam ex hoc quod aer summe est dispositus ad receptionem luminis, lumen non conservat. Sed intellectus est huiusmodi respectu specierum intelligibilium. Hec sunt aliter tertio de anima. Sed sunt sic se habet ad species sensibiles quod preter sensationem non retinet species sensibiles in sensu, ergo etc. Item quando aliquid sit eadem ratione, uno cessante, aliud non remanet, quia dicitur quod sic ratione non fuisset eadem. Sed intellectio et species intellectum sunt eadem, quod patet, quia per quod recipit in intellectu est cognitio, sed per quod recipit in intellectu est species, ideo etc. In oppositum tamen est philosophus quod dicitur: cum anima sic singula fiat, ut sciens quidem dicitur secundum actum; hoc autem contingit accidere cum possit operari per se ipsum, et quidem ergo est potentia quodammodo, non tamen etc. Tunc autem, si non remanet, tunc esset eadem modo in potentia ante intellectionem et post. Cuius autem contrarium dicitur philosophus contra naturam de se mentionem. Propter hanc conditionis una fuit sollempnis opinio quod est antiqua, quod sunt consequenter posuit eam quod post actualem intellectionem non remanent species in intellectu. Motus per aliquas rationes superpositas. Sed hec opinio non est contra sententiam aliis. Primo in illa parte: cum autem sic singula fiat, dicitur quod non est similiter in potentia quando dum agit, preterquam actu intelligeret, et ante. Sed si non remanet species, equaliter esset in potentia post et ante, quia non in intellectu remanet ratio cuius hec per se fit. Item quod dicitur quod anima est locus specierum, non tota, sed intellectus, sed locus est conservativus rei locate, videlicet hec quarto physicorum. Item quod dicitur quod anima est omnia, quia sensitiva est omnia sensibilia et intellectiva omnia intelligibilia, sed quoniam intellectus erit intelligibilia omnia non, quia retinet species intelligibilium. Item dicitur quod lapis non est in anima, sed species lapidis, ergo si in ea erit, quia non conservabilis. Item septimo physicorum quarto sunt primo distinguit habitum dicitur quod quidam est habitus moralis qui hic est in parte sensitiva, quidam intellectualis qui hic est in parte intellectiva, et constat quod species eadem est habitus, non in intellectu physice septimo methaphysice in initio quod scientia non est eadem quod species recte, quia sic non est eadem, saltem est dispositio necessaria ad habitum scientificum in anima. Alia hic, post actualem intellectionem iuxta quod species.

Opinio ergo predicta opinio recte non apparet consona intentioni aliis. Aliter autem non assertio, cum autem quedam assertiones tali ratione ut sunt. Sic se habet sensus ad species sensibiles in intellectu ad species intelligibiles, hec assumitur aliter tertio de anima. Sed sensus post actualem sensationem retinet species. Quod declaratur ex duplici: primo quia si aliquis fecerit in fulgido et vadat ad obscurum, non videt; hoc autem accidit propter species fulgidi que remansit in visu. Secundo quia si aliquis velociter fecerit motum circularem gestiendo preterea omnia apparent quodammodo moveri, ergo species motus in sensu remanserit. Hec autem ratio non tamen sufficienter concludit materiam, sed in intimo ad probationem. Unde quod id quod dicit quod videtur in obscuro fulgidum non dicitur propter hoc quod dicitur, sed hoc accidit propter tantum. Nam ut dicunt medici spiritus visibiles multum sunt fulgidi propter quod in aspectu fulgidi congaudent suo simili, reconvocantur ad extra et de causa deablicantur. Ergo quia deablitati non videt in fistula, ante recedere de oblitata, et sic in obscurum recedens non recipit, quod dicitur in sexto sensibus, quod cernit preter aliorum causam, nam ut dicitur aliter. Sed et quod non differt, consequenter sicut movetur et videtur moveri. Ergo cum aliquis fuit velociter circumviens gestiendo apparent aliqua moveri, non propter retentionem speciei motus, sed quia motus in initio visus est factus, et propter hoc videtur quod remaneat quedam tremor in eo. Non potest concludi assertio quibus aliis rationibus coacta. Primo quia nulla species remaneat, tunc qui multotiens et intellexerit, eque cito in potentia ad intelligendum sic sicut qui numquam, et qui semel intellexerit. Hec autem est falsum, non de se est eadem. Patet consequentia, quia post actualem intellectionem, cum non remaneat species, nec intellectus remanet in eo quod debeat dici in actu. Solvunt autem quidam quoniam in tamen dicit quod non est in eis forma, nam qui multotiens intellexerit habet fantasmata bene ordinata, ratione cuius intellectus magis redditur dispositus. Sed ista ratio non impedit. Primo quia fantasmata intellectum operantur efficacius, sed pro efficacia quamvis sit magis dispositum, patiens non reddit dispositum magis. Secundo quia quamvis quod fantasmata sint magis ordinata, cum post in intellectu non remaneat species, eque est in potentia ad actum primo, sed qui multotiens intellexerit sic quod semel. Item quia remanentibus propinquis principiis effectus et recepta remanent effectus. Hec est eadem, quia hec sufficiunt ad conservationem effectus, et sufficientia habet causis positis ponitur effectus. Sed post actualem in intellectionem remanet principia predicta, quia remanet intellectus possibilis tamquam principium receptivum propinquius et remanet species vagarie tamquam intellectus agens tamquam principium effectivum propinquius. Ex hac autem ratione concludunt quidam quod ad speciem intellectualem conservationem non exigitur actus cogitationis, aliquo eciam dormiente species hee inconservantur, ut sic eam non

intelligit actus cogitationis. Sed quod hic dicunt concludendo in ratione contra intentionem tertio de anima, quia dicitur quod per cogitativam distinguit ydolum ab intentione ymaginationis, que reponit ipsum in memoria, et sub intelligit. Dicendum quod eandem intentionem sic cogitatam reponit in intellectu. Ergo actus cogitationis facit ad cognitionem speciei in intellectu, ergo sed facit ad cognitionem, ymmo facit ad conservationem ipsius. Et quod dicunt ad argumentum, non valet, quia licet cogitativa non sit in somno actu, eius tamen actus in memoria est conservata, et commodat ei sic sicut cogitavisse, et sic non cessavit actus cogitativi. Item tunc intellectus agens non posset mutari potentiam non formare, quod est contra intentionem commenti tertio de anima. Patet consequentia, quia hec species nata eam intelligere tamen potentiam similiter agente intellectum per materiam. Hec eciam species sunt dispositiones, preter dispositiones intellectus potentia ad informandum eius per intellectum agentem, sic in materia similiter precedunt dispositiones preter ad formam introducendam, quoniam ergo sic fieret ultio in formatio ipsius per intellectum agentem. Huic autem opinioni magis consensit quod dam sua auctoritate tertio de anima dicitur eciam quod species in intellectu sunt per modum velocis transmutationis, sed in re extra per modum habitus. Sed in habitus per modum velocis transitus in aliquo non nisi post conservationem in illo. Respondet quidam, hic contra dixisse philosophus, quia non solum species ex fantasmate dependent in fieri, sed in conservari, quoniam modo illa post receptionem dependent in re, quoniam in conservari non apparet de lumine in aere, quod de ymagine in speculo facilis est transitus. Hec quidem quamvis non in de forma substantiali ut est in materia. Cum responsio quedam quamvis dicitur dicentes formas substantiales ex extrinsico dependent in conservari. Est eciam corpus celeste conservans non apparet per methaphysice, est eciam hic mundus contiguus mundo superiori, ut omnis eius virtus gubernetur inde. Huic autem obiectioni potest responderi, quia non est simile in ambobus. Species eciam intellectus conservatur de propinquo, sed formam substantialem a toto magis sufficiat eam corpus celeste ad conservationem, nedum tamen formam substantialem in materia, sed plurimum. Quod forte non convenit de fantasmate. Vel aliter, unde quod commentator intelligit quod sunt velocis transitus, per quod sunt principium intellectionis actualis, sed quod sunt non per se sunt per modum habitus, et sic non intelligeret. Vel aliter dixit hoc comparative denotando scilicet non denotavit quod non est tanta conservatio speciei intellectus in intellectu, quanta est forme substantialis in materia, et hoc concedo. Ex hiis ad rationes. Ad primam in contrarium consequenter ad probationem potentie, quia species cum sit abstracta est actualiter intellecta. Dicunt quidam quod propositio illa est intelligenda in substantiis. Sed species illa accidens est. Vel aliter dicendum quod est actu intellecta, et dicitur aliter quia sit disposita de se ad actualem intellectionem, aliter quod actu intelligit, per modum tamen. Sed hoc modo non oportet, ut sic eciam est separata ab hiis que impediebant dispositionem actum ad intellectionem. Et ex hoc potest concludi falsitatem opinionis dicentium speciem esse eandem in intellectu cum actuali intellectione, cum species sit dispositio previa ad eam. Tunc ad probationem falsam, quia remanentibus causis etc. verum est, sed remaneat sub dispositionibus sufficientibus, quia ergo non remanent sub distinctis perfectionis actu, sed magis habitu etc.

Ad aliam id non est receptum quod conservatum, ut dicitur communiter, verum est in virtutibus organicis, quod merito, quia recepti omnis sit a frigido, in patet in experientia. Sed recepto fit ab humido, ut patet in aqua. Sicut que eciam cuilibet recipit, sed non retinet. Intellectus autem non utitur actu organi receptiva, ut dicit philosophus. Ad aliam quod sicut materia etc. concedunt quidam quoad receptionem, sed quo ad aliud non oportet. Et non dicunt species abstractas recipi, quod est propter facile intelligendi, quod non conservat de forma quod sit propter facile operandi. Hec autem non est in patiente, nam habitu est quod quis facit, operatur dum vult, quod hec ex frequenti actu generat, sed species quodammodo non sit frequens actus in intellectu fiat. Non secundo de anima consequenter dico materiam. Dico quod oportet destrui aliquo actu tantum, quod sic non depetit forma aliquo actu, et potentia, quod sic depetit forma non apparet. Primo methaphysice autem moriente generatione ei tollit post in operationem, tollit quod formam sicut propter rationabilem est in proposito. Nam tolles potentiam intellectionis tollit ex species, sed tolles actum non tollit species. Ad aliam quod est summe dispositum etc. Dicunt quidam quod verum est si id tale non sit conservativum, sed intellectus est conservativus. Vel aliter, intimo magis activum quod in eo est summe dispositum ad odoris receptionem, tamen odoris est conservativum, quod potius odora tamen extenti predictum. Ad aliam quod sic se habet sensus ad sensationem etc. Dico quod verum est, quam ad quedam, quia propter rationabilem recipit utrique, sed quam ad conservationem non oportet. Sed tamen in sensu extenti non eciam species in sensu non conservantur, nec predicte sunt substantiales, sed talis substantialis est extensiva. Sed species intellectus conservantur extra fantasmata. Hec fantasmata est in virtute, quia in virtute intellectionis. Ad aliam consequenter dico materiam. Sed magis in intimo quam ad probationem magis sit. Ad dictum in questione in methaphysice septimo, et sic de primo.

Quia in questione in methaphysice precedente substantiali dispositum est species differe ratione ab intellectione, quaeritur nunc utrum hoc sit verum. Et videtur quod species intellectionis sit eadem, quia non recipitur in intellectu nisi id ad quod intellectus est in potentia. Hec est eadem, quia dicitur quod ad id non sit in potentia non eciam novum tamen extensis, in potentia est ipsum recipere. Sed intellectus est in potentia ad nichil aliud est in potentia nisi ad intellectionem, quia non est cognoscitivus et cognitio intellectio, et cognitio sunt eius actus proprius. Ergo quod in eo recipitur est intellectio. Sed nullum est dubium speciem intellectus recipi in intellectu, ideo etc. Item quod primo recipitur in intellectu est cognitio. Hec est eadem,

quia in hoc dicitur recipiens cognoscitivum, autem cognitio. Intellectus autem cognoscitivus est. Sed species intelligibilis primo recipitur in intellectu, non de se patet, ideo etc. Item tunc intellectus esset actu in tantum intelligeret, cuius contrarium dicit philosophus tertio de anima. Dicitur eciam quod nullum est corpus quod sit actu ante intelligere. Patet consequentia, quia per species intelligibiles actuatur intellectus, et ideo non potest intellectio. Item tunc prius cognosceret species intelligibilem quam quiditatem rei, cuius contrarium habetur ab aliis tertio de anima, primo eam cognoscitur quiditas. Et est ratio, quia species quoddam principium comparatur ut similitudo, sed primo non cognoscitur similitudo quam res, cuius est similitudo. Patet consequentia, quia hec species non ponitur in intellectu differre ab intellectione, nisi per dispositionem ducens in intellectionem. Sed quod ducit in cognitionem aliquid est prius cognitum, quia prius ponitur cognoscitur sit ex preexistenti cognitione. In oppositum arguitur: prius in actu dicitur a se, hec non tamen. Sed species intelligibilis est per modum actus, non inuit philosophus in illa parte: cum autem sic singula fiat, ut sciens dicitur, fiat singula species recipiendo per receptionem quarum species est in habitu scientifico. Sed est in tali actu, et est in actu primo. Sed intellectio est actus secundus, quia actio sive intellectio proprie est quod hic denotat actum secundum. Item una non sunt eadem in diversis, sed una ex eis est immultiplicabilis, altera multiplicatur. Hec est eadem, et dici indivisibile, quia materia eadem est composito, sed non indivisibile, quia ideo quod unum multiplicatur, alio remanente immultiplicato. Sed species et intellectio sunt huiusmodi. Nam per eandem speciem cognoscimus et non cognoscimus, quia per speciem habitus et privatio. Quod habitus et privatio, quia per species habitus, ergo species quod est multiplicata una remanente actu intellectionis multiplicato actu intellectionis et alius, ut abusus et actus intellectionis eius et alius non eius suo modo est de habitu et privatione. Huius questionis duplex est sollempnis opinio. Una ponens hec realiter non differre, sed ratione sola, quia comparata ad intellectum illa species dicitur intellectio, sed ad obiectum dicitur species. Motum sicut quidam huic adherent, propter rationem post factam ad declarandum quidem aliam, et est hec. Producta ab eodem agente in materia et recepta in eodem susceptivo propinquo sunt eadem. Hec est evidens, quia diversitas in talibus aut est a diversitate materie, aut a diversitate agentis, ut innuit commentator xii° methaphysice et philosophus in viii°. Sed species intellectus et intellectio sunt huiusmodi, sunt eciam in eodem susceptivo, quia in intellectu, et producta ab eodem agente in materia, quia a fantasmate.

Sed ista ratio sola ad quorum autem actio et passio in subiecto requirunt formas realiter ab eis distinctas, tertio physicorum, quia motum. Sed intellectio passio extensis vel actio est in alio subiecto, ergo in subiecto requirunt formas ab ea differentes. Sed non in eo est actio quod species. Et confirmatur sic: sic se habet actio et passio realiter ad formam sibi in actio et passio intentionales ad formam. Hec est eadem, quia sufficiens est ibi similitudo quam ad modum intendendi ad sibi. Sed actio et passio realis in subiecto requirunt formas realiter ab eis diversas, quia motum. Ergo sic erit in intentionali. Sed intellectio est actio aut passio intentionalis, ergo requirit formas ab ea differentes realiter. Sed non nisi est eam formam talem in intellectu nisi species intellectus, ideo etc. Alia est opinio ponens illa realiter differre motum aliter sunt quedam hac ratione. Quoniam sic non recta species differret ab intellectione, tunc nichil esset in memoria motuum intellectionis, quod non conceditur. Patet consequentia, quia post species intellectionis preter in memoria, non in eis intellectus possibilis quod est falsum, quia hic est in potentia prima passiva, sed tale de se non deducitur ad actum, aliter intellectus agens quod est falsum, quia hic est agens ultimum, sed agens ultimum ad nullam actionem propriam sic determinat, quod tamen est de se. Quia si ad hanc, tantum ratione ad aliquam sic ad omnes. Quod non conceditur, ergo ratione quod ad nullam alia fantasmata, quod non est potentie, quia movens intellectum in memoria ad actum intellectionis sic dicitur habere talem actum aliquo quamvis non movet. Sed fantasmata non est hic, ut de se patet. Et si dicatur quod licet non habeat ipsum formaliter, habet tamen virtualiter, quod hic sufficit, non. Istud non valet, quia habens actum alicuius modo virtuali est nobilioris ordinis respectu actu illius modo formali, non est videre de corpore suppositum calefaciente hic in inferiora. Sed fantasmata non est nobilioris quam intellectio, sed magis ignobilior eius, cum sit generabilis et materialis eius, quoniam dicitur ignobilis. Si autem hec ratio stat, sunt quidam in potentia quod est species in intellectu non recipitur, quia non recipiatur de hic medianti motus non intellectus agens consimili ratione quam supra, nec fantasmata propter rationabilem declarando non intellectio consimili ratione. Aliqui autem consequenter eadem materia declarant consequenter. Producta a diversis agentibus propinquis sunt realiter distincta. Hec est evidens, quia ut dicitur est auctoritate commentatoris in xii°, et ratio, quia diversitas potest esse a diversitate materie et a diversitate agentium. Sed species et intellectio sunt huiusmodi, nam in materia producta species est fantasmata, sed intellectionis propinquus effectus est intellectus agens. Sed nunc quod dicitur in hac ratione habeat veritatem, nunc commendo, quia forte hec ratio videbuntur predicta consequenter potest rationes assumptas. Potest autem declarari, primo quia quando aliqua sic se habent quod uno cessante alterum remanent, non sunt illa realiter eadem. Hec est evidens, quia aliter primo, ymo tamen ex hoc probatur esse eiusdem et unum et eadem, quia eadem corruptione corrumpuntur etc. Sed cessante intellectione remanent species, ut supra declaratum fuit. Item illa quorum unum est qualitas et aliud passio non sunt realiter eadem. Hec est evidens per priorem, quia dicitur quod ad coordinationes sunt in predicamentis. Sed species est qualitas, quia quedam dispo-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

15 alterat

[illegible]

[illegible]

[illegible]

gnitu intell' sic et fan non producit intell' in m' sp. n' q sp. intell' fit cu intellectione, sz q fan pducit p' sp. q intell' q ordie nt h' hz et. Et q h' pt solui 2a ro q dr q cu ete na n pducat actu nouu. sz ite agens e eter'. Ao q iste e q cu etna n pducat actu nouu i me sz tn me aliq cu etna pt pducere actu nouu sm actoz. q h' n e inc'. q sic e i ppo ite ei agens e cu intellectois noue no i me sz me fan q qd fan e ad nouu gnare q corp. Ad 2am pn' ad p' q sic se hz sp' ad sentir q ad sp' q e q ccedo. a. negado. b. q deucatu fuit 2o h' q neccu fuit ponere sz agens. Et p'sz dice q e silr q dissilr. e ci silr. q sic sp' e i ppo ad sensibile q ad sentir sic ite ad itelligere q ad itelli. E a dissilr q sp' st ppor sensu. sz intell' no st ppor ite. na sic sp' est malr sic q sp' cu fiat a pti co q sp' e in ioz gno. q sic e ppor q vtqz malr sz itelli e malr ite no i malr. q sic n e ppor. q sic itelli no e suffi. ad cand itell' i ite. q io oz ponere aliqd cuz q sit i malis q sit pn' i me itell' h' e ite agens. Ad a q sic et necu ite agens. a h' e pp fan a pp ite po. Ao q est necu pp fan vtrqz. tu pbas q no pp fan q n iplit
Ao qz necu est pp fan no q agat ies ad iprimedo a ab eis ad abstrhedo sz ut sil cu ipo fan agit sp. itell q itell. q nec e p se suffi. ad gnand. agedo. q h' e d' itell ont q 2a 3o h' d e ei q itellioq vagiat nisi cu itellecte i fuit i acc. q h' n sit n psuit aliquo i actu. E cut q apte d q itellecto n sit n me ite agete su pnte. no ei d n ipmte aliq l aliq abstracte. q d itellioq 2a est. q ite agens n iplat n abstrat ab ipis fan sz solu pntia ei. s. ite agetis cu fan cat sp. q itellectioz. q tu pbas q sit necu ut ad iplat ipis fan. q oe q i hac mouz q p n mouebat ut e e fca aliq inouato. h' a no e n iprimedo ad ab ite agete. l ad ab eo astraedo. na i a inouato n ut e fca ab ite po n e i ite po. cu sit etn'. q h' 2o ut e. q pati magna difficultatez. q fac alius magz diffi. Ao q ad. a. q oe q mouet q e. q 2o ad. b. q fan nuc mouet cu p' no mouet q e. Ao q fan ipz nuq e i actu fan. sic. s. q no moueat q p no mouit. Ao q ipz fan ut fan e sp mouz. tu pbas q n. q fan e moues i po tm. sz ite agens e mouens i actu. Ao q tu debes itellire q fan cens i fan no mouz cu sit sit i po. sz d et i po no q no agit sz q e agens i suffi. ut poi q i tractat nam h' i namis p se n ac trahat q tu suffic q q tu pt adhuc n d mouens i po. q i suffici tat q mouz. sic fan cens actua i fan q i facto sz ite agete i me cat sp. q itell' 3 h' costipto ite agete p se i suffi agit. tn ci agit q i ac. Ad a pttz m' 2a q a et necu pp fan a pp ite po. Ao q pp vtrqz e a necu pp fantas ut fan q e i suffi. ad agedo sp. q itell' pp su naz agit sp. q itell' et q necu pp itell' po. q ite po e i pura po. q io n pt recipe aliq for actualez. ut. s. n sp. n itell' i me. sz recip me i itellectu agete. q e for sbalr. vn ite agens p q 2a q pa itellectu possibili sic lum dyafano. e a ei pfecto q for sbalr ei. Ad a q obz po e lib pt mouit po chr i scpto quorz cetri. Ao q iste e sitalr obz sit sume et debite ppozionatz illi po tuc pt mouit ipz. sz a n sit ppozionatu debite tuc no pt mouit p se. sz sic e q obz e gnictu fan. q q decebz malibz q i ideoalibz n ro ppt a reqzit a agens i malr ppozionatu po itellectiue. h' a est ite agens. q necu e sume ite agens. Deo gras...
Explicit. qoes magistri thadei de pma sup li de aia.
Amen Amen Am.

Ite sut qoes libri de aia q' b'ut' supi' st descripte.
Ut aia sit sz. Libzi de aia.
Ut scia speculata sit de mio bonoz hora.
Utrum scia de aia sit utilis ad alias sciacias.
Ut scietia de aia sit difficilissima.
Ut sit po una method ad iuenie d a q q d e sm diffi.
Ut ule sit prius singularz.
Ut act mag pttz cosicrat ad q d scie q q d e.
Ut aie sit aliq ppria opatio.

Utrum loyau differat per formaz.
Ut naltz differat per materiaz.
Circa sz libru. Queritur pmo ut aia sit sb.
Ut aia sit for sbalis corp.
Ut differentia de aia sit in quale.
Utrum ex aia q corpore fiat per se unuz.
Ut i ptib aliqz anilosi de aliqz i ueniat aia.
Ut aia sit tota i qlz pte corp.
Ut po distiguat p actus.
Ut po aie ceca distiguat ab aia.
Ut po aie fluat ab aia.
Ut sit naltsi pas fsit gnatt.
Ut nutri q augm st ab aia q gnat q e l opo pa.
Ut gnativa nutativa q augmtativa sit una po.
Ut ins sitia sit activa l passiva.
Ut sp' dicat actus.
Ut sit po dat pt sp' pa i sitia aia sz ab actu.
Ut sp' d'capiat e ppz obz.
Ut sp' ua ceia sit pt sp'.
Ut lum sit regsitu ut e ebat colo sp' sei for.
Ut lum sit corpus.
Ut color sit p' obz sp' us.
Ut aer sit sez sonij q ad ci et e.
Ut odor h'eat e i aere q ad sitiz et e.
Ut h'o it cetia alia pei odoret.
Ut tact sit unus sp'.
Ut sp' tact i digeat me exti.
Ut sp' pn' pcipiat sbatoz fna. — sit ut pn' l acta.
Ut sp' cois sit unus.
Circa 3m libru de aia. Queritur pmo ut intellectua
Ut optetat ite et denudatu ab itell' n ca.
Ut ite att q itellige sit i actu.
Utrum aia itellectia sit for sbal d'as et cor nro.
Ut itellectus sit unus nro.
Ut dr i itellectus l elog itelli sit ua nro.
Ut q gto ite po sit necia ad q d milti sbaz scpa.
Ut i q q sb itellcauali i dili ad q e st sit repie naz hac.
Ut cessiter itellectue q as hz i itelli q est po ite.
Lapidez i a i ite francat sp. scpta a fan de asp ala.
Ut sps differat ab itellectu.
Ut fantas sit pn' activu spi itell'.
Ut ite sc ipz itellige.
Ut qditas rei sit pma obz ite nri.
Ut intell' itelligat sigl'art.
Utrum sit nccium ponere itell' agente.

Qui scripsit scribat, sp cu dno uiuat.
Am. · Am. · Am.

Utrum intellectus nu̅etur nu̅atione corpor(um)

fe p me⁹ ⁊ p q̄lꝫ p tꝫ me. to e ī toto me ⁊ to ī q̄lꝫ
p te m ed. ¶ Si a 2oꝫ dā sat nolu sa ꝙ cū q2 for
ꝯ tedī ꝯ tēsiōe sbi. ē q2 for illa edua d pō mē ⁊ q2
q̄cq̄d edua d pō mē edua totū d toto. ⁊ p̄s d p te. iō sē
ꝙ oīs for mal d pō mē educta dr dāt ꝙ mē ⁊ sit
tota ī toto ⁊ p̄s ī p te. ¶ Cū a q2 nuāt nuatōe sbi ē
q2 ipē for nō gnāt sꝫ gnāt ꝯpo⁹. vn̄ n̄ gnāt albedo
nc nigdo sꝫ lig⁹ albū ⁊ lig⁹ nig. ⁊ q2 ē ī gnōis tꝫ
ē oīu for ru ꝯiūcto act ū cū p̄s ꝯpetit gn̄o. ⁊ q2
sic ex 2ōe q̄ditatis diusa sūt diuersitas spētiei. ī ex
diusō ē sm̄ diusitas mal ī for ꝯ diusitate sbo ē
h̄eat. aꝫ g hꝫ sit spuꝫ oī for reali. ¶ Q a ꝑpa n̄ gn̄a
tur sꝫ gnāt ꝯpoitū oīb for reab ꝯpetit nuāj nuā
tiōe sbo. vꝫ q2 n̄ oēs for reales d pō mē educunt
n̄ oēs for reales exndūt ex tēsiōe cor. sꝫ q2 for ītēti
onales sūt ill qbꝫ ꝯpetit gn̄o q2 n̄ gnāt act sic ī
tētiōalr colorat sꝫ ipa coloris ītētio gnāt ī acre
⁊ 2ō ē q2 ī 2ea ⁊ to ꝯpoitū gnāt q2 to ꝯpō gnāt
sꝫ ī ītētio solā ītētio gnātur q2 sola for gnāt.
vn̄ dicaꝫ ꝙ ipa albedo gnāt silit suaꝫ ī acē p q pter
spectiuī pbat. ¶ Ista a ītas ex qdā signo patē pt.
videꝫ ē ī gnōe realiuꝫ ꝙ ⁊ gēitū n̄ pfte assq̄ silit
gignētis q2 cū tal silitudo sit p ūitatē for n̄ pfte
assq̄ gēitū gignētis ītē for. ex eo ꝙ illa actō nō
actiuat for sꝫ ꝯpoito lꝫ ill actōis for sit 2ō. Sꝫ ī
gnōibꝫ ītētiōalib gnā pfte ꝯsē silit gignētis sic
silitudo ī spēclo gēita pfecte ꝯsē gignētis silit. g ī
duobꝫ dr̄ for ītēti a for reali. q2 for ītētio nō 2e
capit nuatōeꝫ a sbo ut real. nc educit d pō mē. cū
p̄s loq̄ndo n̄ reqrat ī mot ⁊ tūsmutatio. ¶ Visa
g dr̄a ī for reales ⁊ ītētiōales ex q dr̄a for ītē
tiōales duo ꝯsēq. p⁹ s. ꝙ nō exndūt ex tēsiōe sbi. ē
2⁹ ꝙ n̄ nuāt nuatōe sbi. sꝫ poti⁹ nuāt nuatōe cor
ī q̄b ꝯgtiōeꝫ dicūt fm cor aqbꝫ sūt. Nā ista ītētio al
bedis ī ista pte aēis ex ns dr̄ nuo ab a pte albedis
ītētiōe ī ead pte aēis ex ntē n̄ 2ōe sbi. q2 ī eod sbo sūt
sꝫ 2ōe diusar albedinꝫ ī q̄ꝫ ꝯgtōeꝫ dicit ⁊ ex q̄b tex
origitꝫ. ¶ Restat nō uidere quō dr̄ nā ītellt
a nā corli. p ꝙ sa ē ꝙ nā ītelli sm spual dr̄a
nā corli ī duobꝫ. p⁹ a dr̄a ē q2 nā spual sit p tē cuꝫ
nā corli absꝫ eo ꝙ nā corl ei cedat. vn̄ illi ⁊ dicebat
aīa ē cor s phꝫ. pōrbat duo cor ē ī eod ī loco. nā
tū corl sit cū alia nā corli ē n̄ pt. 2a dr̄a ē q2 nā
spual pt ē sil ꝯsēl ī diusis. dūꝫ tū 1a diusa h̄eat
ordītē ad aliq̄d unū. sic ꝯcedi unā ⁊ ead ē ī act ē
ī diusis ptib cor sꝫ put ī diusē ptēs h̄nt ordītē ad u
nū totuꝫ. Ista ⁊ illi q pōrbat datōēs for cū ponent
ꝙ un⁹ ⁊ id dator ꝯpareēt ī diusis sil optebat eos dr̄
ꝙ ille dator sil ēēt ī diusis īꝙtū illa diusa ordia
bat ad ad unū. ut forte d ad suscēptōeꝫ for uu. nā tū
corl n̄ ꝙ ꝑ sē tota sil pt ē ī diusis ꝙtūꝫ 1a diusa
ordinēt ad ad unū. ¶ His uisis. v. possuꝫ dr̄ ad
maīfestatōeꝫ pōis q. 2is p⁹ ē. ꝙ una ⁊ ead ītētio ī
for at yagiatiōeꝫ ⁊ ītellꝫ. nā ut dicebat ītētiōēs ī
n̄ recipiūt nūꝫ a sbis ī q̄b sūt. vn̄ dicit ītētiōes solo
nūo dr̄ntes p̄sē ē ī ead pte aēis. ⁊ ūa ⁊ ead ītētio
sil possꝫ ē ī aere ⁊ ī aqua. sꝫ aqua n̄ cedet aēi l ec⁹.
aꝫ g nā corl ut orgnūꝫ fātastiaī nō cedat nc spu
ali ut ītellcui. illa ead ītētio q̄ ī for at fātasiā ī in
forte potit ītellꝫ. ¶ Ad h a ual ē pt ꝙ sup fuit
tactū. ꝙ h ītētiōes recipiūt nūꝫ ab his ī quor ꝯgtōeꝫ
ducit. q2 sp. ī ītē duc ī ꝯgtōeꝫ ut fm ꝯdcōibꝫ mat.
spēs a ī fantasia duc ī ꝯgnitōeꝫ ut cū ꝯdcōibꝫ mē.
sic ūa ⁊ ead nā ē ꝙ ꝯgāt cū ꝯdcōib ⁊ sin ꝯdcōibꝫ. ita
ūa ⁊ ead sp. ē potit ꝙ ī forbit fan ⁊ ītē. ⁊ taci ī
tellꝫ coplabi nobis p for suā. ⁊ ista ē sīma ꝯ2is q2 ult
ꝙ ītē coplet nobis p ītētiōes yagiatas q̄ sūt qi for
ipi⁹. ⁊ q2 ītē coplat nob p for aꝫ suaꝫ sē ex h ꝙ ipē
ītē quodamō sit for nrā. lꝫ nō eod mō sit aīe
for sūt for mē. vn̄ ⁊ ipē dic ꝙ act ꝯquoct dr̄ dē ī
tē ⁊ d alis for. ¶ Declato p⁹ ꝙ ūa ⁊ ead ītētio
ī for at ītellꝫ ⁊ yagi ⁊ ꝙ ītē ē qi for nrā. ¶ 2⁹ ꝙ
restat dcla ut ītelligat pō ē ꝙ un⁹ ⁊ id ītē pt
ē ī ūt oīb hoīb. nā lꝫ nā corl n̄ p̄sit ē ī diusis
ꝙtūꝫ illa diusa ordinēt ad aliq̄d unū. nā tū spual
pt ut h̄itū ē. ⁊ iō nō ē ī q̄ꝫ ꝙ un⁹ ītē sit ūt oībꝫ
hoībꝫ ex quo oēs hoīes ordināt ad aliq̄d unū. ⁊ h ē
ꝙ dic q2 ꝙ ꝯpriati sūt ꝙ ītē mal ūt ē oīb hoīb.
¶ 3⁹ ꝙ restat dcla ut ītellgt pō ē ꝙ mag ꝑpē hō ī
tellit ꝙ ītelligt ītē. Et 2ō pt ē d. p⁹ ē q2 ītellꝫ ex

tali mōne q̄dāmō effic for nrā. ⁊ q2 for ꝑpu nō e
agit sꝫ ꝯpoitū p for ī n̄ ē ī ītē ītellit. nꝫ aīc sꝫ ma
gis ītellit hō p aīaꝫ l p ītē⁹. vn̄ ⁊ ult q2 ī p⁹ d aīa
ꝙ sīt uideꝫ mībra ītrīca q̄ laborat ī ītelligēdo. sicut
uidē mībra extrīca q̄ laborat ī texēdo l edificādo. sic
n̄ ꝯcedimꝫ ꝙ aīa tex l edificat. ī n̄ ꝯcedēꝫ ꝙ aīa ītellit.
¶ 2a 2ō ad h ē pt. q2 s phꝫ ī 2⁹ d aīa. quo san ē dr̄.
san cor ⁊ san sanitate. ⁊ quo saꝫ ē dr̄. q2 saꝫ
sciā ⁊ sciꝫ aīa. g⁹ p cū n̄ sol 2ō agēdi ē for. sꝫ ꝙ 2ō
agēdi ē mā. naꝫ ex quo for n̄ ꝑpaꝫ pt exercē ac
tiōeꝫ n̄ ī ꝑpa mā ⁊ ipa mā ē agendi 2ō. tū for ꝑn
ē 2ō agēdi ꝙ mā. ¶ Cū g ītellit l act ītē ꝯce
dicat a pō ītē ī for ta spt aꝫ ꝑn 2ō agēdi sit r
for ꝙ mā. ipa ītētio ī fōmās ītē magis erit 2ō
act ītē ꝙ pō ītē. Cūꝫ g illa ītētio que ītē ī
for at sit ipa ⁊ sit for ī nobis. q2 ut h̄itū ē ītē ūi
tur ī nob p for suā. s. p ītē yagiata ī nobis
ꝯsiūit iō ꝑpē nos ītelligē ⁊ mag ꝑpē ꝙ ītē ꝙ to
mag for ē 2ō ītellit ꝙ mā. ¶ 6⁹ ꝙ restat dcla
ē ꝙ ītētio q̄ pfisicat ex pte yagiatōiuꝫ hꝫ ē unū
ex pte ītē. Et 2ō ē nā lꝫ h spēs ītētiles recipiat ī
nūꝫ p̄s loq̄ndo ab his aqbꝫ sūt. p acēs a alu ī nūs
ī pcūt. q2 lꝫ ī ead pte aēis p̄sē ē duc ītētiōēs albe
dis solo nūo dr̄ntes ex eo ꝙ ille duc ītētiōes sūt a diu
sis for nūo. tū si aer n̄ recipet ut hic ⁊ nūc. aꝫ
nō p̄sē ē ī eod sbo duo absētta solo nūo dr̄a. ille
duc ītētiōes fieret ūa ītētio. ⁊ si ēēt pō ꝙ aq̄ ēēt sil
cū ae ⁊ aer n̄ cedet aq̄. ⁊ aer recipet ut h ⁊ nūc aq̄
n̄ recipet ut h ⁊ nūc. lꝫ ūa ac ead ītētio a ⁊ a acep
pta pꝫ ī forēt aēꝫ ⁊ aq̄. tū pꝫ ē ꝙ ea q̄ ēēnt pla
ex pte aēis ēēnt unū ex pte aq̄e. ita ꝙ si duc ītē
tiōes nūo dr̄ntes ī forēt aēꝫ cū ī forēt aq̄ fiēnt
ūa ītētio. Ita ē ex pte ista. ꝙ oēs ītētiōes yagia
te solo nūo dr̄ntes ut ī fōmat ītellꝫ. fiūt una ītē
tio. vn̄ ⁊ q2 dt ꝙ h ītē ūa sit ūita s recipies ⁊ mlta
ta p ītētiōēꝫ recepta. ⁊ applicat ī ītē recepta ītē
yagiata q2 ead ē q̄ yagi ī for at ⁊ q̄ ītellcui recip.
¶ Quītū ꝙ restat dclad ēst. ꝙ n̄ sp ītē d nouo recip
q̄n aliq̄s hō d nouo ītellit. sꝫ aliq̄n ē ī nona recep
tio aliq̄n a n̄ solū noua mō absꝫ noua receptōe
ꝙ ex h̄itis satis pꝫ. ¶ Nā ex q̄ ītētiōes pficiat ex
pte yagiatōiuꝫ uiuīt a ex pte ītē nō ē n̄ nā recep
ptio oīuꝫ spēꝫ dr̄ntiuꝫ solo nūo. ⁊ n̄ si tu ītellis
d nouo lapid p a n̄ ītelligebas lapid. n̄ oꝫ ꝙ ītel
lētio d nouo recipiat spēꝫ lapidis. q2 forte h̄ebas
sp. lapidis ā ꝙ ītelligēs lapid. ⁊ ut h̄itū ē nō
p̄sē ē ī ītē plēs sp. nūo dr̄ntes. ⁊ iō ex q̄ tu d no
no ītellis lapid. cūꝫ p n̄ ītelligēs uit ī ibe. cū p
n̄ ēēt uit. n̄ tū ē ī nona receptō. g ē ī nona mō
absꝫ noua receptōe. ⁊ p silē pt dclari ī nā nh.
naꝫ sic as hō d nouo genat nō recip hō ē sp. cū
p nō ēēt. sꝫ sol ī h hoīe īap ē nā huāna cū p
ī eo n̄ ēēt. sic ⁊ q̄n tu d nouo ītellis lapid nō oꝫ
ꝙ d nouo īap at ē sp. lapidis ī ītē. ī ꝙ ī eo p n̄ ēēt.
sꝫ ītē p h spēꝫ īapit h̄ē noua rlōēꝫ ad ēē. ⁊ ē ūi
tus ē ⁊ ēst ītē. aꝫ p ītē nō ēēt sic ūict l p istā
sp. coplat. ¶ His g istis. v. p⁹ ꝙ nā ītētio ī
for at ītellꝫ ⁊ yagiatiōeꝫ ex q̄dāmō. ⁊ p ꝙ ītē quo
dāmō effiat for nrā. 2⁹ ꝙ un⁹ ⁊ idēꝫ ītē pt ē
ūit oībꝫ hoībꝫ. 3⁹ ꝙ mag ꝑpē ī hō ītellit ꝙ ītē.
4⁹ ꝙ ītētiōes q̄ pficiat ex pte yagi pst ē unū
ex pte ītē. 5⁹ ⁊ ultiō ꝙ nō sp ē nona recep⁹ ex pte
ītē. sꝫ aliq̄n ē ī nona mō. aliq̄n noua receptō. ¶ Appꝫ
q2is pō q̄dāmō 2oal ēē. nc aliq̄ mō ut ur ē pō 2a
tō ablior ondi pt. ꝙ si ea p q̄ maīfestata ē ē pbal
calupnia h̄nt cū pō ex h m2oablior appꝫ. vꝫ ptn
oīa h̄ita pcedūt aliq̄ pbal ⁊ appetēꝫ ūitatē.
Expedita g p⁹ pte ⁊ s a pte q̄ois q2 adduct sūt
2ōes q2 is p q̄ ⁊ dclata est cū pō. restat 3⁹ p sq̄
ut. s. 2ōes facte ab alus h ipꝫ mag īducatur.
¶ Ad cū cū nō ꝙ ⁊ ipꝫ. 6. 2ōes ītē alias melior
ꝯsueuit adduc. ¶ Quaꝫ p⁹ ē. ꝙ hō n̄ ītellit. nā
ex tali uioē ꝙ q2 poit ītē ad nos n̄ sē ꝙ hō ītell at
sꝫ mag ꝙ ītelligt. ⁊ 2ō ē. Nā s q2 ītē coplat n
obis p fatas sꝫ ītē ꝯpat ad fan ut ocls ꝯpa
ad colores. g sic ocls uit picti pcolores q ī ipo exist.
ī ītē n̄ uit nob p fan quē sūt ī nobis. sꝫ ex eo
ut ꝙ hꝫ ocls ad picturꝫ n̄ sē ꝙ pics uideat. sꝫ ꝙ ui
datur. g ex mōne quaꝫ hꝫ ītē ad nos n̄ sē ꝙ ītel
ligam sꝫ ꝙ ītelligam. vn̄ dicit isti ꝙ ⁊ q2 d ecept sūt

[illegible]

[illegible]

phisi co. s. q[ui]a h[abe]t. q[uia] phisi phisi ee aut ite iut r patuit. Ad 9. q[uod] si act[us] n[on] ... nec ... n[on] ee. Dico q[uod] istud argumentum h[abe]t eand[em] difficultatem cu[m] p[rim]o. q[uia] po[tentia] n[on] e[st] mag[is] abstracta q[uam] ... vn[de] intellig[it] ... act[us] n[on] ee ... n[on] po. q[uia] sic toti[us] hois situ toti[us] ... ee ... q[uia] ipa ee ... in q[uo] po. ... act[us] vn[de] mag[is] ... i[n] ho[m]i[n]e itellig[it] ... aia itellig[it] ... itte po[tentia] itellig[it]. Et q[uia] ... ... q[uod] no[n] e[st] sile. Na[m] ut declaratu[m] e[st] ... ... po[tentia] ... ... ut declaratu[m] e[st] q[uod] no[n] sit ... solutio ad obiecta. Post[ea] ... modu[m] ... ... q[uod] alie ... ... boratio[n]e ... sunt adducte. ... ... isti[us] tractatu[s] q[ui] titulat[ur] de phisicatoe ... po[tentia].

Vesitu[m] fuit ut[rum] quiditas rei mal[is] ee[t] p[er] ob[iectum] intellec[tus] n[ost]ri ma lis. Et arguebatur p[ri]o q[uod] no[n]. q[ui]a q[uod] itelligi[tu]r ab intellectu no stro p[rim]o e[st] ite[ll]igi[bi]le intellectu[m] t ista ... q[uia] in abstractio a ma[teri]a ut scribi[tur] i[n] 3. de aia. ite e[st] intelligens t q[uod] itelligitur. itellectus aute[m] n[oste]r separatur a ma[teri]a. S[ed] q[ui]ditas rei mal[is] no[n] e[st] ite[ll]igi[bi]le n[ost]ro itellectu. cu[m] ipa sit corruptibilis t inte[llect]us n[oste]r i[n]corruptibilis t ppetuus t talia differu[n]t plus q[uam] ge[ne]re. S[ecund]o sic q[uod] intelligi[tur] p[rim]o ab intellectu n[ost]ro debz n[ost]ro in tellectui pportionari. t ista pbat[ur] statu[m] q[ui]a ob[iectum] itellect[us] n[ost]ri ... ad i tellectu[m] n[ost]r[u]m sic moue[n]s q[uod] se h[abe]t ad motu[m] t agens ad passu[m]. agens a ut ad passu[m] dz ee pportio q[uia] no[n] q[uo]lz agens indifferenter agit in q[uo]lz passu[m] ... S[ed] q[ui]ditas rei mal[is] no[n] pportiona tur ei. s[ed] spes itelligibilis. na[m] sic itellectus e[st] abstractus a ma[teri]a. ita et spes itelligibilis e[st] ab[stract]a no[n] aute[m] q[ui]ditas rei mal[is] cu[m] ea ... hat. 3[o] no[n] e[st] ista. Q[uod] itelligi[tur] i[m]me[diate] ab intellectu n[ost]ro e[st] i[m]me[diate] mot[um] intellectus n[ost]ri cu[m] tale agit i[m]me[diate] in intellectu[m] n[ost]r[u]m t ee agens sit t mouens t no[n] e[st] ... ut h[abe]tur p[rim]o de g[e]n[er]a[tio]ne. S[ed] q[ui]ditas rei mal[is] no[n] po[test] mouet intellectu[m] n[ost]r[u]m. q[uia] mouens i[m]me[diate] no[n] mouet n[isi] sit appxia tu[m] moto t sit sil cu[m] moto. tale aute[m] e[st] ipa spes t no[n] q[ui]ditas. cu[m] la pis no[n] sit i[n] aia s[ed] spes lapidis. 4[o] sequetur q[uod] i[n]diuiduu[m] no[n] p[os]se intelligeretur ab intellectu n[ost]ro. hoc aute[m] e[st] f[alsu]m cu[m] intellec[tus] n[oste]r ipz p[os]se sibi ... suo ... tale aute[m] de necessitate intellectus p[os]se itelligi[t] ... ad p[rim]o itellectus ... que p[ro] ... a sc[ienti]a. q[ui]a statu[m] tenet q[uod] i[n]diuid[u]u[m] e[st] aliud a q[ui]ditate ut pz p[er] ph[ilosophu]m i[n] 3. de aia i[n] ca[pitulo] q[uonia]m e[st] aliud mag[ni] tudo t magnitudinis ee t sic cu[m] i[n]diuiduu[m] sit aliud a p[rim]o ob[iecto] itellec[tus] ipz no[n] erit p[os]se intelligibile. 5[o] no[n]. illud q[uod] e[st] itelligibile e[st] sensibile cu[m] intellectus n[oste]r ... ee i[n]fimu[m] ... itellectualis ... a sensu ... pcedat i[n] intellecte[m] entiu[m] malium. S[ed] q[ui]ditas rei mal[is] no[n] e[st] sensibilis et ista pbat[ur] auctoritate ... i[n] 3. de aia dicentis q[uod] sensus non diffu[n]dit se ad ... 6[o] no[n]. q[uod] no[n] p[rim]o itelligi[tur] no[n] e[st] p[rim]o ob[iectum] intellectus t ista statu[m] e[st] eiusdem q[ui]a no[n] p[ri]mu[m] ob[iectum] debet p[rim]o p[er] se occu rere. S[ed] q[ui]ditas mal[is] e[st] talis p[ro]b[atu]r q[ui]a ipa no[n] p[rim]o ... ut h[abe]t[ur] p[rim]o phye. ymo ipa aie ... diat eni[m] ibi q[uod] voces sut p[rim]o note passionu[m] aie. 7[o] no[n] fuit ista. No[n] p[ri]mu[m] ob[iectum] intellectus debet p[ar]ticipari ab o[mn]ib[us] ... t ... ut pz i[n] sensibilibz na[m] no[n] ... luminis q[uod] e[st] p[rim]o ob[iectum] ui sus p[ar]ticipatur ab o[mn]ibz obis p[os]se uisus et ita e[st] ... S[ed] no[n] sic e[st] malis no[n] p[ar]ticipatur ... no[n] e[st] p[ar]ticipatur ab a cente n[on] ... i[n] malibz. 8[o] no[n] fuit ista. spes p[rim]o itelligi[tur] q[ua]m no[n] q[ui]ditas. q[ui]a statu[m] e[st] nota q[uod] no[n] possunt ee duo p[ri]ma i[n] ... p[ro]b[atu]r ... q[uia] ul[tra] q[ui]ditas mouet intellectu[m] i[n] eode[m] i[n]stanti cu[m] itelligi bili spe ul[tra] i[n] p[ri]ori ul[tra] i[n] p[ri]ori. si i[n] p[ri]ori ... mouet q[ui]ditas h[abe]t p[ro]p[osi]t[u]m. si q[uod] spes itelligibilis p[rim]o itelligi[tur]. si i[n] eode[m] i[n]stanti h[abe]t p[ro]p[osi]tu[m] q[uod] q[ui]ditas no[n] p[rim]o moueat. si q[ui]ditas i[n] p[ri]ori ... Op[positu]m ... e[st] ... i[n] 3. de aia. illo ca[pitul]o. Q[uonia]m aute[m] aliud e[st] magnitu do t magnitudinis ee. ubi e[st] ... q[uod] q[ui]d e[st] rei mal[is] sit p[rim]o ob[iectum] n[ost]ri intellec[tus] s[ecundu]m q[uod] omes expositores exponentes illu[m] passu[m]. Pb atur etia[m] hoc ide[m] r[ati]o[n]e. q[ui]a sic se h[abe]t sensibile ad sensu[m]. ita se h[abe]t in telligibile ad intellectu[m] t ista statu[m] e[st] no[n] p[ro] ... i[n] p[rim]o phy[sicoru]m. qualis e[st] disp[osit]io uisi sensibil[is] apud sensu[m] tal[is] e[st] disp[osit]io uisi intelligibilis apud itellectu[m]. S[ed] sensibile sic se h[abe]t ad sensu[m] q[uod] ipz e[st] p[rim]o ob[iectum] ipi[us] sensus et no[n] spes rei sensibilis. ... p[ro]b[atu]r mi[n]or. na[m] uisus no[n] cogno scit spe[m] coloris que e[st] in uisu s[ed] cognoscit colore[m] ext[ra] ... h[oc] i[de]o q[uia] no[n] e[st] u[ir]t[us] reflexiua sup[er] se ipz cu[m] sit corporeus t mal[is]. Circa ista[m] q[uest]io[n]e[m] quatuor ordinate faciam. q[ui]a p[rim]o declarabo ... po site. 2[o] respo[n]debo ad q[uest]io[n]e[m] ppo[s]ita[m]. 3[o] mouebo dubia et ... ut posito mag[is] clarescat. t 4[o] solua[m] ad illa dubia simul t ... solu endo ad argume[n]ta p[ri]ncipalia. Q[ua]ntu[m] ad p[rim]o ... ph[ilosoph]i. q[ui]ditas mal[is] ista duo p[ri]mo accipiendo t ... est ob[iectum] ... intellec[tus] n[ost]ri ... Q[ua]ntu[m] ad p[rim]o breuit[er] ... p q[ui]dita te[m] mal[is] n[on] aliud itelligo q[uam] forma[m] ... spei sibil[is] ut ho[m]i[ni]s ul[tra] asi ni ... itellectu[m] ul[tra] obiecta[m] itellectu[m] p[er] mo[dum] p[as]sio[n]is a ma[teri]a ul[tra] p[er] mod[um] alt[erius] q[uo] i[n]te[n]ditur ... p[ro] q[ui]ditate mal[is] itelligo forma[m] ... t c. S[ed] ... q[ui]a for[ma] ... ee i[n] actu rei ... q[ue] ... ipa ma[teri]a ut ... ee sine ... phy[sicoru]m sup[er] illo ... mag[is] ...

q[uod] mouet itellige[re] e[st] necessariu[m]. Et na[m] sibal[is] for[ma] e[st] p[ri]n[cipiu]m distinctiuu[m] uni[us] co[m]p[osi]ti ab a[li]o p[er] se ... t for[ma] sibal[is] sic ... ee co[m]posito ... ipz ee co[m]positi q[uod] no[n] e[st] indiens ad dare illud ee t sibi ... e[st] de ma[teri]a que e[st] sil[is] ... ut pz. 2. phye t 9. ... t ad hoc dicet ... i[n] 2. de aia ... p[ri]n[cipiu]m q[uo]d cu[m] ens t unu[m] multip[li]citer dicatur. que e[st] ac tus e[st] ... ens t p[er] ... e[st] rei ee q[ui]ditati ... i[n] 7. ... me[taphysice] q[ui]ditas hois uno m[od]o e[st] ho[m]o t alio m[od]o no[n] ho[m]o. ho[m]o si ho[m]o dicat sola for[ma] no[n] ho[m]o si ho[m]o accipiat[ur] p[ro] ma[teri]a. i[n] illo ca[pitul]o. ut aute[m] ... ul[tra] diuisu[m]. S[ecund]o ... accepta s[ecundu]m m[od]o p[er] ... a ma[teri]a notitter. q[ui]a sibal[is] for[ma] rei ... dup[li]citer ... i[n] p[ro] posteriori ... t ... uno m[od]o ... ad p[rim]o mag[is] qua[m] for[ma]t t cu[m] adiacet t ... cu[m] h[abe]t modu[m] alt[eri]us ... co[m]p[osi]ti sumendo co[m]po[siti]o[n]e ... e[st] q[ui]d a[nim]a ... trasmutabile cu[m] etia[m] h[abe]t mod[um] qual[is] t i[n] for[ma] no[n] e[st] ut sic q[ui]ditas ... ut sic ... q[ui]ditate p[er] mod[um] q[ui]ditatis ... sic ... cu[m] ut sic ... ut po ... mo[dum] qual[is] ... t ut sic ad mag[is] ... q[ui]ditate[m] ... no[n] dicat ... ma[teri]a no[n] h[abe]at q[ui]ditate[m] cu[m] dicat a ma[teri]a sic ... ab eo que ... ut h[abe]tur. 7. ph[ilosoph]i ... sibal[is] for[ma] ut e[st] ... speculam[ur] ... suo ... q[ui]ditate[m] accepta t i[n] ... ite ... q[ui]ditate[m] acceptu[m] h[abe]t ... ut sic ad ... no[n] ... ad ... mal[is] ut ... q[ui]ditas mal[is] ... t trasmu[tatio] ab i[n] mali t ab ... ab termino i[n] termino. 2[o] de ea ... ob[iectum]. Et ... ee ob[iectum] q[ui]ditate rei mal[is] itellec[tus] n[ost]ri n[on] ... itelligo q[uod] ipz ee i[n] directo p[ro]spectu itellec[tus] n[ost]ri sic cognoscibil[is] ab ipo t sic ... itellec[tus] p[os]s[ibi]li. t itellectu rep[re]sentari i[n] uirtute spei itelligi bilis ... et ipa[m] itellectu rep[re]sentatiue sic efficacis ... Sic i[n] colori uisu p[er] spe[m] coloris educta[m] ... uisus rep[re] sentat[ur] ... 3[o] de ... ista. itellectus n[ost]ri. Et q[uod] itelligi[tur] p[er] itellectu[m] n[ost]r[u]m ... q[ui]a 3. de aia. na[m] p[er] itellectu[m] n[ost]r[u]m nichil a[liu]d itelligo q[uam] q[ua]da[m] ... ab ... accepte n[ost]ro t a[b] ... ut calid[i]tate frigi[di]tate hu[miditate] t ... cu[m] ... h[abe]nter no[n] recipiat[ur] ... op[eratio] ut ... itellige[re] ... ita cu[m] ... sibal[is] ... s[ed] ... q[uod] e[st] ... cu[m] ista ... cu[m] ... accepto ... atur. iste aute[m] itellec[tus] n[oste]r ... i[n] 3. de aia ... itellectu agen te i[n]cludat duas p[ar]tes. s. itellectu[m] possibile q[ui] e[st] pura po[tentia] i[n] ge[ne]re in tellectual[is] ... t e[st] i[n]ferior o[mn]ibz aliis itellectibz t p[er] istu[m] intellectu[m] ... i[n] for[ma]m cognit[iu]is ... entiu[m] maliu[m] t alio[rum]. t alia[m] p[ar]te[m] q[ue] e[st] ite agens. t p[er] istu[m] intellectu[m] ... ab[stracta] t itellect[us] ... actu itellecta et ... cu[m] ... e[st] ... ite[llectus] ... ut posit ... 3. de aia ... itellectu age[n]te. t p[er] illud ... duabz potentiis una cogitati[ua] ... t ... cu[m] q[ui]ditate t fantasmate ... itelligim[us]. ... itellec[tus] ... ... malia ... ... no[n] agens ... ut posit ... i[n] 3. ... 4[o] ... ultimu[m] ... e[st]. s[ed] ... p[rim]o ... itelligo ... nichil ut pz ... p[er] p[ri]ori ... illa p[ar]te. i[m]me[diate] ... e[st] illa ... t p[rim]o ... itellec[tus] ob[iectum] e[st] ... itellec[tus] ... alio. ... ee p[rim]o itellectus ob[iectum] ... uno m[od]o ... p[ri]mu[m] p[ri]mo ... t ad ... toti[us] ... co[m]p[re]hensionis ... itellec[tus]. 2[o] m[od]o po[test] itelligi ad ee p[rim]o ob[iectum] itellec[tus] p[ri]mo ... p[ri]ncipalitatis. Et ... dup[liciter]. q[ui]a aliq[ui]d ens ee p[rim]o ... p[ri]ncipalitatis ... ul[tra] ... p[ri]ncipalitatis q[uod] e[st] s[ed] ... ge[ne]ris et ... p[ri]ncipalitatis q[uod] e[st] ... p[er]fectio[n]is t actualitatis ... na[m] e[st] ... sut illa que ... sut ... t ... p[er]fectio[n]is ... ut posit ph[ilosophus] 9. me[taphysice]. dices que ... sut ... Sic ... ... magis ... et ... p[er]fectionis ... ... sequatur. ... Restat nu[n]c ... ad ... articulu[m] ... ad q[uest]io[n]e[m]. Et ... dico. 3[o] ... es ... q[ui]ditas rei mal[is] no[n] e[st] p[rim]o ob[iectum] ... itellec[tus] p[ri]me ... ultimatis. 2[o] ... e[st] q[uod] q[ui]ditas rei mal[is] e[st] p[rim]o ob[iectum] itellec[tus] n[ost]ri p[ri]m ... p[ri]ncipalitatis ... 3[o] e[st] q[uod] no[n] e[st] p[rim]o ob[iectum] itellec[tus] n[ost]ri p[ri]me p[ri]ncipali[tatis] ... p[er]fectio[n]is. P[rim]o ... sic pbat[ur]. q[ui]a ... q[uod] ... co[m]p[re]he[n]di[tur] ab itellectu n[ost]ro e[st] p[ri]mu[m] ob[iectum] intellectus n[ost]ri ... ... t ista ... e[st] eiusdem ... q[uod] ... p[er] ... t[ame]n ... q[ui]ditas mal[is] no[n] e[st] h[uius]m[od]i. no[n] e[st] q[ui]ditas ... malis ... a[ctu]alibz ... ut de se notu[m] e[st]. S[ed] ens ... 2[o] no[n]. ... q[ui]ditas rei mal[is] ... ob[iectum] ... itellec[tus] n[ost]ri p[ri]me ... p[er] ... ad eq[ua]tu[m] seque[re]t[ur] q[uod] ob[iectum] ad eq[ua]tu[m] ... itellecto no[n] ee[t] maioris ... q[uam] ob[iectum] ad eq[ua]tu[m] ... ad cogita q[uod] e[st] ma[n]ifeste f[alsu]m na[m] ite e[st] sup[er]ior ... ipe sensus ... ... sup[er]ior e[st] maioris ... q[uam] i[n]ferior. no[n] solu[m] ... ad ... cogn[osc]e[n]di que i[n] sup[er]iori ... e[st] eminentior t ... q[uam] i[n] i[n]feriori. S[ed] etia[m] ... ad res cogitas ... ut ... et i[n] ... p[ro]p[ter] ... q[ui]a si itellec[tus] se ... solu[m] ad malia ... no[n] excedit ... ad res cogitas ... t ... ad co[n]sidera[n]di mod[um] ... e[st] ... q[uod] no[n] cogit[at] ... i[n]diuidual es o[mn]i[u]m. ... ut ... ho[m]i[ni]s. ... hoi qui cognoscat ... ut posit ... 2. de aia

p[hilosophi]. 3[o] no[n] e[st] ista. ... no[n] ... et ita statu[m] e[st] eiusdem ... ob[iectum] ... ouens t motu[m] ... uisus ... e[st] ... ad ... p[ro]p[ter] ... itellec[tus] n[oste]r ... ut ... S[ed] ... ob[iectum] ... notu[m] e[st]. 2[o] ... e[st] ... malis q[ui]ditas e[st] p[rim]o ob[iectum] ... itellec[tus] n[ost]ri p[ri]me ... ... itellec[tus] ...

[illegible]

dam sic ... Restat nu[n]c ... articulu[m] ultimu[m]. Ad p[ri]mu[m] ...

[illegible]

Liber De corpore celesti et de ijs que ad ipsum pertinent

Utrum celum sit animatum.

Utrum celum sit animatum.

h. io no ualet. Ad a. vo q ad h q i celo dicat qditas q ho
huius qditati suffic q i eo sit qdictois mt. vn qn ar. p
celi dix q dic celu, dic for'. q h' celu for' i ma. itelligit
p for' i ma for' cu qditoib' mt. Vl p' dicat q p celu
itellit totu mdu. Et sic d' m' celi q sbd' ei dicta sufficiat.

Utru ex nichilo possit. Utru ex nichilo possit aliqd fieri.
aliqd fieri. Arg' p' q sic. Ages isinite uirtutis pt ad
ex nichilo facere. s; deus glo' e h'. io &c. a. no qm a
gens isinitu iqlu actois pt aliqd pduce e isinita dista
tia q e it' e q n' 9. b. p' p' e itenoe ar. 8. phy' pbat
ei ar. q p' p' no fit ut i mag' q e meiuz fit zois
q' i magitudie sinita n e ut isinita. a g' itellex d' isinita
te mag' a d' isinitate duatois. n e dic q itellexit d'
isinitate duatois q' s; dicet na ut celi e isinita duatoe
q in e i magitudie finita. celu ei hz mag' finita. no g'
itellex d' isinitate duatois. itellex g' d' isinitate uigois. p g'
p' e isiniti uigois. Sed d' m' uellet q' p' et u ar. pbat

quam sustinet tres leges. non dicit quod primo et cetera quod aliquid fit ex nichilo
et est opinio attributa platoni, nam non sequitur ad dictam ab eo. ponebat enim
plato quod materia et privatio sunt unum et idem. ut habetur in primo phisicorum circa finem.
Sed ponebat quod aliquid fit ex materia cum materia sit privata privatione et cum privatio
est non ens sequitur ad fieri ex nichilo. ...

[illegible]

itelli na po ma a ut ipe d. coy no st po icorpet. vn
si dixis cas ee icorib tuc cay ppor eet nal. s. q ppor po
motuu ad motu e sic ppor veloc ad veloc motus
icextis a no icor no e ppor. ai ppor e soli magtudis ad
magtudie l coy q ist magtudini coy ist ea. q h ma st
pse ut ipe d. h st qi ubaq. sz h obscur e. na i no ui nz
q vigor sep tor n st sita n i sitas q alib d opp. vn i. z. ee
li n allegtu e supi d q st sita uno mo q i site a mo. q lo
gt d utuib sepatis q i d i libello d sba orb q st sita vigo
ris q i site duratois. Et io alig dicit q qo i i loco no
loqbat ex ite ctioe. Sz ist d e malu d q. ceru e q ipe ex itecti
one moz dub illa q ex itectioe solut. vn n logt dubitado
ut pz i d. Et io ali d q p pn d s logt pn q e sepatis
pt d' q arl. no mo ut finis mot. a mo ut agens motu. q s
itelligo d alis. si accipia ut mones acte sic hz vigore sita
q d z dica sita vigois. sz si gict ut sis. sic no d z dica vigoris
sita l i sita. na vigor ppe debet sep ut monetia acte. Sz
ist d e oio ex itectioe q qr ipe poit roz ad pbad ppo. qr
sita q i sita z st sol icorib z. mo ceru q itelli ut monetes st
n st icorib. g ut sic n hebut vigore sita n i sita. q q logt
[illegible]

... q̄ ē. et sic d' ista q̄one. Ut⁹ mā sit ītelli ̄ per se.

Utrū mā sit ītelli ̄ p se. D̄r q̄ sic. q̄r q̄ ē p se ēn distīcta ē p se ītelli. s; mā ē h'. io q̄ c̄. a. nō. q' ītelli ̄ seq̄t ēē. q̄ ío distīctū ītelli ̄ distīctū ēē. s; h' ē ēcundē. nlli dubiū q̄ mā h; ēē ... distīctū a ... a° rebu' q̄ ītelli distīcta. Ad p' q' ē p se sigficab ...

...

Ad ultimū dico q̄ ... distīcta ... p'ma, s; ... q̄one ... mē. v. et sic d' ista q̄one. Ut⁹ p° sit d'centia m̄e.

Cōnr q̄rat' ut⁹ p° sit d' ēē m̄e. D̄r q̄ sic. q̄r q̄ ē d'ia ... sbal' m̄e ē d' ēē m̄e. s; p° ē h'. io q̄ c̄. a. nō d' sic ... ma ... Ad p' sic ... ad ...

Utrum dimensiones precedant formam in materia celi non ingenerato et corrupto

[illegible]

Utrum forma generis et speciei realiter differat.

Nunc restat dicere ad hoc utrum forma generis et speciei realiter differat an non. Quidam antiqui physici [illegible] actores studio physice intendentes putabant dicere quod forma generis et speciei realiter differant. [illegible]

[illegible]

rot itelli. q i accipit ami et q ille mod adhuc i tali
p q al. q sic pcedā i ifinitū. Dico sc̄ q ro itelli alis actū
amo cendi q ē scīe n tam apst ea. vn n p gior q ca p
sc̄ ro itelli alis sit h appes q ē scīe. sz qditas met an
ē h appes. sz adhuc qditas pnt itt sb disp sb q na
ta ē ca ill a ro itt i digett mo ē sb q fatasiet q
ist mo ē ē h appes q ē scīe. q io q sucunt dici q ro i
ist mo ē ē i ali p q al. tt fai amo ē. qn g tu dicis ist mo ē i ē ali p q al.
ūz ē. g sb rot itelli q cedo. q ē ro met itelli q sunt
bat abi app q ē scīe mo tn dicto itelli. q io no ē
p cess i ifitū. sic dictū sit ad p de sol dubio q ea
aliq̄r ca ill a do q n audto q dixi no cāt sol. Alt
pt dia sb sit q ead foz n rea drūsi sit dat ēē hoīz.
q ēē al. q ēē coz q sic d alis pt igo. q d q ista ēē i
n sic rea drūsa n sic oio id. sz sic id rea dēntia p ma
g pfectū q m pfectū. vn pono q ead foz rea dat
ēē hoīz q ēē al. q ēē albū q ēē colo. tn dat i ēē q da oz
dit i q unū p p ma g noīs q a pfectu ma g noīs. eo
tn ē ma pfectois q isto h z q foz spē ex sui na. no ci
m iq drūsa ēē sol h mag pfectū q m pfectū pcede
ab ead foz rea. q isto pueit q ordie ēē liq ē i foz. na
foz pfcioz sp i clud uitate foz i pfcioz q io pt dat
ēē q dat foz i pfcioz q adhuc a pfcā. q io sic sicut
it al. i 2 d aia qn dix q sic i cludi negetatio i sito
sic tgonū i tetgonio. na tetgonū pt q pt tgonū
q adhuc pl q tam ē spes disti ncta a tgonū. na sic p
tgonū h z ad tres ag los i p tetgonū ad h z. 3. agulos

8 offic.

zuptū/ ſꝫ qꝛ ad aͣ ꝑte ē tpꝫ gn̄atū ꝙ n̄ ē aliqͣ ꝙꝫ i acci̾bꝫ ſucceſſiuis ꝗrtꝫ ad diuſas ꝑtes et i diuſis ſbis dn̄ mo· ſbꝫ mat̄at unū ſ̄ ꝗt̄tate· n̄ ai oꝫ ꝙ mat̄at unū ſ̄ foꝛ̄ mo ſbꝫ manꝫ unū ſ̄ ꝗt̄tate qꝛ i ead̄ ꝑte mē n̄ diſti̾ tinuata i q̄ fuit foꝛ ꝯꝛupti ꝑ q̄ ē foꝛ gn̄ati. ❡ Et az fōte ꝓ̄ſꝫ dia· ꝙ ille mot̄ n̄ ē ꝑpt̄ un̄ ꝙ̄uis ſit tot̄ ꝯ tinu̾. ꝗ h̾ fōte n̄ ſbſic̄ ad h̾ ut mot̄ ſit un̄ ſ̄ꝫ oꝫ ꝙ i ſit un̄tas ſbi· ſic ꝓ̄ſꝫ d̾clari i qͦ· uid̾ eē ꝙ ead̄ ꝑlata nūo tota ꝗtiͣ ē mortua ſ̄ uāz ꝯ ſ̄aꝫ ſ̄ ꝗtiᵃᵓ no· ꝯ ceta ē qꝛ iͩ no ē oīo unū dato ꝙ ſit unū ſ̄ ꝗt̄unu̾ ꝑ ꝯ ella i mixto ſt unū ſ̄ ꝗti̾ ꝯ tn̄ n̄ ſt unū oīo. ſic ꝓ̄ dia i ꝓpoſito qꝛ ſi mot̄ ſit un̄ ſ̄ ꝗti̾ tn̄ no ē ue unus. ſ̾ic ꝓ̄ſꝫ dia· ſꝫ obmicto/ qꝛ alias dixi. ꝯ dicaz. Et ſbſi ciat de iſta queſtioē...

h

109

Utrum omne generabile de necessitate generabitur.

Ad honorē dei ſup̄mi uolo ꝯgrere de h̾ ꝑpōle. Utrum omne generabile de necessitate generabitur. Et ꝓbat ꝙ ſic. qꝛ alꝫ poᵗ aliq̄ eē eternalr̄ otioſa· ꝙ n̄ eē ꝯ digitati nt̾e. n̄ hꝫ ab ariſ̄. p̄ celi ꝯ mū. et ag. 2 me. ꝯ ꝓꝫ ꝯn̄a/ qꝛ ꝯzabile ē ꝑ eo ꝙ hꝫ poᵗ ad ꝯꝛ̄t̄ lꝫ adeꝯ gn̄oꝫ ē aliq̄ poᵗ· ſi a nūq̄ gn̄abꝫ· tūc i po nūq̄ ꝯdt̄ ad actū. ꝯ ai actus ſit ſis poteꝯ ſꝫ q̄ i po nūq̄ icludꝫ ſuū ſi̾ꝫ· tal̾ aᵃ ē otioſū. ſꝫ ꝑꝫ ex. 3. phyꝯ qꝛ ꝯ c. ❡ Con̄ futuru i eē n̄ mcd̾ ſ̄o d̾ gn̄ont̄ ꝯ coꝛ zuptōe/ qꝛ ꝯ c. ❡ In h̾ ꝓpoito ſic ꝓcedaꝫ. Pᵒ ꝯtiabo hac q̄onꝫ ſiplic̾ d̾tiatoꝫ ꝯ ſ̄ꝫ iſtitu̾ fidei catho. 2ᵒ ꝯzitabo ea q̄ audiui a nobis ꝯtdicētibꝫ i una diſp̄u̾ publica. Tetio ꝯ̄zt citabo iᵒ ꝙ ui ꝯſeq̄ ex ꝑ̄ñ ꝯ ꝯot ariſ̄. i dinſis locis ſuī ꝑhyt. et dico ꝙ n̄ ꝯſeq̄ ꝓ̄ reuerētia ſolēnū doctoꝝ qbꝫ n̄ foꝛte n̄ uidebit ita eē. Qᵘarto ꝯ̄zitabo ad ꝓond̾ d̾teꝝī ꝑ ſimpli ceꝫ q̄onis/ ꝯ dicā ad ꝯoeſ eo mō q̄ mel̾ ſeruero. ❡ Pᵒ dico ꝙ h̾ aſſe̾ro ſ̄ ordīͥ fidei xp̄i· ꝙ n̄ omne gn̄a̾lt nec gn̄ab.i ꝯmo ad ē gn̄alt ꝙ nūq̄ gn̄abꝫ. ſꝫ h̾ dei n̄ nouū aliq̄ d̾tia ſuſſi̾ ꝗruis mlt̄e aꝗ̄ intatoꝝ ꝓbabiles i h̾ adnai. ſic n̄ ip̄te ſcͥpti. h̾ dᵒ pᵒ. ❡ Nuc ꝯzitabo ꝯnſiōes duoꝝ ꝯtdictiu̾. et pᵒ q̄ dixit teneo ad ꝑte aſſmatiuaz· ꝯ addā aliq̄ q̄ dixi ſi ꝯz ſi tenuiſſꝫ illā ꝑte q̄ poita ē. ꝑmus q̄ eā ſ̄ moīs tenuit ꝙ omne necīo gn̄abꝫ. ꝯ ꝓbauit ſic. Si aliq̄d eē ꝯgbile ꝙ nūq̄ ꝯgbit̾ id poſſꝫ eē ꝯ n̄ eē ſil/ ꝙ ē ipō. ꝓbat ꝯn̄a. qꝛ poq̄ ad ē gn̄ bile ꝑt eē in ſutuiō. ſigt̄ ꝯ tpō l̾ iſtās i quo ꝑt eē/ ꝯ ſit. b. ꝯ qꝛ ꝑ nūq̄ gn̄ari/ ſꝫ ꝙ nūq̄ eīt/ ꝯ ꝓ ꝯns ꝑt nūq̄ eē. ꝯ ſic ꝑt no eē i. b. ꝯ ꝓ ꝯns ſil ꝑt eē ꝯ no eē. et iſta roꝫ ꝓ palaueꝫ i q̄ dā mea diſputatōe ꝯ ſic nolūt ſat inſtruꝯ. Cōtra iſtaꝫ ꝑōꝫ aꝗuebat multiplicit̾. pᵒ ſic. omne ꝯgbile necīo ꝯ oīa fu tura necīo eueniēt. ꝙ ē ꝯ ariſ̄. pᵒ ꝑyer̾ ꝯ 6. met. et ꝯ ꝯ ꝯzꝫ. 2ᵒ phyᵉ. n̄ dic ꝙ ſ̄mo. d. ꝙ oīa eueniat d̾ nec̄ᵗᵗ ē ſ̄ꝗe. ꝯ nulls. et i met. ꝯ dicet ei. ꝯ ꝓꝫ ꝯn̄a. qꝛ eē oppᵐ. 8. ꝙ ad ſuturū poſſit nūq̄ eueīꝛe. ſꝫ ꝙ aliq̄ ꝯgbile poſſit nūq̄ gn̄ari/ qꝛ ꝯzꝯ ꝯ̄gt an̄ᵗ qꝛ ꝯ c. ❡ P. ſi ſic eē/ n̄ eē ꝯtiges ad utrūꝫ. ꝙ ē ipōˡᵗ ꝯ abſurdū. ꝯ ꝓbat ꝯn̄a. qꝛ ꝯtiges ad utrūꝫ ꝑt ſieꝛi. ꝯ no ſieꝛi. qꝛ ꝯ c. ❡ P. ſi ſic eē. no eē libertas albitrij hu mani. ꝙ ē error. ꝯ ꝓbat ꝯn̄a. qꝛ libtas albitrij ꝯzequit ꝙ ho poſſit aliq̄d uelle ꝯ nūq̄ uellet iᵒ. ul ſaltꝫ electo ꝯzeq̄it hoc. mō ſ̄ illaꝫ ꝑoꝫ/ q̄dq̄d homo eligit no ꝑt no eligīt/ ymo i necīo eligit/ qꝛ ꝯ c. ❡ P. ſi ſic eē/ nullus act̄ h̾uan̄ eē laudabilis. ꝙ eſt neſas. ꝯ ꝓꝫ ꝯn̄a. qꝛ n̄ meꝛuꝫ homo la udari ꝓ illis q̄ i uite ſac̄. n̄ ꝓꝫ ex. 3ᵒ. ethi. ſilr̾ ꝙ nulls act̄ eē uituꝑabilis. qꝛ n̄ debꝫ ho uitupari ꝓ eo/ ꝙ n̄ ꝑt n̄ ſa ceꝛe. ymo ꝙ nec̄ᵒ eāt ipꝫ ſac̄e. mō q̄cūq̄ ſecit/ no potat no ſac̄e/ ymo necīo eāt ipꝫ ſac̄e. et ſic omne ꝙ ſaciet/ necīo ſaciet ſ̄ illā ꝑōneꝫ. qꝛ ꝯ c. ❡ P. ſi ſic eē/ ꝑuītō ma loꝝ eē fruſt̄. ꝙ ē ꝯt̄ omnes leges ꝯ bonos mores. ꝓbat a ꝯn̄a. qꝛ ꝑuītō hoꝛdiat ad h̾. ut alij ꝯſidꝛātes ꝑuītōꝫ n̄ ſaciat ſil̾t. cū tn̄ poſſet ſac̄e. ❡ Et ꝯſima ꝯo. ꝑon am̄ ꝙ ſur ſuſpēdat ꝓ ſ̄tu. ꝯ aſ ꝯſideꝛaſ iſtaꝫ ꝑuītoꝫ abſtineat a ſ̄tō. i ꝙ nūq̄ ſuret. q̄ro utrū iſ̄e potit ſ̄ l no. ſi d̾eꝫ ꝙ no eē poſſet ſieri/ necīo ſiet. ſi d̾eꝫ ſ̄cūd̾ ad q̄d ꝯ ſiebat i ꝑuītō/ cū ille no potuiſſꝫ ꝯgui ſ̄ ſutū. qꝛ ꝯ c. Et auget difficultas. ꝑona ꝙ aſ ꝑuīctat̾ ꝓ ſideꝫ xp̄i/ cras neīꝛe ad eē/ ꝯ nūq̄ neiat. ſeq̄tur ꝑt eē/ ꝙ iſ̄e no potat/ n̄ potuit ueīꝛe. ꝯ no eſt i ꝯtepidū ꝓ t̄uſgſſiōe ꝯ̄uraᵗᵗ. ꝙ ē ꝯt̄ bonos mores. ꝙ ꝓꝫ. 2ᵒ rethoꝛicoꝝ. ubi ꝯ ſeneca dic i ſuis ꝑlibus. ſideꝫ q̄ ꝑdidit/ no ē. ſꝫ dicet̾ ꝙ ꝑuiend̾ eſt qꝛ ꝯuraūit ſe eē ſ̄uꝛū iᵒ ꝙ neſciebat ſ eē poᵗᵗ. ꝯ ſic ſec̄ ꝯ ꝯoꝫ. ❡ Con̄ ꝑono ꝙ iſ̄e ꝯurauit ſ̄ ꝯdictōe. s. ꝙ iſ̄e ueīꝛet ſi poſſꝫ. ꝯ cū nullꝫ h̾uerit ipedimētuꝫ ſ̄pīˡᵗ. ꝯ cū h̾ no ueīat. ſic ut totiens uiſuꝫ eſt. tūc q̄ ꝙ iſ̄e no debeat ſ ꝑuīꝛi ſ̄ ui. qꝛ ꝑt eē poſtq̄ ſ no eāt poᵗ ueīꝛe/ n̄ debꝫ ꝑuīꝛi eē no ſac̄e. l̾ n̄ ſecit ſ iᵒ ꝙ n̄ eāt ei poᵗᵗ. ꝯ iᵗ no dꝫ ꝑuīri. ꝯ ꝑ ꝯ p̄ut ſi iꝯ̄uidito aſſiꝯ̄uit illā ꝯoꝫ. qꝛ iuditia ſunt ſ̄ allegata. qꝛ ꝯ c. ❡ Confirmatō qꝛ d̾ i eē ꝑuīēd̾ qꝛ n̄ ueit ab. ꝯ h̾ no ſtat qꝛ ſi no iuꝛaſſꝫ ſ ueīꝛe/ no debet ꝑuīꝛi ꝓ no ueiſſꝫ. aut qꝛ iurauit ſe ueīꝛe ſi ꝓ̄ſꝫ/ h̾ ꝯ no ſtat. qꝛ ſi ueniſſꝫ/ no eē ꝑuiend̾ ꝓ ſ ipōˡᵗ. a qꝛ no potuit ueīꝛe/ nᶜ uellet ueīꝛe. et h̾ no dꝫ. qꝛ d̾ h̾ ꝯ q̄ iſ̄ ariā/ no dꝫ aſ i ꝯtepaꝛi/ nᶜ laudari 3ᵒ. ethi. mō i ipō/ ſi eā h̾uit/ ſuit aīā ſua/ ſaltꝫ i dr du ali. qꝛ ſe ꝙ nulla ꝯot iuſtū ē ꝑuīꝛe/ ꝙ ē ualde abſurdū. ꝯ qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ ad pn̄ˡᵗ. ſi omne ꝯgbile ꝯ c. tūc ſe ꝙ ho no poſſꝫ ipedīꝛe eē malū poˡᵗ ſ acidē. ꝙ ē ualde abſurd̾. et eſt ꝯ ꝯ ꝯzꝫ i libꝛo ſuo d̾ ſono ꝯ uigilia. ubi uult ꝙ ꝯgtio ſu turoꝝ ꝓ ſopia ꝯt hoi/ n̄ ſit ꝑꝛat̄ ꝯ illa. n̄ a eē ꝓūt ꝯ illa/ n̄ poſſꝫ ipedīꝛe aliq̄ q̄ poſſet ē adueīꝛe. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ poˡᵗ eſt ut aſ ſit cecus a natiuitate/ ꝯ ſic uiſio nūq̄ ſiet i eo/ ꝯ tn̄ iſ̄ uiſio ē gn̄abilis i eo. ꝓbō/ qꝛ ꝑuatō ē negoi i ſbō apto nato. iij. met. ꝯ cū i eē ꝯnatiuītᵗᵗ ſit ꝑuat̄ in ſbō/ iſ̄e ē apt̄ nat̄ uideꝛe/ ꝯ ſic uiſio ē ꝯgbilis i eo. Vel ē i pō ad ꝯſtitoꝫ uiſiōis i ipō/ ꝯ tn̄ nūq̄ ꝯgbit̾. qꝛ ꝯ c. ❡ Et ꝯſirt. qꝛ poˡᵗ eſt ꝙ albedo nimis ꝯtentis i aliq̄ loco/ ꝑu̾ i motꝫ uitoſo ꝯꝛūpet an̄ ꝙ uideā ea/ ꝯ ſic nūq̄ uidebo ea. ꝯ tn̄ ꝯgo h̾ui poᵃᶻ uiſiuā ad uidendō ea/ ꝓcipue qꝛ poᵗ uiſiua ē eād̾ i me ad oīa uiſibilia. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ poˡᵗ ē ꝙ aſ ho moꝛiat an̄ ꝙ cogitet ad/ ꝯ ſic nūq̄ cogitabit. ꝯ tn̄ h̾uit poᵃᶻ cogiᵗᵃᶻ. qꝛ i ꝯ ꝑſt ꝯ ſe foꝛᵃᶻ hoīs. ꝯ ſi h̾uit potētiaꝫ ad cogiᵈ iſ̄e potuit cogita re ꝯ tn̄ nūq̄ cogitabᵗ. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ ſ̄ iſta poꝫ n̄ eāt fru ſtᵃ ꝙ ē ꝯt ariſ̄. 2ᵒ phyᶜ. ꝯ ꝯ cēs. ꝓbā ꝯn̄a. qꝛ fruſtra ē i ꝙ eſt natū alīc̄ ea cū no icludat iᵈ c̄ ea eſt ē aptū natū. ꝯ mō ſi omne ꝯgbile/ necīo ꝯgbit/ omne ꝙ ē natū alic̄ ea iclu dꝫ iᵒ. ꝯ ꝙ n̄ icludꝫ ad/ n̄ eāt natū. i. potēs ariā iᵈ icludere. qꝛ ꝯ c. ❡ P. ſoꝛ. ibit cras ad ſoꝛū. ꝯ plato nūq̄ ibit ad ſoꝛū/ ſꝫ ut eē ꝓōis. ꝯ q̄d ē poˡᵗ uni iſtoꝝ/ ē poˡᵗ alti. ſꝫ ſoꝛ. poˡᵗ ē ire ad ſoꝛū. ꝯ ꝯ pla. ꝯ tn̄ nūq̄ ibit. ꝯ ꝯ c. ❡ Iteꝫ ſ̄ i ꝑoᵃᶻ no eāt aliq̄ poᵈ ꝯ ꝯ dcoīs/ ꝙ ē ꝯt ariſ̄. 9ᵒ met. ꝯ ꝯ ꝯ ꝯzꝫ eē ꝓ̄ꝫ. ꝯ ꝙ omne poˡᵗ eſt poᵗ ad eē/ ꝯ no eē. n̄ poᵗ ad alteꝛū ꝯdictoꝛioꝝ ꝯ ꝓbat ide ꝙ uideat ē placet. ſꝫ ꝓbo ꝯn̄aꝫ/ qꝛ ſi aſ ꝑt cur rere cras/ aut iſ̄e ꝑt nūq̄ cūꝛꝛe/ ꝯl no ꝑt nūq̄ cūꝛꝛe. ſꝫ ſoluꝫ ꝑt no curre cras. ſi d̾eꝫ ꝯppōᵐ/ ꝑmū h̾ꝫ i tetuꝫ. ſ. ꝙ no omne gn̄aˡᵗ necīo ꝯgbit. ſi d̾eꝫ ſ̄. ſe ꝙ n̄ eāt ipō ꝯtdictoꝛio/ qꝛ cur ret cras/ ꝯ n̄ cūꝛꝛet cū cras/ n̄ ꝯ d̾ut/ cū i ꝯtdctoꝛijs debeat eē aſſmātio ꝯ negō ꝓ eod̾ tp̄e/ l̾ inſtāti. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ poˡᵗ ē ꝙ ſemīna h̾ns iſ̄e ſagnꝫ meſtruū moꝛiat an̄ ꝙ ex illo ſuit gn̄at̄ puer. ꝯ ſic ex illo ſemīe nūq̄ ꝯgbit puer. ꝯ tn̄ poˡᵗ eāt ex illo pueꝛū gn̄aꝛi/ qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ poˡᵗ ē ꝙ h̾ lignū co buꝛat an̄ ꝙ ex eo ſiat ſcanū. ꝯ ſic ex ipō nūq̄ ſiet. ꝯ tn̄ eāt ipō ad foꝛᵃᶻ ꝯ gn̄oꝫ ſcani. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ poˡᵗ ē hac ueſte co buꝛi an̄ ꝙ i cadat. ꝯ ſic nūq̄ i cad̾e. ꝯ tn̄ poˡᵗ eāt eā i cadi. qꝛ ꝯ c. ❡ Iteꝫ ꝯ dic pᵒ celi ꝯ mū. ꝙ poᵗ ad coꝛꝛupᵒᶻ no ꝑt eē ſi̾ ſta/ n̄ acci nᶜ eēnlr. ſꝫ poᵗ ad gn̄oꝫ ꝑt eē iſinita accnlr. h̾ aūt no eē/ ſi omne ꝯgbile necīo ꝯgret. qꝛ ſic poᵗ ad ꝯgtioꝫ eē ſi̾ta i co̾ ratōne/ ſic poᵗ ad coꝛꝛupᵒᶻ. ❡ Ad pᵐ ꝯtdicebat ꝙ duplexᶜ eſt necītas. ſ. ꝯtinua. ꝯ i tcīſa. ꝯtiᵃ q̄d ſ̄ ꝙ ad ē i oī iſta ꝯ tpis i d̾ nūo. n̄ celū ꝯ ſui motoꝛes. i tcīſa no ſ̄ ꝙ ad q̄n ali n̄ē· mcīo eāt poſtea/ l̾ eꝯ. ꝯ adh̾uc i ē dup̄lx. q̄dā ē d̾tiata ꝗ ad n̄āz/ ꝯ quo ad nos eā ad h̾eat eē i diuſis ꝑtib tpis i diſtātibꝫ tp̄e medio/ ꝯ i i tp̄e medio h̾ no eē/ i tn̄ q̄ i m̄ſua iſti tp̄is ē oibꝫ ꝯꝯta. ꝑu̾ dies l̾ m̄ſis. l̾ un̾ ann̄ l̾ mlti. ſic. ug. h̾ mō. eclipſis lune/ ꝯ alioꝝ q̄ꝝdā aſtroꝝ necīuꝫ eſt n̄ ſcaut ex ꝑte i nāli phyᵃ ꝯ aſtr. ꝑ nāle eē phyaꝫ ſcit ꝙ eclipſis lut necīo eāt. ꝯ ꝑ aſtrᵃᶻ ſcit ꝙ tn̄ tep eſt i t̄er una eclipſiꝫ/ ꝯ alia. ꝯ h̾ q̄d eſt necītas i tcīſa d̾ tiata ꝗ ad nos/ ꝯ ꝗ ad n̄āz. ſꝫ necītas d̾tiata ꝗ ad n̄āz/ ꝯ n̄ ꝗ ad nos ē ſ̄ ꝙ no eē alic̄ ꝯ ꝯ ꝯ m̄ſat aliq̄ tp̄e/ i c̄ tio n̄ ꝑt no eē/ ꝯ i ſᵃ c̄ tn̄ no potit eē. ill̾ tn̄ tp̄is no ꝯ ꝯ no ſcī m̄ſura d̾tiata. ug. an̄ ꝙ ſoꝛ. eāt gn̄at̄/ ueꝛū eāt i tpꝫ foꝛe i tali iſtati/ ꝯ n̄ potēat no foꝛe i illo iſtati. nec h̾ebat poᵃᶻ ad eēnᵈ i alio foꝛi iſtati ꝯ uicꝯ ꝯ d̾o. lt. i aliq̄ foꝛi iſtati ꝯ ꝗˡᵗ eēnᵈ. ſilr̾ ſoꝛ. ſedꝫ/ ꝯ cūꝛꝛet i ſ̄utō/ h̾ꝫ poᵃᶻ ad cur i aᵒ tp̄e ſ̄utō uſq̄ ad c̄ ꝑnᵒ no cūꝛꝛet. ſꝫ n̄ eſt nobis nota m̄ſura tp̄is i quo no cūꝛꝛet. ſꝫ nᶜ iſtud tpō ē d̾tiatū ex n̄ā ſ̄ꝑei/ qꝛ d̾ uiſiſꝛ ꝑt i diuiſis i diuiſiōe. nᶜ ē d̾tiatū i uno i d̾ duo. ſic ꝙ ꝗtū ē tpō i t̄er unā ſeſſiōꝫ ꝯ cūꝛꝛet ꝯ tn̄ ſit tpō i t̄er aliaꝫ ſeſſiōꝫ ꝯ ad cūꝛꝛet. l̾ ꝙ ꝗtū ē ad i ꝑ unū cūꝛꝛē ꝯ altm. ꝯ ꝗlē ſit tpō i ꝯ ſ̄ cūꝛꝛē ſeq̄ueō. bn̄ tn̄ ē ueꝛū/ ꝙ ſi ſoꝛ. nūc ſedꝫ. ꝯ poſtea cūꝛꝛat/ eāt tpō d̾tiatū ſ̄ n̄āz ult̾ aūt tm̄ no potēat ꝯtiᶜ ſed̾e/ y ᵒ necīo eāt ipꝫ cūꝛ ꝛe ic̄pe tūc. ꝯ no p̄. ꝯ ꝯ iali ꝯ dūr ꝯtiᵃ ad utꝫ. ꝯ h̾ec q̄d ē necītas i tcīſa d̾tiata ꝗ ad n̄āz ſaltꝫ i d̾ ꝯ dualꝫ/ ꝯ n̄ d̾tiata ꝗ ad nos. ꝯ h̾ui̾ ſt illa ꝯtīgent d̾ūz aliᶜ ſt h̾ꝛe poˡᵗᵃ d̾ qbꝫ ē ꝯ ſ̄liu̾ h̾uani. dic ꝯ bꝛeuit ꝯcedet ꝙ no oīa ſutu̾ necīo eueīꝛet/ necᵗᵗ ꝯtiᵃ/ nᶜ necᵗᵗ i tcīſa d̾tiata nobis ſꝫ alto iſtoꝝ moꝝ l̾ 3ᵒ necᵗᵗ i tcīſa i d̾tiata ꝗ ad nos ꝑ d̾tm. Eſt a h̾ ꝯ ſid̾d̾ ꝙ licet ſt nobis i d̾tiata/ tn̄ poſtq̄ euenīt ꝑont eſſe nobis d̾tiata. ug. ſi ſoꝛ. ſedat ꝑ tota hoꝛa p̄ᵃᶻ ꝯ i ꝑnaᵒ hoꝛe ſt i cipiat cūꝛꝛe/ poſſuꝫ ſcit ꝙ ꝑ tota hoꝛa pᵃᶻ potat reſideꝛe ꝯtiᶜ ꝯ n̄ cūꝛꝛe/ ꝯ no ult/ ymo necīuꝫ eē ipꝫ cūꝛꝛē i ꝑnᵒ hoꝛe ſe i q̄ i cep ita. ſ. ꝙ no h̾ebat poᵃᶻ ad no i cepiᵈ cūꝛꝛe i iſto ꝑnᵒ. qꝛ h̾uiſſꝫ ſ poᵃᶻ ad ꝯt dictoꝛia ſil̾ h̾nda. ſ. i itū cūꝛꝛēdi. ꝯ no i uitū cūꝛꝛēdi. ❡ Noᵈ ꝯ ꝙ h̾ui̾ ꝯtiᵃ dicitꝯ ꝯtiᵃ ꝗlr̾ no qꝛ poſſit eē i tp̄e fu turo/ ꝯ nūq̄ eē. i. ſ. ꝙ tep̄ poᶜ adeē ſit ꝗlē tep̄e poᶜ ꝯ ad no eē. h̾ a ē i ipōˡᵗ ꝑ ꝯ ꝯzꝫ i libꝛo celi ꝯ mū. ſꝫ ꝑ tatō/ qꝛ i tato tp̄e durat ꝑuatio alic̄ ꝯ tl̾ act̄ i ꝗli tep̄e/ alīi dur at talis act̄. ug. ſic ſoꝛ. ꝑ aliq̄ tota hoꝛaꝫ ſedꝫ ſic. ꝑ aliq̄ totaꝫ ꝗlꝫ hoꝛā cūꝛꝛit poſtea/ l̾ pᵉ cucurīt. Vn ar guet ꝙ ſi oīa eueīꝛet necīo/ no optet ꝯſiliꝛ/ neqꝫ negō. ꝯ poſſu̾ dicē ueꝛū ē/ ſi necīo ſieꝛet/ necᵗᵗ ꝯtiᵃ/ l̾ necᵗᵗ i t̄er

ſep̄
ꝓſie
gn̄able
gn̄abr̄
fuari
quo ſit ſuat
relictiz

causa dictata nobis. Sed si alio modo non sit, et sic est intelli[gendum] vel possumus dicere quod ratio concluditur quod consiliatur et negociatur quod aliquid eveniet propter consilium et negocium et de necessitate omnium. Unde qui ponit omnia evenire necessario, ipse ponit consilium necessario evenire. Et quod aliquid fiat per consilium et electionem, quod dicit ultimo quod Aristoteles in libro Perihermeneias loquitur illis quibus de novo oritur philosophia, et ideo ibi dicit secundum famositatem et probabilitatem. In metaphysica non, et naturali philosophia ... et primo celi et mundi tradit principia ex quibus sequitur contrarium illius famositatis, sicut videbit in 3. parte huius operis. Sed istud est quod aliquid dixit Aristoteles, et ego admitto illa que dixit, si tenuisset illam partem. Ad secundum dico quod contingens ad utrumlibet non requirit quod aliquid possit esse in futuro, et nunc quod est, sed sufficit ad ipsum quod aliquid in dicendo generabile et corruptibile possit esse sub aliquo actu pro aliquo tempore, et sub privatione illius actus pro aliquo tempore, ut sortes, potest non currere pro aliqua hora, et similiter in similibus, potest esse pro aliquo tempore sub forma plurium, et in reliquo tempore sub privatione illius forme. Ad aliud dico quod libertas electionis non requirit quod homo possit ad eligere in futuro, et nunquam eli...

[illegible]

... omnis istorum potest reduci in actum, et alius non. Ad aliud possumus dicere quod ... loquitur ibi de potentia que distinguitur contra complexum necessarium. Et talis potentia est ... potentia ad contradictoria, et talis potentia non est in ymaginatione, et ficta ... quia cum aliquis nunc habeat potentiam ad currendum cras, et tamen nunc habeat potentiam ad non currendum cras, hoc est quasi intelligibile, nunquam curret, et per consequens ad non currendum cras. Vel dicendum quod non accipit ibi contradictoriorum partem ... ab aliis ... sequitur ... et nego eius ... de eodem pro eodem tempore vel in instanti, non est intelligibile quod aliquis habeat potentiam ad currendum cras, et ad non currendum cras, ... licet cras currere, et non currere, et accipiendo licet cras pro eodem tempore vel instanti, sed accipit in contradictoriorum ... et negotiant ... Sic habent unum, nam forte ... et cras curret, habet nunc potentiam ad currendum cras, et habet nunc potentiam ad non currendum usque cras. Et ... habet potentiam ... ab actu ad aliquem actum habet potentiam ad ... illo in illo tempore ... ab actu illo, et sic est intelligendum ... cum planta ...

[illegible]

...et sic quas melius solvat eas peritus suus et sequens doctrinam.

Explicit questio utrum omnis generatio ... ordinata a magistro Johanne de Gen. anno domini millesimo CCC° decimo octavo.

Utrum tempus sit quantitas continua vel discreta.

Utrum tempus sit quantitas continua vel discreta. Quod discreta ... Numerus est quantitas discreta. Sed tempus est numerus motus ergo. Item continui ... partes copulantur ad communem terminum. Sed partes temporis copulantur ad ... presens ergo continuum ergo. Quod sit simul continuum et discretum probatur sic. Cuicumque conveniunt proprietates ... quantitatis continue et discrete ... est continuum et discretum. Sed proprietates ... magnum et parvum ... discreti multum et paucum. Sed tempus est multum et paucum ...

[illegible]

Videtur tamen sic super omnia esse quod numerus huius temporis est similiter in genere motus ab anima numerata.

[illegible]

Explicit [illegible] p(er) rev(er)endu(m) fratre(m) Guilelmu(m) de Anglia doctore(m) [illegible] in sacra theologia et lectore(m) generale(m) fratru(m) minor(um). Am(en). Am(en). Am(en).

Ut(rum) gravia moveant(ur) a se. [illegible]

Q(ue)rebat(ur) ut(rum) gravia moveant(ur) a se. [illegible] Et ar(guitur) q(uod) n(on) moveant(ur) a se [illegible]

[illegible]

sic ipsa assignat ... phisice ... causa ... dicit. In proposito autem ... magna glacia mouetur sine medio ... declarauit quod philosophus fuit ... necessitate illa non mouetur ... phisice ... quia ... to ... resistentie quod dico ... quod motus ... sine motu vel actio ... non agunt ... non mouent ... duplex ... causa ... magna glacia mouet ... passiuis ... causa quia ... ad actum ... alia causa est ... motoribus ... duccit ... ad actum ... resistentia ... motum ... resistentia ... passiuis ... resistentis ... resistit ... successio in motu grauis ... motoribus ... resistentia ... motu ...

[illegible]

... et elongatio / motus ... sicut ... Et hec est quod ad primum ... gonit / quod ... scripsi ... fuit ... in una / ... supplicat. Deo gratias / sicut ... diuinis ... multitudo ... .

Questio disputata per ... Tadeum de parma.

Utrum dimensiones interminate precedant formam substantialem in materia et utrum ... supposito quod precedat ...

Queritur quia ... dimensiones ... interminate precedunt formam substantialem in materia ... et si sit utrum ... supposito quod precedat ...

Et ... primo quod dimensiones interminate non precedant formam substantialem in materia. Et ... in actu ... formam substantialem ... non potest precedere formam substantialem ... dimensiones ... formam substantialem ... formam substantialem ...

[illegible]

Inquirit ... in libello de substantia orbis. Ad ... fuerunt 3 opiniones. Una fuit opinio auicenne. Secunda fuit opinio fratris thome / quod recitat in libello suo / quem fecit de ... naturalibus. 3a opinio fuit ... Opinio auicenne fuit / sicut quod recitat ... quod hec dimensiones ... in materia / ... aliqua forma / ... in materia / quod dimensiones ... forma corporis ... ponebat quod dimensiones interminate precederent omnes formas ... forma corporeitatis ... ponebat ... forma corporeitatis ... in materia / ... dimensiones ... forma.

Sed ... opinionem ... ducendo ad ... inconuenientia ... Primum inconueniens est quod ... opinionem ...

[illegible]

[illegible]

No.

No.

No.

[illegible]

Solutio ad rationes principales.

[illegible]

Solutio ad rationes sancti thome.

[illegible]

Questio (quid sit medium demonstrationis)

[illegible]

Explic(it) q(uaestio) d(e) mo(tu) de m(otibus) edita a fr(atr)e egidio romano frat(re)(?) ordinis s(an)c(t)i augustini.

Utr(um) for(m)a s(ub)s(tanti)alis sit tota q(ui)dditas rei . . .

Q(uaer)it(ur) sup(er) vii me(taphysi)c(ae) ut(rum) for(m)a s(ub)s(tanti)al(is) sit to(ta) q(ui)dditas rei. Et vi(detur) q(uod) q(uia) q(ui)dditate(m) spectet m(ateri)a, q(uia) for(ma) . . . Et vi(detur) p(ri)mo q(uod) for(ma) n(on) sit tota q(ui)dditas q(uia) si for(ma) e(ss)et to(ta) q(ui)dditas tunc . . .

¶ me^{us}

[illegible]

q2 plato ponebat q ipa ulia ee(n)t for(me) abstracte q se(para)te a(n)t(e)r
ab ip(s)is singularib(us). s(ed) ar(istoteles) n(on) ut ipa ulia ee for(mas) abstractas
ab ip(s)is p(ar)ti(cularibus) s(ed) s(ecundu)m eu(m) sol(um) q(uod) est et (con)iuncta ip(s)is singularib(us). cu(m) g(ener)
i(n) nullo a(nim)o sit d(eri)ua... q plo po(n)at ulia ee for(m)as. q2 p(ro)b(at) p(ro)z
q g(ener)o q d(eri)ua sit for(m)e. q est p(ro)pt(er) diffi(ni)c(i)o(n)is q tota(m) q(ui)d(d)itate(m)
dicat diffi(niti)o. Et al(ius) r(ati)o(n)e(m) q(uod) nc(on) dat hunc s(er)m(onem). dic(it)
e(ni)m h(oc) a(d) for(m)a u(n)a ca(usa) q(ui)d(d)itas q(uo)m res n(on) h(abe)z e(ss)e q sit q(ui)d(d)itas
n(on) a for(ma) q n(on) a(ni)ma. q ma(teria) se h(ab)at ad opposita q n(on) magis
d(e)t(er)ia(n)ata sit ad e(ss)e q ad n(on) e(ss)e. q(uo)m si mag(is) d(e)t(er)iar(e)t ad e(ss)e q(uam)
ad no(n) e(ss)e tu(n)c n(unquam) p(er)z relinq(ue)re(t) e(ss)e q c. p(ro)z g(ener)o p illa u(er)ba al
b(er)ti q res h(abe)z q(ui)d(d)itate(m) a for(ma). q q sit u(er)a e(ss)entia a for(ma). h(abe)z a(d)
q sit n(on) a(ni)ma. q2 g(ener)ando s(ubstanti)a(m) n(atur)alem un(am) s(ubstanti)a e(st) for(ma) e tota

[illegible]

Utrum etiam mathematica habent differentiam per materiam intelligibilem.

Quoniam autem superius quaerebatur utrum etiam mathematica habent differentiam per materiam intelligibilem ut philosophus videtur innuere quod est materia intelligibilis. Et videtur primo quod etiam mathematica non differant per materiam intelligibilem. Illa quae sunt abstracta a materia non possunt differre per materiam intelligibilem, sed etiam mathematica sunt abstracta a materia, quare et cetera. Abstracta a materia ab abstracta sunt a quiditate. Videtur per auctorem in 2° physicorum. Hic dicitur primo sic 2°. Illa quae sunt abstracta a motu non differunt per materiam intelligibilem, sed etiam mathematica sunt huiusmodi, quare et cetera. [illegible]

[illegible]

dupliciter quaedam quae se habent ad modum partium quae sunt de genere partium [illegible]

[illegible]

Sed cum nos loquimur de materia [illegible]

[illegible]

Utrum actio sit subiective in agente.

Utrum actio sit subiective in agente. Et arguitur quod non. Quia si sic nulla esset differentia inter actiones immanentes et transeuntes. Consequens est falsum, quia Philosophus 9° Metaphysicae distinguit eas adinvicem. Probatio consequentiae, nam tunc omnis actio esset immanens et nulla transiens. Contra, quia quod denominat aliquid formaliter ab aliqua forma habet illam subiective formaliter. Nam quando aliquid denominatur ab aliqua forma non recipiente in se, sed extrinsece posita, sicut ab assimilitate, non habet illam formam subiective, tamen quando recipit et formaliter denominatur habet illam subiective. Sed ad propositum agens formaliter dicitur agens, scilicet quando agit, et non dicitur agens non ab actione, ergo etc. In ista quaestione sic procedam. Primo recitabo opinionem dicentium quod actio non est in agente sed in patiente, et quod non Philosophus sensisset dicendi contrarium. Secundo addam aliquas conclusiones contra illam opinionem. Tertio arguam contra eam. Quarto respondebo ad quaestionem. Circa primum est una opinio dicens quod actio non est in agente, et est opinio communis philosophantium. Nam Philosophus 3° Physicorum ubi pertractat istam materiam sic procedit. Primo dicit quod motus est in moto, et non in movente. Sic enim motus est in eo cuius est in potentia, quia motus est actus entis in potentia secundum quod in potentia. Sed motor in quantum motor non est sic in potentia, sed motum. Ergo motus non est in moto sed in moto. Secundo dicit quod actio et passio sunt idem motus differens duabus rationibus per se in unum, et idem est ergo actus activi et passivi motivi et mobilis. Sed actus activi et motivi est movere, actus vero passivi et mobilis est moveri. Ergo movere est idem cum moveri. Movere et moveri sunt idem quod actio et passio, ergo actio et passio sunt idem motus. Antecedens probatur sic. Quia quod est actus in potentia tamen est in actu recipi in moto secundum quod in potentia. Quia si reciperetur in motore, oportet non esset in actu, sed actio est in motore et est actus agentis, ergo recipitur in moto. Sed quod est in moto est actus moti, ergo idem est actus moti et moti. Secundo dicit quod motus est sicut via ab Athenis Thebas, sed via ab Athenis Thebas est eadem secundum rem et differt secundum rationem, ut est via ab Athenis Thebas et ab Thebis Athenas. Ergo motus quae est inter agens et patiens licet sit unus et idem tamen est ab agente in patiente et est alius secundum rationem. Nam primo modo ut est in agente dicitur movere, ut est in patiente dicitur moveri. Sic exponitur Commentator idem exponens, quia unus et idem respectus est patris et filii secundum rem tamen aliud et aliud secundum rationem, quia non est in patre dicitur paternitas, ut est in filio dicitur filiatio. Et Philosophus movet quaestionem utrum actio et passio sint in agente vel in patiente, quia arguit ad utramque partem. Et primo ostendit quod actio et passio non sunt in agente sic. Si actio solum esset in agente, agens in quantum agens movetur vel huiusmodi motum non movetur, quod tamen utrumque est falsum. Secundo ostendit quod non sunt in patiente, quia tunc vel actio et passio sunt unus actus et tunc sequitur quod idem est docere et doceri, quod admittit aliqua inconvenientia adducere; vel sunt duo actus et tunc sequitur quod passum simul movetur duobus motibus. Alia ratio est prima sua. Si actio esset in patiente et non in agente tunc si sic quod actus unicuique non sit in eo cuius est actus. Ex quibus concludit quod sunt in patiente.

Ad argumentum ad primum dicit quod actio et passio sunt unum secundum rem, duo autem secundum rationem, quia haec duo intellige quod materialiter sunt unum, quia materialiter nihil aliud sunt nisi motus, duo autem sunt secundum rationem, scilicet formaliter, quia habent ad rationes suas formales sunt quaedam respectus additi supra motum. Ad aliud dicit quod non Philosophus dicit actualiter ut agentia non ut motum. Ex hiis patet quod actio non sit in agente. Primo quod dixit quod hic dicit quod actus activi et passivi est idem actus, quia cum est quod actus passivi est in ipso, et per consequens actio. Secundo quod dicit quod non Philosophus dicit actum alicuius non esse in eo cuius est actus. Tertio quod dicit quod actus alicuius est movere quod non recipitur in ipso, quia tunc agens, ut agens esset in ipso. Quarto quod dicit quod hic ad argumentum ad conclusionem, ex quibus in ipso concludit quod actio non sit in agente sed in patiente. Nunc quantum ad secundum articulum ad duo articula ad hoc idem probandum, et primo est ad hanc auctoritatem Alpharabii, quia Boethius, nam Boethius mores quorumdam in principiis caput de agere dicit, quia sic loquuntur tamen sit philosophus de actione et passione. Dicit quod alibi de eis tractabitur ut in physicis. Alpharabius quod idem dicit quod Philosophus 2° Generationis ex principiis multas sermonibus declarant de aliis quae vertunt quod facultate transeunt. Secundum suam tamen de figuris eorum sermones habent ut de actione et passione in libro De generatione quaestione 3. Physicorum quod ista dicat auctor sex principiorum et alii concordant quod Philosophus in 3° Physicorum non loquitur de actione et passione ut sunt praedicamenta, nam considerat eas ut actio et propter eos.

Primo quia sic, primo per rationem ad suspicionem praecedentem Alsemini in libro de intentione, quia cum si actio esset subiective in agente maxime esset illa quae fundatur in nobilitate, sed illa non est, ergo nulla. Probatio, haec agentia et potentia magis sunt. Sed significat actionem quam actum quae petitur, quia agens dicitur ab agente et patiens a patiente, actio non ab actione et passio a percussione habet esse, et tamen habet esse agentia et passiva sunt in patiente, ergo etc. Quaero sic. Sed ante sex principiorum actio fundatur in motu, sed in motore non est motus, quia tunc ipsum movens moveretur et sic ipsum movens esset in ipso et non in actione, ergo etc. Primo quarto 1° quod per se mensuratur tempore est motus, sed actio per se mensuratur tempore, ergo est motus, ergo non est in agente. Probatio antecedentis, nam est successivum quod mensuratur per se tempore vel tempus, et dico per se, quia quies licet mensuratur tempore tamen per accidens. Sed motus est successivus et continuum, ergo mensuratur tempore, cum non sit tempus. Probatio. Sed non dicitur esse successivum et continuum, mensuratur tempore, et patet quia agens agit in passum adaequatum. Consimiliter passum patitur, mensuratur tempore quando est quieti, sed patiens non patitur quieti, non quia agens agit quieti, ergo etc. Sexto sic, Philosophus 4 Physicorum probat quod ad actionem non sit motus, sic ad motum non est motus, ergo ad actionem non est motus. Modo notandum est quia quarto quod licet ex hoc quod actio est motus, quia argumentum non tenet, quia si motus accipitur nominaliter et tunc habetur propositum, quia motus non est in agente. Sed accipitur generaliter et tunc argumentum Philosophi non valet, sic non sequitur ad sic est motus, albedo est subiectum, ergo ad albedinem non est motus, quod non sequitur, ergo etc. Septimo sic, si actio sit in agente, aut adduceret supra ipsum formam aliquam vel rationem, et tunc actio non aliquid esset quod relationem. Nos autem loquimur de actione quae est praedicamentum distinctum a relatione, aut adducit formam absolutam, quod est falsum, quia tunc quando agens ex non agente fit agens acquireret formam absolutam, sed omnis forma absoluta acquiritur per motum, ergo quando agens agit movetur, quod est falsum. Octavo sic, sic probatur per consequens. 9° et 3° Metaphysicae potentia activa est principium transmutandi alterum in quantum alterum, sed constat quod potentia activa non potest transmutare nisi transmutare, sed non transmutatur, ergo in transmutato transit in alterum, quia transit ratione potentiae respectivae suae quae relata, quia sic quod haberet relationem esset transmutatum, ergo etc. Nono sic, in quo est recipi formam habet recipere, sed propria ipsius formam, sed si actio esset in agente, agens in quantum agens esset patiens, quod est falsum. Decimo sic, si actio esset in agente esset aliqua forma passionis actionis, esset actio quae sic in infinitum, quod est falsum. Probatio consequentiae, si actio esset in agente esset aliqua forma passionis, quia non causata, ergo causatur ergo aliqua actione, quia de illa actione quaero utrum sit in agente aut non, sicut haec propositio sic, sic quaeram de illa, et primo procedetur et sic in infinitum. Quantum ad tertium articulum arguitur contra opinionem primo sic, potentia actio et actio sunt in eodem subiecto, quia secundum Philosophum idem subiectum privatio et habitus, et est potentia et actus, quia patet quod si illo subiecto quod potentia actionis, quia dicit quod est potentia vigilandi, et ipsum vigilans, quod constat quod potentia vigilandi est actio, quia vigilans est subiectum illo in quo est potentia vigilandi, sed principium actus potentiae activae est actio, ergo etc. Sed potentia activa est in agente, ergo etc. Secundo sic, in eodem est relatio et fundamentum relationis, sed relationes de secundo modo relationum non solum fundantur supra potentiam activam et passivam, sed etiam supra earum actiones, sed relatio de secundo modo non agentis ad passum est in agente, ergo et actio est in agente. Probatio quod Philosophus loquitur in 5 Metaphysicae de relationibus de secundo modo dicit quod relationes sunt per potentiam activam et passivam et per actiones earum. Consimiliter ibidem quia commentator exponens praedictam auctoritatem dicit quod relationes fundatae in motu collocantur in genere actionis et passionis, sed certum est quod non inducit de relationibus formaliter, ergo de fundamentaliter, ergo fundamenta relationum de secundo modo sunt actio et passio. Secundo sic, Philosophus assignans differentias inter primos modos, et secundum dicit quod relationes secundum numerum non sunt actiones, sed relationes secundum potentiam sunt secundum actiones, sed non formaliter, ergo fundamentaliter. Primo quarto sic, unum et idem agens agit in duo passa, quare igitur unica actione et sic si actio est in passo idem actus esset in duobus subiectis a duabus, quod hic est falsum, quia unum agentis secundum eamdem potentiam non est potentia esse sunt duas actiones, sic non unius patientis secundum eamdem potentiam passivam sunt duae passiones. Confirmatur quia quando duo agentia possunt agere in idem passum, tunc quodlibet agit unam actionem, quod hic esse non potest, quia unus et idem actus non potest esse duorum agentium a duabus et eadem specie, quod hic est in ipso, quia cum possunt sunt in patiente et sunt quod potest motus passum moveret simul duobus motibus eadem specie. Quinto sic, naturale est calor agit in calefactibile et per consequens est in eo, sed agere est actio, ergo etc. Nono sic, in formaliter agens est agens actione, sicut relatum est relatum relatione, sed relatum formaliter est in relatum relatione quae habet subiective relationem, sic agens formaliter est agens actione quae formaliter habebit actionem subiective. Sexto sic, si omnis actio est in patiente omnis actio esset actio accidens, sed omne accidens est actum per actionem, ergo si omnis actio esset in patiente actionis esset actio, et sic in infinitum. Item Philosophus 7° et 8° Physicorum dicunt quod si deus produceret ad de novo mutaretur, sed non sequitur ipsum mutari nisi per actionem, sed certum est quod non mutatur per actionem, nisi actio esset in eo, ergo volunt quod actio sit in agente. Item 8° sic, omnis relatio est in relato, sed actio est relatio, ergo etc. Nono sic, actio quae est praedicamentum est relatio, quia in 7 praedicamentis sex ultima sunt relationes. Tunc sic dicitur relatio est esse in duobus in uno subiective quod in alio terminative, quia id referitur ad subiectum ipsum non potest referri. Sed actio importat relationem ad patientem, sed actio in uno istorum est terminative quod in alio subiective, sed terminative in passo, ergo in agente subiective. Decimo sic, actio et passio sunt relationes per se distinctae, quia per se tamen sunt impermixta, sed passio est in patiente, sed ergo actio esset in patiente, sequitur quod duo relationes per se distinctae essent in eodem relatione eodem, quod est falsum. Quantum ad quartum articulum respondeo ad quaestionem et sic procedam, quia primo distinguam de actione, secundo respondebo ad quaestionem, tertio ostendam de praedicamentis quae fuerunt in textu Physicorum, quarto solvam ad quaestionem in contrarium. Quantum ad primum est sciendum quod quantum ad propositum spectat quod actio accipitur quadrupliciter. Uno modo dicitur actio opus operantis, ex 9 Metaphysicae sicut intellectio quae in sensu quae habet operans, et actio secundo modo dicitur actio immanens, quia formaliter est in agente, quia in modo actio sumpta non est de genere actionis, vel de genere qualitatis, in quantum est quaedam perfectio operantis, quia actio de genere actionis aliquid terminum actionis dicitur aliquid opus, a nullis tamen dicitur aliquid, quia opus ut dicitur in ethicis est ultimum finis. Secundo modo actio dicitur habitudo sive relatio per quam agens dicitur agens, quae importat habitudinem sive relationem ad aliquid, scilicet vel ad terminum productum, quae hic vel totale vel formale vel ad obiectum vel ad subiectum vel transmutabile sive passum, quae istae duo relationes sunt ad terminum productum et agentis ad passum sunt relationes differentes, quod patet primo quod quae sunt diversa fundamenta relationum, nam relatio agentis ad productum habet productum pro termino, relatio vero agentis ad passum habet ipsum passum. Secundo hoc patet, quia relationes quae fundantur sunt diversae, nam alia relatio est passi sive transmutabilis ad agentem et alia producti ad agentem sive producentis, nam relationes producti ad agentem sive producentis est relatio alia quod dependet secundum suum esse ad id ad quod dependet, sed non non, scilicet transmutabilis sive passi ad agentem sive transmutantem non est relatio dependentis ad dependens, nam transmutabile sive passum non dependet ad agens sive transmutantem, quod concurrit simul ad eundem effectum. Tertio patet hoc, quia relationes producti ad producentem est relatio intrinsecus adveniens, quia scilicet consequitur fundamento et termino posito, nam non potest magis intrinsece advenire quam si consequatur ex positione fundamenti et termini. Quia non potest consequi uno eorum posito solum, scilicet fundamento vel termino, relatio non transmutabilis ad transmutantem est relatio extrinsecus adveniens, quia non consequitur posito fundamento et termino, sed adhuc requirit, et tales relationes extrinsecus advenientes dicuntur principia, ut patet per Gilbertum Porretanum in libro sex principiorum. Actio

tunc

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Explic. q°. Johis d. 6.

Q[uestio] ... in me[dio] ... termina[tur].

Questio e[st] utrum ... in me[dio] ... terminat[ur].

[illegible]

Explic. q°. o[mn]es. Angeli d' aritio.

[illegible]

De intelligentiis et motoribus celorum quid et quo intelligant Deo

[illegible]

Utrum situs et ubi realiter distinguantur

[illegible]

ē mā. l' pucta. l' a. Vn̄ q a. q' l' illa met pa pacti. l'
pa° mt. ſʒ dicet ꝙ pa° pacti ēt por ꝙ pa° pucti. cū
ptē nō idē me qi n' ſit a° ꝙ pa° pacti. dicit ꝙ ꝙ
pacti idē ē ꝑ ꝙ idē mt ē dicit ꝙ pa° pacti ē ꝑ
ꝙ pa° pacti. ¶ Vn̄ ꝙ ego n̄ dico ꝙ idē pacti ē
ꝑ ꝙ idē mt. ſʒ dico ꝙ iē ꝑ pucto. q ꝑ pti mt.
mo n̄ ē ig ꝙ unū q id i ſit uni ꝑ ꝑtes q alti ptr
pti. q ꝙ h n̄ ſeq ꝙ id ſit ꝑ q ſtatus. ſʒ q' recipit
tia ſiant ordine, i recipiendo. ¶ Nuc accedo ad 2m.
qondo ꝙ ſit q ubi ſit id. q' illa q mutuo ſe icludut
ſit id. ſʒ ſit q n̄ mutuo ſe icludūt ꝙ. a. ē uā. b. ꝑ
q' ēē alicubi ē ēē ſituata ibi. q ēē ſituatū i. ē ēſſe
alicubi. ¶ 2° ſic. ꝙ ſe eād ſpēs q dicit ſe id. ſʒ ſitus
q ubi ſit h. b. ꝑ q' ſʒ ſuā. dorſū dextrū ſiniſtrū. alt
q ret ſit dicit ut ſʒ. ¶ 3 ſic. ſup eād q ma n̄ fundat
n̄ uni r̄. ſʒ ex ma ſit q ū ſit eād nūo. q' q ma u
tuſq ſit loc q locatū. ¶ Accedo ad 3m. ad i dubiorū
qt modo ꝙ ſit differe ꝑ huc moz. Naz ubi ē r̄ to
tius locati ad locū. ſʒ ſitus ē r̄ ptium locati ad
locū. mo r̄ q d bē ꝑ toti ē alia ab illo q debē ꝑ ptib.
¶ Cū a ſit ſit ordo ptiū ꝑ ꝑ ſic. ꝑ ꝑ ꝑ phʒ. y. me ubi
dic ꝙ ſit ē diſpō hntis ptes ꝑ locū. ¶ 2° ꝑ rati. q
y. me ū d. ſit i nāē i ōi hnte ptes. ¶ Etiā ꝑ ꝑ
auc. ſex pñ. ū d. ꝙ poito ē ſitus ptiū i toto. 2a
¶ Sʒ i pō no ui mlta ſerma ꝑ iſtas ſex rōes. ꝑ ſit i.
ſi ſit ꝑ debet ptib. tuc ptes hois ꝑ ſederet. h a ē ſʒ. q'
ho dz ꝑ ſedē q n̄ caput q man. ꝑ q. q' ꝙ q debz ſit
ꝑ ptib q ſeſſio ſit ſit. tuc ſedē ꝑ debet ptibz hois.
¶ 2a rō ſit i. tuc ſit ēēt por ꝙ n̄. cū ordo ptiū ſit por
ꝙ ordo totius. ¶ 3a rō ſit i. totū locatū ꝑ ē i loco.
ꝙ totū locatū ꝑ ſituā. anſ ē notū. ꝑ phy por pōrū
co. ꝑ ꝑ. q ten. q' to mo ſituā ꝙ mo ē i loco. ¶ 4 rō
ſit i. tuc locatū n̄ ꝙ hēt actualē ſitū i loco. q q' ptes
qti n̄ ſe i toto qti i ac. ſʒ i pō. mo actūs n̄ pt ēē ac
tualis ꝑ ſubo. ¶ 5. rō ē i. ſeq ꝙ qlz cor hēt ſit i
ſitos ſit i ac. q na ptes qti ſe i ſit i pō. q ſit ꝑ
reſpic ptes ꝙ. ¶ 6. rō. tuc cor locatū nllū ſitū
n̄ actualē n̄ pole hēt i loco. q na cū i qti n̄ ſit da
re ptē ꝑ i qti no ēt dāē ordinē ptiū. q ſi n̄ ēt da
re ordinē ptiū/ no ēt dāē ſitū. ¶ Et tuc ad rōes i
opp. ad ꝑ q ſit ē diſpō hntis ptes. Vō ꝙ auc. poti
ꝑbat opp. naꝙ hʒ ptes n̄ ē ps. ſʒ totū. ē ꝙ diſpō
hntis ptes. i. toti hntis ptes. q ſic q dicā ad illā q.
¶ Et tuc ad illā ſex pñ. dico ꝙ ē ordo ptiū. i. hntis
ptes. ¶ Nuc accedo ad 4m. Et dō ꝙ ſit q ubi dnt
re. Et ꝑ ꝑbo 2° dabo moz. dō ſic. illa dnt rea
ꝙ unū pluſicā ſʒ ſpēs alteo manēte n̄ pluſicato ſʒ
ſpēs. ſʒ ita ē ꝙ ali ubi n̄ pluſicā ſʒ ſpēs. q ſit ſic.
na i eād loco ptās ſtat iacē q ſedē q ut ſit poes r
ſpē dntes. ¶ Sʒ do moz. q dō ꝙ dnt ſit rēs q
modo. q' ū d. ēē ſup i loco. ſʒ ſit d. moz. ēē i h i
loco. i tn q uteʒ ē ꝑ ſit q ꝑ toti q ꝑ ſaio ptiū ꝙ ꝑ ꝙ
qoub facti ꝙ eis. q' cū q ro d ubi q ro ſup i ꝙ loco r
ſit. cū a q ro d ſitu q ro d mo ēēndi i loco. Dico q
2° q. ū ē ꝑ ꝙ ꝙ ſit q lz ſit poā mo ēē q i ipi ubi
q ꝑcior. n̄ tn fundat ꝑ ſe q ꝑ i ubi. ſʒ i ipo locato r
na ū. n̄ ꝑ q ꝑ ſe ſituat i loco. fundā ꝙ i ipo locato.
q ū ē rō ſin qua no. ¶ Sʒ nc accedo ad. y. q ad dū
monād. na dicas ꝑbo ꝙ ordo ptiū ſit ſit. q' a ē ſit
a n̄. ſi ē ſit h ꝙ ꝑ ſi n̄/ q ro i ꝙ ꝑ m to ēt. ¶ Dico
ꝙ n̄ ē ſit. q' tuc locatū n̄ a ꝙ hēt ſitū actualē i loco
q tuc q lz cor hēt ſit i ſitos ſit/ i ac. q tē cor
n̄ hēt alq ſitū i loco n̄ pole n̄ actualē. Et q i quo
ꝑ ꝑ ē. vō ꝙ i nllo. q' n̄ ē dāē talē ordinē ptiū q tita
tia y n̄ pacty i ꝑ tuc ē dāē ordinē toti. ¶ Et tuc ac
cedo ad. 6. q ulti. q' ad ſolud rōes ꝑn ſld ꝑ. i ſe
id q mutuo ſe icludut. q ē ſʒ ad. b. q. ſit q ubi r
mutuo ſe icludut. Dico ꝙ ſit icludt ubi ꝑ ſuppo
ſitae n̄ ē ēē. ū a i icludut ſitū q comitatē. ¶ Ad
2m q dr ē debz. ꝙ ſe eād ſpēs q dicē q c. q ē q tē ad. b.
vō ꝙ ſuſā q dorſū q c. no ſe dicē ꝑ ſe ipi v. ſʒ ſe
dicē ꝑ ſe ipi ſit. q ꝑ ac ubitatis. ¶ Ad ult ſup
eād q ma n̄ fundat n̄ uni r. uā ē ſolād rō acp
ta. ſʒ ſl a n̄ ē i ꝙ ꝙ fundet mlta. na uidet ꝙ r
ſup eād albedinē fundat r ſimilitudinis q r effect
ad cauſā… ¶ Explic' qō ſup agrʒ … d agu.

Utrum dimensiones interminatae praecedant formam substantialem in materia.

Utrum dubio 2º motu utrum dimensiones interminatae praecedant ipsas formas substantiales in materia et cum hoc cedit nostro magis attinere ad physicam. Et arguitur primo quod sic ad intentionem primo quod dicit. Item non praecedat quia si hoc esset sequeretur quod forma substantialis non immediate attingeret materiam, primum est falsum per philosophum 2º de anima et 8 metaphysicae generatio patet. Nam si quantitas interminata praecederet formam in materia praesupponeret formam in materia. Sed non potest praesupponere nisi mediante tali dimensione attingeret materiam quia etc. Nec valet si dicatur quod non est inconveniens formas substantiales attingere materiam in ratione alicuius dispositionis. Sed est inconveniens quod attingat in ratione alicuius quod sit causa motionis sive ad materiam. Contra hoc: si forma substantialis attingeret materiam in ratione alicuius dispositionis oportet quod illa dispositio attingens quodam esset et per consequens prius inhaereret materiae quam forma. Item arguitur: omne illud quod est sic ultima perfectio alicuius sibi inhaeret per illud suo [illegible]. Sed forma substantialis est ultima perfectio primae materiae ergo etc. Maior est nota quia ultima perfectio alicuius sibi simpliciter perficit ipsum. Sed non potest perficere simpliciter nisi primo perficiat. Minor declaratur. Nam forma substantialis ponitur esse ultima perfectio primae materiae quia prima substantificat respicit actus substantificans sicut formas ultimas perfectiones. Si igitur forma substantialis primo inhaeret materiae [illegible] non primo inhaeret per quod non praecedit praeviarum dispositionum. Item ad confirmandum eadem sic comparatur perfectio perfectionis obiecti [illegible] ad intellectum sicut comparatur perfectio formae perfectionis [illegible] ad materiam primae materiae. Sed ita comparatur perfectio perfectionis obiecti [illegible] ad intellectum quod [illegible] primo inhaeret intellectui [illegible] perfectio obiecti [illegible] sic comparatur perfectio formae perfectionis ad materiam primae materiae quod primo inhaeret prima materia. Maior est nota [illegible]. Minor declaratur [illegible] potentia in materia [illegible] potentia [illegible] perfectio obiecti perfectionis [illegible] est perfectio quod habet intellectus [illegible] perfectio actus [illegible] perfectio [illegible] intellectum quod perfectio actus [illegible] intelligendi [illegible] supponit ad perfectionem quod primo intellectui materiae perfectionis materiae generationis [illegible] suo modo quod perfectio formae perfectionis materiae [illegible] primo inhaeret materiae. Sed talis forma est forma substantialis ergo forma substantialis non immediate inhaeret materiae mediante dispositione.

Praeterea sic si materia per prius [illegible] non recedit magis in potentia propinqua ad formas quod per naturam suam non est [illegible] in materia praecedente formas [illegible] quia etc. Maior est nota quia [illegible] ponit [illegible] in materia praecedente formas [illegible] per sic prius materia non est magis in potentia propinqua ad formas quod per naturam suam quam magis distat a natura formae quam non sua. Sed dicitur et [illegible] quia etc. Maior est nota quia [illegible] in potentia propinqua magis vel minus ad formas non est nisi magis vel minus distat a forma. Probo hoc quia dicitur [illegible] distat a natura formae substantialis [illegible] sed materia per se non distat a forma substantiali [illegible] cum reducatur ad genus substantiae.

Praeterea sic et dicitur [illegible] praecedentes formas esset minoris possibilitatis quod natura materiae [illegible] non materiae quia [illegible] tale est [illegible] cum [illegible] istam praevia praeparatam [illegible] non [illegible] quia tunc daretur quod [illegible] ignem [illegible] quod est falsum. Igitur [illegible] quod est minoris possibilitatis quod natura materiae habet esse in actu [illegible] habet esse in actu [illegible] per formas. Ergo dicitur [illegible] praesupponit formam [illegible] sic non praecedit.

Deinde ostenditur quod non sint aeternae. Et arguitur primo sic. Si essent aeternae tunc sequeretur quod quantitas esset ingenerabilis per naturam [illegible] hoc est falsum ut probabitur quia etc. Falsitas consequentis probatur quia sicut per motum alterationis qualitas generatur [illegible] in per motum augmentationis generabitur quantitas per [illegible] cum motus augmentationis sit verus motus ut patet per philosophum 3º physicorum [illegible] quia nullum aeternum est generabile ut [illegible] ponit philosophus [illegible] etc.

Secundo dicitur: quantitas quae acquiritur per motum augmentationis est quantitas terminata quae non interminata. Contra primo quia ipsa [illegible] quantitas terminata super interminatam [illegible] non est nisi terminus [illegible] acquiritur dum ipsa terminatur quia quantitas interminata terminatur dum forma substantialis inducitur et forma substantialis inducitur in instanti. Ergo terminus acquiritur in instanti. Tunc ultra ita terminus [illegible] productum et forma substantialis [illegible] non productum quia terminus motus augmentationis esset ad productum et sic ad idem terminus esset motus quod est falsum. Non forma substantialis quia [illegible] esset motus quod est falsum ut patet 4 physicorum [illegible] quia tunc sequitur quod in instanti fieret quaedam successio [illegible]. Sed ad istam [illegible] est motus localis ergo motus localis fieret in instanti ergo [illegible] quod acquiritur per motum augmentationis non fit nisi [illegible] quantitatis interminatae ergo ipsa est generabilis [illegible].

Item ad [illegible] supponitur quod materia sit potentia [illegible] ut ponit [illegible] 9 metaphysicae [illegible] ad [illegible] quod [illegible] petit aliquam per naturam suam [illegible].

Tunc arguitur: omne [illegible] materia est in potentia [illegible] non est aeternum dicitur [illegible] etc. Probo hoc quia materia per naturam suam est in potentia [illegible] ut dicebat [illegible] per [illegible] supponitur [illegible] ad dicitur [illegible] sit materia est in potentia [illegible].

Item sic [illegible] quod habet esse per [illegible] non est aeternum dicitur [illegible] etc. [illegible] probo hoc quia [illegible] est dictum quod materia [illegible] ipsa sit [illegible] talis dimensionis quod ipsa est potentia per naturam dimensionis [illegible] materia est potentia per naturam [illegible] est dictum dum est materia [illegible] quod non est dicitur quod [illegible] sic tunc [illegible] aeternum sit per naturam [illegible] habet non esse sit in tempore [illegible] habet esse per non esse. Item sic ad [illegible] praeter causas [illegible] sit acquisita forma [illegible] per motum augmentationis [illegible] quia caro debeat corrumpi [illegible] est dictum quod formas cadaveris [illegible] in materia istius carnis praecedit dicitur [illegible] non praecedit nisi dimensio quam habet quia non est [illegible] est dictum quod praecedit illa quam non habet [illegible] dimensio quam habet

fuit esse acquisita per motum augmentationis ergo dicitur [illegible] acquisita de novo ergo non aeterna. Ingenium arguitur de [illegible] 1º physicorum [illegible] quia natura prima materia magis denudata a toto corporeitate sed corporeitas est natura dimensionis. Hoc idem est de intentione eius in de substantia orbis. Et arguitur sic quia si dicitur corporeitas [illegible] ex hoc esset perfecta [illegible] non [illegible] quia [illegible] corporeitas corporis [illegible] ad corpus [illegible] sibi [illegible] in natura dimensionis praecedit non per materiam quia talis est [illegible] nunc 3º modo quia dicitur [illegible] antiquo [illegible] praecedit [illegible] naturam non ante materiam nisi 2º quia [illegible] talis dimensio est materia prima sed materia prima est in genere [illegible] 1º physicorum nec [illegible] quia dicitur quod [illegible] corporis corrupti [illegible] forma [illegible] quantitas quae non habet talem [illegible] non [illegible] est dicitur [illegible]. Et [illegible] 1º quod [illegible] manet cum omni [illegible] tali in actu nullam habet [illegible] nec formaliter nec virtualiter quantitas [illegible] ergo etc.

Ratio quia si haberet [illegible] 1º [illegible] esset [illegible] non staret cum omni [illegible]. Et notandum addo in actu quia hoc non [illegible] per se sit [illegible] virtute non tamen in actu. Ex sic nam si forma hominis [illegible] salvatur in actu simul cum omni forma substantiali nullam [illegible] virtualiter haberet aliquas formas substantiales. Item [illegible] si [illegible] salvatur cum omni [illegible] nullam [illegible] haberet formaliter ergo [illegible] est materia. Probo hoc ad [illegible] dicitur quod [illegible] sua una manet [illegible] stat cum caelo et cum omnibus aliis [illegible] ergo etc.

Ad [illegible] obmissis variis modis dicendi aliorum. Dico quod dicitur [illegible] sua [illegible] nostro manifestum sit aeterna. Sed ad cuius [illegible] dimensiones [illegible] utrum motus augmentationis sit verus motus. Videtur primo quod sic dicitur [illegible] 3º physicorum quia numerat ipsum inter motus. Item hoc est de intentione philosophi 5 physicorum [illegible] dicit quod in motu [illegible] per [illegible] mutatum esse [illegible] in motu locali non fit per mutatum esse [illegible] in motu augmentationis [illegible] motus augmentationis esset verus motus.

Ad hanc dubitationem dixerunt quidam quod motus augmentationis est verus motus. Et si quaeratur quid per motum acquiritur dicunt quod acquiritur quantitas. Sed de quantitate [illegible] loquitur duobus modis. Uno modo [illegible] alio modo ut stat [illegible] primo modo non acquiritur quantitas [illegible].

Sed in solo [illegible] quia [illegible] motus habet [illegible] per [illegible] acquisitum per [illegible] cum motus sit actus perfectionis ad quam tendit ut dicitur 3º physicorum [illegible] quantitas [illegible] quantitas [illegible] per [illegible] quantitas partes [illegible] aggregatum [illegible] non aggregatum quia [illegible] quantitas [illegible] per [illegible] sicut [illegible] motus ad duo [illegible] distincta [illegible] quantitas [illegible] quia [illegible] ad [illegible] non est motus [illegible] physicorum [illegible] quod motus augmentationis [illegible] ad qualitatem.

Et ideo quidam alii credentes [illegible] dixerunt quod per motum augmentationis acquiritur [illegible] quantitatis [illegible] est raritas vel densitas in modo [illegible]. Ista solo est peior primo quia raritas et densitas [illegible] 4 physicorum [illegible] de vacuo [illegible] per motum augmentationis acquiritur qualitas [illegible]. Et ideo [illegible] ad dubitationem istam quod motus augmentationis non est verus motus.

Et ratio istius est quia motus augmentationis [illegible] ad quantitatem in toto tempore praecedente generationem [illegible] augmentationis [illegible] in eodem instanti acquiritur motus augmentationis in quo fit [illegible] in tempore continuato ad instans non primo modo quia quantitas in toto tempore praecedente [illegible] terminata sed quantitas [illegible] in eodem instanti [illegible] per duo [illegible] quod motus augmentationis fiet in instanti [illegible] probat philosophus 6 physicorum [illegible] quia [illegible] fit in instanti [illegible] per motum augmentationis in instanti acquiritur aliqua quantitas de novo [illegible] ad hoc sequitur motus localis [illegible] motus localis fieret in instanti [illegible] quia quantitas [illegible] in [illegible] instanti [illegible] forma [illegible] motus iste fieret per [illegible] quantitas non terminabitur [illegible] quia [illegible] in materia [illegible] motus.

Item sicut in motu augmentationis est concurrere approximationem nutrimenti ad membrum [illegible] quantitatis nutrimenti [illegible] generationem in [illegible] alterationem [illegible] quantitatis [illegible] motus augmentationis [illegible] ad qualitatem [illegible] motus augmentationis [illegible] ad [illegible].

igis hz ec pfcior qm forma mixti. g ft q pfcior via gnois no sit pfcior a. Et a forma ignis sit pfcior forma mixti sic pbat. Maior forma q e maioris actiuitatis e pfcior. sz forma ignis e maioris actiuitatis q forma mixti e h. a. e no q agit sup e pfectionis. g mag agit e maioris pfectionis. b. e no d st. q it oia cor naturalia cor max act e ignis. Et ad forma mixti a ipa e pfcior forma ignis rot forma ignis q includt a rot [illegible] forma no p mo p duo q q n pt cor cont maior pfcior alti q s ipi. q p a q ignis sq e ps mixti e i po q p ps hz e dimuitu. forma no ignis s st hz e i act sz e i actu e pfcans q e i po n rot aliq forma q tuc optet a forma e pfcior forma ignis h a st e q oi ignis it oia alia mag distet a medio e alz pfectu ut poit [illegible] i p ce. q mundi.

Et colores q mi dist e porer via gnois q colores medij. cu colores medij gnet e extremis [illegible] sz i e q colores extremi max e alb e pfcior q colores medij. g i q e pfectu via gnois n sp e pfectu. Et a color alb dicat e pfcior alius colorib

[illegible]

a pfect. Vel dic quod nunc motum quedam sunt motus qui abstrahunt sic motus alius q h d q̄ tn ad p̄m effic e. quam sunt motus q̄ p̄n c ab q̄. q i mo sic hz motus spt ca q c abstrahit q c q̄ mag mo pfacio q pfacio cori n ac q pfaciat q i pfaciat motum q st i eis ab q̄. sz q st i eis abstrahit d nunc q n c motus cori ca.

Utrum ymago que apparet in speculo fiat in speculo sicut a[liqua] in a[er]e contingente speculum.

Septima dubitatio mota fuit utrum ymago que apparet in speculo fiat in speculo sicut a[liqua] in a[er]e contingente speculum. Vi q n fit i speculo. et supponat ad pres q. [illegible] pucies ad speculum refragari i speculo. q fi h n ect. tunc optet hoiez appere cu ptib pcioribz capis q n an passus ei spea hois i speculo c sic passus pile ad pi ett. q io n pila p repcussioez revolutet no apz n

[illegible]

habere esse, sed si supponeret esse motus localis, cuius mouentia in se fuerint, esset motus. ¶ Ad philosophum istam est intelligendum quod esse intentionale est duplex: quoddam est esse intentionale privatum, quoddam est esse reale intentionale, quod distinguitur in duo esse: quoddam primo est esse naturale, secundo non est esse naturale, sed dependens est a naturali. Sed propter hoc dicitur esse huius esse intentionale, propter hoc est magis in se non naturale quam motus. Sicut verbi gratia, nunc est dicere sicut ponit commentator in secundo De anima, quod species coloris ipsius ex barba multiplicata per aerem peruenit ad parietem et est cum coloratione colorata, sicut ut quod paries appareat viridis modo et color viridis in herbis habet suum esse intentionale naturale, quia in causa est acquisitum a principio generationis per motum contrarium alterationum. Sed in pariete habet quoddam esse intentionale, non tamen naturale, quia non est ex principiis generationis parietis, quia non est producta per motum, sed per quasdam mutationes subitas. Dicitur autem in hoc esse reale quod per separationem ad esse quod habet in aere in quo habet esse intentionale in pariete, a quo habet esse intentionale. Tunc ergo ad formam quaestionis: in primo non dicitur esse forma quantum ad esse reale, in quo non est motus, nisi est loquendo quantum ad formam esse intentionale privatum, quia est esse naturale. Nullo modo forma solis est in intentionali parte aeris in qua est motus cum fractione, sed quantum ad esse reale factum quod non est naturale non oportet. Sed sufficit quod sit dependens a naturali quantum ad dictum est de coloratione, nec alia forma in istis corporibus habet esse intentionale separatum. ¶ Ex premissis dicendum est ad quaestionem quod scilicet quando apparet in speculo est in speculo sicut. ¶ Et secundo patet intentio, sicut sciendum quod ymago que multiplicatur ab istis oculis ad oculos, sicut scilicet ymago que multiplicatur ab speculo ad speculum. Sed ymago que multiplicata ab istis oculis terminata in oculo recipitur in ipso sicut. Sicut eodem modo scilicet speculi recipientur in speculo sicut a apparent, nam sicut ipsum speculum est quoddam corpus tersum et politum, sicut et oculus quantum ad partem pupille. Iterum sicut ymago in speculo habet quoddam apparitionem et terminationem sicut et in oculo. Alia tamen apparet non secundum movetur quod tamen est falsum, cum aer per se sit pars pupille sicut filiis in pupilla alterius. Sed species fit in aliud terminatum, et oculis animatus non dicitur, ad hoc tamen quod scilicet fit in aere sicut tamen aer sit inanimatum. Sed per dicta quod in scilicet non in sit in oculo sicut nunc quod per se multiplicat usque ad virtutem visivam, cum illa virtus sit organica, nec potest quod multiplicatur ad virtutem intentionem, quod est falsum, quod hoc dicendum est secundum quod suo modo ymago peruenit ad speculum, fiat in speculo sicut. ¶ Et sic tenetur quod in scilicet non potest videri, sed hoc est falsum, et ut sit dicendum quod probatur quia cum aer non possit terminare visum propter suam multam transparentiam et intentionem, non potest mouere visum. Ergo nec quod in scilicet quod in ipso fundabitur. Et per hoc quia aer non est densitas nec est cum densitas et causa in terminationis et transparentie terminationis et transparentie sibi. Hoc est non quia sol per adventum actus non sit magis terminatum et minus transparens, non quia aer non est densitas et cum densitas habet non dicitur quia in scilicet est quoddam qualitas producta in aere, sed nulla densitas et cum densitas potest producere in aere, cum ergo probatum sit quod in scilicet non sit in aere in ductione et cum sit in speculo. ¶ Sed tamen dicendum quod aer quamvis species est magis dispositus quam recte contrarii aer priusquam corporibus solidis. Hoc autem scilicet producta in aere aliqualiter dispositio potuit sufficienter visum terminare. ¶ Sed in primo non videtur propter quia licet in aere contingat species sit magis dispositus quam corpus, non tamen habet tantam dispositionem ut sufficiat ad terminationem visus, quia tunc possit sine speculo visum terminare pariter sicut quod tamen est falsum, quia videmus quod in quantum est maxime pietate visum non terminat. Ergo nec scilicet si ponatur in eo. Et quod patet ad quia ponamus quod aer rarificatur per ignem ipsi candele positi et aer in tantum condensatur quod perveniet ad equalitatem cum toto aere distanti. Sed quod conveniens scilicet quoniam in aere distante a speculo non est potens terminare visum, sicut nec scilicet quoniam in aere prope. Cum ponamus illum aerem et equalitatem rarum quod tamen non est. Verum quia tunc non apparet talis ymago prout est in speculo. ¶ Et sic non minus est dispositum speculum ad recipiendum ymagines quam corpus calida ad recipiendum frigiditatem, quod in est non conveniens, quia in speculo non est aliqua dispositio contraria recipiendi speciem sicut in re calida est dispositio contraria recipiendi frigiditatis. Sed corpus calida potest recipere frigiditatem sibi multiplicatam per parietes, quia multo magis sic quod ipsum speculum potest recipere suam ymaginem sibi. ¶ Sed tamen circa dicta sunt aliqua dubitationes. Quarum tamen prima quod non sit aliquid producta per contrariam. ¶ Secunda autem dubitabitur circa productionem illius specie in speculo. Nam dicitis tamen non necesse quod ipsa producatur, quia aut ipsa producitur in instanti aut in tempore. Non in tempore, quia sicut causatur ymago in speculo quam in aere causatur, non in tempore. Ergo quod in speculo producitur non in tempore nec in instanti, quia ponamus quod dictum moueatur coram speculo, constat quod ymago que apparet in speculo partem speculi moto dicto non est super primam que causat in ipsa parte speculi, quia tunc accidet transferret de subiecto in subiectum. Sed est alia acquisita de novo per novam mutationem partis corporis et que causatur in ipsa parte, tunc aliqua in primo instanti, et illa de causatur in ipsa parte corporis fuerit generata, alia in alio instanti fuerit corrupta et generata, non in eodem instanti, quia tunc sit hic esse et non esse. Ergo in alio et alio. Sed inter quaslibet duo instantia est tempus medium. Ergo causatur tempore medio. Illa ymago generata in ipsa parte speculi manebit quod non corrumpitur dicto moto, quod est impossibile, cum ab ipso dependeat in fieri et conservari. ¶ Si autem dicatur quod non est inconveniens, quod idem sit hic esse et non esse, quia in eodem instanti temporis habet in actu et non actu, patet de hoc esse in ipso, quia sicut hic esse tunc sequitur quod in uno instanti temporis simpliciter sit quod possit producere in fieri formam hinc tunc fuerit. Item scilicet hoc autem falsum est, quia implicat contradictionem. Quod autem per illo instanti patet, in illo autem forma corruptibilis, autem potest generari eadem quod in non instanti temporis in esse duce forma in eadem parte materie potuit generari. Et capio formam quia que in primo instanti in illa ipsa generatur, corrumpitur, quod in illo corrumpitur, autem generatur eadem que in eodem instanti temporis fuit producta forma que producitur in mane et que producta in vesperis. Hoc autem falsum est, quod per ponamus quod aliqua species fit a deo colorum

quod apparet producitur sic movente coram ipso a mane usque ad vesperam vel per totam diem. Sic dicitur quod a prima et a secunda scilicet causabitur in prima et secunda parte speculi, et quia ista pars speculi differt movente coram illo speculo a mane usque ad vesperam, item per multas species ultimas causatur multitudo temporum. Sic ergo in eodem instanti in quo prima scilicet generatur ipsa corrumpitur, cum in primo instanti in quo prima corrumpitur, secunda generatur, constat quod sit generabilis secunda et prima, quod tamen quia ad secundam in instanti in mane. Ergo in illo ipsa generatur, ipsa autem corrumpitur. Sed in illo corrumpitur tertia generatur, ergo tertia scilicet sit in eodem instanti generata cum prima, et sic quod quantum de tertia et quarta quia tunc sunt in modo dicto ad ultimam formarum, et quia ultima producta in vesperis et prima de mane, ergo aliquid dicitur formam sit esse producta in eodem instanti, quod una esset producta in mane et alia in vesperis. ¶ Vel sic non in quo in ymago fit in speculo sicut, quod si hoc esset tunc scilicet quod prima ymago impediret oculus videre speculum in aliqua parte. Hoc autem falsum est, quia possumus apparere nos videre speculum per omnem partem. Quod patet quia in scilicet si ponatur in speculo sicut haberet in speculo esse terminatum modo sicut albedo existens sibi in pariete impedit nos videre in medio naturam parietis. Sic suo modo in scilicet impediret nos videre in medio ipsum speculum in illa in parte. ¶ Et sic quia ad secundo in scilicet quod ad configurationem eius quia ipsa prima dependet a speculo et ab obiecto, sed non a speculo, quia tunc in istis rebus figuratorum speculi. Hoc autem falsum est, quia speculum existens quadrato scilicet apparet rotunda, nec ab obiecto, quia cum dependeat ab obiecto dependet, tunc in quantum virtute fiat in se figuratur illi obiecto et maxime sicut in virtute sit organica quod ergo contra in speculo existens in se figuratur similis obiecto, eadem ratione in quantum virtute organica in se figuratur obiecti. Sed hoc est falsum. Quam tunc sequitur quod in memoria non possent esse scilicet plura simul. Habere hoc autem falsum est et dicitur quod patet quia existens in se scilicet sicut in hac virtute organica existens quod dependeat ab obiecto in se configuratur obiecti. Sed plures scilicet simul diversorum obiectorum quod in se figurationes istorum se ipsas impedirent. Sicut apparet in speculo quod variatur quando diversa sunt in eadem parte speculi, se ipsas impediunt in quantum una impediret aliam ex toto videri. Ergo eodem modo se haberent in memoria. ¶ Ad primum dicendum quod ...quod sit speciei producta cum refractione, ut videmus quod non est eadem species existens in speculo et reflexa usque ad visum. Sicut eadem pila reflectitur ad parietem usque ad determinatam partem spatii, quia tunc accidit transferret de subiecto in subiectum, sed est alio modo. Sicut causa subiecti de ipsa calor multiplicata parietem ad ipsum parietem, sicut quod suo modo subiecti de hac scilicet in speculo. Sed calor multiplicata usque ad parietem fit in pariete in qua in calitas in pariete producta ipsum aerem ut calefaciat, quod hoc est refragi, quia est aliqua caliditatis calefaciente vero in illo per fuit quod fuit per causa eius, quia in aere fuit per caliditas que fuit cum caliditas parietis. Sic quod suo modo in scilicet figurata in speculo causata in aere in illo fuit in qua fuit causa producendi aliam in speculo, quod ideo proprie in quantum est in speculo non dicitur proprie causata per refractionem, sed proprie causat per refractionem. Sicut et caliditas que est in pariete non dicitur causata per refractionem, sed proprie dicitur causata a caliditas per refractionem, non conveniens actus dicitur quod in tamen primo scilicet est causata per refractionem, in quantum ipsa habet esse terminatum. ¶ Ad quartum dubium, videmus quod supposito quod aliquid obiectum moveatur coram speculo, ymago ipsa que producitur producitur per mutationem esse, et quod in eodem mutationem esse est in ipso, quia quamvis posita prima obiecta contingat movere sed ex in ymago fuerit habebit esse producta in ipsa tamen ergo in ymago hinc mutationem esse et quod non fuit terminatum quia in ymagine fuit inducta ipsa hinc per mutationem esse in ipso, et in modo quod in sexto Physicorum ponit quod in motu est dare primo mutationem esse in ipso in quantum est in ordine ad ... quod ideo ista scilicet inducit in instanti. Sed sic est potentia genitum est in instanti sic cum tempore, sic mutationem esse in ista speciei fuit facienda sit in speculo cum ipso motu obiecti. Non sic ut dicitur quod sicut motus obiecti tempore mensuratur, sic mutationem esse mensuratur instanti. ¶ Et quamvis quatenus in quod in instanti illi per scilicet generatur ipsa corrupta. Videmus quod in scilicet prima per applicationem usque ad finem non in prima instanti proprie habet esse generatum, non proprie habet esse corruptum. Nam sicut mobile quod movetur motu continuo de a usque in b non adest nec abest in aliqua parte spatii, sic nec in scilicet per applicationem usque ad finem nec habet esse generatum nec esse corruptum. Hoc autem est sententia Aristotelis quantum ad motum localem in sexto Physicorum. ¶ Vel potest dici quod aliquid productum in instanti potest dupliciter, duobus modis: uno modo potest sic quando producitur in instanti sic quod subito habet ab ea factum quod in modo formali producitur in instanti. Sic quod suo modo producitur ymago in speculo supposito quod obiectum non moveatur coram speculo. Sed supposito quod representatur alio modo potest ad producere in instanti, id est procedat. Sic subito quod ad tempus producitur, non tamen producitur in tempore, per quod prius sed contingit. Et sic in modo producitur in instanti, id est procedat et non producitur per in tempore. Sic in modo actio et passio prout non producitur in tempore, quia solum proprie motus per tempore producitur. Sed actio et passio non est motus, licet fundetur in motu. Sed quia actio consequitur motum et motus producitur in tempore, per ipsa actio producitur in tempore consequenter et hoc est producitur in instanti, id est procedat. Sic quod quia productio speciei in speculo sequitur motum corporis motum, hinc est quod sicut motus istius corporis motum mensuratur in tempore, sic continuum productio speciei mensuratur in tempore, et hoc est mensurari in instanti, id est procedat. ¶ Ex hoc patet solutio ad rationes, quia ratio non generatur quod ipsa producatur et corrumpatur in instanti potest. Hoc autem non est verum. ¶ Ad aliam rationem quod tunc sequitur quod ymago existens in speculo impediret visum per aparte speculi in eadem parte, non sequitur. Ad probationem quod in primo scilicet est quoddam accidens terminatum in speculo, non propria impediret speculum videri in eadem parte. ¶ Propterea quod est in re dicendum quod in modo accidentis terminatorum dicitur et manifestis, et quaedam sunt accidentia que in subiecto habent esse terminatum secundum esse naturale sibi, sicut est albedo existens in pariete, ex eo quod habet esse terminatum secundum principia sue generationis, et omne tale accidens impedit naturam eius in quo est in medio per apparitionem visum, non est nec transparens.

Utrum dimensiones interminate sic precedant substantialem formam quod non corrumpantur in adventu substantialis forme.

Querebatur utrum dimensiones interminate sic precederent
substantialem formam quod non corrumpantur in adventu substantialis
forme. Quod sic fuit argutum quod non quia si sic si forme substantiales
non sequerentur dimensiones interminatas sequitur quod forma
substantialis esset agens. Hoc autem est falsum quia differunt genere et
talium unum non est reliquum omnia statim patet quia inter differunt accidentia
vel forme accidentales a substantialibus quia forme accidentales adveniunt enti
in actu substantiales autem adveniunt enti in potentia puta materie. In oppositum videtur
quod dimensiones interminate habent esse in actu cum ipse sint accidentia propter
communes substantiales formas que presupponunt dimensiones interminatas adveni-
ent enti in actu et sic erunt accidentia. ¶ Tertio fuit ista quia
si dimensiones precederent substantialem formam ut sic precederet quod mane-
ret vel quod corrumperetur sed nullo modo [illegible] materia videtur
esse nota ex divisione sufficiente. Probo in prima parte precedit quia maneat
quia tunc inter formam substantialem et accidentalem daretur concretum medium quod esset
causa unionis materie cum forma ut puta dimensio quod est contra philosophum [illegible]
dicatur quod non est querenda causa propter quam ex materia et forma fiat unum [illegible]
nono metaphysice. Nec quia corrumpatur quia omne quod corrumpitur alio duorum modorum
corrumpitur ut habetur in libello de longitudine et brevitate vite quia vel corrum-
pitur corruptione per se et talis est corruptio [illegible]
pro quo dimensio quantitas quedam quantitas autem non est contrarium [illegible]
[illegible] quia quantitas est magis distantia sicut scribit commentator in tertio phisi-
corum circa finem probo dicens quod quamquam magnitudine data datur minor
est in naturali philosophia et mathematica. Sed illa qua dicitur quod quamquam data datur
maior est in mathematica solum quod ibi non est distantia maior contrarii non de-
tur maior nec potest dici quod per accidens corrumpatur dimensiones propter
hoc primo quia sic aliquid corrumpitur sicut ipsum est natum generari sed non est
aptum natum generari sed accidens vel corrumpi ut metaphysice generatur et corrumpi-
tur generabile et corruptibile [illegible]
sunt dicta non est sicut sic album [illegible] vel sed accidens generale vel
corruptibile. Quarto in primo celi tunc materia [illegible] in eternum.
¶ Ad primum dimensiones non sunt tales per accidens quia corruptio
inherens forme per accidens est corruptio que habet esse [illegible]
modus dimensionum consistit materia per se habet esse eternum ut visum est primo phisicorum.
¶ Tertio sequeretur quod ubi non esset [illegible] differentiis temporis
quando hoc autem est contra philosophum [illegible] qui vult quod
[illegible] quod non solum [illegible] generationem antecedat accidens sed generationem [illegible] individu-
alis ut potentie quod singulare [illegible] precedit singulare [illegible] omnia
[illegible] eternum non est prius tempore [illegible] eternum aliquid posset esse
prius. ¶ Quarta ratio si dimensiones sic precederent quod maneret
sequeretur quod ipsa materia non esset potentia. Hoc autem est
contra Aristotelem qui dicit [illegible] quod ipsa est in potentia [illegible] quibus
dicitur ipsum ens [illegible] patet quia si materia esset in potentia ad dimensiones
[illegible] dimensionibus [illegible] non esset carentia quedam est in-
clinatio quedam [illegible] ad formas [illegible] carentia illius forme [illegible]
dimensiones sic precedant quod non corrumpantur in materia quia materia
non caret eis. ¶ Quinta ratio fuit ista si dimensiones non
corrumperentur in materia sequitur quod ad quantitatem non esset motus quod est
falsum ut patet 3 phisicorum. Probo consequentiam quia [illegible] motus habet [illegible]
per motum acquiri. Non si dimensiones sunt eterne sunt ingenerabiles
in materia et per consequens intransmutabiles [illegible] per motum illum sicut
enim motus est generatio partis post partem donec motus compleatur
[illegible] sic [illegible] in materia [illegible] pars post
partem acquiri in ubi. ¶ Sexta ratio fuit ista que probatur per hac ratione
quod ad dimensiones interminatas sit motus unum in terminate sunt quod hoc
negaverunt [illegible] per unum [illegible] quod ex aqua debeat fieri
ignis vel aer ut dicebatur ipse fumo primum [illegible] in quo materia
aque [illegible] movetur ad formam aeris [illegible] in quo
talis materia que erat sub forma aque est facta sub forma aeris sed
[illegible] in medio illius motus verum erit di-
cere quod motus erit ad dimensionem interminatam quia nec existen-
tem sub forma aque fuit [illegible] motus nec erit ad di-
mensionem terminatam [illegible] forme substantialis aeris que dimen-
sionibus [illegible] terminata in materia aque completa. ¶ Sep-
tima ratio fuit ista que probat arguendo [illegible] quod non sic precederet
quod maneret quia si hoc esset sequeretur quod fieret corporum pene-
tratio hoc autem est contra Aristotelem quarto phisicorum. Probo consequentiam
[illegible] quod fiat nutritio alicuius corporis quelibet pars eius nutri-
tur ut notum est sed non possit esse nisi cuilibet particule corporis
[illegible] fiat augmentum per additionem nove quantitatis
et sic fieret corporum penetratio. ¶ Octava ratio fuit ad
probandum quod dimensiones non precederent formam substantialem [illegible]
quia si hoc esset sequeretur quod principia rerum naturalium essent plura [illegible]
essent quatuor hoc autem est contra doctrinam philosophi primo phisicorum [illegible]
ex quo dimensiones sic precedunt formam substantialem sic [illegible]
tunc manet [illegible] principia rerum naturalium
et quia sunt distincta ab aliis [illegible] principia erunt 4. ¶ Nona
ratio fuit facta ad probandum quod dimensiones interminate non precederent
omnem aliam formam [illegible] in materia. Et hoc sic aliqua forma [illegible]
est eterna in materia [illegible] alia dimensionibus interminatis [illegible] dimensiones in-
terminate non precedunt omnes formas substantiales [illegible] in materia [illegible] est
evidens quia unum eternum [illegible] non excedit [illegible] eternum tempore

probo antecedens quia in mixtione que est quedam generatio miscibilium
elementa quantum ad suas formas manent in mixto quod probat quia dato quod non
maneant sed corrumpantur tunc mixtio non esset miscibilium mixtio
sed esset miscibilium simpliciter generatio. ¶ Decima ratio [illegible] probabat alter
quia si aliqua forma [illegible] non manet in materia eternaliter tunc unum nu-
trimentum non nutriret melius humanum corpus quam aliud quod est falsum. Probo
consequentiam quia nutrimentum unum non habet quod melius nutriat corpus [illegible]
quantum ad [illegible] formas [illegible] materiei [illegible] ¶ Decima ratio fuit ad
probandum quod ad quantitatem interminatam esset motus [illegible] interminata et
arguit sic ad quantitatem est motus et non est motus ad quantitatem termina-
tam ergo ad interminatam [illegible] per [illegible] sufficienter. Probo
antecedens quia si ad quantitatem terminatam foret motus vel hoc esset quia
acquireret aliquam quantitatem de predicamento quantitatis vel quia acqui-
reret esse [illegible] terminatum esse in quantitate non primo [illegible] quia tunc in eodem
ubi [illegible] moto esset 2 quantitates [illegible] quod est impossibile quia essent
due et non due nec secundo [illegible] quod acquiratur per talem motum terminatum
esse quia terminatum esse est quoddam extrinsecum ad naturam quantitatis et ad ta-
le non est motus ad quantitatem. ¶ XI ratio fuit facta ad probandum
quod accidentia interminata adveniret ubi enti in actu et non ubi enti in po-
tentia [illegible] sic accidens est in ubi ente in actu propter debilitatem sue en-
titatis [illegible] accidentibus magis debilis entitatis magis debetur ubi
in actu [illegible] accidens interminatum [illegible] accidens magis [illegible] quam
accidens terminatum est debilioris entitatis terminato [illegible] ¶ XII ratio
fuit facta ad probandum quod dimensio interminata non precedat vel quod sup-
cedit terminata [illegible] precedat probat autem sic ponamus quod ex aere fiat
aqua tunc quero quid acquiritur in isto motu non quantitas ubi ac-
quiritur quia in isto tali motu solum habet esse diminutio quantitatis
tunc arguit illa 2 que ex natura rei sunt simpliciter [illegible] eadem habent
se sic quod si unum precedit et reliquum [illegible] est evidens quia talia sunt
realiter indivisa sed terminata dimensio et interminata sunt huiusmodi ut probatum
est quia si ex aere fiat aqua non acquiritur dimensio de novo
aliqua ergo [illegible] dimensio non est additum in terminata sunt idem quod
interminata. ¶ XIII ratio fuit ad probandum quod ad quantitatem esset motus ut
interminata est et hoc sic ad terminum quantitatis ultimum [illegible] est
motus ut habetur sexto phisicorum ergo solum ad quantitatem terminatam ex parte
qua est quantitas est motus et per consequens ex parte qua est [illegible] quantitate
interminata et per consequens erit motus ad quantitatem interminatam [illegible]
[illegible] ¶ XIIII ratio fuit facta que proba-
tur per ea quod nulla sit dimensio eterna in materia et hoc sic [illegible]
aliqua [illegible] alicui [illegible] mediante aliqua [illegible]
[illegible] recipitur illa [illegible] recipitur et illa [illegible]
[illegible] removetur
quod vel [illegible] passionis est illud quo posito ponitur [illegible] et quo remoto
removetur et hoc non est nisi [illegible] forme [illegible]
quod ipsum consequitur [illegible] recipitur illa [illegible] forme [illegible] recip-
tur illa passio [illegible] posse esse
[illegible] in materia existente [illegible] dimensionibus recipitur [illegible] forme
naturalis materie que est [illegible] in potentia pura passiva dimensionibus
ergo ibi recipitur [illegible] quod autem materia [illegible] dimensionibus
existens sit in potentia pura passiva est notum de se quia materia omnem actum
excludit [illegible] phisicorum [illegible] in tractatu de [illegible] ergo sub
dimensionibus nulla actualitas est. ¶ XV ratio fuit ista [illegible] fiebat
ad probandum quod nulla dimensio esset in puro ente potentiali. Et argue-
batur sic [illegible] cuiuslibet dimensionis est [illegible]
cuiuslibet dimensionis est ens in actu [illegible] hoc [illegible]
[illegible] est ens in actu probo antecedens
¶ Postea probatur autem quadam [illegible] 5 phisicorum quod potentia dimensiones
interminatas precedere formam [illegible] in materia [illegible] dicat [illegible] quia
[illegible] 5 phisicorum quod generatio non est motus [illegible] tunc materia mo-
veretur [illegible] loco quod est falsum [illegible] et hoc [illegible] sentire
quod dimensiones interminate non precedant [illegible] materia [illegible]
[illegible] moveri [illegible] loco [illegible] precederet ergo quia [illegible] negat materiam
moveri [illegible] loco videtur velle [illegible] quod dimensiones non precedant
si ergo precedat dimensiones [illegible] ponatur [illegible]
erit [illegible] ¶ Oppositum huius arguebat [illegible] ratio
quia [illegible] formas generabiles et corruptibiles precedit formam genera-
biles et corruptibiles in materia sed dimensio interminata est huiusmodi [illegible]
maior est de se nota [illegible] dimensiones terminatas
[illegible] naturales formas precedat quia eis est aliquid [illegible] quia omnes
forme naturales conveniunt in [illegible] forme [illegible]
a dimensionibus materie [illegible] ¶ Hoc [illegible] de mente [illegible]
in primo tractatu de [illegible] precedit [illegible]
[illegible] visis restat respondere ad questionem [illegible]
[illegible] quid intelligam per dimensionem interminatam [illegible]
per dimensiones interminatas [illegible] intelligo quantitates [illegible] dimensiones
habentes esse [illegible] sic longitudines [illegible]
[illegible] divisibilis
[illegible] latitudinem [illegible] duas [illegible] profunditatem [illegible]
[illegible] dimensiones interminate non quia
[illegible] dimensio sine [illegible]
sic nec materia datur in re extra sine forma [illegible]
[illegible] ponitur ipsa materia esse sine forma quia [illegible] sibi appareat quod quia

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE Mss

inesse substantie aliam formam ut quantitatem. Hoc iusto dico
per ordine duo ad agentem quod dimensiones interminate uel
imperfecte non precedunt formam substantialem in materia
per dico quod si precedit eam quam in adueniente formam substantialem ad
materiam ipsa remanet. Primum sic probo quia si substantiales
non precedunt dimensiones [illegible] ex ente composito
hoc autem est [illegible] phisice [illegible] omnem generationem
naturam que esse [illegible] hic quia
[illegible]

aqua formam materia recipit quod sic in actu in generatione complicat
alterationem a qua fit et a quo ipsi transmutationi quod probo generatio
de ad quem quod uelit contra arguere per locum a maiori negationem
quod sit de quo magis uidetur in esse quando non inest nec etiam de quo minus
uidetur sed potentia nuda apud intellectum uidetur magis subiecta posse generari
quam nullo modo est tamen quod uult dicere hic est quia si substantia generationis
sit de necessitate entis in actu sic ad necessitatem generationis in substantia
nec annectatur alteratio tamen etiam substantialis secundum quod est in actu in terminis
formalis corporis composita non est equalis substantialis generationis tamen sic forme
substantiali ad quam per se est generatio non annectitur sed magis ut est
in potentia pura passiua ad substantialem formam. Substantia generationis equalis est
hoc denotabat contra dicebat quod in generatione est de nudo cui con-
iungitur non esse in aptum natum. Substantia in potentia pura ex quo fit generatio
generatio equalis denotatur per hoc quod ex eo in actu quod est oppositum eius
in potentia pura sed ipse oppositum fiat generatio aliter quam substantialiter a sic accidentali-
ter ut est in actu est substantia generationis passiue quod habet esse non ens quando
passiua quod potest esse quando non esse. Tertio per esse ista quia illud
quod habet esse in materia sempiternaliter precedit illud quod de nouo habet
esse in ipsa materia aliqua maior est euidentia quia ens eternum habet
quod secundum tempus preferatur enti nouo et corruptibili. Sed generabilibus dimen-
siones interminate sunt sed non est corrumpitur in materia quando
per se nec per accidens ut prius sufficienter probatum est. Forme
autem naturales sunt generabiles et corruptibiles ut notum est ad
sensum in ipsa materia. Preterea si dimensiones interminate non prece-
derent substantialem formam in materia sequeretur quod ipsa materia non susciperet
per diuersas formas nisi per speciem sed in eodem tempore esset tamen una
forma in materia omnis est falsum et consequens generatio quod probatum est falsum omnia patet
quia si non precedunt omnia sic una nudo non diuidatur nisi
per dimensiones uel quantitatem a forma a non diuidatur nisi per
diuisionem substantie tunc super de generatione substantia constitutum ex materia et forma
esse tantum unum unum non sic potest contra in septimo methaphysice diuisiones par-
tibus materie in quas agens agit sunt causa multipli-
cationis indiuiduorum substantialium eiusdem speciei. Tertio quod dimensiones sic sint
in materia quod non generatur ibi uel corrumpatur est quod in quantitas
enim non est forma ex toto generabilis uel ex toto corruptibilis quod
patet ex motibus qui sunt in quantitate augmentum enim non est simpliciter generatio
aut totalis acquisitio quantitatis sed partis quantitatis additamen-
tum diminutio quod non est totalis corruptio quantitatis sed minoratio
unde philosophus dicit primo de generatione quod non est augmentum transmutatio ex
potentia magnitudine actu autem nullius habente magnitudinem ad magnitu-
dinem actualem tunc enim sequitur quod esset aliquod contra ad corpus quando non corpus et cum
talis transmutatio non esset augmentatio sed potius quantitatis generatio ut
ibi dicit aliter et contra generatio in predicamento quantitatis non sit aliquis motus quam
augmentum et diminutio ut patet quinto phisicorum necesse est dicere quod dimen-
siones simpliciter loquendo nullatenus generentur nec per consequens simpliciter
loquendo corrumpatur sed solum arguatur. Quarto est ad pro-
bandum quod dimensiones non simpliciter generantur interminate si sint
excepte generationis naturalis quia ens ad quem et a quo in generatione non
sunt eiusdem speciei quod eodem autem quod sint eiusdem speciei ut forte
contra ex minus albo fit magis album et minus calido fit magis calidum
non tamen sunt eiusdem speciei quod eodem gradu album est in aliquo gradu
non transmutatur in album eiusdem gradus. Sed quantitas precedens
quod corporis corruptionem consequens quantitatem corporis generati sunt eiusdem
speciei et quandoque equales ut quando ex puro fit acetum in illo equali
quantitate remanente ergo impossibile est quod iste quantitates sint due
ita quod una sit ens a quo et alia sit ens ad quam non enim modo
agens phisicum unam formam corrumpit ut aliam inducat eiusdem
speciei et eiusdem gradus per speciei et solum nudo accidente. Ergo si dimen-
siones interminate quod alia actiua precedentia corrumperet
sequitur quod generatio non esset sicut alteratio. Sed autem consequens est contra in primo
phisicorum probo contrariam quia alteratio non terminatur ad corruptionem
forme que per alterationem est inducta autem est quando corrumpitur
cum per alterationem inductum alteratio est facta in fine est alterationis
acquiritur ultimum illius actiuitas sed ergo in illo instanti in quo fi-
nitur alteratio corrumpatur illud actiuitas sequitur quod in uno et eodem
instanti dicitur simul et semel erit actiuitas et non erit actiuitas. Ergo in alio instan-
ti est totaliter acquisita et per omnem alteratio est facta antequam actiuitas corrum-
patur et in instanti ergo in quo finitur alteratio et a quo actiuitas co-
rrumpitur cadit tempus medium quia in isto tempore medio alteratio

quiescet quando actiua corrumpitur tunc est generatio forme substantialis
ergo generatio forme substantialis non est in fine alterationis precedentis immo in ter-
minum aliquam est quies media quod est impossibile quia tunc generatur genera-
tiones alteraret ad formam substantialem quod est falsum per te a sic in instanti a sequitur cor-
ruptio scilicet precedentium actiuarum materia esse per spoliata omni dimensione
et omni dispositione per actiua propria ergo actiua. Ad istud quia corrup-
tio dimensionum actiuarum precedentium uel in instanti uel in tempore
non potest fieri in instanti quia actiuitas non agitur nisi per motum alterationem
nec corrumpitur nisi per oppositum motum motus autem non fit in instanti non
ergo corrumpetur actiua precedentia in instanti et inducatur noua nisi
in tempore erunt ergo duo motus corruptio precedentium actiuarum quia
est unus motus et generatio sequentium qui est alius motus
ex quo consequitur duo in essentia primum est quod erit corruptio in
natura absque omni generatione nisi corruptio mediis generationis aliter est contra
dicit philosophus secundo de generatione et secundo methaphysice in toto est tempus corruptionis
actiuarum puta caloris dum ex aere generatur ignis nisi generabitur
non prius forma substantialis sed enim inducatur in instanti quando in tempore toto pre-
cedentis corruptionis nec actiua generatio illam formam quia non acq-
uiritur nisi consequenter forma per te a sic in instanti a sequitur quod duo
actiua eiusdem speciei essent simul in eodem subiecto quod est impossibile. Secundo uero quod
generationis illi duo motus sint diuersi corruptio scilicet precedentium actiuarum
et acquisitio nouarum et inter quoslibet duos motus diuersos sit
tempus intermedium necesse est in isto tempore medio actualitate actiuarum
quod est impossibile quia forma substantialis non introducatur nisi forma ultima.
Secundo dico quod fuerunt dimensiones interminate sic precedunt et
non corrumpuntur sed manet et hoc probatur sic quia illud quod est
commune omnibus formis generabilibus et corruptibilibus et per omnes sic precedit
quod manet sed dimensiones interminate sunt huiusmodi quia quod et maior probatur
quia enim materia prima habet quod sic consequitur omnibus formis generabilibus et corrupti-
bilibus dicamus quod ipsa prima materia manet subiectiue et non corrumpitur
minor patet quia omnes forme generabiles et corruptibiles conueniunt in dimen-
sionibus interminatis et non consentiunt subiecto esse tale autem subiectum non est enim
materia prima quia non communis est omnibus formis quod autem iste dimensiones sic
sint communes omnibus formis sic patet quia da quod non sit contra ista consequitur
aliquam formam naturalem apparere et hoc autem est falsum. Secundo uero si dimensiones
non maneret sequeretur quod generatum esset indiuisibile hoc autem est falsum
contra per se sit in loco omnia facta patet quia forma generanti non habet quod sit quan-
ta uel diuisibilis nisi quia extrahitur ex potentia materie quantitate si dimen-
siones corrumperentur non extraheretur forma ex potentia materie
quantitate quia ablatis dimensionibus non manet nisi materia que de se non est quanta.
Sed tu dicis ego dicam quod forma bene extrahitur ex potentia materie quantitate tamen
in fine illius mutationis corrumpitur illa quantitas et introducatur
alia quantitas ad introductionem alterius forme substantialis sequentis. Sed hoc non est
per quia forma substantialis non habet quod sit quanta nisi a quantitate sui subiecti sed
auferatur quantitas a suo subiecto tunc materia non erit quanta nec per consequens
forma. Secundo patet ad quia similiter quantitas corrumpatur in aduentu forme
substantialis ad materiam tunc quantitas et quantitas postea adueniat alia quantitas non
tamen propter hoc substantialis forma subiecto diuisibilis erit in materia probo quia diuisibile
adueniens indiuisibili non facit eum esse diuisibile ut si puncto adderetur
quantitas illa quantitas punctum non redderet diuisibile modo tale est
ipsa materia et ipsa forma substantialis scilicet indiuisibile ens quando sic corrumpitur
sibi quantitas in aduentu forme ad materiam forma sibi non propter hoc erit di-
uisibilis. Tertio uero si dimensiones aduenirent sibi cum in actu com-
posito scilicet ex materia et forma in substantia scilicet tunc substantia prius naturaliter esset
indiuisibile quam diuisibile quia substantia naturaliter est prius accidente suo ergo in-
diuisibilitas ei competeret ratione sui per se substantialiter sibi in esse secundum
quam ei competeret quam diuisibilitas sibi competeret ratione actiuitatis sue
adueniente sed hoc dicere eodem modo est inconueniens sic si diceretur
quod prius tempore esset indiuisibile quam diuisibile quia tunc non
quantitas per speciem fieret diuisibile a sic patet illa duo declarata scilicet quod
dimensiones precedunt et quod sic precedunt quod manent. Sed quan-
ta uero sit ista si eterna dimensio interminata non ecedatur in materia
aut educatur de potentia materie aut non si non ergo creatur quod est
absurdum si educatur de potentia materie aut educitur ex potentia
materie diuisibilis existentis uel indiuisibilis si ex potentia materie
indiuisibilis existentis cum eius sit actus accidens est potentia necesse est quod in
esse dimensionis erit educta dimensio sit in materia non extensa

quod est impossibile sic quod albedo in actu sit in corpore non albo si autem edu-
catur ex potentia materie diuisibilis existentis tunc in materia superfluit quan-
titas generanda quia precedens erat sufficiens ad extensionem materie
a partibilitatem immo illa precedens erit illa que est inseparabilis
omnis materie et est interminata. Item probatur illud secundum intellectum aliter
quia si noua quantitas generetur ex materia habente diuisibilitatem
per precedentem quantitatem existentem diuisibilem ergo due quan-
titates erunt simul in eodem subiecto quod est impossibile et maxime est hoc impossibile
de actiuitatibus absolutis quod duo accidentia necessario sint in eodem subiecto modo
ut patet quinto methaphysice commento de diuisio ergo quia eterna dimensio interminata
est in materia et non per materiam generationis est ergo ibi equalis. Quinto uero est
ista conclusio magis ista non excepte agentis quod de eadem dimen-
sione interminata producit et arguo sic agens quod de eadem dimen-
sione interminata producit repugnat eam producere ergo si dimensio in-
terminata precedat formam substantialem in materia precedit ipsam sic quod non generat
in materia nec corrumpitur cum esse corruptum sit actu generatum omnia de
se et non ex potentia passiua correlatiue dicuntur ad actiuam. Nono methaphysice
quinto. Minor probatur multiplicatur quia per sic agens in materia non corrumpit
nisi disponentes que contrariantur suo effectui per se ab eo intento unde
igitur ignis generans ex aere non corrumpit in aere quam est generationis
substantialis nisi humiditatem non autem corrumpit calorem aeris cum non sit contrarius
igni generando quamquam est calidus sed caliditatem illam continue
auget et perficit ita quod ille calor manet uniuersaliter quod secundum eam et
permutatur solum secundum esse ut ponuit philosophus quinto phisicorum probo de genera-
tione sed constat quod quantitas uel eterna dimensio aliter non contrariatur
agenti nec suo effectui per se intento ab agente consequens sit quan-
titas de actiuitatibus omnibus corporum generato et corrupto communibus
communis ut potest secundo in tractatu de substantia orbis. Secundo probatur
hoc idem sic quia agens phisicum non agit nisi in quo dimensio
actualis generationis ergo nouas dimensiones interminatas in quas generat
agit in dimensionatum eius quero ergo que dimensiones sint in
interminata in quas agit aut ergo priores et omnis interminata sed si noue
dimensiones introducantur due dimensiones erunt simul et nudo
dimensiones insunt que sunt generande tunc quod erit antequam
generetur et generatum generabitur quod est impossibile impossibile ergo est totaliter
nouas dimensiones generari. Et si dicis aduersarius te formam substantialem
esse actiualis dico quod non sequitur ad probandum quia omnis actionis
requirit substantiam in actu dico quod ista propositio ueritatem habet de acci-
dentibus ueritatis et actualitatis magne existentibus et perfectis dimensio
autem interminata non est actionis perfectum sed imperfectum ita est
actiua per formam sit ille que sunt sequelle substantialis forme et non ma-
terie non autem alba actiua imperfecta. Ad secundum uel sic precederet
substantialem formam quod maneret uel quod corrumperetur. Dico sic quod ma-
neret. Sed tu dicis quod non quia tunc inter materiam primam et formam substantialem
daretur medium. Dico quod forma substantialis uniri materie sine
medio est duplex uno sine medio id est materiei solitarie sup-
te ad dimensionibus et isto modo forma substantialis aduenire non potest ma-
terie sine medio isto modo supposito quia nec sic materia habet
esse sine dimensionibus et recipere materia ipsam formam substantialem
presupponit esse ipsam materiam in suo esse alio modo potest intelli-
gi quod ipsa materia recipiat ipsam formam sine medio id est quod forma
substantialis non uniatur materie per aliquod medium quod sit causa ipsi
materie quod ipsa materia perficiatur per formam substantialem per modum in-
tentionis nature forme ipsa forma sic habet inclinationem ad per-
ficiendum materiam quod non dimensiones unde quod adueniat dimen-
sionibus hoc solum est in quantum dimensiones sunt dispositiones
materie et quod istud sit uerum patet quia forma substantialis sequens
precedit postea formam substantialem et eodem ordine respiciat materiam quod forma
precedens eam respiciebat sed prius eam in materia perficiebat ergo
et ista. Ad tertium sequitur quod substantia non precedit esse actiuis temporis di-
uisione et materia esse possunt. Dicitur duplex primo quod non debet
intelligi quod quelibet substantia singularis ut genere dicat precedat
quolibet in indiuiduum actiuis in ea omnis sed tempore sed est intelligendum
de materia ipsius substantie singularis nam materia que est prior modo substantie
forme aliarum ignis particularis precedit actiuis separabile
ab igne particulari sicut quod precedit illa eadem materia actiuis
suum inseparabile ut fieri sursum ipsius ignis materia illa materia

in fine

mixtum erat vel forma aque que erat per tempus quod esset fieri sursum quasi solo solum teneret corpus predicto virtus ad actus generabile et corruptibile non aut est hoc verum vel corpus predicto ad dimensionem interminatam cum sit actus eternum. Alii pot dicunt ut ibi similiter tempus non precipue propter dicto ut dicit albertus super septimum metaphysice. s. quod est unus motus sed prius quod prius quod est sed fiatur ibi perfecte naturali verum illa est per cum actue tempus .i. naturali perfectorum quod modo proprius intellectum habet universaliter veritatem quod sic illa universali actus minimi procedit sed perfectionem ita quod singularis illa singulare actus procedit sed perfectiones transtulit aut philosophus portionem sine perfectionem ad portionem sine tempus predicto quod porcius sed perfectionem non est porcius sic nobis nota. Ad quantum sequitur quod materia non esset in potentia ad quantitatem dicitur quod materia ad quantitatem dicitur esse in potentia eo modo quo ipsa pot carere quantitatem de novo recipere hoc aut non est nisi sumendo quantitatem in actu quod sed quantum est non aut est sed eam sumendo ut interminata est aut est alia dimensio quam ipsa ut alia est dimensio in ea esentiet. et quod istud sit verum patet commento philosophi in primo metaphysice ibi enim postquam diffinivit dicit suptum per ea quantitatem dicit in multitudinem et magnitudinem dicitur dico aut multitudinem specium esse. s. quantitas si numerabilis fuerit et magnitudinem specium esse si mensurabilis fuerit sic ergo sed philosophum quantitas predicamentum talis proprie est quantitas in actu. item de predicto esse dicitur in tertio physicorum in septimo metaphysice dicitur dico aut materiam que nequid nec quale nec quantum potest nec omnia hec quod est .i. de philosophum intelligere per ens predicabile ens in actu. Ad quartam sequitur quod ad quantitatem non esset motus. dico quod non sequitur loquendo de quantitate terminata et predicamentali eo quod ista quantitas est illa ad quam per se est motus augmenti que ut dictum est non de novo totaliter acquiritur sed solum in tali motu est additio quantitatis nove ad priorem quantitatem et de tali est verum quod ad ipsam est motus non aut est verum de illa que applicatur simpliciter quantitas ad. in tempore tractatu de substantia orbis dicitur sic in materia eterna tabe et motu sed in materia ipsa presupponitur. Ad sextam rationem dicis tu suppono quod ex aqua fiat aer sit ita dicas tu per casum unum primum in stans in quo agens materia aque incepit alterare ad formam aeris et ultimum in quo materia est facta perfecte sub forma aeris sit ita dicas tu. in tempore medio tempus factis in materia non sit ad dimensiones aque ut aque sunt volo quod iste .o. ultime abiciuntur ut aque sunt et quod corrumpuntur non generatur nec iste motus fit ad dimensionem aeris ut aeris quia forma aeris que eas terminat non dum est in materia. dico quod iste motus non fit ad eternam dimensionem interminate quia ista dimensio iam est in materia et quod est non fit. sed fit iste motus ad dimensiones aeris et tu dicis non quia forma aeris non dum est in materia que illas dimensiones habet terminum dico hic quod licet ille dimensiones non habent esse terminum ultimum quod sunt eo quod illud non habent dimensiones nisi postquam forma aeris eas terminat facta est in materia tamen esse terminum possibile quod dimensiones possunt habere formas non dum facta sed actum in materia existantur esse intentio dicitur in quanto celi quando dicit quod dans formas dat omnia consequentia formas sicut dimensiones et omnia alia accidentia quod post ibi quod sic in tempus procedenti introducuntur alie dispositiones ad formas naturale preparantes ita quod ipsam ubi ipsa formam agens in tempus procedente per motum et hoc est quod quod ? vult in suo tractatu de substantia orbis quia ipse dicit ibi quod dimensiones terminate ultimo actu simpliciter non posse esse in materia nisi postquam forma naturalis fuit in materia denotans per hoc quod terminate non ultimo actu simpliciter possit ibi esse non dum sed actum ibi sed actum existente forma naturali ut sit talis ymaginatio nostra in proposito quod quia ipsa materia est indeterminata ad varietatem tantam ulterius

sicut est quod ad alia accidentia idem quod determinato varietatis tante ulterius tante sunt extra aliquo intrinseco rei que fit ut potest experte forma eius in tempus effectiva agentis quodam non cum motu quodam modo verum secundum ista via forma naturalis non est cum subiecta dimensio nunc terminata ita quod ipsa via omnia eis subiciantur sed est magis cum determinatum. Ad septimam rationem que fiebat probatur per eam quod sic quantitas procedit quod manet quia sequitur penetratio corporum. dico quod non sequitur ad probationem dicas tu quelibet pars eius nutritur sit ita sed dicas tu hoc non pot fieri nisi cuilibet parti nutriende quantum ad suas porositates adveniat nova quantitas et sic fiebat corporum penetratio. dico hic quod non sequitur quod ipse illa minima que ponitur nutriri et augeri continue suscipiat alias partibus habet esse porus quiante adventum partis nutrimentalis erat plenus quodam corpore subtili aereo evaporabili quod quidem esse recedit in adventu partis nutrimentalis nam a partibus minimis nutriendis mediantibus talibus poris trahebatur humiditas ab aliis ad talia foramina. et verum in illis humiditatibus sic attractis ad talia foramina fiebat aliis porus. si quod aliqua pars minima in qua nullus porus sit augeatur non propter sequitur corporum penetratio quod talis pars non augetur secundum suscepta ab partibus foraminibus humiditatibus poros quos ponimus quod augmentata quolibet vel aliquo parte foraminis augebitur minima pars in aliis sed aliquo ei adveniente distinctum sed continuum. Ad octavam si dimensiones precederent naturalem formam quod est. sequitur quod plures rerum naturalium essent quatuor. Dico quod non sequitur et tu probas quia ex quo dimensiones precedunt et manent et sit distincta ab aliis tribus quod est. dico quod non sequitur licet dimensiones maneant in materia non tamen in materia ponitur in materia propter transmutationes ab eis fiendas principaliter cum non sint de genere virtutum activarum nec propter transmutationes in eis recipiendas principaliter consistit actus et recepto principaliter fiat in materia sed queruntur solum ut disponant materiam subiecte ad transmutationes quo dispositiva cum materia constituunt principium materiale transmutationis sufficienter quod sic reducuntur ad genus cause materialis. Ad nonam rationem aliquid alia forma materialis ad dimensiones interminatas eternas in materia quod non solum dimensiones sic precedunt quod essentur nego antecedentis. ad probationem ipsi dicas tu. primo quod forma similes elementorum sic precedunt formam mixti quod manet in naturali. dico quod falsum est et tu probas quod dicis tu. si non maneret aliter non essent elementa. dico quod primo quia ad hoc quod aliquid sit alterius quod elementum non oportet quod sit in omnis sed totum sufficit esse quod est ei esse naturale sed sufficit quod ibi sit quod ibi sit exstans quod. ad quod dicitur esse virtuale quod est quodam esse conforme quod habet forma mixti facta in materia ex corruptione forma elementorum qui egerunt ad invicem se usque ad minima dictante natura facta resolutione eius ad materiam. quia forma elementorum corrumpitur forma mixti illuc adveniens quia includit totam perfectionem quam habebat forme elementorum cum fortiorem habet quod dicitur esse virtuale non idem est quod per corruptum sed solum simile et quod ad hoc ponitur in esse elementa quod ultimo manet non aut sic se habet unum elementum respectu alterius quando est corrumpitur ignis et generatur aqua forma aque facta de novo in materia non habet esse aliquod virtuale consimile in materia in qua est facta esse virtuali forme ignis quod ille forme non sic habeant ordinem ad invicem sic habent forme elementorum forma mixti. Ad aliam probationem que fiebat de nutrimento quod tunc aliud unum nutrimentum non magis nec melius nutriret quam aliud dico quod non sequitur quia non fit omnino resolutio forme nutrimenti continuum dispositionum accidentalium usque ad primam materiam sed possunt ibi remanere alique dispositiones accidentales pariter ad formam nutribilis rei quare fiet illud nutrimentum melius ex uno nutrimento quam ex alio. Et vero non fuerit ista ad quantitatem

titate est motus ut patet ex tertio et quinto physicorum. quando est motus ad eam ut terminata est. quod est motus ad eam ut interminata est omnino concedo sed ita sit premittere sufficientem dicas terminatam quando non terminatam sed negetur antecedens ad probationem antecedentis. quod dicas tu. si motus tendit ad quantitatem terminatam vel hoc erit quod acquirere est aliqua quantitas de predicamento quantitatis vel terminatum esse in quantitate. Hec sunt multa modi dicendi primum est iste ut dicatur quod in motu ad quantitatem acquiritur quantitas terminata ita quod motus est ad utrumque nam motus augmenti est ad quantitatem terminatam et talis aggregat eternam dimensionem et finem ipsum. Et tu dices quod non est verum quod acquiritur ipse finis ille consistit in indivisibili non habet esse nisi in fine motus. Unde quod ille terminus motus habet esse in fine motus quam ante finem sed continuum quia ante finem motus ille terminus habet esse possibile solum sed in fine habet esse in actu completo. Et tu dices vero ut quod iste motus tendit ad eternam dimensionem sine se quia completo motu augmenti dicam quod illum quantum habet esse completum non habebat esse. Unde quod illud verum est quod idem quod ut terminatum est habet esse completum esse non habebat non aut sine se sic materia prima quando generatur aliqua substantia particularis pot dici esse generata vel acquisita per motum illum non sed se quia ut sic est sempiterna sed ut est pars illius substantie est hic. Nec secundum se totum aggregatum est terminus illius motus quod motus augmenti sit ex parte actus quia compositio ex terminato et ex parte actus sed solum quando terminus terminatum sunt in distinctis generibus non aut sic est hic nam et predictus terminus sunt quantitates reducte quod tamen eterna est in genere quantitatis. Et tu dices quod sed ista via aliqua pars eterne quantitatis acquiretur per motum augmenti. Dico quod verum est aliqua pars eterne quantitatis terminate sic in materia extensa est aliqua pars materie acquisita et aliqua pars quantitatis acquisita quod sic illa pars materie sed se non est acquisita sed sed quod est in materia hec sic eterna quantitatis non est acquisita sed se sed finem quod est terminata. Sed quod illud terminatum obicitur generabile et eternum non sunt unius speciei vel differunt plusquam genere ut patet .x. metaphysice sed quantitas terminata que est noviter generata videtur esse eiusdem speciei cum preexistente in materia quod si una est eterna et reliqua et si una est noviter generata et alia. Aliqui dicunt quod generabile et eternum non possunt esse unius speciei specialissime sed subalterne sic sed quia species subalterne sunt propinquissime in natura idem multotiens apparet esse species specialissime sed non est ita et sic est hic. sed materia quantitatis preexistentis et noviter generate sunt unius sed speciei subalterne et quod quod contingit plures quam genere verum est naturali et non loyco. Alii aliter dicunt quod illud est generabile quoddam per se et quoddam per accidens modo dicunt quod eternum per se tamen per accidens generabile pot esse unius speciei cum generabili per se vel quod plus est secundum numerum possunt esse unius sicut ipsa materia que per se est quoddam eternum per accidens tamen est generabilis et eadem sed numerum generabilibus et corruptibilibus per se non aut est sic de eterno quod nullo modo nec per se nec per accidens est corruptibile. Et exemplum de hoc ut homo quando sortes de sorte ut sortes et nullum quod sic est in proposito nam in ista dimensio consistit eterna per se tamen per accidens est corruptibilis. Alii dicunt quod generabile et eternum non sunt unius speciei iterum est in corporibus. non aut in accidentibus sic motus celi de se est corruptibilis quod de se habet dicitur per accidens aut ratione extrinseca quod sui motoris est eternus ut patet quarto in duodecimo metaphysice. Alii dant ad exemplum. quia caliditas celi aliorum in speciei est una caliditas sed speciem. Tamen una est eterna et alia non. per exemplum est melius certa est hic quantitas terminata dimensio quod interminata est actus. Alii aliter dicunt quod ex corruptibili et incorruptibili non sit aliquid unum quod in se sit simpliciter sed bene pot fieri quoddam esse terminatum compositionis. et ita est hic sicut materia et forma sicut ad compositum constituendum et tamen forma corruptibilis est et materia non certa est de dimensione terminata. Et tunc sed ista modo

solvitur ratio sicut quod tu dicas quod ut per talem motum acquiritur quod dico quod verum quia quantitas predicamenti acquiritur que includit et eam dimensiones et que sunt res unius generis et sic non secundum quod sint due quantitates in eodem subiecto quia illa met dimensio que sed se subiecta erat eterna et extendebat materiam interminate illa met continuatio est per accidens corruptibilis et forma terminate extendens ipsam materiam terminate determinatis quam ad presentem ex continuatione ad formam nec quod sequitur ad finem ut est pars quantitatis terminate terminatur ad eius extensionem aquantitate terminata. Alius modus dicendi est ut dicatur quod quantitas accipitur dupliciter uno modo sed se et ut sic ad quantitatem non est motus alio modo sed quod ipsa est continuata formis naturalibus et eo modo ad quantitatem est motus. Et si queratur non quod idem esse continuatum formis naturalibus superaddat aliquid quantitati vel non si sic tunc motus ad quantitatem forma non est ad quantitatem per se sed est ad id superadditum sicut non sit ad quantitatem sed se non erat motus sic ratione illius superadditi. Dico quod illud esse continuatum formis naturalibus nichil addit super quantitatem nichilominus tamen ad ipsam quantitatem est motus isto modo et hoc declaro et probo quod nichil addat quod per esse continuum quantitatis formis naturalibus non aliud intelligo quod ipsam non distinguo loco et subiecto a formis naturalibus modo illud non addit super quantitatem et ex hoc ad ipsam est motus sic ubi generaliter videmus quod caliditas continuata aeri generat aerem et continuata igni ignem et tamen de esse continuum formis illis vel materiebus illis vel illis corporibus nichil super addit caliditati quia formas illorum corporum non imprimit super caliditatem et tamen sicut calitas illa non esset continuata formis ignis vel aeris non generet aerem vel ignem et sic est in proposito et tamen dictum sed hoc pro solo ad rationem quia per motum augmenti continuatur ad quantitatem continuatam formis naturalibus acquiretur quantitas continuata formis naturalibus que est eadem natura quantitatis nec sequitur propter hoc quod in substantia illa sit duplex quantitas per totum natura quod eadem est quantitas subiecta sed se et continuata formis naturalibus et tamen sic terminatur motus iste ad eam ut illis coniungitur quod non aliter nec talis motus terminabitur ad extrinsecam aquantitatem ut notum est. Vel aliter dico quod esse continuatum formis naturalibus addit aliquid esse actuale super quantitatem et sic ad quantitatem isto modo fiat motus augmenti non sequitur propter hoc quod per actus motus augmenti fiat ad quantitatem ut potest ratione illa esse continuata quia illud esse continuatum non est tale ratione cuius attendatur motus in ipsa quantitate sed bene est dispositio quedam exigita ad motum sic videmus quod in ferro sed se debetur calefactionem sed tamen supponitur debeat calefactionem quod sit refactum non tamen propter predictam dicimus quod refactio calefaciat quando habuimus ita est hic sic enim refactio non est principium calefactionis sed solum est dispositio sine qua non quando principium calefaciens ita est hic. Et tunc sed istam viam solvitur ratio quia motus augmenti terminatur ad eternam quantitatem sed se sed secundum suam naturam sed non sed se quia non terminatur ad ipsam secundum assumptam a formis naturalibus immo ad eam ut est eis continuata et sic non fiet motus ad eternam dimensionem sed se quod sed se subiecta non sibi determinet formas naturales nisi se propter hoc quod motus augmenti fiat per actus ad quantitatem quia ista talis continuatio non est principium eius motus augmenti attingat ipsam quantitatem. Alii addunt aliter quod motus augmenti terminatur ad finem et ultimo non est aliquid divisibile sed bene habet esse aliquid divisibile verum in motu augmenti quando est in fieri iste terminus habet compositionem et perfectionem sed quando est in facto esse tunc iste terminus esse in actu distincto perfecto quod quando dicitur quod terminus habet esse indivisibile verum est ultimum terminus ut terminus completus per hoc in fine motus sic quando aliquid augetur in latitudinem iste terminus

[illegible]

Vtrum in celo sit materia

Queritur utrum in celo sit materia [illegible]

[illegible]

erit materie quot celi uel stelle quod absonum uidetur uel si sit materia una omnium stellarum poterit esse earum ad inuicem transmutatio et sic quelibet stella erit corruptibilis cum materia eius sit priuata forma aliarum stellarum tamen quarto quia unius celi et omnium partium eius est materia una [illegible] tamen materia generis unius partis orbis est in potentia ad formam alterius partis eiusdem orbis quod omnis quelibet pars alicuius orbis erit corruptibilis cum sua materia sit subiecta priuationi et sic totus orbis erit corruptibilis tamen quinto quia aer et ignis sibi non possunt nisi una materia [illegible] materiam dicat dico autem materiam que nec quid nec quale etc. ¶ Nec potest habere materiam que sit eiusdem rationis cum materia istorum inferiorum quia inconueniens esset quod celum cum materia sua esset corruptibile ¶ Necesse quod autem aliqui moderni nituntur soluere ex tribus primo est quod non sequitur celum esse corruptibile quia omnis corruptio fit a contrario et forma celi non habet contrarium secundo quia materia celi est saciata et terminata una forma celi propter suam nobilitatem quod non est in [illegible] que imaginatur ad maleficium ¶ 3° quia non est aliquod agens in natura potens celum corrumpere primo [illegible] non ualet quia esto quod forma celi non habeat contrarium et quod non esset aliquod agens potens celum corrumpere tamen celum ex suis principiis intrinsecis passibile esset et corruptibile ¶ Preterea potentia passiua non [illegible] intelligitur per se sed semper [illegible] ad actiuam unde potentia actiua est [illegible] principalior actu potentia quam passiua nullo ergo modo est rationabile ut sit aliquod ens in potentia passiua ad esse quod non sit aliqua potentia actiua ei correspondens quia talis potentia esset frustra ¶ Sed quod est in potentia naturalis nulla forma quantumcumque nobilis potest saciare totum apetitum materie uel potentie eius ¶ Et [illegible] primo sic nulla forma potest saciare apetitum materie nisi sit omnes forme ad quas materia est in potentia sed forma celi consistit uirtualiter omnes formas generabiles ad quas materia est in potentia quia eas omnes continet non tamen est omnes ille forme secundum actum ergo forma celi non potest materiam celi saciare ¶ Secundo propter hoc quia non [illegible] est materiam esse in potentia ad formam quam materiam priuari forma et non habere formam sed clarum est quod materia celi quamuis sit sub forma nobiliori quam sit forma unius tamen non habet formam unius ergo priuaretur ea ¶ Et confirmatur quia licet aurum [illegible] sit nobilior forma unius [illegible] quod cetera forma non sanat eam ¶ 3° propter [illegible] quando sanare [illegible] sit [illegible] methaphorice dictum non [illegible] est quam [illegible] aut est quod forma celi non potest omnes potentias materie reducere ad actum formalem alias sequitur quod ipsa esset omnes forme actu aliter ¶ Secundo [illegible] quod in celo est materia que est in potentia ad ubi [illegible] [illegible] etc. Quia quod modo localiter potest habere ad ubi hec est [illegible] quia ubi est terminus motus localis et eo modo quo aliquid est in potentia ad motum est in potentia ad terminum motus [illegible] motus sit [illegible] v° phisicorum sed celum est huiusmodi sic tamen quod ipsum celum non mutat locum sed totum in [illegible] quia non sed [illegible] sic nec ubi sed [illegible] licet quoad partem mutet locum secundum [illegible] ubi ¶ Restat 2° quantum ad [illegible] [illegible] autoritatibus [illegible] confirmari [illegible] phisicorum quam [illegible] ¶ Et primo propter hoc confirmari autem phisicorum [illegible] metaphisice ubi potest quod transmutationem localem sequitur alie transmutationes transmutationes non alias non est necesse quod consequatur transmutatio localis cum non concludit ipse quod non est necesse ut illud quod habet materiam ad ubi et localem habeat materiam que generatur. Inuenitur propter hoc corpus celeste non habet materiam que est de genere [illegible] [illegible] sit [illegible] materia ad ubi sub dicit [illegible] [illegible] [illegible] quod celum non corrumpitur exceptum que est in potentia et forma que est in actu [illegible] hoc [illegible] per [illegible] phisicorum in septimo metaphisice ubi ait dico autem materiam [illegible] quod [illegible] potest esse [illegible] celum sit incorruptibile ut patet ex primo celi et mundi sed [illegible] necesse est dicere sed ipsum celum non habere materiam ¶ 3° apparet hoc idem sed [illegible] in nono metaphisice ubi ait quod eadem est potentia [illegible] siue contrariorum et ubi dicit quod [illegible] est in potentia esse potentia [illegible] ad ubi et non ad corruptionem et dicit ibi [illegible] etc. [illegible] [illegible] quod [illegible] etiam sunt [illegible] rebus generabilibus et corruptibilibus a corporibus celestibus non est potentia ad corruptionem quanto magis [illegible] non erit potentia ad fusionem et non aufert a corporibus celestibus potentiam ad corruptionem ut motus eorum sit continuus [illegible] materiam autem que est in generabilibus et corruptibilibus.

[illegible] ¶ quarto hoc apparet ex dictis 3° [illegible] [illegible] etc. [illegible] celi et mundi [illegible] hoc [illegible] quod corpus celeste [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etc. ¶ [illegible] celi et mundi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celeste non [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad primum [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] dubitatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] hoc dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non celi non sit aliqua potentia ad esse nec sua actualitas

essendi sit a motore nec a efficiente est tamen semper a motore quod propter motorem quam tamen sic materia potentia non potest intelligi nisi in comparatione ad formam eo quod non potest existere sine forma sic nec potentia materie corporis celestis intelligitur nisi in comparatione forme que est motor eo quod sicut ipsa non est nec esse potest omnium esse sit propter motorem ¶ Restat quarto soluere quarto loco ad rationes factas in oppositum quia ad primum in quo dicitur quod quiditas ab habente quiditatem 2° ¶ ad istam maiorem sequendo oppinionem contra qui ponit quod forma sit tota quiditas nec materia spectet ad quiditatem potest dici per interpretationem sufficit esse compositum quiditate sit tale habens comparationem aliquam ad quantitatem et sic ad illud quod [illegible] dicit unde quod loquitur de generabili ad dictum autem [illegible] quia in simplicibus etc. dico quod loquitur de separatis a magnitudine et quod declarando in minore quod quod dicitur celum dicat formam unde quod loquitur non de materia que est altera pars compositi sed loquitur de materia sumpto maiore quod ad illud quod [illegible] consequi materiam hoc autem est ipsa quantitas ¶ Ad [illegible] in quo [illegible] habere esse quantitas eiusdem rationis cum quantitate istorum inferiorum tamquam in suo [illegible] eo est materia unum et similis sit ad minorem dico quod quantitas celi secundum quod ipsa est celi quantitas est alia per essentiam a quantitate istorum inferiorum sicut quod uel uelle [illegible] albertus in [illegible] de celo esse primo alius [illegible] quia nam istorum quantitatum ut celi quantitas non mutatur in suo [illegible] alia autem ut quantitas istorum inferiorum mutatur notatur autem [illegible] [illegible] sed quod quantitas celi quia si absolute consideretur ut quantitates sunt absolute sunt unius rationis in forma quantitatis mathematice supra etc. ad probationem patet solo quia [illegible] ymaginatur [illegible] quod in hereditate non sit accidentis essentia sed sit aliquid super additum accidenti quod est [illegible] unde sic [illegible] est alia alia [illegible] in celo in hereditate huius accidentis [illegible] est alia ab hereditate illius accidentis quod ibi est ¶ Ad 3am quod materia [illegible] ad minorem dicatur quod compositum actus et [illegible] compositum non sunt tales quia compositum actus et [illegible] est [illegible] compositum nulla est [illegible]. hic dico quod compositum actus et [illegible] est [illegible] [illegible] compositum materiei et forma una nobilitatis non autem imaginatiuis [illegible] compositum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] non autem una nobilitatis unde [illegible] in [illegible] de [illegible] quod existit in hoc [illegible] est corpus quod est trina dimensio ¶ Ad quartam [illegible] [illegible] actu ens uel actus uel [illegible] actum sit ita quod [illegible] celum est [illegible] actu ens sit ita [illegible] dicatur quod non est actus dico quod est actus non [illegible] se et [illegible] ens [illegible] [illegible] [illegible] consequenter actus purus sed est actus [illegible] quantitatem et hec aufert aliquid esse [illegible] intelligentia quod [illegible] se intellectum illum actum ¶ uel aliter potest dici quod maior non est sufficiens quia illud quod est actu ens uel est compositum uel actus purus uel est aliquid medium inter actum purum et potentiam puram et hoc est corpus celeste quia sicut [illegible] dicit in primo celi et mundi illud quod est ligamentum medium inter principium etiam separata et generabilia et corruptibilia necesse est quod sit in transmutabile secundum substantiam transmutabile non secundum [illegible] ita quod sit medium inter purum actum et puram potentiam ut ipso transmutato semper in loco maneat autem secundum substantiam suam non cesset agere alias transmutationes in istis inferioribus et [illegible] tale ens esse [illegible] [illegible] esse quod [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] noua ultra naturalem loquendo ut [illegible] [illegible] declarat [illegible] corpus celeste [illegible] [illegible] [illegible] in hoc quod est simpliciter actu existens non habens in se potentiam ad esse [illegible] corruptibilibus in eo quod est corpus [illegible] actualitatibus et formis que est motor habens potentiam ad ubi [illegible] actualitate sed [illegible] ¶ Ad quintam [illegible] quo [illegible] [illegible] etc. [illegible] [illegible] ibus que [illegible] esse [illegible] [illegible] ad minorem dico quod non est compositum ex una materia sed ex aliquo [illegible] [illegible] [illegible] autem tale est [illegible] [illegible] [illegible] que est in [illegible] quod [illegible] compositum que est in [illegible] [illegible] habet esse compositum resultans ex aliquo [illegible] materia ut ex materia possibili intellectus sed aliorum et ex aliquo alio gradu forme perfectiori ¶ Ad [illegible] quod habet [illegible] [illegible] [illegible] etc. [illegible] quod celum est huius dico quod [illegible] est [illegible] ad [illegible] [illegible] dico quod illud est uerum quod corpus celeste potest moueri et non moueri [illegible] quia est corpus quia corpus [illegible] quia est corpus non repugnat quiescere quia dicit quod sic [illegible] corpori repugnaret quod non [illegible] sed repugnat sibi unde est talis nature

quia nunquam est tale corpus quod celeste quod motus ei unde ei motus est perpetuus [illegible] mouetur quod non est [illegible] immouendo [illegible] quia [illegible] ibi dicit quod sic celum potest moueri et non moueri ita intelligentia potest mouere et non mouere. Unde quod [illegible] illud profert [illegible] [illegible] [illegible] supposito quod illud mouetur in [illegible] ad quam mouetur recipiat aliquam transmutationem sed [illegible] est quod motor separatus in [illegible] ad quem mouet motor [illegible] aliquam transmutationem recipiat unde istud non [illegible] ex [illegible] possibilis sed impossibilis propter quod non est mirum si illud quod sequitur est impossibile ¶ [illegible] aliter dixit [illegible] ad [illegible] quod alie intelligentie [illegible] non sunt sufficientes ad mouendum [illegible] se quod [illegible] non [illegible] ¶ Ad [illegible] quod est [illegible] habet materiam uerum est loquendo de indiuiduo generabili et corruptibili non autem de indiuiduo [illegible] ad probationem [illegible] [illegible] uel indiuiduatio est per materiam dico quod indiuiduatio [illegible] in generabilibus et corruptibilibus est per materiam unde [illegible] [illegible] metaphisice adhuc [illegible] dicit quod diuerse [illegible] materie in quas agens agit sunt causa multiplicationis uel pluralitatis indiuiduorum [illegible] specie sed indiuidua que sunt [illegible] non est necesse [illegible] esse materiam [illegible] sed sufficit quod [illegible] sit aliqua [illegible] ad determinatam quantitatem unde [illegible] metaphisice non dicit multitudinem [illegible] esse sed materiam sed quantitatem ad minorem celum est indiuiduum unum est sed secundum totum acceptum est quoddam indiuiduum uel sic quoddam indiuiduum [illegible] multas [illegible] que differunt realiter [illegible] ut [illegible] speras non tamen propter illo multe spere sunt sic [illegible] indiuidua [illegible] sed forte magis sic diuerse [illegible] [illegible] sed [illegible] unde [illegible] in [illegible] celi et mundi dicitur est enim sic aliud unum quemadmodum aliud est unum [illegible] quod habet [illegible] [illegible] principalem recipiente [illegible] forma aliud autem [illegible] habet [illegible] quibus pars [illegible] formam recipiens formam recepta [illegible] et hoc non tollit unitatem [illegible] sic est de celo. [illegible] enim pars [illegible] est septima spera alie autem sunt [illegible] [illegible] ¶ Ad 8am celum uel includit intelligentiam uel non dico quod celum ut [illegible] sed [illegible] ut est altera pars totius aggregati ex corpore celesti et intelligentia [illegible] [illegible] mobilis ex se non includit intelligentiam [illegible] quod celum ut nominat quoddam totum ex se [illegible] [illegible] includat [illegible] [illegible] si [illegible] non includit [illegible] motus ille non erit naturalis dico quod non sequitur quia ad hoc quod motus aliquis sit naturalis sufficit quod principium passiuum sit [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita est hic uel aliter ut dicatur quod intelligentia est uiuificata corporis celestis ut ipsum est quoddam motum ex se quia in tali motu est sic forma forma [illegible] non ab [illegible] sed a [illegible] unum [illegible] [illegible] materia ut corpulentia celestia mota [illegible] non [illegible] materia in celo [illegible] [illegible] sed magis [illegible] que est [illegible] ¶ Ad nonam illud in quo sunt dimensiones terminate est compositum ex materia et forma ¶ [illegible] quod illa propositio uera est in hiis que sunt generabilia et corruptibilia [illegible] que habent dimensiones mutabiles [illegible] ad esse [illegible] esse qualia sunt [illegible] inferiora non autem in hiis que habent dimensiones semper terminatas [illegible] mutabiles ut motu augmenti uel diminutionis uel motu generationis uel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt corpora celestia ¶ uel aliter ut dicatur quod [illegible] quod tale est compositum ex materia que est in potentia ad ubi [illegible] unum sed [illegible] quia [illegible] ymaginari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orbis quod [illegible] [illegible] [illegible] non sic recepta in corpulentia celesti eo modo quo ibi recipiatur et [illegible] [illegible] sequatur ipsa quantitas terminata totius compositi unde dicit ipse quod dimensiones que sunt in corpore celesti sunt [illegible] [illegible] [illegible] i. sunt terminata [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] in materia ut [illegible] exponitur ¶ Ad [illegible] quod probat quod in celo non sit materia que est potentia ad ubi dicebatur sequitur quod motus esset ad indiuisibile dico quod non sequitur quod motus sit ad indiuisibile totaliter loquendo de indiuisibili quod nominat priuationem [illegible] diuisionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatiuas sed quod motus sit ad indiuisibile non modo quodam [illegible] alio modo indiuisibile nullus est [illegible] quia est in [illegible]

quia ipsi ubi.

Ad primam autem ... quam ipse ponit et illo ... saluus est q.c. sup illo uerbo. ...

... ut species intelligibilis sit aliud reale ab actu intelligendi.

Sicut dicit philosophus in tertio methaphisice. Inest autem uolentibus inuestigare uolentibus prope bene dubitare. ...quidam ueritatem diligenter inquirentes ... quod species intelligibilis est aliquid reale ab actu intellectus ... que hijs temporibus multum ualde dubitatur ... hanc materiam ... adquam ... ut me dubitare ... in hoc opusculo ponam quam ...

[illegible]

121

sic quidem calefieri est quidam actus calefactibilis. Tamen oportet quod precedat immediate ab aliquo primo actu existente in ipso calefactibili, et sic in aliis. Mirum quid non sit in me primum intelligens in de insequentibus. ¶ Tunc dico ad primam quod actus secundus qui est actio per hunc procedit ab alio primo quem habet cui attribuitur actus secundus ut calefacere procedit immediate a calefaciente sine igne, sed actus secundus qui est passio non oportet quod procedat ab alio actu primo effective in eo cui attribuitur, intelligitur secundus ut si aer illuminatur non oportet quod illuminari ipsi precedat illuminare in me effective ab alio primo actu existente in ipso aere. Et sic celum moveri non oportet quod moveri ipsi sit ab aliquo primo actu inexistente ipsi corpori celesti ut habetur in quarto phisicorum. Sic dicam in proposito quod quamvis intelligere sit actus secundus quia tamen est passio quedam ut patet 3 de anima, ideo non oportet quod procedat effective in me ab alio de anima primo adveniente intellectui post saltem saltem in racione quiapa. Sed adversarius obiceret quod intelligere est actio inmanens ut vult Aristoteles 9 metaphysice. Hoc non est difficile solvere quia dicam quod Aristoteles vocat ibi actionem proprie quamvis operationem sic patet ibi idem intelligere aut est operatio quedam manens in ipso intellectu. Et proprie vocatur actio quia significat per modum actionis et denominative ei cui attribuitur per modum actionis grammaticaliter etc. ¶ Tertia racio primi est ista quorum unum multiplicatur reliquo non multiplicato non sunt unum realiter hoc est evidens. Sed ita est de intelligere nam eadem est species intelligibilis affirmationis et negationis contrariorum et privationum ut vult Aristoteles 9 metaphysice et 3 de anima. Et probatur quia generare speciem non est nisi entis in actu nam enim agit nisi ens actu quod non potest facere speciem in intellectu intellectus autem privationis vel contradictionem oppositorum non sunt unum quidem realiter quia actus distinguitur per obiecta. Unde intelligere diversificatur. Essent unum eadem tunc quecumque intelligeret unum contradictorium simul et hoc est falsum ex eo quod intellectus non intelligit simul diversa ut patet 9 metaphysice. Et magis confirmat quod intellectus illorum non esset una et eadem intellectio. Sed dimitto propter brevitatem quia iste non sunt de me neque per me in hac ratione. Michi videtur esse defectus quia videtur esse contradictio que capiunt in ipsa ratione scilicet quod non ens non sit causa per quam intelligitur. Et quod si tenet causa sic oportet nam distinctio unius actus ab alio actu secundum distinctionem obiecti ab obiecto non est nisi quia obiectum est causa actus ut verbi gratia ut distinctio visionis albedinis a nigredine magis sed distinctionem albedinis a nigredine non est nisi albedo et magis est ab alia modo causa illorum actuum et sic in sensibilibus similiter intellecto entis et intellecto non entis distinguere ab invicem secundum distinctionem entis et non entis. Necessario videtur quod non ens sit causa sue intellectionis nullam causalitatem habent super suam intellectionem tunc secundum suam distinctionem ab ente non aggravaret communis est distinctio sue intellectionis ab intellectione non entis. Constat nullum quod obiectum si illorum non est causa actus intelligendi non magis species intelligibilis non oportet quod obiectum quod intelligitur per illam speciem sit causa illi in eodem genere tunc causa ipsius quod non entis erit causa speciei intelligibilis per quam intelligitur aut nullam causalitatem habebit super suum intelligere et sic per ipsum non ens non potest causari. Causa est causa speciei et non speciei et sic patet ex dictis illius ipsius quod sic contradictio simpliciter quod non videtur. ¶ Sed quod dicit eandem speciem esse intelligere que est principium intellectionis entis hoc videtur esse difficile quia alia forma est in me principium actum alicuius effectus vel oppositi et quod illam oppositam exerceat si non prohibeatur ab aliqua forma et sic magis primus apta susceptive sic causalitas sit in me principium per se activum calefactionis oportet quod calefaciat presente calefactibili et non impedito et sic in aliis huiusmodi. Cum ergo species intelligibilis entis sit in me principium per se actionis huius actus qui est intelligere ipsum ens oportet quod producat istam oppositam in intellectu si non prohibetur ab alio. Capiam igitur instans in quo per quam species intelligibilis non entis [illegible] ut in eodem instanti per eam intelligit ipsum ens vel quod sit aliquid prohibens ipsum ab ipsa sua operatione. Quod autem in eodem instanti intelligit ens et non ens per ipsam hoc intelligi videtur. Si autem dicatur quod aliquid prohibet istam a sua operatione querere quid est et non potest dici quod intellectus [illegible] quia ille est indifferens de se ad quelibet actum intelligendi nec similiter in eo agens per idem nec forma entis que illud vivat magis ad intellectionem ipsius entis nec forma

entis quia illud vivat magis ad intellectum ipsius entis nec forma non entis quia non est ens nec habet formam. [illegible]

volendi intelligat non ens ipsum aliter non non vellet intelligere non ens et sic non ens prius intelligitur quam esse intellectum quod est impossibile. ¶ Ex hiis potest homo non irracionabiliter dubitare de illa suppositione quod per eandem speciem intelligibilem intelligitur ens et non ens. Et ad racionem istam potest dici quod quamvis per eam cognoscatur species intelligibilis esse ad ab intelligere et illorum intellectum scilicet entis et non entis quia species non multiplicata multiplicatur intelligere secundum illud non propter hoc sequitur tamen non propter hoc sequitur universaliter omnem speciem intelligibilis esse prius omnium intellectionum esse ad ab intelligere eo quod in aliquo species intellectus multiplicatur sicut intelligere homo ut constat quod species intelligentes sunt diverse quod autem intelligere non ens per speciem entis indigebat alia sicut dicens volunt. ¶ Sed secundo est talis materia [illegible] intellige per eandem speciem quam intellectus [illegible] sunt diverse quare etc. ¶ Ad hanc quartam rationem solet dici sic ad precedentem sic ideo propter brevitatem pertranseo. ¶ Quinta ratio est ista et non sunt idem quorum unum est effectus alterius. Sed materia per se ut species intelligibilis est effectiva ad intellectionem ut patet per Aristotelem 3 de anima ubi dicit sic. Cum autem sic singula fiat ut sciens dicitur quidem actu hoc autem confestim accidit ut possit operari per se ipsum. Ex verbis Aristotelis patet quod alia species intelligibilis precedit intelligere per quam fit actu species ista autem non potest irracionabiliter poni aliquid species intelligibilis. ¶ Et confirmatur quia actus secundus precedit ab alio actu primo ut communiter sunt prius et non potest prius alius actus primus quam species intelligibilis per se active intelligere de tunc autem intelligere est a determinato actu intelligendi non agens est sicut motor illius et non liminat a determinato intelligere quare etc. ¶ Ad hanc autem rationem potest dici concedendo maiorem propositionem et negando minorem et ad auctoritatem Aristotelis. Dico quod ex eius verbis non habetur quod alia species intelligibilis sit principium activum intellectionis. Sed tamen dicit quod commutatur et habitualiter ut sciens potest operari per se ipsum et hoc est verum non sequitur quod effective eliciat ex se ipso suam operationem per aliquam speciem sed quia tunc est in propinqua dispositione ad eliciendum sibi ex ipso sciens illius tamen actualis contra consuetudinem principium effectivum non est species intelligibilis determinans intellectum sed forte intellectus agens ut in [illegible]. ¶ Sed dato quod causa intellectus sic esset species singulariter ut sciens scilicet quod habitus singulorum possit accidere eliciere suam contradictionem non tamen sequitur ex hoc quod quelibet species intelligibilis potest esse habitus intellectualis ut communiter est prius. Et sic ista ratio non ostendit omnem speciem intelligibilem esse ad ab intelligere sed iste argueret nisi intelligit nisi intellectum in actu ut dicit Commentator [illegible] intellectus autem non fit in actu nisi per speciem intelligibilem quare etc. ¶ Ad hoc dico concedo quod nisi intelligit nisi intellectus in actu et concedo quod sit actu per speciem intelligibilem et quod per ipsam intelligit sed non effective sed forte receptive ita quod per eam tamquam per propriationem in me recipit determinatum intelligere. Et ideo volo quod sit ad ab intelligere sed non ad istam intellectionem quam ille credit nisi melius de movente quod autem efficiat in me intellectionem videbitur in secunda parte. ¶ Sexta ratio est hoc quod sic se habet species ad intelligere ut patet per philosophum 3 de anima ubi vult quod intellectus habens penes se speciem in potentia quodam modo sed non sic ante dicit invenire ex quibus patet quod omne sentiens fuit in actu per speciem intelligibilem adhuc erat in potentia ad operandum et hoc idem quod hiis actu primum est in potentia ad actum secundum ut patet 2 et 3 de anima. Videtur autem michi quod hec ratio non plus convincat nisi quod habitus intellectualis sit ad quid ab actuali consideratione. Sed quod omnis species intelligibilis sic se habet non concedit nec est species intelligibilis in nobis est proprie et habitus intellectus. Amplius quamvis habitus existens in habitu actu cognoscat in potentia et sic habitus sit ad ab dicere non habetur ex hoc quod sit principium activum ipsius contradictionis. ¶ Sexto est habitus non sunt unum realiter quorum unum manens altero corrupto sed cognitio sicut sunt actuale consideratione remanens scilicet in intellectus in esse actuali exprimitur quod cognitio actualis cessante remanens. Cuius [illegible] in potentia pura non potest exire in actum ex se sed indiget motore extrinseco et hoc est quod vult commentator in 3 de anima ubi sic dicit duo sunt virtutes agentes propinque et remote propinque autem sunt que agunt per se et non indiget extrahente eas de potentia ad actum remote autem indigent. ¶ Et ad istam rationem potest dici sic ad precedentes scilicet quod corrupta intellectione remanet aliquis intellectus habitualis nisi concedo quod est ad ab intelligere sed species intelligibilis non est ulli habitus intellectualis. Hoc est sine dubitatione. Quibus enim extunc in se quod quando non acquisivit habitum aliquem scientie con non habitum non indiget motore scilicet re existente extrinseca hoc potest contradici non presente dico. [illegible] in libris quare remanens species intelligibilis in se ut apparet 3 de anima a datore

extrinseco unde quamvis hiis habitus indiget forte ut patet quia lesis organis sensuum virorum intelligencium homo non habet potestatem considerare ratione quia huic habitui non proprie dicitur indicante motore extrinseco quia ipsum non est quidem causa [illegible] in loco sed tamen vellet tenere non possumus ad autem. Commentator dicit quod [illegible] est in et virtutes agentes propinquas et remotas. Et propinque etc. Cum ergo hiis habitus sit in potentia propinqua ad contradictionem tunc non indigebit motore extrahente ipsum ad actum sed propter suum habitum eliceat considerationem actualem nisi aliquid prohibeat eum [illegible] ut Aristoteles 8 physicorum. ¶ Dico hic quod per virtutes agentes de quibus loquitur hic Commentator non potest intelligere virtutes active proprie que distinguntur contra passivas quia videtur quod potentia passiva remota indiget extrahente ipsam de potentia ad actum constat autem quod potentia activa non est proprie transmutandi ab alio nec transmutatur vel extrahitur ad actum ab alio quia tunc esset passiva ut patet 5 metaphysice. Sed per potentias agentes remotas intelligit potentias operantes et videtur quod potentias operantes vel que sunt principium operationum quedam sunt propinque et quedam remote et propinque non indigent etc. remote autem indigent hoc autem est verum propter operantibus passive potentia scilicet propinqua passiva non indiget motore extra existente potentia de potentia ad actum ut potentia quam habet habitualiter [illegible] non indiget moventibus extrinsecis scilicet rebus extra animam ut datoribus exterioribus remote autem indiget ita quod ipse dicit species propinquas actum agere per se intendit quod per se sunt principium operationis scilicet receptive [illegible] dicit et non indiget etc. intelligit quod non indiget doctoribus exterioribus vel rebus ad hoc quod fiat consideratio et indiget autem prius actu considerandi ut potentia sciens aut intellectu agente aut utroque non volunt negare Commentator. Quod autem per potentias agentes quas dicit Commentator ut propinquas et remotas non intelligit potentias activas. Sed innuit manifestum ex hoc quod statim subdit exponens distinctionem inter illas potentias dicit quod remote potentie indigent exeunte eas de potentia ad actum sicut dampnum est similiter et potentia hoc non est verum potentia activa remota non indiget motore extrahente ea de potentia quia tunc esset proprie transmutandi ab alio et sic esset potentia sed bene indiget potentia passiva propinqua per quam agit effectum determinatum sic motor primus qui est causa activa non indiget alio extrahente ipsum ad actum. Dico sic est tamen quod dicit Commentator hoc est dictum tamen virtutes agentes etc. accipit agentes pro operantes et hoc non est remotum quia ipse et in tertio de anima vocat actiones passiones. Unde dicit quod intellectus habet duas acceptiones quarum una est de genere actionis altera secunda de genere passionis et hec est bene conveniens quia [illegible] est intelligere. Et sic quod ipse dicit aliquam passionem esse actionem generaliter per operationem. Unde vult dicere quod intellectus habet duplicem acceptionem id est operationem duas quarum una est de genere actionis et secunda est de genere passionis et hoc est bene conveniens quia oppositum est quod esse ad actionem et passionem et similiter in proposito non est remotum per potentias agentes intelligit potentias operantes et tale exponendi sermo eius ut dampnum est et gaudebit si exponatur. Similiter potest intelligi dampnum Aristoteles in 8 physicorum ubi dicit hiis enim sciam non considerans potentia est sciens quodam modo sed non sic ante addiscere et autem sit hic si aliquid prohibeat operatur et considerat enim quod ad hunc habitum scientie tunc considerat nisi aliquid prohibeat sed non quod effectivum per se possit illi contradictionis per se sit ipse habitus scientificus sed quod ad quod erit causa sicut est in media potentia pura et propinqua receptiva ipsius contradictionis vel dispositio ad recipiendum eam quare. ¶ Igitur ratio est ista illa sunt diversa realiter ad que idem in potentia transreducatur ad actum diversis motoribus et diversis transmutationibus in me intelligens enim existens in potentia ad eundem actum idem enim motor et eadem mutatio sed sic est de istis ut patet per philosophum 2 de anima in textu commentatoris [illegible] ubi vult quod intellectus ens in potentia ad speciem ad actum ducitur a motore extrinseco scilicet doctrina sola vel alio huiusmodi et non dicitur determinatio vel motio sed ad scientiam existens de consuetudine tactum quod non est alterum proprie sed improprie. Unde dicit non bene se habet sapiens et sapiat alterari proprie quare etc. Huius enim rationis de forma certe est habitum intellectualem esse in ad addiscere et hoc coniunctum ex hiis dictis sed quare species intelligibilis intelligere sic ad sic effectum principium intellectionis non habet vel apparet neque ad talem speciem reditur intellectus proprie per doctrinam quia non docetur vel addiscatur nisi quod [illegible] contempsit est nobis dubium vel apparet similiter quod ut dubitatur vel apparet sic dicta apparet et virtus nobis ut dicit [illegible] posteriorum in suis

pri͡m ꝯstat aut̄ q̄ ore ingplesam ꝯ apim̄ primo nō est ob̄ nobis ut ap̄z. Ita sim̄. n. q̄ ueꝝ sit in ꝯpotē ut dic̄ alx. ꝑ ꝑter q̄ᵃ. ᵈ aīa. aīo talis .s. itellis nō ꝑpe agitur p̄ actuā sꝫ ex famit̄ supposīt eē ı. intellc̄e aīo io nō ē appositū ¶ Ad sc̄s ratōes sic̄ se hē spēs sensibil̄ ad sensiantū ita .s. intellis ad itellc̄tūꝫ hoc pꝫ .3. ᵈ aīa sꝫ .s. sensibil̄ nō est idem reali ꝯ sensite ut pꝫ in de sensum. Et ꝯfirmatur quia .s. hē rōnēꝫ motoris ꝑpiq̄ ı. sensitiōis c̄sent hūt aut̄ ratōēꝫ possim̄ ꝯcedere q̄nt ad q̄ᵃ. ad solute ut q̄ .s. intellis sit aᵒ ab intellire ꝯ sensibil̄ a sensite sꝫ .s. sensibil̄ sic̄ ı. nc̄ pīl rōatōis hoc sunt pbata tractatu ᵈ sensu agente ꝯ illā ratōꝫ p quā hō ıphauit nō dissolui sufficiet̄ nꝫ iudi et p̄asse ı. ut̄ q̄ eā ratōꝫ nō soluit ı. mag̃ sic̄ ps ı. uel tractatu ᵈ sensu agite ꝯ aū sit pot ondi q̄ .s. intellis nō ē in mc̄ pīl. itellc̄toīs quid aut̄ pōs dia ad roꝫ p quā pbatū sunt q̄ .s. sensibil̄ ı. sensu erns nō est pīl. effcm̄ sensatōis q̄ ut̄ sufficiat ad roꝫ ut̄ in q. pte huī opis in hoc sufficiat ad ratōes ad p̄sens ¶ Ad .x. ratōes ꝯ q̄ ē. .s. itellis nō dicēt ꝯ agitatōꝫ in motōꝫ itellc̄tus mouēs ı. mediate ꝯ motū nō eent sit sꝫ hoc est fīm ut pꝫ 8. phy. q̄ .a. ᵈ ꝯ ıratōꝫ ad clarat ꝯ ıā q̄ moueāt ad ᵈ c̄tatū itellc̄ sic̄ nō sic̄ .s. aut̄ ē res ex aut .s. exns ındū aut̄ itellc̄tus agns nō itellc̄tus agns quia ı. ṡc uli̇s motōr ꝯ al̃ mou ᵈ se ad ᵈ c̄tat effū nō q̄ sit res ex ut pbatū ē 3. ᵈ aīa reliquit̄ g̃ q̄ fam̄. fam̄ nō nō sit ꝯ itellc̄tū .si. n. itellit q̄ motor sic̄ rebꝫ eē ꝯ moto sic̄ ei ꝯ iūctus sic̄ pstō me rēs p ꝑfectibili. hoc est sanū. nā motor celli quem ıp̃e ꝯ cedit eē ꝯ cello nō uniť ipi cello sic̄ for̄ suo sbo ut pꝫ .8. phy. ꝯ inde sbā orbis ꝯ silr oīs calefris ignis nō sic̄ sit ē cū aqua q̄ plibꝫ alīi est in distantia me̅ ꝯ sicut sic̄ ıp̃e intelligat q̄ motor celli dꝫ eē sit ꝯ moto ita q̄ ı. p̄ nl̄ sit mediū nꝫ plenū nꝫ uacuū sic̄ forte dꝫ itelligi tūc nō erit ꝯ ronatum q̄ fam̄ sit motor ꝑpiquus ad itellire eo q̄ sic̄ est ꝯ itellc̄tū sit eo q̄ ı. tus ıpm̄ ꝯ itellc̄tū nō est mediū neq̃ plenū nꝫ uacuū. dico q̄ nō sc̄ q̄ quanis talis silītas sufficiat inṫ mouēs ꝯ motū .s. q̄ ı. ꝯ ipa due sit mei nō q̄ moueat alīm .s. q̄ sit ei appatū per suā nāꝫ. dico q̄ sicꝫ nālr moue ꝯ q̄ sit sufficiet̄ ꝑportū nꝫ aut̄ ıūte sit sit aquoꝫ ente sit ı reᵒ q̄ aū distinguitur loco q̄ sbā eo q̄ est in cel̄ ꝯ inter ıpm̄ q̄ q̄ ꝯ ꝑ ens nō cadit aliq̄ mediū nꝫ plenū nꝫ uacuū tn̄ nō omē ens ē sufficiet̄ ꝑportonatū intellc̄tū ꝯ ei appatū sꝫ fam̄. hoīs q̄ ı. tē agns sic̄ ꝯ q̄ quanis intellc̄ mouēs ı cello sit simil ꝯ quoꝫ ꝑ istū modū tn̄ nō pot ex hoc ꝯ dicē q̄ moueat in mc̄ q̄ quiq̄ ens sꝫ solū ıpm̄ cellū. Cōfirmatōꝫ aut̄ que adducitur ısta roꝫ ad pbādū q̄ fam̄ nō mouetur ı. mc̄ intellc̄tū dissoluitur ı. q. pte q̄ᵃ. difficultatibꝫ ¶ Ad .xi. rō ē .s. .s. nō eet aᵒ realr ad cogitatōꝫ ıā itellire nō eet nāle itellc̄ sꝫ hoc est fīm ut pꝫ ı. phemio rāc. ubi uult phs q̄ ē oppō nāl itellc̄tus sꝫ hoc q̄ sc̄ ap̄s q̄m opō que nō est a pīl ı. trīseco opāte in mc̄. nō ē nāl ut ap̄s p phꝫ 8o phy. ubi ponitur q̄ spēs nō potest tale ad pīl ı. itellc̄toīs eē ut pꝫ ex dās ıꝫ ualꝫ sidicatur q̄ suffic̄t ad motū nālē pīl. pā eē ı. trīsecū. Quū tūc ar. aut̄ eent nālia hē .n. pīl. passī. nāle ꝯ hoc idē uult aᵘ. 8o phy. ı. sūs finē ubi sic̄ ait ꝯ la si eent ı. lignolign̄ sꝫ aua g̃ ꝯ utraq̃ nā fcasꝫ ās nō ligni sꝫ aua est pīl actiū ꝯ idem uult q̄ᵃ. 4. mc̄ eē q̄ ᵈ pīn̄ ut sic̄ dīo hec ē dispositō ı. cause ı. rebꝫ nālibꝫ .s. q̄ ꝯ agns nō ē exta ab eis ı. g̃ sem̄ mal̄s ꝯ femine ı. rebꝫ gen̄s. ꝯ ma̅ola aut̄ uolūtas aut est ex ı. rc̄ sꝫ ratōāli intētū fudamīto. uel ei q̄ ı. ꝯ ıꝯ nāli pīl actiū in mc̄ sit ı. trīsecū mouēr ꝑ eē ꝯ ep hoc ꝯ cludetur spēm eē ı. mc̄. pīl. in itellc̄toīs actiū ꝯ nl̄ aᵒ ı. ducatur itellc̄tū q̄ possit eē ı. mc̄ ꝯ pū effcm̄ pīl. hoc aut̄ fudamītū ē ual de dubiū ꝯ forte ıpō motus. n. col. collestis ē ei nālr ut opō ꝯstet ꝯ pꝫ pᵒ celli ꝯ mūdi. ꝯ .g. phy ꝯ tn̄ totū est q̄ ı. mc̄. pīl. actiū hui motꝰ nō ē in trīsecū ipi cello ut pꝫ .8. phy. ꝯ q̄ 4. mc̄. sili nō ē dubiū q̄ illumināt diafonū col̄. eē ē nāl ipi

diafano. Et sidcēt q̄ ı. mc̄ pīl ali luminis ē ı. ipō diafano sic̄ for̄ ı. in suo sbo q̄ᵃ. dic̄ .g. phyᵒ. ı. nullo col̄. sꝫ ac̄it hoc ab aᵒ mouēt nā et ex sc̄o q̄ tn̄ plura gnābilium gnāntur nālr ex trīseco ı. sc̄ ı. 8o phy. dic̄ q̄ᵃ. q̄ nō inuenitur cor̄ simplex q̄ altēt cor̄ simplex ex se ꝯ sic̄ alterato essoꝫ nō ē a pīl ı. trīseco actō ipi elm̄ ꝯ tn̄ ē nāle qr̄ ut̄ q̄ sup̄ inonīs fudamītū fudatur ısta rō .g. q̄ arc̄. quibꝫ ut̄ hui q̄ ı. col̄ opatōē nāli pīl. actiū ı. mc̄. est pīl incepitū possimus ad p̄sens dicē ad ıᵒ phy significatā q̄ᵃ. possꝫ dicē q̄ nō ē ı. ınt̄ phy ı. ubi sıtar q̄ nā sit uir agns ı. trīsecū ipi passo sꝫ ipē obiat ꝯ quādā qui possūt dicē q̄ ꝑ certo aliquis agit ꝑ finē quia est ex aᵒ. ar ı. nāli g̃ ꝯ sit pīl. ex eum nō ag ꝑ finē hoc retatat ap̄z. q̄ si nos ymaginaremus q̄ aᵘs eet ı. lignis ipā sit fcass .s. ꝑ finē sicut ıpā fcat ex exns. hoc aut̄ nō eet sic agere ꝑ finē deberetur ei ꝑ hoc q̄ ē extᵃ. tūc .n. si poneret̄m q̄ eet ı. trīseca ipi passo agēt ꝑ aliquis ꝯ sic̄ exponit q̄ᵃ. illud sic̄ pꝫ ı. ꝯ spiacenā. Ex hoc g̃ᵒ. nō hētur sufficiet̄ q̄ omē agns nāle debeat eē ı. trīsecum ipi passo ꝑ eē sꝫ sufficiē adhuc inoē sic̄ nālis ı. nuilitas q̄ pīl. passiuū sic̄ ı. trīsecū ita q̄ ıpm̄ motorē hat pōᵉ nālem ad suā nāꝫ ꝑtalē motū. Et ꝯ arc̄ hoc q̄ ꝑ hec arᵃ. eent nālia. dnt aliqui q̄ q̄ᵒ ius pīn̄. passiuū sic̄ ı. trīsecū ı. pīs nō tn̄ trāsfert ad for̄. mō nāli quia nō solū agit ı. supficie rei sꝫ in tota ei sbā ut̄ p sudutate ut̄ qualitas ei actiās ꝯ passiuas. ars aut̄ nō agit ı. nūꝫ nisi solū ı. superficie nō ı. p̄sudū ıpi rei ꝯ iō nō fiqt mō nāli q̄r nō ualet ut possꝫ arᵃ dic̄ q̄a uis arᵃ hūt pīn. actiū ı. trīsecū nō tn̄ hoc ꝯ petit sibi p se sꝫ p actiōs arᵃ. dnt ab arte. ꝯ ꝯ sqt q̄ ars est pīl extā ꝯ iō pīn. rei ꝯ artificial̄ ꝑ q̄ ar ı. est extca nō ı. trīsecū nō solū p actiōs sꝫ nāle pīl. ıslemtem passiuū dꝫ eē ı. trīsecū ꝯ hoc ipi nāli p se q̄r nō ıꝫ ad dān q̄ᵃ. 4. mc̄. possum̄ dare auctoritēr paulē dic̄ .g. phyᵒ q̄ plura gnābilia gnāntur ex extᵒ sic̄ fuit alegatum pus. Et si uolumus ꝯ cordare ıstos sinoēs possum̄ dicē q̄ q̄ᵃ. 4. mc̄ nō ı. tēdit q̄ pīl actiū sic̄ ı. nuitas ꝑ sussistētā ıpi passo ul̄r sꝫ uult dicē q̄ agns nāle nō est extᵒꝫ ab ipis rebꝫ nālibꝫ qui mā nāl possꝫ recipē for̄ ei spei aū for̄ ipi gnāntis ut mā nāl ex qua gnātur hō pot recipē ꝯ silēꝫ p in spēm ꝯ for̄. hoīs gnāntis sꝫ ı. artificialibꝫ uolūtas est ex rem sic̄ q̄ ipā res fca p uolūtatē nō recap for̄. ei dem spei cū ipā uolūtate ı. actu ei eo q̄ uolūtas ꝯ act ei sunt entia abstᵃ aīa ꝑ rem ꝯ oāl. Vl̄ possumus dicē q̄ ꝯ dic̄ q̄ᵃ. q̄ hec dispō ei hui eē in rebꝫ nālibꝫ ꝯ ē nō ı. tēdit ul̄r q̄ pīl actiū in mc̄. sit ꝯ iūctū ꝑ mı eē susceptibile sꝫ intēdit q̄ agns nāle pot ꝯ iugi ꝯ tinuari quodāmō ꝯ passo ut sem̄ mal̄s ꝯ femel le q̄ ꝯ amō ꝯ iugitur ad ı. uicē ꝯ sit gnuū ex l eis q̄ amō ꝯ tinuū sit sꝫ sic̄ nō est ᵈ agnte p uolūtatē ꝯ artem q̄ obiacatur ꝯ tinē q̄ mō ꝯ sua mā aqua agit. ıc possum̄ dicē q̄ q̄ᵃ. nō dic̄ ıᵒ simp a sēndo sꝫ p modū dubitatōis sic̄ pꝫ intuētī. uel dic̄ ꝯ si nō ē error scriptoris ꝯ sic̄ dic̄ quas ut̄ ı. q̄ ē error scriptoris ı. rebꝫ legi ꝯ nō est mir. Quō g̃ aut̄. cū quadā for̄ ı. dine plata fac̄ sufficiet̄ sidem ᵈ eā disibl̄ ꝯ oē q̄ ꝯ si ex p̄sse ꝯ sin ex dubitatōē hoc dicēt q̄ ı. mediatū pīn. rei nālis dꝫ eē ı. trīsecū ıpi passo sic̄ for̄ mēter mare nō eet ei ꝯ ıēōdū n̄ adiugeret ratōꝫ turpe .n. est ꝯ iude tn̄ ꝯ ıāre ı. aucto. q̄ nō habet eā ᵈ reductōē ad pīn̄ p se nota ꝑ q̄ ē ꝑ pō in nā ısbita q̄ᵃ. ı. eod q̄ᵃ. stati post sic̄ dic̄. Et pīnapioꝫ quedā sunt in re. ᵈ g̃ for̄ ꝯ mā quedā ex ı. rem ut agns ꝯ finis eē q̄ ualꝫ p nobs q̄ ıatū p ıpō ¶ xvi. rō sꝫ in itellc̄tū inuenitur causa q̄r ꝯ ı. ıpō ponē spēꝫ necē est in ıpō ponē spēm intellis sꝫ sic̄ est cā .n. q̄r ponē ıl̄ est ꝯ uia obiectū ı. eē ꝑ ꝯ ē ꝑꝑortonatū ponē que adm cogitatōꝫ sensus sensibiler obiū spēi .s. res ex aīam ꝑ sui nālitatem ē inꝑportōata sensui ꝯ mēti ꝯ mag̃ famᵃ. ē inꝑportonatū intellc̄tui q̄ famᵃ sensui ꝯ ista quidem iō ᵈ struit spēm quia nō solū sensibile ex aīam exns nō pot mouē sensu ad sensatōēꝫ in mc̄ sꝫ nec ꝯ ad spēm sensibile ꝑ diaꝫ q̄ sensus indigꝫ meio ut pꝫ 8o ᵈ aīa ꝯ sic̄ si famᵃ ē mag̃ ı. ꝑꝑortiatū ı. itellc̄tui quā sensibile sensui ut

nō potest in mc̄ ı. mucm nō g̃ ısta rᵉ spēm ex sui fudamitas ꝯ istud sufficiē ad obuiādū ıstı ratōī possꝫ aut̄ dic̄ q̄ cā q̄r pōit .s. ı. tellis quia famᵃ. nō posit in mediate mouē ı. itellc̄tū sꝫ p aliam eam ut ui debiᵉ post ꝯ ıā dc̄ q̄ famᵃ ē min̄ ꝑꝑortōatū ı. itellc̄tui q̄c. Dico p intentōꝫ quia sēsible ex aīam nō hē ᵈ mō eē spūale ꝯ ı. mā. sꝫ pure mā. ꝯ oāl. ꝯ iō ꝯ ılls sit nat spēi sui mā nō potest in mc̄ remouere sensum famᵃ. aut̄ ē quid mētū spūᵉ ꝯ aᵒ mō in māᵉ. ꝯ iō mag̃ ꝑꝑortōatur ı. itellc̄tui quā sēsible sēsui ex aīam ıpi sēsui ¶ Sꝫ famᵃ ē in uirtute cogitatā q̄ amō for̄ᵃ. aut̄ sēsibilis ex aīam nō est in uirtute cogitᵒ. sic̄ manifestū ē iō q̄c. ¶ xvij. iō ē uirtutes ı. itellc̄tuales nō dnt sꝫ spēm aspēbus ı. tellc̄tibꝫ sꝫ solū ꝑ mod .s. q̄ hitus sic̄ mag̃ p ina nētes ꝯ mag̃ fixi ı. itellc̄tu quā .s. ı. tellc̄tes sūt .n. .s. ı. tellc̄es quia dispōēs uirtutū intellc̄tuū. Et hoc ut̄ sentire phs ı. pstis cāᵉ ᵈ qualitate. uirtutes aut̄ ı. tellc̄es dnt a cogitatōꝫ sūt .n. pīl ratōē ad intellidum sicut uirtutes morᵉˢ sic̄ .n. pīn̄ ꝯ iōē op andū. Et nō possit poī alio mō pīn̄ nisi ut effis nō em̄ sunt mā cogitatōīs quia cognitō nō hē māꝫ nꝫ for̄ꝫ quia for̄. nō ē forᵃ cognitō ıō ē que daꝫ forᵃ. nꝫ finis quia ıpā cogitatio est mag̃ finis hitus ꝯ opō sit finis uirtutis ut pꝫ pᵒ q̄ᵃ. ethiᶜᵒʳ re liquitur g̃ q̄ sic̄ pīn̄ effcū cognitōīs ꝯ p ꝯ ns differunt ab ıpō ¶ Hec aut̄ iō pot dup solui pᵒ dicēd q̄ .s. intellis nō est idem q̄ hit ı. tellc̄tual ul̄r sic̄ pbatū est prius nā salte .s. n. ı. sbē nō est hitus intellc̄tualis nec silr hitus intellc̄tual recipēte ꝯ ıō ıꝫ .s. ı. tellis qua ı. tellc̄ res ı. oplera ꝑ se ꝯ abᵗᵉ nō ut eē hitus intellc̄tualis ꝯ iō nō pot p ısta ratōꝫ suffiaet̄ ꝯ uia q̄ .s. ı. tellis ꝯ ulq̃ rei intellc̄te sit aᵒ ab in itellc̄tōꝫ. Et itꝫ sic ꝯ cedē q̄ hitus ı. tellc̄tual sic̄ ꝯ adiūcte nō ꝯ q̄ sit effcus ı. mc̄ ipi ꝑ erit ꝯ dāmō ıl̄ quia ē dispō quedā ꝑpiqua p quā ı. tellc̄tus recapit actū ꝑ q̄ ē dīare. Quid aut̄ ē pīl. in mc̄. actualis ꝯ dictōīs postea requeretur ¶ Ꝗ. io illa dnt realr que sunt indiuisis pris quia ꝯ ceditē pmitoꝝ sunt impmis ut hē pᵒ phyᶜᵒʳ. sꝫ .s. itellc̄ et intellire sunt huī g̃ᵒ q̄c. ıā .s. itellis ē ı. pᵒ spē qualitatis ꝯ sit idem q̄ hitus intellis lꝫ dnt mō udan est cogᵒ ıō ıō est ı. pᵒ spē qualitatis sꝫ et ingnē actōīs ꝑ aᵒʳ. ul̄ ingnē pal̄ ꝑ quosdā q̄r q̄ c̄. hec aut̄ iō sufficiet̄ ondit spēm intellc̄m eē aᵒ ab ı. tellire quia sunt in diuisis pris sꝫ malo nō forte ᵈ clarātō ut̄. nā .n. .s. intellis est idem ꝯ hitu in tellc̄ sic̄ supiᵘˢ est ondit q̄ q̄ c̄. ¶ Ex his itaque palā q̄ pcēdē ratōēs aut̄ nō sufficiēt pbat q̄ .s. intellis sit aᵒ ab itellire aut̄ a sēnte nō tn̄ ondut q̄ sit cā effius intellc̄tōīs sic̄ ıpē ymagināt ¶ Tertia pars ı. n̄ ᵃ pōīt q̄ ut̄ tūtū ᵈ hoc ꝑpō ı. hac pte uolumꝰ breuit ondere hoc q̄ nobis ut̄ tūtū ᵈ hoc quesito. Dico g̃ᵒ duo ad p̄sens ꝑ q̄ ı. tellc̄ta ē aᵃ. for̄ abᵗᵃ realr ᵈ ab ı. tellire ꝯ hec for̄ abᵗᵃ. pot ꝯ uē uocari .s. ꝯ nūquā est ıepn̄ᵘᵃ. rei ı. tellc̄te ꝯ ꝑ 8o dico q̄ ı. ᵃ for̄ nō ē in mc̄. pīl. actiū ıpi ı. tellc̄toīs p se pmū ꝯ ıdo breuit uicomet nā oīs pā ꝯ actō requirit ı. sbo q̄ pot agē aliqua for̄ꝫ que rea est ᵈ ab utroqꝫ sꝫ intellire q̄ ē actō ul̄ pā g̃ᵒ q̄c. nā pꝫ ex 3ᵒ phyᶜᵒʳ. nā ꝑ hoc agitas ꝯ paciētis poitur eē unꝰ actus quia actō que ē agētis actus ꝯ pā que ē paciētis actus fudatur ı. una ꝯ eadꝫ que efficitur ab agnte ꝯ recipitur ı. passo secundum oms ꝯ ıfacetur qui exponunt hūc locū. Vñ ꝯ alꝫ dic̄ q̄ actō ꝯ passio nō sunt sꝫ motꝰ aū hec ı. sunt ut̄ ı. aliquo dat ı. tellire q̄ actō ꝯ pā fudatur ı. aliquo motu a quo realr sūt diuisa ꝯ motꝰ ul̄ ē forᵃ. fluens ꝑ ul̄ fluxus for̄ ut uult auᵒ. ı. 3ᵒ. phyᶜᵒʳ. ꝯ sic̄ sup actō ꝯ passio requirit for̄ aᵃ. ı. sbō p̄tate que quid for̄ est aᵒ ab utroqꝫ istaꝫ ꝯ ppō nꝫ realr nā ısta for̄ ul̄ ē qualitas ul̄ quātitas ul̄ ꝑ siqua ıtē motꝰ ꝑpē actō nō ē ı. ı. alitō ıstoꝫ gnūꝫ ut pꝫ 4. phyᶜᵒʳ. actō ꝯ pā nō ı. aᵒ. ıstoꝫ ꝯ nūmqꝫ q̄c. ınınoē ē manifesta oms .s. n. ꝯ fitetur q̄ ı. tellire ul̄ ē actō ul̄ pā q̄ aut̄ sit forᵃ nl̄ ad ꝑpoitū. Et siquis ad ıpediēdū hūc ratōēꝫ cauillaꝫ dicēs q̄ illud ē uerꝫ ı. actōē ꝯ pā eorᵘ. requirit aᵒ

for̄ sꝫ ı. actōē ꝯ pā spūali nō ē necēāriū hoc ut̄ sic̄ tūtū quia nō est ratō q̄r sit necē ı. corpalibꝫ pt̄ quā spūalibꝫ ¶ Sꝫ sic̄ ꝑmoēs ᵈ spūalibꝫ debet ꝯ formari ꝯ ꝑ moibꝫ ᵈ sensibilibꝫ. ıc sic̄ se hꝫ actō ꝯ pā corpal̄ ad for̄ꝫ corpalē ita se hꝫ actō ꝯ passio spūal̄ ad for̄ꝫ spūalem ul̄ dicatur q̄r nō hec iō fac̄ mi sic̄ ᵈ q̄ eē ꝑposita ¶ Sꝫ aiō ē .s. q̄ forᵃ. ı. tellis ı. for̄ intellc̄tū nō ē in mc̄ᶜˢ. pīl. ı. tellc̄toīs tūc iō eet actōꝫ ꝯ passiuū rᵉ. ei ᵈ nā ꝯ ꝑpoitū q̄ ꝯ ex ꝑ ēc intellc̄tū agēt intellc̄tōꝫ ꝯ eā recapet hoc aut̄ ut̄ eē sīm q̄ ı. pōᵉ sꝫ ad huc respōdetur aliqᵘⁱˢ q̄ idem ı. rē diuisaꝫ ꝑ an eē actiū ꝯ passiuū rᵉ. ei ᵈ nō est inpoᵉ sꝫ ut̄ sic̄ ı. tellc̄ ı. actu est actiū ipi intellc̄toīs ratōē spēi que ē pōs forᵉˢ ᵈ hoc obiaut illi qui ısta ratōī nituntur ꝯ dnt q̄ for̄ nō agit pūr sꝫ totū ꝯ ꝑpoitū silr nec p se sola recap sꝫ p totū ꝯ ꝑpoitū pūr ꝯ g̃ idem ratōē ei dem prīcapalr .s. ratōē ꝯ ꝑpoitū agēt ꝯ paciet rᵉ. ei ᵈ. Et ꝯ firmatū quia si nō forᵃ agit solū sꝫ totū ꝯ ꝑpoitū oꝫ q̄ mā hat aliquā efficatiā ut̄ actᵉˢ. rᵉ. effcms ita q̄ sit cᵃ. mō actā data .n. q̄ mā nullam actīuitē efficacē hꝫ et sup effcūm tūc sola for̄ᵃ agēt ꝯ hoc ē ᵈ ꝑpoituꝫ sig̃ ꝯ ꝑpoitū agēt ꝯ pati. tūc idē ei dem agēt ꝯ patietur nā idē mc̄ recapit ut ponis ꝯ ratōē ꝯ ipi mc̄ agēt ıc ratōē for̄ ı. recapet quia nō solū mā recapit ꝑ in totū ꝯ ꝑpoitū ı. sic aut̄ ratōēs satis sūt breues ꝯ stales sꝫ nō affirmo eas p ᵈ monstratiūs q̄ nī ut̄ q̄ pot sufficiet̄ ı. siidēri ad eas ¶ Alij adducūt aliā ratōꝫ que ut̄ eē fortis quia opposita relē nūquā possunt sit eē ı. eodē sic̄ p se ē mā. ꝯ pꝫ ı. diuido sic̄ pat ꝯ filius ꝯ dns ꝯ fuius que relā ad idem sunt opposita rc̄ nūquā sunt sit ı. eodē supposito nꝫ actiū nꝫ passiuū rᵉ. ei ᵈ sunt opposita relē ꝑ asse agns ꝯ paciēs ut pꝫ satiū in 3ᵒ. phyᶜᵒʳ. ꝯ 4 mc̄. ꝯ ın g̃. hec possunt eē ı. eodē supposito ꝯ sussistētiā ꝯ iuncta aut̄ hoc sc̄ .s. .s. ı. tellis in formās ı. itellc̄tū efficet ı. tellc̄tōꝫ ꝯ ı. tellc̄tus pō eā recapet. nā ex ꝑ sc̄ ı. tellc̄ ꝯ ı. tellc̄tū sit unū ꝯ mag̃ quā ex mā ꝯ for̄ ut q̄ᵃ. dic̄ 3ᵒ ᵈ aīa sꝫ nꝫ ısta ratōꝫ lꝫ bona sit recapio ad p̄sens ᵈ monstrātōꝫ quia uideo ı. rīsionē aliquā p quā possit ı. frangi quoquo mō ı. ıc ᵈ monstrabil̄ illa q̄ᵃ q̄ .s. ꝯ ıtellis nō est in mcᶜᵘˢ. pīl. ı. tellc̄toīs. dico breuit q̄ mō hec forma quā mediatē aliqua actō ul̄ pā recapit ı. sbō nō est ı. mcᶜᵘˢ. pīl actiū illi actōīs ꝯ passiōīs sꝫ mag̃ iᵒ agns q̄ gnāt illā for̄ᵉ. sic̄ calitas ı. aqua calefieri ꝯ calefaciēte recapitur ı. calefactibili nō ē pīl. actōīs ꝯ passiōīs sꝫ mag̃ iᵒ agns q̄ ı. duat calitatē ꝯ sic̄ inuenitur ı. alijs. idem ei agns q̄ gnāt for̄ꝫ ꝯ acc̄ ꝯ nā fcati. ut uult q̄ᵃ. q. celi ꝯ mūdi ꝯ .g. phyᶜᵒʳ. nūc aut̄ ı. tellc̄tōꝫ est actō ul̄ pā recepta in itellc̄tū mc̄ for̄ᵃ abᵗᵃ. ꝯ uō .s. ı. tellis ut uult q̄ᵃ. 3ᵒ ᵈ aīa ubi dicat q̄ ı. tellire aᵒ est quā recapē for̄ꝫ abᵗᵃʳ fcas ı. tellc̄tas inactu post q̄ erat ı. pō hec aut̄ iō ad p̄sens suffic̄ ad fidem ut si aᵃ ı. mētior ꝯ ıꝯ recapiā ıpūin. Et est ı. tellis q̄ ꝯ dꝫ nō alius tale sit dissile ᵈ monstrare ısta ꝯ oēꝫ .s. q̄ .s. nō sit pīl. ı. mcᶜᵘˢ. ı. tellc̄toīs ꝯ ex dās hui actōīs sūā sic̄ ut̄ ꝯ nouā hoc aut̄ ē ꝯ sissum est in ꝑpā pte huī opis quia .s. .s. ı. tellis est pīl receptiū ipi ı. tellc̄toīs. ꝯ iō nō ut̄ q̄ nō possit eē pīl. actiū. Et ꝯ firmatur q̄ iō aiᵃꝫ .n. pōᵉ. rē. actē ꝯ ıūdet pō pā ı. eodē gnē pō. actiē rec ꝑ te ꝯ ıūdet pōā actiā ꝑpiqua aᵃ .n. pō rē. ꝯ ꝯ oltꝫ ꝯ nō pcedat ı. actū sine pō ꝑpiqua nꝫ ı. tellc̄tus pō est pō rēota quia hꝫ pōāꝫ remotā passiuā ꝑpiquā ad ı. ciatā intellc̄tōꝫ ꝯ hoc nō ut̄ nᵒ aᵒ quā .s. ı. tellis q̄ hitus ı. tellc̄tual̄ nō uideo ad p̄sens ıc q̄ .s. ı. tellis nō sit in mcᶜᵘˢ. pīl actiū ı. tellc̄toīs nōs pot sic̄ ondi quia si sic̄ sequetur q̄ .s. intellis eet nobilior quā pō ı. tellc̄ta sig̃. hoc est ı. pōᵉ. ꝯ filū q̄ aut̄ sequē hoc pꝫ ex diuisꝫ que capiebātur ad pbādū silr agntem quoꝫ unū est ıō est simp. nobilr aīl pfecāliā nā ꝯ ē aᵃ .n. q̄ pduc̄ aliquē effcm̄ est nobilior opō quō recape ıpm̄ sig̃ .s. ı. tellis efficet intellc̄tōꝫ pō eam capet tūc efficē illā intellc̄tōꝫ eet pfectissima nō eet nobilissima opō hꝫ spēi intellis ꝯ ire apere intellc̄tōꝫ eet pfectissima opō ı. tellc̄t pō ꝯ seque nᵗ. q̄ .s. ı. tellis nobilior eet simplr q̄

inte po alio sr q. m. intellis sig hoc e inpo e speciem
intelligibilem esse in me. pri. essentiam intellectoris quid autem
post dicta addendum ista quomodo possibile contendi videtur ipse secundum
ti qui hac quarta parte questionem videbatur aliquas dubita
tores circa illud propositum que q. fuit quod erit tenentibus quam
n q3 una compositio primo dubitatur sic ista si intellectui possibile esse
aliqua forma alia representativa obiecti sine ipsa esset idem omnino
intelligere sive non quia sic esset prius intellectoris sive non oporteret
esse aliquid movens immediatum compositum quod moveat intellectum
ad huius formam probatur quia aut illud esset intellectus possibilis aut
intellectus agens aut fantasma aut capietur ex toto contra
quam sufficienter sit dictum non intellectus possibilis quia est in pura potentia sine
recepta specierum omnium specierum intellectualium sicut patet 3° de anima comprobatum
fuit prius quod pura potentia per se non reducit se ad actum sine aliquo
alio ut patet 8 physicorum et septimo metaphysice. Eadem nec intellectus
agens videtur esse huiusmodi movens quia ipse est ubi ad omnes species
intellectuales ut patet ex 3° de anima talis autem motor non movet
ad effectum determinatum nisi a motore determinato proprio ut satis
patet ... nec talis motor immediatus potest esse fantasma

[illegible]

[illegible]

Questio Johannis de ... disputata.

Utrum elementa sub propriis formis maneant in mixto

Questio disputata proponebatur utrum elementa sub propriis formis maneant in mixto et arguebatur primo quod sic quia elementa sub propriis formis manent in mixto que sunt elementa ipsius mixti ...

[illegible]

huius sicut quod speciem habet artis ut lauatulus sic ens naturale non est nec dicitur tale sed nam donec habet formam et speciem aedificii dicimus quod carro est aut domus etc. Et quia forma qua aliquid naturale sic separata est actu et cetera a qua ipsa sumatur ultima diffinitio quae sola est in actu omnis alie sunt in potentia ut dicit 2 Metaphysicae. Et forma quae est in actu est forma ultima significationis a sola significatur sic actu est natura et illa ipso ut dicit 7 Metaphysicae. Hoc est quod propter formam unius cuiusque entis naturalis per quam unumquodque ens naturale est hoc aliquid et illa sicut quod actus est qui separat et distinguit ut dicit philosophus 1 de anima per talem formam unumquodque ens naturale est hoc et in specie sua separatum et distinctum a quolibet alio ente naturali.

Secundo propter expositionem est advertendum quod cum mixtio dicatur a miscere aut mixtus sicut quaedam generatio ut vult philosophus 5 Metaphysicae generatio vero possit accipi dupliciter vel per alterationem praecedentem introductionem formae substantialis in materia vel pro actuali introductione formae substantialis in materia mixtio quod potest accipi illis modis scilicet per alterationem praecedentem introductionem formae substantialis mixti in materia tali et dicitur mixtio in fieri et modo per actualem introductionem formae mixti in materia et dicitur mixtio in facto esse. Ideo mixtio potest accipi duobus modis uno modo ut est in fieri alio modo ut est in facto esse. Modo quod quaeritur utrum elementa secundum proprias formas maneant in mixto non quaerit de mixto in fieri quia non est dubium quod sic quia de quo minus videtur esse et est et de quo magis sed minus videtur quod quamvis unum elementum ex alio generatur quod in tota alteratione praecedente introductionem formae elementi generandi in materia manet in materia elementum corrumpendum quamvis quod elementa maneant alterata praecedente introductionem formae mixti in materia ut ita sit maior alteratio eo quod est transmutatio de extremo in extremum. Illa autem solum de extremo in medium et tamen in tota alteratione praecedente introductionem formae elementi in materia manet elementum corrumpendum sub propria forma omnis corruptio retenet expectet futurum et non praeteritum ut dicit philosophus 6 Physicorum. Ergo in mixto magis elementa sub propriis formis manent in alteratione praecedente introductionem formae mixti in materia quod est ipsa elementa manent in mixto in fieri et cetera. Et forte ad istam intentionem dicit Avicenna elementa sub propriis formis in mixto remanent quod de isto modo est concedendum sed quod quaeritur utrum elementa sub propriis formis manent in mixto in facto esse. Est igitur intellectus tituli quaestionis utrum elementa id est corpora simplicia scilicet terra aer aqua et ignis et sub propriis formis id est formis quibus dicuntur talia secundum speciem maneant in mixto in facto esse id est in statu in quo introducatur forma substantialis mixti in materia et per omnia in toto tempore durationis mixti et hoc de articulo primo quaestionis.

Secundus autem articulus quaestionis erat accipere aliqua principia quibus utar in processu istius quaestionis primo autem talia propter primum propter posteriorem complendam. Ista eadem possunt esse principia triplicia quaedam sunt diffinitiones quaedam sunt rectificationes sive suppositiones et quaedam sunt quae sunt sicut communes conceptiones animi. Primum autem in hac quaestione quod diffinitio sit diffinitio mixtionis quae est illa quam ponit philosophus in fine primi de generatione scilicet mixtio est miscibilium alteratorum unio. Circa quam diffinitionem breviter est sciendum licet mixtio possit duobus modis scilicet per alterationem praecedentem introductionem formae mixti in materia et pro tali introductione ut aperit quodam modo in tertia parte praecedentis quaestionis tamen hic accipitur mixtio pro introductione formae substantialis mixti in materia quod quidem est evidens ex duobus quae in diffinitione ponuntur primo quia ex hoc quod dicitur mixtio est miscibilium unio nam miscibilia solum sunt unita in illo statu in quo introducitur forma substantialis mixti in materia non autem in alteratione praecedente talem introductionem ut patet ex fine praecedentis articuli quaestionis et cetera. Secundo quia in diffinitione dicitur quod mixtio est unio miscibilium alteratorum sed miscibilia sunt perfecte alterata in illo statu in quo introducitur forma substantialis mixti in materia quia tunc alteratio est completa in alteratione autem praecedente non dicuntur perfecte alterata esse cum adhuc sint

in alteratione et cetera. Principium autem quae sunt in hac quaestione petitiones seu suppositiones ex expositione praedictae diffinitionis mixtionis possunt haberi quarum ipsarum expositionis illarum accipiam. Primum quod indiffinite mixtio est unio. Unio autem sicut dicitur 5 Metaphysicae capitulo de uno potest esse secundum quantitatem tamen et potest esse secundum qualitatem et quantitatem et adhuc unio est unio secundum qualitatem quae forma substantialis quaedam sed qualitates de genere accidentis non qualitates possunt fingi formae substantialis praesupposita formam actualem ut patet per philosophum 7 Metaphysicae. Et de qualitate modo mixtio est unio secundum qualitatem et quantitatem substantialem et accidentalem et hoc quod dicit Commentator 5 Metaphysicae cum de natura ponentis dicamus in tractatu de miscibilibus ligna dicitur quod adamata sive consolidata sunt unum secundum quantitatem et conveniunt in forma consimilia. Et in miscibilibus hoc non reperitur tamen secundum quantitatem et qualitatem. Unde simpliciter mixtio est miscibilium unio id est miscibilium unum in unum secundum quantitatem et qualitatem. Tertio ex ista parte expositionis duas suppositiones accipio primo est quod quaelibet pars mixti est mixta quia si non esset mixta sed simplex miscibile tunc miscibilia non essent reducta in unum secundum quantitatem et qualitatem et quantitas et qualitas unius essent divisa a quantitate et qualitate alterius. Et hanc suppositionem philosophus accipit primo de generatione sic dicens oportet namque mixtum esse cum omnis aeque adinvicem quaelibet pars quod est aequalis in temperatura id est mixta aliter enim non esset mixtio sed iuxtapositio ad sensum. Et quod esset mixtum in actuali videtur non esset mixtum unum alteri scilicet magis actuale videtur ut lignum quae sunt absurda. Secunda est quod quantitas unius elementi in mixto non est divisa a quantitate alterius elementi sed est eadem quantitas utriusque et hoc est evidens ex suppositione praecedente ex parte diffinitionis vel ex suppositione praedicta. Sed est notandum quod ex hac parte diffinitionis expositae non solum praedictae suppositiones habentur sed ex ipsa sufficienter elicitur falsitas quorundam dicentium quod per mixtionem sic non acquiritur de forma substantiali mixti per quam mixtum est hoc aliquid sed ita acquiritur per generationem quae mixtionem consequitur ita quod mixtio et generatio differant tamquam dispositio ad terminum formae substantialis mixti acquirendae ipsius mixti introducendae. Nam cum mixtio hoc differat essentialiter sit unio miscibilium secundum quantitatem et qualitatem substantialem et accidentalem ut apparet ex parte praedictis expositione praedictae manifestum quod mixtio per se et primo mixtio est introductio formae substantialis mixti quia per ipsam per se forma substantialis mixti acquiritur.

Quod etiam potest aliter declarari quia mixtio est essentialiter generatio quod sit quaedam species generationis ut dicit Albertus 5 Metaphysicae exponens 10 libri philosophi. Est autem simpliciter generatio et cetera quod per generationem simplicem intendit non simplicitatem generationis sed potius generationes mixtorum quae tamen habent agendum tres[?] huius vel illius quae generatio sit illius ad generationem mineralium vel vegetabilium vel animalium est tamen de ratione primae generationis absolute illis quod coniunctis ad generationem mixti sed quod mixtum est cum illa nomina generatio utendum nomine generationis per nomine speciei et sed generationem quae est ad illam qua acquiritur forma substantialis sed per illam acquiritur forma substantialis mixti et cetera. Et confirmatur quia putrefactio oportet generationem mixti sed putrefactio oportet corruptionem mixtionis est per separationem miscibilium sic mixtio est unio eorundem ut patet 5 Metaphysicae. Ergo mixtio est mixti generatio sed per putrefactionem per se admittitur forma substantialis mixti ut mixtum est ergo per generationem mixti quae est mixtio forma substantialis mixti acquiritur et cetera. Et hoc patet per philosophum primo de generatione capitulo de mixtione sic dicens quando autem forma adaequatur tunc transmutatur utrumque in dominans ex suis ipsis non non generatur aut aliud sed medium commune scilicet mixtum sed per transmutationem miscibilium ex suis propriis naturis sive virtutibus eorum divisis generata ex ipsis acquiritur forma substantialis mixti sed talis transmutatio est mixtio ergo per mixtionem per se acquiritur forma substantialis mixti et cetera. Secundo dicitur quod mixtio est unio miscibilium hoc autem dicitur ad differentiam mixtorum quae possunt uniri aliqualiter sed quantitate ut lignum et parva vel duae partes vel secundum quantitates et qualitates ut corpora aliquorum tamen ipsa misceri non dicuntur eo quod miscibilia sunt ex invicem separabilia sed pallis[?] non sunt separabiles ut patet 5 Metaphysicae sed quia aliquorum coniunctio non enim in unione ex eis generatum resolvitur vel separatur et cetera. Ex huius autem partis

expositione suppositiones talis elicitur qua ponit philosophus primo de generatione capitulo de mixtione quod miscibilia ex ipsis per ius ab invicem separatis et actu existentibus fiunt omnia et ex omnibus invicem sunt propter separari in mixto et actu existere.

Tertio dicitur in diffinitione praedicta quod mixtio est unio miscibilium alteratorum alteratorum alterata alterantur alterantur. Alterato vero per philosophum 4 Physicorum solum est in tertia specie qualitatis quae passio vel passibilis qualitas propter autem passibiles qualitates sunt scilicet qualitates activae et passivae quia alterata adinvicem sunt activa et passiva et quia passivum in quantum tale est in potentia ad formam tale autem est per materiam habent activa et passiva adinvicem quae sunt contraria in materia et quia activa passiva adinvicem alterata non totaliter corrupta scilicet quod unum in vim alterius convertatur quia significato non esset mixtio sed diminutio angustiae sive generatio deberet esse propter aliqualiter adaequata adequantur aut potentia per virtutem unius iuxta virtutem alterius ad talem videtur proprietatem similem per eorum contrarietatem pervenire habent. Ergo sic alterata quod debet esse facili divisibilia.

Ex huius autem partis expositione tres suppositiones habentur prima est quod miscibilia sunt adinvicem activa et passiva secunda est miscibilia sunt facile divisibilia aliter non commiscentur. Quarum suppositiones quae ex praedictae diffinitionis expositione accipiuntur.

Nec ultra suppositiones sit ista omnis forma naturalis actu existens in materia habet quantitatem determinatam sub qua minori existere actu potest et hoc habetur a philosopho primo Physicorum sic dicens contra Anaxagoram. Ad hoc autem si ex hoc omne quod est remoto quodam necesse tamen ei sit quaedam aut determinata est quantitas et magnitudine comprehensibilis materia est quod ex minima carne nullam aggregabitur corpus esset inimicus minima hoc habetur ad 6 Physicorum commento 8 et sic hoc est ita quod minimus color est determinatus per se quae ad minimum forma est determinata scilicet quod minimum ei quod potest esse coloratum actu et determinatum quae ad minimum ei quod potest esse actu de quantitate est figuratum verbi gratia quia minima aqua est determinata et sic de aliis corporibus simplicibus et compositis idem autem dicit Commentator 4 Physicorum commento 8 primo dicens sic necessarium est hoc esse propter notam quod corpora naturalia non dividuntur in infinitum eo quod sunt naturalia verbi gratia quod primo motum ignem est minima pars quae potest et esse ignis in actu. Et confirmatur ratione sic se habet forma naturalis ad argumentum sic se habet ad determinatam quae sic est eiusdem sed omnis forma naturalis existens actu in materia est determinata in augmento secundum philosophum secundo de anima sic dicit omnium natura constantium positus terminus est magnitudinis et augmenti ergo et cetera. [aliquid]

Primum vero quod in hac quaestione est sicut quaedam communi conceptio est quod elementa aliquo modo sunt in mixto omnes enim in hac quaestione loquentes concordant in hoc. Et potest huius communi conceptionis quaestionis triplici declarari auctoritate ratione et signo. Auctoritate quam philosophus primo de generatione capitulo de mixtione sic dicit quoniam autem quaedam sunt actu quaedam potentia contingit mixta esse aliqualiter quod non esse. Ratione vero sic in his quae terminantur per quas sunt per se essentialiter ordinata semper primum habet esse aliqualiter in posteriori sicut in filio animus est. Unde quod et dicit philosophus secundo de anima sed elementa cum mixtum generatum ex eis sunt huiusmodi quaestio et cetera. Signo autem quia in resolutione mixtorum sensibiliter quasdam partes est videre quarum naturae unicuique elementi attestatur sicut quaedam partes igneae aereae aqueae et terrestres sicut fit per apa[?] alchimiam manifeste. Et hoc de secundo articulo.

Tertium vero ad principale articulum attendendum in quo positum est opposita aliorum ad videndum quod ipsas rationibus evidentibus reprobare. Una autem est opinio Avicennae ut sibi imponit Commentator 3 caeli et mundi in fine prioris digressionis et est quod elementa manent in mixto sub suis formis ultimis salvatis sed non manent sub suis qualitatibus salvatis sed refractis unde oportet esse quod formale sit sive esse principium et eorum esse actuale sit secundum dicebat quod elementa secundum esse principium manent in mixto salvata sed secundum esse secundum remissa ponebat autem primum quod elementum sit ex quo fit et quod sit accidit elementa formalis in mixto esse salvata et quoniam non inveniunt formas elementorum non remissas magis et minus credidit quod oporteret elementa in mixto esse sed totas suas formas esse salvata.

Ad firmandum ponendum movebatur quod elementa in mixto sunt vires qualitates autem eorum in suis contrariis. Cum non possint accidit ipsas secundum suas qualitates refringi et adaequari esse medium per quod sunt in quo se adinvicem possunt pati sed ista opinio veritatem non habet propter multa primo quia si elementa manerent in mixto sub formis suis formalibus salvatis mixtio non esset unio miscibilium unio nec unum mixtum secundum eam omnis est secundum eam consequens falsitas omnis ut est nota per diffinitionem mixtionis tactam in primo articulo quaestionis principium declaratur quia unio miscibilium est eorum reunio secundum quantitatem et qualitatem substantialem ut patet ex articulo praecedenti. Et pluribus autem auctoritatibus actualibus formalibus in sua perfectione remanentibus non potest fieri unum secundum formam substantialem quia et cetera et hanc rationem ponit Commentator tertio ipsorum 3 caeli et mundi.

Item si sic esset quaelibet pars ipsius mixti non esset mixta omnis est falsum ergo et antecedens falsitas omnis apparet per primam suppositionem omnia declaratur quia si formae elementorum in mixto essent perfecte salvatae habentes quantitates in actu distinctas salvatas ut patet ex suppositione quarta quantitas unius elementi esset extra quantitatem alterius elementi omnis pars mixti esset pars eius non mixta sed simplex quod et cetera.

Item si sic esset tunc posset esse generatio sine corruptione omnis est falsum igitur et antecedens falsitas omnis apparet et nota per philosophum primo de generatione. Omnis declaratur quia elementa possunt de novo acquirere in tali autem mixtione est generatio ipsius mixti ut patet ex articulo praecedenti sed ibi non est facta aliqua corruptio cum elementa sed formales formas complete salventur quod et cetera.

Avicenna autem secundum caeli et mundi decimum primum Avicenna[?] commento 8 corrumpitur argumentum contra ipsum sic elementa sub suis perfectionibus in mixto manerent et in suis propriis qualitatibus remitterentur tunc posset elementum secundum totum a suis propriis qualitatibus denudari omnis est falsum igitur et antecedens falsitas omnis de se est nota consequentia declaratur quia pars et totum idem habent iudicium sed ablata parte aliqua qualitatis potest elementum sub sua perfectione manere ergo et ablata tota qualitate poterit elementum consimiliter permanere.

Sed revera licet Commentator arguat contra ipsum non tamen ista sic videtur quod ubi intellexerit veritatem omnino non concludit naturam de mente philosophi 5 Metaphysicae et quamvis pars ignis in sua [remitti] sphaera potest in sua caliditate sicut prius idem quod aggregari quamvis illa pars ignis sub sua perfectione formali existit quod elementa poterunt sub suis perfectionibus manere ablata parte possit perfecte manere quod ablatis totis qualitatibus materiae possint. Nam licet tota qualitas et pars qualitatis per se idem habent iudicium relatione tamen ad elementum cui sunt qualitates non habent idem iudicium sicut enim est in magnitudine et qualitate elementi sic de eius quantitate. Sed videmus elementum per divisionem pervenire ad tantam parvitatem quod sub eius minori existere non possit quamvis in maiori illa possit variari manente eorum perfectione quare sic erit in qualitate et quod per alterationem poterit ad talem gradum qualitatis revertendi quod sub minori salvari non possit in maiori tamen ille poterit variari eorum perfectionibus remanentibus nam licet sed Commentatore 5 Metaphysicae 3 caeli et mundi calor in summo adque aliquod corpus perveniet non potest sicut prius ignis ipse tamen non est in divisibilibus sed variatur secundum magis et minus quoniam sic variatio non est necesse ignis perfectionem formalem propter hoc variari quare ista non videntur ex necessitate concludere ut credo tamen quamvis necessario possit sed solum ut probabile cuius signum est quod ipse sub dubitatione proponit quod utrum quaestio sit forma et cetera qualiter possit ista de veritate concludere inferius apparebit.

Ista est opinio quorundam sequentium opinionem Averrois Commentator 3 caeli et mundi commento 67 3 Metaphysicae qui contrariter sibi imponitur sequentium quod est quod elementa formaliter per se et quod sunt quae adaequantur quantitates in mixto manent non secundum modum eundem secundum quod sunt in se ipsis sed secundum eas de forma quantum secundum quod sunt et quod sunt et hoc sed huiusmodi quam materia per se existens sub formis elementorum ad invicem appropriatis qualitatibus secundum modum requisitum ad mixtionem super ipso articulo quaestionis exposito comparantur ad formam mixti tamquam unius substantialis forma illa mixti

q e ubiq3 recipitur mag q mi recipitur dietas tunc i ſba
eet dietas q est d phim i ſpitis q 4. phi. qr q c.
Set adiuta ia3 ositent sic abaliari i ſidentar d.
q manet ſb for remissis q od q ſba ſuſapet
mag q min. s. for elli o cedit p q vr acedere
d 3 d celli q mindi. d. q for ſbales pfce no possit
recape mag q mi a sic itellit phs in ſpitis for
tu ellor i pfce q me it formas ſbales pfectas q
actuales bn possit n3 d sitho phs i tellit q dc q i
tuc i ſba eet dietas dnt q b3 i ſba ap̄ita no sit die
tas a sic intellit phs i ſpitis q 4 phi. in ſba tu si
pha bn pot ee dictas sic i for ellor ut dic d
pmo phi auctoritate alas. qr q c. Set hec so
luto d fic i duob3 pmo i hoc q simp asserit q for
recapit mag q minus qm lisic eet tuc i ſba eet
motus q ma prima eet ſbm mot hoc e ſbm q
ad utraq3 ptem p phm 4. phi. ona d claratur
quia sucesio mai3 g q mi est motus ut p3 4.
phior q o motus ſ o metatore 3o phi. sit for
fluet for elli flueret d mag admiti Et ipa in
mediate sit i ma prima tuc ma pria immedia
te eet ſb3 motus q est pbadu. S o d fiat in
hoc q acedit dietate ee in ſba l3 for tuc i ſba
eet motus q tuc ut dic d d alex. 4. phi. q firma
.b. dns q i ſba no e motus ibi no est dietar quia
no eet uep dice est absurd ona d claratur qm
ad hoc q aut aliq sit motus suffic q i eis sic di
etas ſbm for q no 3 ſbm aut mo3 sic se ht albu
q nigru qr si ſbe eent ote ſbm for i eis eet mo
tus q e i pole a eor ſbm sit i po qr q c. Aly
dnt solunt ratez pdcam dicetes q ella ſb ppis
for remissio manet in mixto q q for ellor
aliquo mo recapiunt mag q mi nec p hoc ad
ipas est motus vn dicit q o e trip for s nal
pfca qual est for hois q asim q for actualis
ut albedo q negredo q for ſbal i pfca ut sut for
ellor p ipe forme nullo mo susapiut mag
q mi nus nec ei ratoe ſbi quo fudatur eo q
ista forma osistit i indiuisibili i forma no ordia
tam s a ud susappit mag q mi ei ratoe ſbi quo
fudatur vid3 quia hoc ſbm sui p diuisas sui p
tes pot ee ſb illa for p mi g pot ee ſb diuisis
for s3 diuisas ptes sic app3 i mo q m uni ſbm
mouetur d una forma i alia donec diuit mot
mobile est ſb ambab3 for p diuisas ptes sui ai
q ratoe sui q d dnt una for actualis e aptana
ta alti p mi sci ad i nce q ad i ucē remittū ado
sitate3 for me sic calidu q fid sit intepamto q
albu q nigru i colore medio 3. for quocumo su
scipit mag q mi q quoda mo no na pmo no susa
p magis q minus ita q sit aptenate p mi sci e
idem ſbm ratoe diuisa3 ptiu sic n3 for ſbalis
pfca susap mag q mi quia possit eiīa idem cor
alti p mi sci. Et p hoc ut ipi dnt ad formas
ellor no e motus sic nec ad alias for ellor no
est motus sic nec ad alias formas pfcas s3 bne
apiut mag q mi ita q ad inuicem sit aptena
te p miscei ad ostitutoe aliqua forme me al
titus aqualib3 illar o hoc oueiut o for acntib3
o stitue tib3 una forma media d dicit sit instati
quia i illo instati i quo itroducatur for media
in eodem istati remitet calitato pcedet i eis
ellor dispoit ad remissione for ex. q itrodu
tor for mec q dicat ultei q ille motus remi
ssio i q petit s otb3 formis i pfectis que i eis
o sistut sic ig q mis sic 2o tuagli remittitur
in quadragl os que sut illi no ſb ee ppo q oīt
cto nec ſb eo pot s3 ſb ee mei q remissio q quue
est ee mediu it piu acti q pma potetia q hic
dnt fuisse intutioe q 3 celi q minori. Set
ista solo d fic i hoc q dic q for ellor no posse
p miscei eo idem cor ratoe diuisa3 ptiu na
qu ex no ellor a d gnatur ps que e ppi quior elli
gnati q ei transmutat i istati ius qua illa quec
mag remota q no ut q o3 istius for d ide cor

i. b3 no s3 mag q mi
si i ſba eet dietas
b3 formam

ice dnisay ptiu tal p miscei quo mo i gnide
ſbalis forme pot ee suscepio ut dic u comentsi
[illegible]

aliquid est hoc a d dgnie ſbe sic q quel3 for ma ſbal
pfca o foris ud acntib3 quia istas formas p cau i
pfectar3 osc dup mo eendi quor uni e alio pfcor
et pot solui ab uno alto remanete sic oueit q i for
acntib3 nec p hoc sequitur q ad istas formas sit mo
tus quia s q sut actus quidā terminates motu ut
sic dnt ee in suo pfco ee a sic no opetit eis suc
sio aliqua ut no sut in mixto q est sim ee pot q
impfcm ut sic ad ipas no fiatur motus quia isto
mo ia sut p se s3 p forma mixti aut sic eor tn
hic e no pont qr q c. s3 ista solutio quatu ad ei
radicem sit supi i pbatu q quo ad ei mita dcz
posset multiplr improbari ipam tn unplo q aplicat
tot hoc no ma sulle forme remittatur aut per
ista remissione qnuitatur aliqua ps forme ſbalis
elli n siamittit aliqua ps for ſbal elli i est uera
sucessio q motus na si motus intellioris no e ad qua
acqsitio ptis post pte illi pfectois adquatedit mo
tus ut uult q 3 phi. q 4. ita q motus remissiois
nl ad est qua amisio ptis illi pfectois po ptem
qr sic ad ipam erit uera successio q uerus mo
tus sind nisi illa ps ſbal for elli i talli remisse
ad inuitatur vl corrūpatur s3 solū aliquis modus
eendi actis ut oeedr uni tuc ella in mixto ma
net ſb suis ſbalib3 pfectoib3 q remittatur tm i
acntib3 s3 hec est oppio auic. quā ipi i plat q ea
in pbat qr ad hec no e i tetio d. ut sibi i ponit
qr q c. Quarta opi. sit ista illa ſb for ppis
no manet in mixto ex q recape ipm in mixti gniat
s3 ella sut hui g q c. ma. app3 p phm 6 me. dicat
q ista que ex se inuice recape gniat sic se hnt q
ex alto corrupto altm gniatur ma. app3 p d. i eam
dicate q ille mo gniatoir e mellis ex se inuice q io
potius ex ellis qnia ipa oponitur qm3 ex eis q di
oluitur qm3 i ipa qr q c. q hoc d pa te qois. S3
ps qois pot dup d clarari primo si ella sut q maet
aliquo mo in mixto ut p3 ex oi d q ceptoe posita i bo
articlo qois s3 no maneat ſb eor ee for li ut pbatu
e q euidet in prima pte qois nec manet ſb eor ee
pure pot q isto mo est unu elm i a q alio mo ma
net i mixtis qua in se inuice oipa opentur ad
mixtu ut pp s ad pl teri q no sic ad inuice opent
ostituat uni gradu entiu qr manet ſb ee mei
int ee for le q oio pot s3 hoc est remae uirtute ut
plus apebit qr q c. S o sic si manet ella i mix
to ut albedo q nigri in coloribus meis q alie qualita
tes ex in mixteris ſb eau ee for li quia tuc medie
qualitates no eent una sis qualitas for lr qr e fa3
nec ſb eau ee pot quia isto mo manet in se inuice
s3 manet ſb ee mei it piu ee for le q piu ee pot. ut
dic d 4. phi. ca o pto ex ponet d ubi phi est n.
quoda no mei ult dic n. q. q hoc dic q mia sut
medio in no medio in actu q for. g ella manet
in mixto no ſb eor ee for li nec ſb eor ee pot g ſb
ee medio qr q c. Mo restat oppios ista alior
testimonijs o firmare q dico primo q hoc est i mo
phi p de gnatoe caplo d mixtoe sic dicetis. Nec
g manez i actu cor q albu no eni manet ſb eor
ee for li ut cor albu qm ad inuice miscetur neque
corrumpitur altm n3 abo saluatur n. dtur nec g
manez actu ut cor q albu qm no manet ſb eor
ee for li sic manz cor q albu qn ad inuice miscetur
nec3 cor alt n3 abo qr no corrumpitur simpr qua
ad eor ee for le q uirtuale p se sic qm uni tras
mutatur in altm s3 solu corrumpitur quatu ad
cor ee for le p se no aut quatu ad cor ee uirtua
le p se corrumpitur q hoc e q ſb dit saluatur n.
uirt cor. i. cor uirtuale qm introducatur for mix
ti i se ee uirtuale cor i eluat. Hoc ide dic bo
d gnaoe cel. i. d ellis sic dic erit g utiq3 mixta
oposita ex ellis aut ex ijs aut ella alia ex illis pot
quale enim n nocu ut ma s3 s dam modu q erit
ita quide mixtio ellor ud mo ma gnatur sic expse
erit mixta aliqua .i. diuisa ex dijs aut ellis. S im
ms sic n. mixta fuit ex ellis ppositor ita ella
ex mixtis p salutoer qp qualitatibus ellis cptib3.

in mixtis aliqlr mps no ita ue ut ma. i. no sic en
tetib3 i po sic ma que est i pura po oio s3 existit
in po aliqualr q hoc e exilie uiuitute. Et io ſb dit
s3 s3 p dcm modu s. pri ubi dixit q eor uirtus
saluatur. Et erit ista quide mixtio s. qn ella sic
se hnt ista ud ma q gniat s. qn in ellis ex alio gniat
quia elm ex quo gniatur in ello gniato man3 ut
ma po pura ma. Hoc ide expssius i so d pat3
aliam sic dic trib3 aut existib3 oppi ai b3 pma
utiq3 qs ponet ea que ex nocatur quar aliq ellis
puta terra aere q igne. Et aut melli forte ex
uirtutib3 dic q no ut dcm est pri i q. Phs uult
expsse q oposito que est ex ellis no debet ppue
dici ex ellis eo q ipa ella eor i ipa oposite no
manet ſb ee formali p quod ista noia pnectid ad
cor ſpem fortiuntur s3 dr dici ista oposito ee ex uirtu
tib3 ellor quia ipa ella i talli oposite manet solu
quatu ad ee uirtuale qr q c. Et hoc ofirmo
ex i tetoe d. licet d ei mixtoe q ab alis acedit
ee dim qs ex i tetoe ei 4. me. caplo d ma. dic
q misabe. in mixto remittitur tenui s3 quatitate
q qualitate ut exposita est supi i so articlo qois
Hoc ide dic bo phi. ca d eau sup illo ubi ens
omis g mie de eae q c. Oia g ista oueiut i hoc
q sut ma q diffedut i hoc q queda sut ma p oposita3
ut litere sillabar q lapides dom q queda s3 alitate
ut panis sagis q queda s3 opositoe3 q altitate3 ut
acetu q mel o simeliis q c. ella oi um opositor sic
exponedo queda sut ma s3 oposito e3 acntale ut q i
oposito manet s3 eor ee forle ut lre i sillabis q
lapides i domo queda s3 altitoe3 s. ſbale .s. ut pan
nis sagis eo q [illegible] no manet i sagine ſb suo
ee formali s3 [illegible] q queda p altitoe3 oposite
ut. q ella [illegible] altitoe queda sut pmu
altitoe3 dice [illegible] ſbale q q uiunt
in mixto qua [illegible] ad eor ee forle
s3 opositoe [illegible] dico uirtute eo q ella
in mixto manet [illegible] s3 eor ee uirtuale ee
eo q quatu ad [illegible] ee p se no corrumpitur q q
sic actuat opi isto ult dcm p3 eo q ella in
mixto manet s3 eor ee uirtuale qm n sic ex
ponitur ipe i plicat d diccoe3 ut uolebat dedice
p3 expsse. hoc idem e d in tetoe ei 3. celi q mi
di ut d ductu fuit supi i fin ratoe s pens me
positois quia pleni i 4. articlo qois apebit ubi
uba ei ibidem 12. me. [illegible] plenarie expe
q hoc d. 8. articlo qois. Post hec aut est ad 4.
articlu qois accededu in quo sut queda o tra
difficultates mouede q ipe po s nimi posse dissol
uedu q sut primo queda facultates d prima pte
qois q dr q ella ſb ppijs for s no manet i mixto
quar prima est ista illa que ſb ppijs for ma
net in mixto i altitate maiori q mag albi abi
acete manet ſb ppijs for i minori altitate. Et
mi alba abiacente q hec e nota s3 ella sut hi
q decl o sic maior e altitato q mag abiacet albo
altitato illa qua unu elm transmutatur i altm qua
illa qua ella trasmutatur in mixtu. q2 altitato p
de ex. ad ex. est s3 fin e d ex d ad mediu s3 i alta
tota altitate qua unu elm transmutatur ad reli
quu elm q transmutatur ſb for ppa manet q
in illis corois sepeat teneat expte finiu qm
finitas ut p3. 8. phi. qr q c. Et o firmatur
i ex sic ponam q alterato qua aqua debet trasmu
tari ad igne est ad calitate q siccitate 10. g dn
q alterato qua aqua depedet h deb3 transmutari ad
mixtu cu sit minor q p sit ad calitate q siccitate
4. aqua mota p altitate que est ad 10. gra ma
net ſb ppa for ita q qm ueit ad 4. g dn calitatis
q siccitatis no corrumpitur q nec q i sa altitate
que e solu ad 4. gradu no corrumpetur qr ſb ppa
for manebit q eadem mo d alijs ellis qr q c.
S a difficultas adiacet ista si ella ſb ppijs for
no manerēt i mixtis s3 corrumpitur aut corrupitur
in istati pcedente illius itroductois for e mixti
in ma aut i instati sequeti q hoc e curtoe ex s

est tamen institutus in potentia non in potentia simplici qualis est potentia materie sed in potentia media inter puram potentiam et purum actum que est potentia forme vel qualitatis que esse forma in perfecta vel forma in integritate [illegible] ultima dicitur actualis illa non distincta potentia dicta per [illegible] materia vel eius quia materia potentia dicta principaliter recipit tales formas via imperfectionis [illegible] materia potentia dicta recipit formam perfectam quamvis ut que sit vel forma secundum actum quod est secundum virtutem et hoc est quod Commentator dicit Commentator in eodem libro materie ponens dicit in genere [illegible] hijs verbis. Et differentia est prima generis est ad aliam generationem est forma vel materia autem secundum quod ipsa non debet esse alia in actu omnibus ex eis que recipit illam forma omnes neque illam neque perfectiorem sed ipsa recipit formam illam et postea materia formas illi recipit omnes alias formas usque ad individuales. Et videtur esse ulterius similis generationi secundum quod agens quare est una causa in multis secundum quod ex eis est in potentia ergo quod est unum in forma materie in actu et potentia. Et quod verbis omnibus istis colligitur ex intentione philosophi et Commentatoris quod forma imperfecta vel inclusa perfecta materia vel elementi eius quia materia potest sic recipere utraque formam perfectam materie forma virtuali quamvis actu sit una forma et illa aliqua non actu sed virtute distincta sit. Et ex hijs faciliter potest solvi ad auctoritates quas pro parte opposita adducta. ¶ Ad primam cum dicitur quod corpora simplicia sunt materia et cetera. Dico quod hec corpora vel suo esse formali non distinguuntur materia simplicium corporum mixtorum per virtutes impositas ad eas nec sic intelligit philosophus quod esse materia secundum potentiam dicit materie quamvis forme ipsorum imperfecte includuntur in forma mixti actualiter non distincte ab ipsa sicut declaratum est superius de genere vel de [illegible] non intellexit philosophus nec isto modo unum elementum potest dici materia elementi alterius ut declaratum est. ¶ Ad aliam que est de [illegible] philosophi dicitur cum dicitur quod omnes materie et forme que per se materia materie et cetera dicit quod per ultimam formam quod dicit [illegible] intelligit quia omnes tales materie et forme sunt opposite ex esse [illegible] intellexit [illegible] auctoritatem non est ad propositum quia ita concedit quod forme elementorum omnes in prima materia ultima tale sunt sic forme opposite sicut de forma mixti. Sed sic exponunt dictam auctoritatem non est ut admitte dicitur quia quando loquitur de forma [illegible] quia existit in natura ut dicit in principio auctoritatis. Deus autem non est talis forma que et cetera. ¶ Et etiam dicunt adhuc sic aliquam contrarietatem [illegible] realem esse idem realiter ut patet per philosophum et cetera materia quarto et cetera. ¶ Alij dicunt per ultimam formam dicit intelligit formam existentem in natura inmagnitudinis sicut vel intelligit Commentator. Unde dicit quod quecumque sunt per se prima materia et ultima formam contrarietatem naturalem sunt materie et forme contrarie materie contrarie quia sunt contraria materia et forma virtualiter inclusa in forma perfecta ulterius que aliqualiter materia dicta potest ut patet ex dictis prius forme contrarie quod virtuales que adhoc quod existunt in rerum natura indiget contrario forma actuali quia hoc prima materia sed idest materiam simpliciter cum ultima forma est simplex. quia ad hoc quod existat ex ea non indiget forma sive actu ulteriori cum qua ponatur. Et licet ista expositio possit esse ad mentem Commentatoris ipsa tamen sic exposita non facit ad propositum ad quod reducatur quia in hoc non differunt forme elementorum a mixtorum quelibet enim istarum consistit forma perfecta contraria est virtualiter ex formis illis quibus quarto et cetera. ¶ Sed non posset exponi ut per primam materiam intelligeretur materiam que est prima conditionis et per alteram formam ultimam formam materie resolutionis quia est forma elementi contrarie forme que erunt per ultimam formam erunt forme mixtorum contrarie auctoritatis de nos contrarie sic exponi quod que sunt per se prima materia contrarie forme sunt materie et forme opposite materie qui esse contrarie eodem modo quo dictum est in expositione precedenti alie materie opposite quia opposite ex materia vel remota et materia propinqua secundum quod dicit Commentator super philosophum quod [illegible] naturaliter quod habet motum proprium habet per se materiam esse omnium remotam propriam hoc igitur non est materia sed hijs materia est contraria opposita et cetera. ¶ Formas non opposite contrarie opposite ex quo dictum formarum virtualibus aliquando non esse formaliter et ad esse separata cum eis actu ex quo contrariis causa composite tamen debetur formalis mixtorum que miscentur ex separatis primo conveniunt contraria separari rursus ut

ut dicit philosophus primo de generatione. Quod non dicit talis formalis virtualiter inclusio in formis actualibus mixtorum semper tales forme existunt virtute ex quo cum non actu in forma generis sic exponendo ad hoc auctoritas non est de dicta. ¶ Ad aliam auctoritatem Commentatoris in fine primi physicorum cum dicitur quod primum subiectum quod dicitur secundo dicit non dicit quod simpliciter subiectum non sit in actu absolute sed dicitur quod est in actu aut in modo medio inter actum et potentiam et hoc concedo quia simpliciter subiectum est materia prima cum forma elementi in forma mixti virtualiter inclusa que aliquid subiectum vel materia potest dici ut dictum est prius quarto et cetera. ¶ Ad aliam auctoritatem Commentatoris tertio celi et mundi dico quod necesse est elementa quo ad esse esse virtuale quo includuntur in mixtis licet illam compositionem naturalem compositionem cum materia convenit sic non habet figuram propriam sed figuram secundum quantitatem formam actualem mixti sic nec continuatam habet figuram et dico quod [illegible] elementa continuam materiam sed materia prima est materia simpliciter differens tamen quod est materia sed elementa sunt materia simpliciter similitudinem cum formis elementi virtualiter inclusa in forma mixti sic quod imperfectam perfectiva imperfectioris nata perfici materiam quia forma mixti non esse actualiter cum prius in imperfectioris sit nata perfici a forma elementi virtualiter et materia cum forma actuali sicut [illegible] dicebatur de formis generis vel forme speciei sed elementa non sicut materia mixtorum tamquam forme elementorum sint actu distincte a forma mixti deferentes illam sicut forma substantialis differt formam actualem tamquam actus ab illa distincte et hoc est quod dicit Commentator secundo celi et mundi. per illa supra adducta in novem quamdiu dubitationes tamquam per solvendo sic dicitur et querendum est qua de causa remanet forma elementorum actu deferentes alias formas quas recipiunt cum possibile sit quod non sint materie imperfectas formas et tunc solvit adducendo illa verba in virtute quam adducit Commentator philosophorum de autem ponentes formas contrarias in materia quas nos adduximus per veritatem ad primam partem materie propositionis et dicit sic dicamus igitur quod licet simpliciter quod forme elementorum maneant in actu deferentes formam sicut dicebat Avicenna forma corporum perfectis tunc esset necessarium ut nullum generetur ex eis distinctum ab eis in forma substantiali sed tamen in accidentibus. Et ideo necesse est cum ex eis generatur una forma simplex simplex generalis ut non corruptione earum forme secundum medietatem quare sed eorum esse formale perfectionis manent secundum eorum esse virtuale quod idest esse perfectionis non corrumpitur sed passiones quod generantur similiter quod forma mixti non includuntur sicut quod unum elementum in alio corrumpitur non habet esse elementi ut dicit Avicenna Commentator quarto et cetera materia ex quo principalis naturalis omnis forme sic quod primo recipit omnes formas elementorum ut patet per philosophum secundo de generatione et cetera. ¶ Et in hoc passu propter inadvertentiam per esse distinctionis de [illegible] seu materia sunt lapsi fere omnium modernorum philosophorum adeo quod quidam dixerunt quod ea que Commentator dicit in hoc loco non dicit determinando sed dicit Avicenna. Alij autem quidam dixerunt determinate Commentatoris sensisse quod elementa in mixto secundum proprias formas remanerent deferentia formam mixti sed sine dubio modo inditionis talis non sunt intentio Commentatoris ut patet in expositionibus suorum dictorum hoc in multis locis alijs superius enumeratis. ¶ Ad aliam autem Commentatoris in secundo methaphysice ex dictis patet solutio quod concedo quod materia prima habet habilitates ad recipiendum quantitates et formas elementorum quas habet potius ad recipiendum formas corporum omnium methaphysice elementis sic materia per prius recipit formam ultimam materie illa forma perficiatur et non aliter ut dictum est in littera quarto et cetera. ¶ Ad dif[fi]cultatem que est de quarto parte principali propositionis dico cum dicitur quod esse virtuale et cetera. dico quod esse virtuale quo elementa includuntur in forma mixti est actuale qualis est dictum est esse elementorum actuale vel propter hoc oportet quod mixta possint perfici in operationes elementorum quia illud non est esse actuale elementorum forme et actuale materie quo exercent perfectas suas operationes sed est actuale virtuale contractum in mixto ad esse formalis qualitatis mixte que est qualitas materie remissa que propter remissionem mixtum potest in operationes elementorum. Sed esse virtuale elementorum quo includuntur forme substantiali mixti est esse substantiale non materie sed forme non totum esse forma sed pars suum esse cum non formale elementi est divisibile unde dicit Commentator tertio celi et mundi opinari quod sic qualitates elementi

in tantum sicut est divisibilis indupliciter eius esse scilicet formale et virtuale formale quo potest denominare ad suppositum actu seorsum esse tale aut album aut nigrum virtuale quo seorsum actu tale aliquod suppositum denominare non potest sed etc. Nota opinio est de qualitate divisibili sicut de quantitate sed quantitas est divisibilis induplici esse scilicet formale et virtuale unum minimum quantitatis formale quod est quantitatis potest denominare aliquam determinatam substantiam actu quantam adhuc habet preter remittere quam actu seorsum quanta substantiam illa denominare non potest quod actu seorsum existere non potest quia qualitas divisibilis elementi tale duplex esse habet quod sicut forma substantialis ipsius elementi habet duplex esse unum formale quo possit constituere aliquam substantiam actu ut separate elementi et forma quo ad tale esse dicitur forma propria elementi totalis forma sed aliud esse in [illegible] alia non invenitur in esse habet virtuale tamquam pars sua quo seorsum substantiam non constituit actu ut separate quod istud esse per se sit pars forme propter hoc dicitur esse eius potest non esse pars eius mixta continuus formam elementi hoc non est in esse virtualiter huiusmodi tale est in illo est coniunctum cum parte in mixto quia esse virtuale huiusmodi est in illo est coniunctum cum esse formalis elementi quod quidem per quantitatem est distinctum ab esse formalis alterius elementi ut patet ex quarto suppositione quod esse virtuale elementi ut est in illo est distinctum per quantitatem virtuale esse ab alterius elementi pars ut est in illo illo sed esse virtuale pars in mixto est coniunctum cum esse formali forme mixti quod quod est unum habet per unam quantitatem quia huius esse virtuale unius elementi pars est in mixto non est distinctum ab esse virtuali alterius pars est in mixto coniunctum cum illo uno esse formali forme mixti et hec fuit intentio Commentatoris quarto methaphysice cum dicit commentum quod in mixtibus in mixto remittantur in unum per quantitatem et qualitatem et quod elementa ad primam divisa per eorum actiones contrarias ad invicem per incorporationem in suas materias introductas ad hoc pervenerint quod esse formale eorum in materia salvari non potest tunc elementa quantum ad eorum esse formale per se corrumpitur et tunc per accidens corrumpitur quantum ad eorum esse virtuale propter per [illegible] quia eorum esse virtuale non potest esse in materia seorsum ad esse formale per se quin sequitur ad tale esse idem modo remanere salvata cum esse tale in uno elemento sit distinctum ab alio esse alterius per quantitatem ut declaratum est prius tunc non esset mixtio sed simpliciter veritatem quod est de difficultatem mixtorum superius posita in tertio articulo contra philosophum primo de generatione et hoc quod tunc contingeret eo quod tunc quelibet pars mixti non esset mixta cum unum esse per quantitatem esset distinctum ab alio. Corrumpitur igitur elementa per accidens quantum ad esse virtuale sed formale quod est in illo in eodem manens in mixto sed [illegible] tempore licet non simpliciter perfectionis vel generationis introducatur forma mixti secundum suo esse formali per se quod esse virtuali quod est idem sed specie quodam modo esset virtuali quod erat in illo sic philosophus dicit primo philosophorum quod alteratio passionis corrumpitur talia. quia propter hoc alteratio modo substantia quantum ad suum esse formale de modo substantia cum per se est et tamen corruptio esse virtuale alius absolute quod est alteratio corruptione passionis et non posset existere sine forma actuali ipsius alteratio generatur ad alterationem de modo substantia quantum ad suum esse formale tamen sicut tempore esse virtuale quod est alteratio generationis passionis elementa ergo quantum ad tale esse virtuale passionis corrumpitur ipsa propositionali quantum ad illud in mixto salvantur sive generantur unde elementa in mixto per virtute manere et quod conveniunt dicatur et licet non sit dictum Commentatoris in textu quod qualitatis simbola elementorum manent quia non per se corrumpitur sed per accidens quibusdam similis simpliciter specie generatur. Quod autem habeat duplex esse substantiale elementa sic declaratum est per exemplum albedinis per demonstrare sic dicitur. Antecedentia quod sic dicitur autem duplex est esse per prius quorum primum autem est quod habet alius formalis substantialibus sed autem quod habet cognitionem ad operationem qualitatum suarum que sunt per se ipsius ad similitudinem ab

eorum ipsorum que sunt. quarto primo Cum autem fit sic quod huius de [illegible] quod qui ad esse sed non manet elementa eo modo omnibus modis alibi dicit primo autem esse duplex dicitur librorum integrum et quod ita dicitur ligatum constitutum patet quod per ipsum elementa habet duplex esse per prius quod est esse substantiale unum librum integrum librum quia libri potest constituere determinatam substantiam hoc aliquid actu vel specie elementi aliud est esse substantiale formale quod dicitur integrum quia includit esse virtuale aliud esse substantiale habet elementi esse ligatum constitutum aliud istud est esse virtuale quod propter hoc dicitur ligatum quia non potest absolui ab esse formali cum non possit actu ad se orsum existere imperfectum idest tamquam pars alterius aut seorsum semper actum et sic ut dicit Albertus in fine eius manet elementa in mixto quo ad esse primo non dicit Aristoteles quod virtutes manent et cetera. ¶ Et hoc idem patet ex virtute textus Commentatoris secundo celi et mundi non necesse est ut generatio ex eis una forma ut corrumpantur forme eorum sed medietatem sic precise igitur forme elementorum diminuuntur in illas medietates cum medietas est esse virtuale eorum esse formale. Idem dicit in tertio in responsione ad hoc quod accessit quod forme substantialis non diminuitur in magis et minus idest esse substantialibus perfectis et quod sumit esse est medium inter formas perfectas non forme substantiales perfecte in esse formale quod in virtuale hec autem duo vel susceptio magis et minus talis est quod propter imperfectionem et hoc est quod in eodem dicit Commentator sic dicitur dicamus quod forme elementorum substantiales sunt diminute a formis substantialibus perfectis idest sunt esse est medium inter formas perfectas et actum non forme substantiales perfecte habent tamen unum esse substantiale scilicet formale non autem esse virtuale quod sunt forme actu existentes in alijs formis non possibiles virtualiter includi sed forme actuales magis et minus suscipientes habent per duplex esse scilicet formale et virtuale et adhuc suum esse formale est divisibile in sua divisa esse formalia que dicitur gradus formarum per que attenditur in forma actuali successio in motus quod secundum quam sed istorum graduum formalium possit motum fieri et esse actu seorsum sed forme substantiales elementorum sunt recte mensure in istam participationem quia conveniunt cum formis perfectis quarum suum esse formale non est divisibile sed indivisibile unum in valore parte materie forme elementi vel suo esse formali introducitur quod sit intensum amplius non potest intendi vel remitti. Et idem formalis [illegible] quecumque dicitur a forma actualiter recipiente magis et minus que est divisibilis sed esse formale quia sicut aliquo reperitur talis forma vel suo esse formali in illo potest ea potest intendi vel remitti sed ex alia parte conveniunt quia habent duplex esse scilicet virtuale quo salvatur in forma mixti et quantum coadunatur et esse formale quo in suo esse specie reponitur sic hoc aliquid in actu et hoc modo inconveniens [illegible] fuit Commentatoris intentio quod esse talium est mensure participatione sive similitudines ut sibi imponit frater thomas et male [illegible] ideo duplex esse in quo dividitur forma elementi ipsa dicitur substantialitate magis et minus recipere non quia susceptione magis et minus verum mensuratur tempore quod non est verus motus consistit acquisitio partis forme post partem quarum in talibus composita est esse actu seorsum potest motum fieri sed susceptio magis et minus que est in forma elementi est in illo quia est mutatio indivisibilis quod non motus consistit acquisitio forme vel esse formalis quod quod est esse indivisibile cum quo simul esse acquiritur esse virtuale eius sive admittitur quod per se seorsum tale esse acquiri non potest nec amitti ideo sequitur quod ad formam substantiale sit motus ut ideo arguebat quarto et cetera. Et quod ipse intellectum de divisione esse qualitate elementi duplex. scilicet formalis quantitatis alius [illegible] de dictis elementi poneret esse formale et virtuale propter [illegible] corresponderet potest apparere qualiter ideo Commentator tertio celi de autem superficiem improbatam supra continet veritate sic exponendo verba Commentatoris sicut [illegible] mittitur quia isto modo amittatur super elementi quantum per se illarum qualitatum propter [illegible] mixtorum quarto scilicet amittitur per se totum formale quantum [illegible] litatur propter mixtionem quia isto modo amittitur [illegible] in mixtione contraria per qualitatis scilicet formalem [illegible] nec qualitates mensure que est simpliciter formalis [illegible] contrarium remanerent

p[er]se for[m]e quia remaneret esse for[m]ale in parte esse
virtuale q[uod] est f[als]um quia tunc unu[m] el[emen]t[u]m posset
remanere in alio el[emen]to s[ecundu]m esse suo formali q[uod]
est in p[ro]p[osi]to q[uo]d d[e]claratu[m] est ibidem. n[on] h[abe]t
iudiciu[m] p[er] se q[uo]d totu[m] ac eadem est ro[ti]o totius
toti[us]. n[on] esse formale qualitatis q[uo]d e[st] stat totu[m]
q[uod] possit actu seorsu[m] denominare ad esse tale q[uod] p[er] se
i. esse virtuale q[uod] est sic p[er] se alteri[us] s[ed] q[uod] seorsu[m]
actu existere no[n] possit h[abe]t i[de]o individuu[m] i[d est] p[ro]portiona
le p[ro]p[ri]etate ad esse formale virtuale forme el[ementi] q[ui]a
sic se h[abe]t esse formale qualitatis ad esse formale forme
el[ementi] sic se h[abe]t esse virtuale qualitatis ad esse virtu
ale el[ementi] q[uod] esse virtuale qualitatis remaneret
remota esse formali et a actu seorsu[m] sine ip[s]o esse no[n]
posset sequitur q[uod] for[ma] el[ementi] s[ecundu]m for[m]ale esse poterit rema
nere ablata qualitate p[ro]pter totu[m] q[uod] erat p[ro]bandum

Set d[e]i[n]de in hac solutione .2. dubia occurrit
primo est q[uo]d d[i]c[tu]m est q[uod] qualitas h[abe]t duplex
esse in q[uo]d dub[iu]m quia huius u[idetur] dicere ph[ilosoph]us .6. ph[isic]orum
ubi investigans q[uod] in motu no[n] sit p[ri]mu[m] sic q[uod] du
dicitur manifeste e[st] g[enere] q[uod] i[n] sola mutatio[n]e que
est s[ecundu]m qualitate[m] o[mne] divisibile p[er]se p[er]se esse
g[ener]o s[ecundu]m ip[s]am qualitas s[ecundu]m se e[st] indivisibil[is] q[uo]d e[st]

S[ecundu]m dubiu[m] est d[e] hoc q[uod] d[i]c[tu]m est q[uo]d esse vir
tuale q[uod] reperitur in forma el[ementi] c[on]t[ra] q[uod] non
u[idetur] q[uo]d illud esse repiatur i[n] el[emen]to q[uo]d mixto
ut d[i]c[tu]m est s[ed] u[idetur] esse de[in]de a qualitate

[illegible]

in quo o[mn]es virtutes in q[uo]d e[st] adductas dissoluere
q[uod] p[ro]p[ter] virtutes aliorum. Ad rationem prima[m] q[uan]do d[icitu]r q[uod]
p[ro]p[ter]ius for[ma]l[e] e[ss]e dico q[uod] no[n] est veru[m] q[uod] ad hoc q[uod]
sit tale el[emen]t[u]m q[uod] no[n] o[mn]es q[uod] sit existens s[ecundu]m totu[m] esse for[m]ale
et ut dic[it] co[mmentator] .3. celi et mundi s[ed] sufficit q[uod] sit ibi
qua[n]tu[m] ad esse virtuale q[uo]d e[st] n[ecess]e. Ad rationes ulte
rius sup[er] in p[ro]bare q[uo]d d[icitu]r eoru[m] que sit n[ecess]e
dico q[uod] ista ma[ior] p[ro]p[ositi]o al[iqua]l[ite]r accepta est f[als]a na[m] alb[edo]
et acc[id]e[n]s sunt esse n[atur]alit[er] ordinata q[uod] t[ame]n potest [illegible]
no[n] o[mn]es l[ibe]ram potest sit ut sit [illegible] s[ed] so
lu[m] sit ut existat [illegible] na[m] aliter dico potius
mixto in vero na[m] existe[n]s sic in sua spera no[n]
in na[tura] mixti s[ed] si maior sit accipiatur eoru[m] que
sit esse n[atur]alit[er] ordinata aliud e[st] eiusdem g[e]n[er]is potius p[er]
teriori o[mn]es p[ri]us existe[n]te in isto dico q[uod] veru[m] est
virtute sic linea in superficie [illegible] in intellectu
s[ed] no[n] for[ma]l[ite]r et est n[ecess]ariu[m] q[uod] e[st] n[ecess]e. Ad l[ibe]ram d[icitu]r
si for[ma]l[ite]r n[ecess]e dico q[uod] veru[m] est si for[ma] el[ementi] sic esse[n]t
ablate q[uod] s[ecundu]m aliquo eoru[m] esse in for[ma] mixta no[n]
maneret s[ed] for[ma]le nec virtuale s[ed] si aufferen
tur s[ecundu]m esse for[ma]le eoru[m] q[uod] maneat s[ed] mod[us] p[re]d[ictu]m
s[ed] eoru[m] esse virtuale [illegible] no[n] se quia ma[teria]
p[ri]ma i[n] p[er]fectior[em] recip[it] esse virtuale el[ementi] in
clusu[m] i[n] for[ma] mixta qua[m] recipiat esse for[ma]le mix[ti]

[illegible]

licet sensus agentis sensus passivus ipsum cognoscet
quod est manifestum falsum contra omnia quia cognoscit per pas-
sibilitatem cognoscentis ad cognitum ut habetur in primo huius
et 2. et 6. ethicorum. nunc licet sensus agens similiter
visus passivus habet eius similitudinem cum effectus assimiletur sue
cause agenti per se et sic visus possit cognoscere secundo quia
sensibile est quod movens. ¶ Alia ratio est cuiusdam posteri-
oris magistri ponentis tenentis eandem conclusionem negativam
licet visus agens tunc sensum habens in se virtutem
sensandi esset in potentia essentiali ad sentire hoc autem est inconveniens
quia sic grave in actu non est in potentia essentiali ad ubi deor-
sum sed in potentia agentis sic quod sensum non est in potentia sic quod visus
tamen non est in potentia essentiali [illegible] sed ipsum solum ex quo
qualitas sit aliud sit in potentia essentiali ad ipsum sentire quod
reductum sit ad actum ab ipso qualitate in aliquo
prohiberet ut dicit licet ipsum omnia quia illud est in potentia
essentiali ad aliquem actum quod ad illum actum reducitur ab agen-
te per se ut manifestum est 8 physicorum 2 de celo et 6 physicorum et 9.
celi et mundi. Sic igitur ipsum sensum visum est receptum se-
nsationis reducatur ad actum sentiendi per virtutem per se ac-
tivam que dicit visus agens quod tunc ipsum sensum pas-
sivum esset in potentia essentiali ad actum sentiendi quod est contra
ut ipse dicit. Et in hoc conveniunt isti quod sequeretur
quod non sit sensatio. Et si queras ab eis quid sit in
medio per se actum sensationis ipsum ipsum [illegible]
visionis in hoc dicit cum unus quod propter [illegible] sensibile
est in medio actum propter ipsum sentire eo modo quo actus
[illegible] indiget agente sic quod intellectus est in mediatum
per se principaliter elicitum intellectionis ut ipse ut ipse dicit in
[illegible] intelli. ¶ Alii non posteriores cuius non est ul-
timo deducta dicit quod potest alter quietatum est ipse quod in-
digeat agente [illegible] per se quod transmutationem [illegible] redu-
centem ipsum ad actum sentiendi pro modo dicit quod per se visus
habuit in suo organo speciem sensibilem que ipsum re-
presentat exhibit sentire in actum suum de se absque
hoc quod ad actum transmutetur ab aliquo per se agente
itaque suum actum eliciat ex sua natura quod recipiet in
organo suo quaerit praeter actus forme [illegible] in medio.
Et hec est sua verba dicit tamen quod licet sentire postquam
alterum quietum est non sit ab aliquo agente per se eo quod tunc
sensus esset non in potentia essentiali sed solum accidentali cum ipsum
sentire est agente [illegible] sic per se motore que-
admodum quietus [illegible] ab ipso quiescente ¶ Sed
[illegible] salva reverentia sic dicentium quod antiquitus
[illegible] Aristotele contra veritatem patet quod dicit de anima [illegible] sic.
¶ Si non esset aliqua virtus activa factiva sensationis [illegible]
non esset per se causa agens ipsam sensationem. hoc est inconveniens
quia non potest esse perfectio alicuius operationis nisi per suam
aliquam naturalem virtutem ut omnes concedunt. sed hoc quia
est contra Aristotelem ut patet [illegible] quia plane vult Aristoteles.
et [illegible] quod anima est causa activa per se omnium motuum corpo-
ralium [illegible] dicit quod Aristoteles declaravit animam esse
causam moventem secundum omnes modos motus sive [illegible]
sive extimationis manifestum est quod ipsa sensatio est quidam
motus spiritualis secundum intentionem Aristotelis [illegible] ¶ Et
dico ad [illegible] sic alias dixi quod necesse est [illegible] simili-
ter esse virtute naturali per se activam sensationis quod hoc
potest [illegible] sensus actus [illegible] ad presens duabus
rationibus principalibus ad quarum primam suppono quod publi-
ce manifesta primum est quod sensatio indiget aliquo
principali effectivo per se [illegible] negatur
quia omnis effectus per se intentus qui recipitur in ali-
qua potentia per se recepta ipsi indiget aliquo per se principali
effectivo in intellectu hoc est manifestum [illegible]
aliquis effectus non dependet ab agente per se tunc non
est per se intentus ab aliquo sed ipsa sensatio est
quidam effectus per se intentus quod ab aliquo recu-
pitur in potentia per se recepta eius [illegible]
nis unicuique nature est id per se intentum [illegible]
hoc est manifestum per se [illegible] ipsum sentire est finis ani-
malis ut plane dicit Aristoteles in de sompno et vigilia [illegible]
¶ Item quod visus sit per se potentia recepta ipsius sensationis

hoc ut est manifestum quia sensitiva ipsa [illegible] necessario indi-
get aliquo per se activo in medio quia agens actionis
mediato non agit [illegible] agente in medio ut no-
tum est hec sit principalis suppositio. ¶ Secunda suppositio
est quia illud est nobilius cuius operatio propria per se
est [illegible] perfectissima operatione altius quod hec pa-
tet ut est in [illegible] confirmatur aliqualiter
quia operatio propria rei est finis proprius eius cuius autem
per se finis est nobilior ipsum est nobilius quod illud
ut manifestum est quod hoc quod [illegible] ex proposito [illegible]
de operatione [illegible] ¶ Tertia suppositio est quod efficiens
aliquid est simpliciter nobilius quam recipiens id idem hoc
quod est manifestum cuilibet intelligenti ut efficiens est
nobilior operatio quam recipere ipsum quod similiter propter
necessario negaret potest probari quia illud est nobilius
per quod aliquid assimilatur magis enti nobilissimo sed per
efficere aliquid assimilatur enti nobilissimo scilicet primo
motori quia ipse deus cuius est efficere assimila-
tur enti nobilissimo scilicet primo motori quod per recipere aliquid as-
similatur enti viliori scilicet materie prime que est pure receptiva
in rebus materialibus quare etc. ¶ Quarta suppositio quod scilicet res
seu forma sensibilis non est simpliciter ens nobilius quam
virtus anime sensibilis quod hoc concedit quilibet sa-
piens comprobatur quia virtus propria forma nobili-
oris est nobilior actio quod non est virtus propria
alicuius de [illegible] forme sed [illegible] sensitiva est virtus forme
nobilioris quam forma in qua reperitur species sensibilis
accidentalis scilicet sensibilis est quodam actus quod non est virtus propria
forme alicuius ita nobilis sicut est anima potest etiam scilicet res sensibilis
esse in materia inanimata ut scilicet colores [illegible] quod nulla
est forma sic nobilis sicut est anima sensitiva quare etc. ¶ Et
potest sic similiter virtus propria anime cognoscitive est res simpliciter
dignior activa quia potest esse in inanimatis rebus sed potentia se-
nsitiva est virtus propria anime cognoscitive ut manifestum
est accidentalis sensibilis vel sensibilis est actus quod potest inveniri
in rebus inanimatis ut manifestum est quare etc. hanc autem concedit
ille qui negat sensum agentem quia vult quod virtus cogno-
scitiva est nobilior non cognoscitiva constat autem quod
sensus est cognoscitivus quod virtus speciei sensibilis accidentalis scilicet non est
cognoscitiva quare etc. ¶ Illis premissis sic arguo
si non esset scilicet actus [illegible] sensatio non dependeret ab
aliquo principali activo in medio per se sed hoc est contra primam
suppositionem igitur etc. probo consequentiam quia si non esset sensus a-
gens tunc in medio per se principale activum sensationis aut esset
ipse sensus passivus qui recipit sensationem quod hoc est
impossibile quia una et eadem virtus non potest esse activa
principalis per se et per se receptiva eiusdem non potest esse sensibile
agens in medio quod esse similiter oppositio ita quod ipsorum non
sit aliquod medium nec plenum nec vacuum ut patet
et secundo physicorum. sensibile autem non sic se habet ad sensum
ut manifestum est aut est ipsa [illegible] anime activa quod hoc est
impossibile manifestum. quia [illegible] non principalis operationis sed
in medio aliquo virtute superaddita [illegible] ut quasi omnes
concedunt comprobatum est aliter aut ipsum corpus quod est absur-
dum quia sic similiter non esset principalis ab anima quod est contra
Aristotelem quod contra veritatem omnium. aut erit scilicet res sensibilis
ut communiter ponitur quod sequeretur necessario quod
ipsa scilicet res sensibilis esset simpliciter nobilior sensu quod est
contra quartam suppositionem comprobatur quia anima id est est
simpliciter nobilior perfectissima operatione altius per secundam
suppositionem modo efficere sensationem est nobilior operatio
quam recipere eam ut patet per tertiam suppositionem. Sed efficere sen-
sationem est operatio specie quare recipere sensationem quod recipere sen-
sationem est operatio nobilis ipsius sensus ut tunc omnis [illegible]
quod scilicet res sensibilis est simpliciter nobilius ens quam sit sensus
¶ Sed aliquis hic cavillaret dicens quod recipere
sensationem non est operatio nobilis ipsius sensus passivi
quia actio quod passio sunt in patiente per Aristotelem 3. physicorum.
quamvis igitur scilicet agat sensationem tamen agere sensationem
recipitur in sensu passivo et sic habebit nobiliorem
operationem quam sic recipere sensationem. ¶ Hec non est
contra quamvis concedatur esse passio [illegible] tamen ulis

dicitur quod actus sit operatio ipsius passi. ¶ Item si ge-
ditur quod agere operationem est operatio sensus passivi tamen
quam sibi non sensus tamen scilicet habebit nobiliorem cau-
sam super ipsam sensationem nobiliorem enim est causalitas
agentis quam recipientis vel eidem producti quasi in
evitabiliter sequitur quod scilicet sit nobilior simpliciter ipso visu quod
est absurdum si enim aliqua duo entia habeant op-
erationem nobilissimam circa idem illud iudicandum est sim-
pliciter nobilius quod habet nobiliorem causalitatem super ipsam
operationem. Concesso igitur quod agere sensationem sit operatio
sensitivi proprie et hec operatio perfecta ipsius scilicet quantum
scilicet habet nobilitatem nobiliorem causalitatem super ipsam
quam ipse scilicet ex concessis quod scilicet esset simpliciter nobilior quam
sit visus. hoc tamen omnino tenendum quod agere sensationem non
est operatio propria ipsius scilicet passivi nec est tamquam op-
erantis sed solum ut subiecti sed recipere sensationem est eius
operatio propria quia debetur non solum ut subiecto sed ut
operanti. ¶ Ista ratio autem conabatur solvere ille qui
tenet scilicet esse principale sensationis et dicit quod scilicet potest compara-
ri dupliciter uno modo quantum ad suam virtutem et sic
est nobilior quam sit scilicet et ad hoc concedendum sit
ut convincit propter rationem iuncte manifestum ¶ Sed istud
nihil est primo quia non videtur ad virtutem [illegible] per hoc
enim quod scilicet sensibile est ens simpliciter nobilius quam sit scilicet
quia eius operatio est nobilior simpliciter operatione scilicet operatio-
nis sensus. sensibile esset nobilior sensu quantum ad su-
am virtutem tunc contra quod ipsa virtus speciei sensibilis
esset simpliciter nobilior quam virtus visus quod est
absurdum quod dicendum est [illegible] enim esset dicere quod vir-
tus speciei coloris sit nobilior quam virtus visiva
quod sic dicentes patet quia non nihil enim potest esse nobilius
alio modo ratione virtutis alicuius nisi virtus sit no-
bilior illo quod ut est manifestum homo enim non est nobilior a-
sino ratione virtutis intellective nisi ipsa virtus
intellectiva esset nobilior asino similiter autem quod manifestum quare
etc. ¶ Item arguitur contra illud homo sicut ipse sibi
instat nobilius quantum ad virtutem est nobilius quantum
ad essentiam scilicet scilicet igitur quantum ad virtutem est nobilior
sensu sed quod scilicet sit nobilior quantum ad essentiam. quod ipse
necat hanc obiectionem quod nobilius quantum ad virtu-
tem est nobilius quantum ad essentiam ut habet virtutem sed non si-
militer. ¶ Sed hoc sine dubio est frivolum valde et
superficiale quia iste due replicationes quantum ad
virtutem aut habet virtutem sunt unum quod idem rei.
nihil enim differt dicere homo quia ad dignitatem quod homo
ut habet dignitatem. Sic igitur dicatur quod nobilius quantum
ad virtutem est nobilius quantum ad essentiam ut habet virtu-
tem idem est ac si diceret quod nobilius quantum ad virtu-
tem est nobilius quantum ad essentiam quantum ad virtutem
quod est ridiculum sola repetitio verborum. ¶ Item ens
nobilius quantum ad suam propriam virtutem aut est simpliciter
sua essentia nobilius aut eque nobile aut simpliciter minus nobi-
le quod ultima duo sunt omnino irrationabilia quia nobilitas vir-
tutis est ex nobilitate forme vel essentie ut manifestum est
intelligentia unde irrationabile est omnino quia essentia simpliciter
sit minus nobilis quod habeat nobilem virtutem vel quod essentia
eque nobilis nobiliorem habeat virtutem propria igitur relin-
quitur quod nobilior virtus est nobilioris simpliciter.
¶ Preterea scilicet est nobilior quo ad virtutem sua
queritur de tali virtute utrum sit idem essentie cum ipsa
sive aut non. si sit idem igitur sic est nobilior quantum
sensu quantum ad suam virtutem sic scilicet quantum ad essentiam
suam erit nobilior ipso sensu quod ipse negat sive
dicatur quod sit aliquid reale vel essentialiter tunc illa virtus
aut representat ipsum sensibile aut non si supponitur re-
presentat tunc sine dubio contra quod ipsa sit quedam scilicet

res sensibilis nam omnis forma generata aut sensibilis ipsam re-
presentans specialis est scilicet eius accidens sensibilis forma enim di-
citur scilicet ipsam representare quod est ridiculum. Si autem di-
catur quod ipsa virtus speciei sensibilis non representat ipsum
sensibile nec eius forma tunc hoc videtur absurdum quia
tunc ipsa scilicet per virtutem illam suam produceret agentem
sive sensationem illius sensibilis plus quam alterius.
¶ Item sic se habet sensatio ad sentire sicut scilicet rei ad ipsam
sentire sentire sed ipsa est immediatum principale
dicitur in intellectuali non in medio aliqua virtute realiter
divisa ab ipsa sic ille concedit in sua questione de specie in-
tellectus quare etc. ¶ Ultimo igitur istis dictis patet quod ipse
non potest solvere rationem meam. Alius non sanior mihi
de quo tactum est dicit quod sensationem non indiget aliquo
principali per se activo eo quod ipsum sensatum non est in potentia essentiali
ad ipsum sentire. Sed salva actionum eius non videtur quod
ipse sic percipiat quia cum sensatio seu sentire sit finis
per se intentus anime animalis necesse est ipsum habere in
animali causam agentem per se quia si non habet causam agen-
tem per se neque habebit causam receptam per se
et sic erit a nullo per se intentum quod est absurdum.
¶ Item de actu sentiendi quod est in animali potest esse causa
ut videtur quod non est sine habere causam per se quod neque per se
causam sibi concedatur necesse est ipsum habere causam per se
agentem. sicut habet causam finalem per se cum sit finis
sit intentus ab aliquo agente necesse est quod habeat agentem
per se ¶ Item in libris istis sibi contradicit concedit nam
proponit dicit enim quod scilicet sensus habuit in organo suo
speciem representativam ipsum sensibile exhibit scilicet in ac-
tum suum de se absque eo quod ad actum transmutetur
ab aliquo per se agente ita quod suum actum eliciat
a sua natura. Modo quero ab eo quid intelligat
per hoc quod exhibit in actum suum per hoc enim necessario in-
telligit alterum duorum aut quod producat et efficiat actum
suum aut quod recipiet ipsum sive intelligat quod exire se
producat vel efficiat actum suum tunc video quod per se agens
suum quod in isto sermone exire se idem est quod per se activum
illius hoc est clarum igitur scilicet est per se activus sive activum
quod ideo quod sensatio dependet ab aliquo principali activo per se
sicut intelligit per exire in actum recipere ipsum
actum tunc concedit quod ipse scilicet est exire quod per se recipit
suum actum quod sic necessarium est quod ab aliquo per se ac-
tivo principali propinquo transmutetur ad actum nunquam
enim unum quod idem est per se principaliter receptivum et principaliter
activum per se unius quod eiusdem ut manifestum est quod ipse exprimit
et concedit in illo suo tractatu de visu igitur si visus
exire se exit in actum suum id est per se recipit ipsum necessarium
est aliquod esse per se principaliter activum illius actus
quod tamen illud non sit visus sensibilis ut probatum est
cui ille concedit relinquitur igitur quod sit scilicet actus quod sit quod
et sic manifeste videtur quod ipse in similibus in pluribus concedit
quod expresse alibi contrarie negaverat. Si quis autem velit
verba glosare non faciet magnam vim. quod non
verborum virtute sed rei veritatem principaliter accepto
manifestatur. hec autem sit pro illis dicta quod eius
defensore concavillationum remotarum. quod credo in-
dubitanter quod si quis non modo amore simultatis
sed rei veritatis quod faciliter poterit defendere illa
quam ab omnibus cavillosis quas preter
vias poterit dyalectice invenire. ¶ Secunda ratio
principalis est supra suppositionibus satis notis quarum una
est hec quod unum quod idem simpliciter non potest esse in medio principaliter
per se activum quod per se receptivum unius quod eiusdem hoc non puto
quod indigeat probatione apud intendentes physice na-
turas actiuum est principium transmutandi alterum aut
in quantum alterum vel motum. ¶ Secunda suppositio quod scilicet

sensibil' est inme^m pxim pse sensatois seu ipse
q se spe eo q ipa sensatio sit quida effectu
pse sensus aia adi nectu in q sic expe
dir ab aliquo pse pincipio imediate sic q
recepto ab aliquo principio recepto pse q
in me^o q hanc receptione pse sensatois
in me^ro aut est ipse sensus aut sensibile
hoc pz psuffia etem dione sz no pot ee sensi
quia unu quem no est i mediatu receptoz
pse diusoz ad inuice ordiatoz hoc est ma^o
aut z i tertia a vi^e d'aia. h' i v^o phys^o etc.
z q pacte motu ubi dic q no qtiget e suscep
tm qtigetas. i. no q est susceptu aut sz i u
nu uni pricipiu sz quia fortassis id dem no
est itelligendu nisi d'susceptis q susceptis
i valibz q corruptibilibz unu q quem diafunu
bn suscipit inte tres diusas diusas colou ut
maifestu est. id illa ppotes ad pm^s recipia tu
qua q cessa ab isto qui poit spem ee pse acti
ua sensatois. ipse eni q cedit q unum quem
no est suscept z i me^ro diusoz brut ordie in
inter se ee aut e q sit sensibil' q ipm sentire
bnt ordie z i e se q relinguit q ipam sensat
recip me^e spe recepta q hoc ut inuere arz in
prim^o capl'i d'oie. Sensus quig in pati moda et
mouere accit. q sic i pa. ss. rei sensibil' est imme^gi
pse pri^s sensatum sensatois sz id ee q e hr i sen
su. ¶ Ex his arguitur sic si ss. sensibil' no e
pse actm pri^s sensatois necce est q ss. agens
sit el' in mediatu actm ut pz ex ppoas ms. n.
ad. ap q possit ee in me^ato actm p se el' itunu
itoz sz ss. sensibil' no est pse actm sensatoir ut
pbatur q pbatur ex pmissis q unu quem no
est pm pse receptm alio q actm pse illi
ut dic pz. suppo. ss aut sensibil' est in me^diato p
pse receptm sensatois ut pbat^e e q^o etc. ¶ Co
firmatur ista ro. q. n. ss. nuq recipiat actu
sentiendi sin spem rei sensibil' necce e ipam
spem ee pri^e recipiendi sensatoz aliquo mo
aut ergo e pri^s pse aut pure p accns siue
betur pportu si p accns q patter q tiga no ee
ut arz. i g. phys^o q i v^o me^e q tiget ipam
sensatoz recipi i sensu siue spe sensibili quod
est i possi sz tu hic dices q est p accns sz p accns
est dupl'. s. accns necciu q tale no q^t no ee
et ad est actus no neccium q hoc queit no
ee. ss. aut rei sensibil' est i me^diate pse pri^s recipi
endi sensatoz p accns neccio ex hoc no p sic
quia arz. i p^o posterioz ca^l'. c^o Sig^e d'tiata sca
ex neccus. pbat q d'e est ex eis que sut p se p
hoc q ipa est ex neccus aut c'ledit q oia que
sut neccia sut aliquo mo pse q no oia p accns
vn q uide dic ex p se q accns no sut neccia
q hoc plures repetit. Sig^e ss. sensibilis ens
in sensu est neccio recepta sensatoir oz q q uei
at ei aliquo mo pse q no pure p accns q sic
i redio idem q pri^s q aut i ibid q n^l pure p accns
oio sit neccium as pbatur est ultis auctori
tatibz quas ad pns ppter breuitate dimitto.
¶ Istis ratoibz q uictis dico q necce est ee
sensu agente mo pdco. s. q est i me^diato pse pri^m
actm sensatoir dispositoi rei sensibil' a sensibili
generata vn bn q tiaud' e q no pono sensu agente
sic aliq ymaginati sut. s. q actio ei trasseat ad
sensibilia ext' aiam q q' uirtute ei ipa sensibilia
gnant suas motores sensit. in medys q organis
sensuu. hoc eni ee ridiculu. hoc. n. sicale po
llet i pbari i libro d' sensu q sensato ut d' i sensuit
intractatu d' sensu agente sz pono uirtute
aie nale effectiue hn huius actu qui est senti
re q i recepto hui actuis i q uada alia uirtute
nali aie i sensu. q spautai spez rei sensibil'q

ipm sensibile resseta^r ab vir^o actia bn pot
dici ss. actis quadam quirtus que e ipm ipl'
sentire dicatur. ss. passiuus. ¶ Contra hanc aut
sut difficultates no pauce quaz una e sic
ss. actis ut ipse est un^s ad oms sensatoes aut
ali q alia i^a diusoz sensuu q sensatoz. si di
catur q sit un^s solus actis oium sensatuu ali
ud ee^t in idi mirabile quia unu agens no debz
ee in mediatu pincipiu diusoz actuu sz spe
nuc ipe sensatoes sut diuse sz spem ut uisio
q auditio q hui g^o no erit un^s sensus d' oium istoz
sicut ille sensus sit ali q alia ad diusas sensatio
ne erit aliquis ali pt. v. s. pt uisiu q audi
tu q c. sz hoc est d' arz. in fo ca^l. Quod aut no
sic sensus pt. v. ¶ alia difficultas est q sic sensus
actis aut est i eodem organo q sensu passiuo
aut i alio si i eod' hoc ui^t i pole q unu q de
su' hat diusas uirtutes quaz una sit actia q
alia recepta et a^e quia agens q patiens sut
d' ut pz q p^s d' gnatoe u^o accipit i q. phys^o
ca^o d' uacuo sine dicatur q sit i in alio orga
na ab organo sensus passiui hoc est d' arz. q
no assignat alia organa n' sensuu passiuoz ut
satis patet i p^e. q oz assignare alia organa
diusa i eod' alis q ut i po^e n' sigendo q^r q c.
¶ Alia est dif quia sensibile debz ee alim aut
sensus hoc ui^e ee maifestu sicut sensus agens
ss sensibile ee^t ei obm pbatio quia si a^d sensibile
ee^t ei obm aut g^o ipe ss agens i ipm sensibile
aut ei s. pdioez suffacere omnio. n. uirtus aut
agit i suu obm aut pati ab eo sz ss. agens sicut
no agens no agens i sensibile hoc est maifestu
q hoc q cedunt nec ipm sensibile agens in ipm
agentem quia sensibile no agit i sensu nisi
sensu passiuu qui est p ipm sensatoir ad quez
dispoit. s. rei sensibil' g^o nullo mo est agens
ss. q confirmatur ista ro quia si aliquod sensibile
ee^t obm sensus acti aut ee^t ide sensibile q e
obm sensus passiui aut a^d sidicatur q ee^t
a^d hoc est d' risoriu quia tunc poneretur ad
sensibile a coloribz q a sonis q coloribz q ab
alys que sut obta sensuu passiuoz q est
absurdu q d' arz. in isto s^o. si dicatur q ee^t
idem sensibilem q est obm ss. passiui q ee^t
obm sensus acti hoc est mouens quia
diusaz uirtutu no debz ee unu obm sed
diusa ut est maifestu nunc aut ipe ss. actis
sic erit uirtus diusa a sensu passiuo q q
ca d' e^s a ponentes tibz ipm q^r q c. ¶ Tertia a^r
auctoritatibz multas p aut arz. i isto s^o capl'o
de in aut d' po^s q actu est. Ubi loquit' ubi loq(ui)t
d' ipo sentire dic hui opatoir actia sut ex in
uisibile audibile reliqua sensibiliu ecce q opo
simone arz. dic q sensibilia sut actia ipi se
tire tuc q sensus agens. ¶ In p^m priori ca
dic arz. q sentire est impati quod aut q moueri
ad accit q no ee^t nisi quia sensus ee^t passiuus
q^r q c. Itez i multis locis hui s^i dic arz. plane
q sensus reducatur a sensibili d' po^s ad actu q no
ee^t n' sensus ee^t passiuus a sensibili q i ro hui
dic sibi. idem. v^r aut sensibile ex po^s q ente ipm
actm acte. Citez auctoritatibz q^ms ex pssis
p^s quia dic exponendo lram arz. necce e n. si
sensus ee^t in uirtutis actiue ipe sentiret ex se q
no i diget insentire aliquo extseco. Itez sup
a^a pte. Istam aut po^s uni. q c. dic q mouens
pri^s p sectoez in sensu q ee^t ensseum sut extri
ceca sensata. q pticula seqnti dic c^m q sensus
no mo^e motu qui de^e q pssio nec cuibz ptcla
ribz sensibilibz q ista sut ex aiam. Itez i n. phys^o
co^e a^r. i. d' uiz altinis alcari dic c^m q sensus
sut d' uirtutibz passiuis no actiuis. Ex oibz his

ubi ut^r ee d' mentez arz. q hi^s. q sic aliquis ss.
actis p cognoscatur quia ut dic arz. i illa p^te sui
libri d'aia t aliaz libroz phre inuetat cognosce
tale uirtute q^r q c. ¶ Itez arguitur aut arz
in d' problematibz. q c ptcla trigessia sa me
tu ubi queritur q^r ss. no sut meliores i pte
dextra quam in sinistra r ndet q hez pass quia
dra d' p deo z sinistroz est t augente aut ss. pas
sui q r^e dicitur q i pte dextra q sinistra no di
ffi. tz uirtutes p melli ms' tonu i uirtutes
actiu ss. aut passiua q^r q c. vn ex hoc pot ar
gui sic si sensus aliq ee^nt acti tuc meliores ee^t
sensus pte dextra qua in sinistra q omis actia
uirtus sit melior i pte dextra sz hoc e q tra
na q c regulant quia i pluribz sensus oio sut for
tiores aut meliores in una pte qua i alia q
p^r q c. ¶ Ad p^m istoz r^ndeo v^r q sicut unus
q c. possem dic q ss. actis no e oio vnus ad
oms sensatoes actiua diusoz sensibiliu in p^r
dica q unigui sensibili est unus ss. ad oms
sensatoes diuersas alioz sensibiliu p diuersos. v. g.
vnus est actis sensato omnu uisibil'. alii sensus oi
um auditionu q sic r talis d'oe q sicut plu
res sensus qua ui au oppoitu dic arz. q at
no sit sensus ali^s pt q uinq z possum d'e breuit
q ipe loquitur ubi d' sensibilibz qui sut sola sensa
toniu no aut sut plures ss. qui sut plures sen
sationu q uilli. v. q sic est ver suppoit
aut q unicuiq z illoz correspodet uirtus ac
tiua alii sensationi nali r' grns tria ar. n. aia n
ee^t ea pse q nali actia ipoz sensationu aui
d' tiatu est prius ut pluies recitatu est q sic
oz intelligi p mo ci. ¶ Itez aliter pot dic sato
r abil' r q q arz. dic q aut no sic sensus alius
pt. v. sz hec dup^r pot itelli uno mo q unus
q uisq z illoz quos nu iat sic sit vnus no e
uni^s sz spem spall^s. et hoc coie tenetur et
plane dic c^m i caplo q tagibili alio mo q sic
v. itaq quibz coz i se est un^s loco q uba^r ip
est ver. vis. n. actis uisiois q receptis est vni
loco q uiso sicr audit q sic de alys nec plus
q cludunt ratoes arz. ut pz i spi actu lra n ul
la. n. coz q cludit q q^l quibz illoz sensuu i se
sit vnus p spem spall^s z ut m^d. est i sp^e cien
ti. ¶ Itez aliter pot dici q q arz. dic q aut no
sic sensus al' pt. v. dico aut hoc q c. in isto e
uiritate no accipit vnu q q z coz sensuu p
pillo qui causat sensu sensatoir q talio recip
sensato sz coit utroq nalr inepto sic q per
audita intellc utriq pri^s auditoir q sic d'ce
tis q p^e istos. v. sic i sua coitate acceptos
no e aliquis ali ss. sic arz. nuiando q put
at aggat actm p uno no ab sciate q i po e
plures sola^r. sz ratoez d' trina q sz q^s q sic no
est remotu q unu quez alioz q puteet p uno
qua uis utraq z distiguatur i p^m actm q i
primu passiuu q sidicas q no enuiat n illos
sensus d' q prius d'tiauit quae no d'tiauit
d' sibz actis dico p uno vn o ipe ud p^ene gna
pri^s aiaz ee cum motu p oms mo^s al' coz
mot ex quo necc^o quiat q utriq z sensu pa
ssiuo correspodet virt actia sensatoir ut prius
dcm est ut g^s i p moibz arz. nlla sic p dictio
r abilr est dic q p unu q uisq illoz sensuum
pter quos dic nlm aliu ee i telli utriq
pri^s sensatoir mo pdco si quis aut quereret
quibz istoz sensuu quos enumerat diui
datur i duo pri^s. pp quid q putat unu q q z
p uno me nua^s sensuu sibi is est qo sic de
tactu q spe sit plures sol^s. q^r pz p uno q pu
tat i t^o simone q fortassis hoc p tato e un^s
loco sensuu in quaqz. n. pte coz^s e tactus

cognosce^r calidu q frigidu q eade pte est cog^o
sces humidu q siccu q sic est i ceteris quia ui
p pri^s. actm uisiois in eade pte coi^s est q passiuo
q sic d' alys sumau' ¶ Ad aliaz dubitatoem
dico q ss actiuus est uno q eod' organo q
passiuo q ad inpbatoez huis dic q sic unu
q idem hz uirtute actiua q c. dico hic q
dup^r est uirtus actia quatu spectat ad ppoi
tu una est que est pri^s. alicui effecus ei dem
spei q ipa ut calitas est pncipiu actm ca
liditatis q tal' uirtus actia no est sil' q passi
ua p^s sibi corespodente p apue q po^s remo
ta ab actu receptiaz cal'itatis q tal' uirtus
trasmutatur alio suo. alia q a^e est uirtus
actia que no est pri^s. effecis ei dem spei q pa
sit altius spei aut gnis sic vir^e augmtatiua est
pri^s augmtatoir q uirtus motiua p luti est pri^o
motus localis q sic d' ceteis q tal' uir actia vn
pot ee sil' i eod' sbo q passiua q fert^s ea dem
forma qua q seqtur uir^e passiua seu recep
tia sic uir^o actia augmtatoir q recepta bn sic
in uno q eod' sbo q sil'r uirtus actia localis
motus q ualibz q uirtus recepta uni mo
tus bn sut i eadem pte cor^s aliquo mo
sic aut est i pposito q stat. n. q uirtus actia
ipi sentire seu sensatois no est a^d ei dem
spei q ipa sensatois sensatoe q^r q c. ¶ Quia
uirtus actia sensatois q uirtus recepti ipi^s
sic sit unu q eodem hic oz q cede illos qui
ponut spem sensibile ee pri^s. actm sensatois
ipi. n. ponut hui spem q ei uirtute ee sil'
q uirtute sensitiua q organa ipi^s sensus ymo quod
difficil' est pone ipam spem q ei uirtutem
actiua ee forma sensus que recip sensatoz
ut simpli^r. ¶ Intellectus agens est coe pri^s
actiuu intellectoir q spei intellis q tu ille
sil' est i eodem sbo q p^s. passiua receptia ipi^s
intell'ctois. s. intellectu po^s. sic uidebitur
in tertio sideus uoluerit q^r no ualet illa
dcio ¶ Ad alia pot dici q pottur difficilez
de obo sensus acti aqr utru ss. agat i ipm
sensu aut e d dem est q ss. actis agit sig^t
in ipm sensibile no sz ee reale q corpore
um ipi^s sensibil' itaq sensibile p suu ee reale
recipiat actoez ss. acti sz sz suu ee spuale
q hz i sensu p sua spem ipm representatem
spes. n. sensibil' representas ipm in mediatu
est receptiuu sensatoir qua p sic ss. actis
q sic ss. actis agit i eu sic pncipiu recep
toez sue opatoir hui aut spes sut exutis
opatois est ee spuale seu i ntentale ipi^s se
nsibilis q representat q tal ss. actis aliquali
dicatur agere in sensibili inquatu agit in
sensu informat spem sensibilem q hoc est
ideale q z ipa ss. sensibil' est in quoda mo
ipi^s forme. sensibil' saltim tanqua agitar ut uult
arz. i t^o huis q est sibi a^r. ac si diceretur sicut
intell'cs agens intellectu oz ee ei d' obm aut
g^l itell'ctus agens agit i ipm in tellectuale si
aut ei s^o no est d'd q intell'ctus agens agat i
telle quia i telle e quiditas rei i tellectus aut
agens n' agit in ipam quiditate rei ut ui^r mai
festu nec e ei quiditas. n. rei no mouet
intellctu agete nec agit i ipm ut q cedit
q cedetur q i tellit agens agit i tellc sz ee
q hz i aia i quatu agitur fun^a humanas
una opinione illi q^l i tellctu fora tu spe i
telli que e ee spale ipi^s intellis sibi aut
est i pposito ut dcm est q ad inpbatoez dd v^r
q d idem sensibile q e obm ss^o. passiui est
ob m ss. actiui sz aliu mo. ut uisibile est
obm ss. uisus acti aut e pduce oms uisiones

sibi aut(em) analysis. q(uo)d h(oc) quia diversarum virtutum non debet esse unum medium obiectum per diversa dicendum quod verum quod verum est diversis virtutibus que non sunt p(ri)ma unius sensationis sed diversarum ut est visus et auditus sed dicendum diversis virtutibus que sunt p(ri)ma unius sensationis non est necessarium quod omnino habeant diversa sensibilia quod obiectus nunc aut(em) sensus sunt passivus q(uo)d si activus sunt p(ri)ncipium unius actus sensationis ut intellectus agens et passivus sunt p(ri)ncipia unius actus sensationis sibi aut(em) et analysis q(uo)d (et)c.

Et est aliis ratio ut significatur an intellectus agens sit idem intellectus obiectum sicut intellectus possibilis ad n. q(uo)d sic quia ambo sunt principalia intellectus actum ipsum sensibile non est obiectum ut visus sic eiusdem n. est obiectum sicut passivum sic agentium in ipsum. est aut(em) obiectum activi sic in quod agit. sicut activus non procedit nec est remotum sensibile. dicitur agere sensibile hoc modo preparato quia agit me diante specie quam ipsa in sensu quia ipsa quidem actus primi forme sensate tetepotis ab ipsa sed a toto iam quo forte non differt sed spem ab ipso forte sensata ut color non est diversus sed unum a forte vere sunt sed receptio ad spem quod hec

Sed dubitatur circa hoc ut intellectus agens et unum sensatum sit esse omnium quam unum virtus actus omnium in idem quasi receptus quoties dicit sicut ibi dicitur quod unum agens non est principium unum numero diversorum sicut alteratus est quando hic a spem autem in motione ingeminet quasi receptus hoc dicitur quando sensatur motus sed ipse quod illud est sicut primo omnis sensatus est receptus sicut est esse sensi. Et sic ibi dicitur quod verum agens in medium non esse diversa sed spem sicut illo in illo diversis modo disposito sed possibile per specie a diversis formis sensatum, ut de ex divisio modo unius disponit sed a diversis specialiter agendum est alius disponitur quam ipsum disponit spem ut inquit ipsa quod ipsis dictatur quod non est diversus sequitur autem omne virtutes naturales activas sensibiles actionum sensationum sed ex specie spem sensationis quod sunt sensibilis sensationum diversum videri aliqua dictatum hoc sic enim virtutes specie sensibilium que ab aliis ponuntur principaliter activam sensationem ponuntur ex diversa sed spem specialissima sic viderit est de veritate remotum virtutes naturales activas sensationum sic intellectus esse ipsum spem specie hoc tamen sed est valde inconveniens dicere quod dico difficultate dicendum accidere quia que convenientius dignans dicere ut dictum est. Monstrare hoc forte fuit in textu alio. in secundo huius capitulo de potentia intellectiva dicere expresse. quia potentie anime modo quedam infinite videntur et valde infinite et multo plures quam famosum sit consuetum dicere eas esse si non distinguatur ab invicem sed distinctionem specierum suarum operationum nec tamen de qualibus earum necessarium fuit tractatum divisim constituere eo quod intellectum propinque sunt consimiles sibi invicem consimile enim est iudicium de operationibus earum non nisi unum sensibilem diversis in toto specie invisibile sicut aliquid per sua naturale potentia efficere auditionem aliquid de aliis visum de sensibilibus qui sunt secunda sensationem dicit alio uno sermone quod omnis talis est susceptiva specierum sine materia primo aut convenientia anime esse tamen activa omnium motivum qui sunt prop(ri)e animato et potentie omnium sensationum in quibus evidenter habe-mus actum sensuum et aliis quam anima talitate habent super ipsum sentire. sed g(ene)ratio non expressit quod virtus naturalis activa visionis albedinis est alia a virtute visionis nigredinis non sequitur ex hoc tales virtutes

virtutes non esse distinctas ab invicem sed propinque quia locus ab auctoritate non tenet negative nec est omni-nitus in sua doctrina quia hec veritas ex verbis suis ut patet de anima virtutes per dicens puto tamen ipsum insufficientiam in textu in tertio huius in verbis pre-allegatis sed in quodam infinite virtute exponendo ut dictum est aristoteles. generaliter breviloquus est sic de illis enim se breviter expediunt quia sic dicit linconiensis super primo posteriorum modus philosophorum est ponere verba que magis sunt ad intentionem pertinentia ad infinita te naturae que non sunt plurificata instrumentis quod potest uno de his tamen oportebit nos multiplicare sermone propter negantes et propter falsitatem doctrine illorum qui de novo erunt pluralia. Nunc restat solvere ad difficultates et auctoritates que videntur ista positionem reddere improbabile ad cuius evidentiam accipio sicut quod commentator dicitur super quintum methaphysice quod secundum philosophum duplex est agens seu efficiens quantum spectat ad propositum quoddam est agens disponens et preparans solum ad receptionem actus postremi seu complementi aliud est agens perfectionis complens scilicet quod in subiecto preparato seu disposito inducit actum postremum et ultimum complementum et ista divisio multitudinis convenit in quidditate perfectionum seu actuum accidentium sicut videmus quod in quidditate forme navis precedit actio artificialis preparans et dispo-nens ligna ad eam navis formam inducit forma navis sic ulterius modo loquendo ipsam educit de potentia sibi preparatam sicut in quidditate visionis colorum necessario convenit unum agens disponens medium ad receptionem huius intentionis sive spem et hoc est corpus illuminans diaphanum et aliud est agens complens et perficiens intentionem colorum que est ipsa forma coloris ut habetur in libro de hac autem distinctione sumitur evidens exemplum in septimo. ad visum finem commentario digressionis septimi solvit quedam rationem zenonis dicentis verba dicebat enim quod omne unumquodque cadens super saxum necessarium est quod quodlibet granum per se faciat sonum et sic quodlibet granum agit sonum cadentes super lapidem ita quod faciat modicum sonum necesse est ut unumquodque illorum operetur in lapidem quando simul cadunt operetur nec omnis operetur quamvis primo loco est ita quod unam partes non operatur in tactum ipsius quamvis in omnibus dictum et triginta non movet navem solus quod motiva est coniungitur cum ipsis quod preparata est pervenit a motore. xxviii. movebunt navem necesse quod unum quod est de triginta longitudinem navium preparatam ad movendum quod non habebat prius navem. sic quod xxviii. longitudinem de preparato navium ut quod ultimus motor est faciens tactum in quibus manifestum est quod secundum intendere quod quidam est movens preparans seu disponens mobile ad actum in tantum est solo vocat movens in potentia propinquam quod ei efficiens dicitur sicut potentia remota vel sic preparato ad actum sufficientem ultimum vel posteriorem illius vero est movens perficiens complens quod scilicet inducit in subiecto iam preparato actum intentum hoc est una distinctio satis manifesta quidem. Considerandum est ulterius quod quidam antiquorum philosophorum sicut aristoteles narrat posuerunt animam sensitivam esse compositam ex rebus sensibilibus quasi se realiter habere ipsa sensibilia ad hoc quod cognitio fit per similitudinem cognoscentis ad cognitum unde ad hoc quod anima omnia sensibilia cognosceret dicebat ipsam esse compositam ex sensibilibus omnibus ita quod terra terram cognosceret et igne ignem et sic de aliis. Ex hoc aut sequebatur quod anima sensitiva ad actum sentiendi non indiget moveri a sensibilibus nec aliquid accipere ab eis quia nullam potentiam receptivam seu passivam habebat respectu sensibilium quod relinquebat quod solum habebat virtutem activam respectu ipsorum

Contra hos philosophos pulcherrime arguit aristoteles breviter que-rit enim ab eis propter quid eorum sensuum non sit sensus hoc scilicet supponitur quod ipse ponebat propter quod sensus non sequitur se ipsos cum ipsi sic cognoscant sensibilia habent penes se sensibilia unde sensus deberet in exercitio agere continua nacta quorum est sensus quod sine his que sunt potentia non faciant sensationem vel quia non faciunt se ipsos sentire sine presentia exteriorum sensibilium consistit potestas potentie activa et non indigeat recipere a sensibilibus sed eos. Dico quod ista verba sequi sicut sic ipsi dicebant quod non reputat totiens quod ipsa anima sensitiva sic habeat in se actu sensibilia et nullo modo sit ipsa receptiva respectu ipsorum quod non contradicit. Manifestum est quod sensitiva non est activa. Sed supra solum secundum potentiam ad ipsa sensibilia vel ad eorum sensationes recipiendas per hoc aut(em) nunquam concluditur quod ipsum sensitivum habeat virtutem naturalem activam sensationis modo predicto. Ex his aut(em) determinatis faciliter patet modus intelligendi auctoritatem predictam quod nullo modo contradicunt illi positioni. In. aristoteles dicit quod huius oppositum omnis est. verum est activa disposi-tiva et preparativa ipsius sensibilis. n. presens generat in ipso suam spem ipsum in presente contra disponitur sensus ad recipiendum actum sentiendi et huius sensus disposito et preparato sensus virtus naturalis anime efficit cum ipso actu sentiendi et hoc modo salvabitur quod ipsa anima est cum presente corporis causa naturalem virtutem omnium motuum corporalium ut dictum sunt prius quod forte ad illud textum dicit quod in virtute sua quando dubitabat an oporteat sensibilia esse agentem animam sensitivam non movet sensus. non sed quod sunt intentiones sensibilia cum cum anima non sint tecteris et tactus in potentia non quasi ipsorum receptiva hoc enim dicere esset omnino ridiculum quia nunquam sensibilia et animam recipiunt in se sensationes nec preparans sensus color enim non recipit visionem quamvis in-cat. nec a spem suam quod ipsum spiritualiter representent et hoc est manifestum est enim coloris receptor quod sine colore est sed praedicto dicit eam esse ipsorum motivis quod non habent naturalem virtutem activam ut agitur in disponendo sensum ad sensationem et tale agens consuevit vocari agens in potentia vel movens et sic intelligit sensibilia esse ad sensationes quamvis autem coniter sua ratio quia oportet esse aliud motorem ad actum sentiendi non enim solum potest provenire ex parte sensus que est similiter quamvis aliquam sensationis quam diversitatis sicut nunc modo non est suffi-ciens causa diversitatis sed hoc non agens. Cum igitur sensibilis ex anima non sunt inter se cum anima in tenens ita quod anima habet eorum cogitatio alia tendit in ipsa quod unum necessarium quod est habet esse ab aliquo agente quod complet habitum activum et hoc sine dubio habet sensus. non est sensus actus nec est putandum sicut aliquis dicit quod per intellectum sensus intelligat sensibilium ipsarum reputationes ita quod sit sensus sensibilis extra animam sicut sensus ipsorum. Cum enim sensibilia et animam habeant sufficientes virtutes agendi suas sensus. Manifestum est quod sensibilis nullo modo per hoc conduceretur nec vere appetitum ipse eius sufficienti ad dubitandum quod oporteret ponere aliud motorem unum sicut in causa reddit dicere sed nulla efficientia habet nec esse digna ferre aliquod dubium quod provinciis excitato ipsius philosophia compositor autem fuit subtilissimus philosophus et profec-tissimus expositor. Unde supponens timuit se dubitare in illa virtute quod per experientiam dicendum et de hic, sic certe de hoc dicendum quia indiget pluralitate quia ali-qualiter videtur dictare aliquid quod tamen per affirmative ratio ad excellentiam aristoteles imponit hec verba sed aristoteles. tacuit hoc in sensu quamvis latenter concluserat intellectu sed aut(em) dictum reputat aliquam mirabile naturaliter in se sentito magis indiget declaratione quia aristoteles non debuit hoc tacere quod dico quod hoc dictum sic debet intelligi quod aristoteles tacuit hoc in sensu quia non erat famosius nec tanto cautius quod sicut in sensu quod in intellectu ita scilicet quod per hoc quod ita sit in sensu non plenarie nec convenit ita esse in intellectu quam declarato debet esse ex necessitate. sed probavit quod est in intellectu quod necessarium est esse virtutem intellectivam activam intellectionis quo

sic credit intellectum esse in sensu et ideo que probavit in-tellectum agentem esse sibi dicitur convenit similiter ad sensationem sic commentator ipso tractatu de sensu agente quamvis in nos dicere esse intellectum agentem sicut nos voluit

Hec ergo dicta sunt ad illam auctoritatem autem predictam quod est ad omnes sermones aristotelis quibus dicit quod sensibile reducit sensum de potentia ad actum. hoc enim est unumquodque agens dispositivum seu preparativum quamvis per quod sensibile tamen est unum activum hoc enim verum est modo predicto nec est ad propositum hoc quod aristoteles solet loqui de agente quod movet per actum quamvis licet agens disponens non sit agens quod perficit scilicet in actum postremum tamen per se est ordina-tum ad talem actum et sic non est agens per accidens non sit agens causale et fortuitum nec agens removens prohibens nec agens actum dimittens agentem per se sic igitur ipsum sensibile est motivum per se sensus ad actum suum primum quod est preparatio ad actum. scilicet quod per se est activum talis actus et talis et agens bene consideretur in sensus virtute aristoteles in quinto methaphysice distinguit generationes multiplices virtutes activas et passivas que sunt ei prius dispositiva ut videri in tertio predicto patet quia ad omnes auctoritates commentatoris enim ipse dicit quod est tamen sensitiva movet sensum ad suam speciem perfectionem hoc sine dubio verum est sic agentia preparativa et dispositiva philosophus quod ipse dicit quod sensus non movetur motu quod dicitur alteratio in animalibus partibus (et)c. verum est sic ab agente disponente. non enim per hoc vult commentator excludere omne illud agens quamvis sic diceret enim quod ipsius diceret aristoteles de triplici autem magis esse causam moventem sed omnes modos motus sive motus sive extimatus ut multotiens allegatum in proprium secundum potest quod illud dictum commentatoris intelligitur in arbitrio (et)c. nunc non pertinet rebus sensibilibus ita quod non excludat omne tempus ab isto tempore in quo visa sunt praedicta sensu quod loquitur de sensibilibus partibus quod hoc ut est plane intentio aristotelis et eius commentatoris sic per quantitatem similitudinem licet sed difficilius videtur quod dicit commentator quod sensus sunt potentie activae (et)c. sed sine dubio hoc non est contra positionem meam quia hic loquitur commentator de antiquis contra quos aristoteles arguit quod dicebatur prius quod esset in textu commentatoris quod sensus esset solum activae virtutes et nulla esset receptiva sic dicerent antiqui aut sequebatur ad eorum positionem tunc sic sic commentator dicit scilicet quod sensus non indiget extrinsecis sensibilibus ad sentiendum postquam enim nil recipit ab eis nec actus sentiendi reciperet in ipsis sensibilibus ad quod indigeretur principia eorum nisi enim non indiget ad suam operationem aliquo extrinseco nisi in quantum recipit aliquid ab eo vel quia agit in aliquo tantum ab illo extrinseco sic aut(em) non pono quod sensus esse activus quod nullius sit receptivus a sensibilibus prius unum per primum qui commentator enumerat. dico distincta esse duo principia scilicet tamen in actum quod primum receptivum sed est operationis quod est consimile quod dictum est. de quod non est de mente intellectus quod ipse dicit in physicorum. Sensus aut de virtutibus (et)c. hoc modo probo quod non omnes virtutes anime sensitive sunt active modo quod antiqui posuerunt ut dictum est prius (et)c. quod tamen sunt active ita quod actus eorum tamen exeat ad sensitiva quod recipiatur in sensibilibus sed alio modo ut omnis in fine. ad auctoritatem aristotelis in problematibus potest dici quod ipse potest ibi ista visionem in qua sensibile non aut necessario cuius verum sic similitas alias quod ei contingit quamvis movet non potest tanquam quod nec est sed apparet videre verum. n. illa libri est congregatur fuisse exposuit oportet diversas ad extrinsecum quo apparentes habet ad veritatem illorum problematum per quem dicendum duo aut non modo quod ista solutio ponitur ubi sic probat solum non sit necessarium aliquod est quia multotiens iteratur illa quod ea ponitur quedam

alie ruſſiones [illegible] forte meliores ſicut alias
[illegible] ſunt inque de quolibet [illegible] hoc [illegible] probati
argumentum eſt quia non eſt ma. uirtutes q
ſunt [illegible] in ſiniſtra ſolum eē diuiſa magedo.
[illegible] una uirtutum paſſiua pot magis eē paſſia
et ydonea ad recipiendum quam [illegible] Et ali poſſu
dicere q [illegible] quos pono actiuos agunt acti
bus [illegible] et pmotum [illegible] dam factus [illegible]
ſunt [illegible] et [illegible] nec [illegible] ex illa [illegible]
tutes aut [illegible] dextra ſunt meliores quam i
ſiniſtra [illegible] quia ſunt actiue [illegible] actibus
et ma. [illegible] ad q [illegible] utuntur colonibus
et ſpiritibus [illegible] propter [illegible]
quia [illegible] caloris pluries [illegible] ad [illegible]
[illegible] quam ad ſiniſtra ut ſcribit [illegible] q man
[illegible] meliores uirtutes ſunt [illegible]
tm quam in ſiniſtra [illegible] quia ſunt actiue. [illegible]
Ad uirtutem alr. ad primam [illegible] aut [illegible] cogno
[illegible] et dicebat [illegible] q iſta uirtus eſt no
cognoſcens [illegible] no eſt [illegible]
[illegible] uirtute [illegible] q tunc eet [illegible] nobi
[illegible] paſſiuo nego [illegible] q probatur quia
cognoſcens nobili no cognoſcente. dico q no cog
[illegible] dupliciter uno mo [illegible] q cognoſcens alio
mo [illegible] q eſt quantum ad ſuam eēn [illegible] nobili uerum eſt
poſt quod no cognoſcens [illegible] no cognoſcens quantum
ad [illegible] negatur cognitionis no eſt nobi
lius immo [illegible] nobile cognoſcente ut cognitum
q no cognoſcens eſt minus nobile quam cognoſcente tm
[illegible] q eſt no cognoſcens [illegible] ſua eēn [illegible] eē
melius ſimpliciter [illegible] aliqua q [illegible] cognoſcens [illegible]
[illegible] celeſtia [illegible] motore ſuo no [illegible] cogno
[illegible] tm ipſa [illegible] celeſtia celi eſt res ſimpliciter [illegible] no
bilior ſimpliciter quam ſit [illegible] ſic uult alr. in
[illegible] capitulo de [illegible] ubi dicit q [illegible] maior
celum [illegible] quam alia [illegible] plante tm [illegible]
mirabili q ipm celum ſit [illegible] plate aut q
alia non ſit [illegible] actum antiqui poſſuerunt
[illegible] ubi dicit plane q ualde inapmabile eſt q
alia [illegible] nec corrumpitur [illegible] q
[illegible] celeſtibus no [illegible] ac. [illegible]
[illegible] optimum [illegible] in genere cognoſcentium deus ipe eſt
nobili optio i genere cognoſcentium [illegible] eſt co
gnoſcens [illegible] intellectum [illegible] cognoſcere ignem
[illegible] nobilior ſimpliciter cello hec [illegible] eſt [illegible]
[illegible] pecadem [illegible] q cellum eſt ſim
[illegible] nobilior quam muſca quia eſt optimum q
[illegible] optimum in genere [illegible] deus [illegible]
eſt melius ſimpliciter optio in genere corruptibilium. Con
[illegible] optimum que [illegible] deus eſt. in [illegible]
[illegible] toti generi [illegible] ſimpliciter me
[illegible] toto genere corruptibilium [illegible]
[illegible] q ipm eē [illegible] eſt [illegible] eſt
[illegible] corruptibile ſic [illegible] in primo cel
[illegible] ac. Et arguitur [illegible] optimum
ac. [illegible] optimum in genere [illegible] ſimpliciter eſt meli
optio in genere [illegible] deus [illegible] optim
omnium [illegible] ut [illegible] patet
q toti generi [illegible] ſimpliciter eſt melius toto genere
[illegible] cellum [illegible] motore ſuo [illegible]
ſimpliciter [illegible] in motus [illegible]
[illegible] phyſ. [illegible]
de [illegible] orbis [illegible] celli [illegible] eſt
[illegible] propoſitum
ppoſitum [illegible] ſpecies rei ſenſibilis [illegible]
ſenſu no eſt [illegible] actum ſenſatoris [illegible] ac. optim
in genere aliquo ac. [illegible] optimum in genere actium
[illegible] eſt ſimpliciter melius in genere optio [illegible]
receptiuorum deus [illegible] qui eſt optimum ens eſt
quidam actus [illegible] omnium [illegible] receptiuorum
ut notum eſt [illegible] primus motor qui eſt opti
mus in genere actiuorum agentium eſt ſimpliciter melior
optio receptiuo [illegible] quia ſit idem [illegible] toti gen

actiuum [illegible] ſimpliciter melius toto genere [illegible] receptiuorum
ſiue paſſiuorum [illegible] ergo [illegible] ſic [illegible] ſpecies
eſt actus quidam [illegible] ſenſatoris [illegible] opti
mum uult [illegible] magis [illegible] defectus opti
[illegible] aliquo mo [illegible] eſt [illegible] uera [illegible] dicam ad
aliam rationem [illegible] q optimum [illegible] poſſum dicere q
uerum eſt q optimum generis illud cuius optimum eſt
melius optio [illegible] illa dignius ~~[illegible]~~ ſim quam optat
optimus eſt melius eſt [illegible] toto genere [illegible] optimum
cognoſcentium melius eſt optio no cognoſcente
uerum eſt [illegible] bonum nolo q omne cognoſcens ut
cognoſcens eſt [illegible] no ſimpliciter [illegible]
ipm eē melior [illegible] q muſca ut cognoſcens
eſt nobilior cello ut no cognoſcens tm hoc ſtat
q [illegible] celi [illegible] longe nobilior ſit quam muſca
[illegible] in propoſito [illegible] paſſiuum ut eſt cognoſcens
nobilior eſt [illegible] agente ut no cognoſcens eſt.
Cognoſcere n. eſt melius quam no cognoſcere ſic
[illegible] mo eſt perfectior negatur [illegible] prima
[illegible] hoc ſtat q [illegible] actiuus [illegible] ſua [illegible]
[illegible] nobilior eſt quam paſſiuus eo q [illegible]
nobiliſſima operatur [illegible] paſſiui Ali poſſu
dicere q iſta propoſitio alr. eſt intelligenda de
ſpeciebus ſpecialiſſimis eiuſdem generis in talibus enim
uerum eſt q [illegible] optimum unius eſt ſimpliciter nobilius
alio [illegible] eſt ſimpliciter nobilior [illegible]
[illegible] de homine [illegible]. Et [illegible] eſt quia
[illegible] eiſdem [illegible] ſpecialiſſime ſunt
equales [illegible] quantum ad ea que per ſe p
[illegible] ad quid [illegible] ad que [illegible] in diui
[illegible] eſt nobilior [illegible] in diuiduo alio
ſpeciei [illegible] alius [illegible] in diuiduo [illegible]
[illegible] eſt [illegible] in diuiduo [illegible]
eſt melius [illegible] media [illegible]
[illegible] optimum eſt minus [illegible]
[illegible] ſpeciei [illegible] ſimpliciter [illegible]
uera [illegible] equiuoca [illegible] analoga [illegible]
q eſt cognoſcens [illegible] no cognoſcens equiuoce
[illegible] eſt optimum cognoſce
[illegible] cognoſcentium [illegible]
[illegible] analogice [illegible] ſimpliciter [illegible]
q optimum [illegible] actuum eſt ſimpliciter melius [illegible] q
eſt actus quam [illegible] receptiua. deus n. q
eſt optimum actus [illegible] actu ſimpliciter eſt no
bilior [illegible] optimi [illegible]
poſſibili [illegible] q omne actus ſic ſimpliciter
[illegible]
Ad aliam principalem [illegible]
[illegible] ad hoc
ad uirtutem [illegible]
[illegible] receptum [illegible] ad
receptionem [illegible] ad
[illegible] requirit
[illegible]
requiritur [illegible] ad hoc ut recipiat in
[illegible] coloris [illegible] ſufficiat
[illegible] occultis
[illegible] ga
[illegible] ſufficit [illegible]
[illegible] ſi
plicat [illegible]
[illegible] ui
[illegible] uiſionem requiritur [illegible] obiecti ſine [illegible]
[illegible] recipiat
uiſione [illegible] tenendo
ex parte [illegible] dicere tenendo
q [illegible] uiſibili [illegible] fiet
uiſio [illegible] ſerma
[illegible] ſpeciem [illegible]
principium receptum uiſioni [illegible]
diſpoſito ſufficit ad [illegible] ad que eſt diſpoſi
[illegible] ſic ager no [illegible] ſenſi

ſufficiens ad actum [illegible] ſic [illegible] oppoſito [illegible] eſt [illegible]
ſenſu [illegible] Ad aliam principalem [illegible] q tunc actio
[illegible] ac. Et hec [illegible] q manifeſtiſſime [illegible]
[illegible] ei quia ea utitur ſic ponente [illegible] ac
tum [illegible] n. ille qui iſtam rationem induxit q [illegible]
rei ſenſibilis aut eius uirtus ſit in medio [illegible] per ſe
[illegible] ſenſatoris actum tunc actio [illegible] aut motus
[illegible] agens per ſe [illegible] oppoſitum dicit eē datum
[illegible] phyſ. ex quo [illegible] q ſenſatio no ab aliquo per ſe
principio actio [illegible] nec ab aliquo per ſe principio recep
tiuo q eſt abſurdum ut [illegible] eſt prius [illegible] n. effectus
per ſe [illegible] qui recipitur [illegible] aliqua [illegible] per ſe recep
tiua eſt ei ab aliquo [illegible] per ſe actio [illegible] ac. Verum
dicendum eſt n. talem rationem [illegible] ad remouendum hui
[illegible] ſpeciem [illegible] ſed quid dicetis ad hanc ra
tionem ipſe utique [illegible] hoc ſolutudinem [illegible] ea i [illegible]
rei [illegible] ut ma. [illegible] aut dice
[illegible] q [illegible] quia [illegible] actio per ſe [illegible]
ta [illegible] motus naturalis per ſe [illegible] de [illegible]
agentibus per ſe. [illegible] me. dicit [illegible] q [illegible]
anima idem eſt [illegible] motus [illegible] agens [illegible] [illegible] ſe mo
tor [illegible] Et [illegible] aut eet dicere q agens ſo
lum [illegible] eet [illegible] hoc inquiſitum eſt ab ali
[illegible] per ſe [illegible] ſeorſum [illegible] q motus [illegible] ab
agente per ſe [illegible] ad hoc [illegible] eſt
in [illegible] phyſ. q actio [illegible] motus Salua
reuerentia dico q [illegible] hoc n.
no eſt [illegible] ab alr. [illegible] nec [illegible] neque
[illegible] ſed [illegible] alr. q motus no eſt
[illegible] tamquam [illegible] per te nec tamquam [illegible]
Ex hoc no ſe q actio [illegible] no ſit actum agente
per ſe [illegible] ei q eſt actum per ſe agente [illegible]
q ſit terminus motus [illegible] alr.
uidere pot quilibet [illegible] ueritatis inſpiciendo
[illegible] ibidem Ad rationem [illegible] q
tunc [illegible] no eet ſuſceptio ac. [illegible] ſenſu q
[illegible] ſenſatoris nec [illegible] dicat ueritatem ſupius
[illegible] q [illegible] eſt [illegible] agens omnis motus [illegible]
[illegible] ſiue ueros [illegible] ut [illegible]
[illegible] intendo [illegible] ſenſu q [illegible] ſenſatoris
[illegible] eſt ita [illegible] ſenſus ac. quia [illegible]
ceptum [illegible] ſeu diſpoſitio ad actum [illegible] actus
ut [illegible] tenet [illegible] ſenſibilis ſit diſpoſito ad
recipiendum ſenſationem idem debet eē ſuſceptio ſen
ſationis [illegible] ſic intendendo q omne ſuſcep
tum [illegible] eſt receptum ſenſationis eſt recep
tum ſpeciei [illegible] hoc [illegible] quia [illegible]
[illegible] ſenſus eet receptio ac. debet eē uera per ſe
[illegible] alr. n. alr. [illegible] ut [illegible] aſſigna
[illegible] ſuo [illegible] q neceſſarium eſt dicere [illegible]
iſta no eet uera per ſe [illegible] primo [illegible] eet [illegible]
[illegible] ut [illegible] ex primo poſteriorum [illegible]
[illegible] ſuſceptio ſpecierum ſine materia q no eet
[illegible] aliquis [illegible] eet actus [illegible]
[illegible] iſta opinione q [illegible] ſuſceptum ſine ma [illegible]
[illegible] per ſe [illegible] primo ipſi ſenſui tamquam ſuo [illegible]
[illegible] ſine dubio no [illegible] alr. [illegible]
[illegible] ſenſus [illegible] eſt [illegible] eſt q
no ibi eſt [illegible] hoc eſt [illegible]
[illegible] ut dicit alr. [illegible] poſteriorum ſic eē ſu
ſceptum ſpeciei ſine ma. [illegible] ſ. [illegible]
[illegible] eſt hoc aut eſt [illegible]
recipit ſenſum ſine ma. ut aer [illegible] aqua [illegible]
diaſana [illegible] iſta [illegible] medii [illegible]
organum ab [illegible] ſenſibilibus ſic uult alex. in
libro de ſenſu [illegible] cap. [illegible]
[illegible] no [illegible] recipiet [illegible]
[illegible] ſpecierum ſenſus [illegible] n. [illegible] ſpecies recipit
[illegible] ut uult [illegible] libello ſuo de ſenſu et
ſenſato tm eē receptionem ſpeciei ſine ma. no [illegible]
[illegible] medio [illegible] ſenſu [illegible] aut [illegible]
eē aut analogice Paſſionis aut analogie [illegible]
[illegible] debet aſſignari ſecundum analogiam q eet
[illegible] ſecundum [illegible] principalis paſſionis aſſigna

aſſignaretur ei at [illegible] docet [illegible] ſup primo
poſteriorum [illegible] q ſ. no eſt [illegible] ſecundum huius q e
receptiuum ſpecierum ſine ma. Sed [illegible] alr. q [illegible] hoc
alr. errauit [illegible] uniuerſalis dico q no ſequitur
quia ad hoc q [illegible] erat [illegible] uniuerſalis no ſu
fficit q aſſignet [illegible] de [illegible] no [illegible] ſed oportet
q putet illud q no eſt primum ſecundum eē [illegible]
[illegible] ut placeat ipſum no eē ad primum ſecundum alr.
aut no putauit ſenſum eē [illegible] ſecundum receptum
ſpecierum ſine ma. immo [illegible] q [illegible] ipſum mei
recipiet ſpecies ſine ma. [illegible] uniuerſalis ſufficiet aut quantum ad [illegible] cap. [illegible]
tem de ſenſibilibus [illegible] ad remouendum quendam errorem
antiquorum ponentium ſenſum [illegible] ſenſi
bilia ſic dicebat [illegible] Ad aut n. errorem extirpa
torem ſpecierum [illegible] doctrina ſua ad ipſos ſenſus qui
ſunt [illegible] ſ. actus. Eſt aut [illegible] iſta aut
toritate [illegible] que forte [illegible] rationem
nouam q eſt loco huius rationis. ſ. no reputat [illegible]
tutem receptiua ſenſatoris ita q uirtus naturalis
[illegible] actiue ſenſatoris no eodem mo quo ſenſus [illegible]
ſecundum ſenſatoris [illegible] alr. [illegible] alr. [illegible]
eē cum actiua [illegible] motum [illegible] ut pri
us [illegible] eſt [illegible] ſunt de ſenſu qui eſt ſecundum [illegible]
[illegible] et [illegible] ea que [illegible]
ſunt [illegible] q [illegible] ſenſibilibus [illegible] reducatur ad actum ac.
[illegible] ei [illegible] ueritate [illegible] tm ſit [illegible]
[illegible] rei ueritatis [illegible]
[illegible] ſenſus receptiuus eſt uirtus naturalis actum ſen
ſatoris Licet aut [illegible] noctie ſen
ſum agente [illegible] dubitatio ut patet
ex dictis Ad aliam [illegible] q tunc iſta no eet uera q
cetera [illegible] conſequentiam quia [illegible] ſecundum
[illegible] naturalis [illegible] actiua [illegible] tamquam
agens perficiet [illegible] colores formam
[illegible] q [illegible] mouent [illegible] mutat ipſum diafanum
[illegible] actum [illegible] hoc eſt [illegible] ut [illegible] q [illegible] ut
dicit alr. [illegible] color eſt per ſe uiſibilia [illegible] no
per ſe [illegible] per ſe actio uiſionis ſiue tamquam
agens diſpoſitum [illegible] hoc ſufficit. Verum eſt [illegible] q color no
eet per ſe [illegible] ſenſus actus [illegible] largiet ei
formam [illegible] q [illegible] mouet ipſum medium q
[illegible] putauerunt antiqui de lumine [illegible] no
eſt ita [illegible] color per ſe [illegible] mouet [illegible] diafanum
et uiſſum [illegible] uirtus naturalis efficiat uiſionem
in uiſu diſpoſito per ſpeciem coloris Ad aliam [illegible]
q tunc ſ. paſſiuus ac. dico q [illegible] auctoritate
[illegible] probatur n. [illegible] rationem q ſ. [illegible] cognoſcat
ſpeciem rei ſenſibilis [illegible] ut uiſſus cognoſcat ſpeciem
coloris [illegible] oportuit [illegible] et [illegible] ma
[illegible] eſt ad [illegible] argumentum n. ſic cognitio fit paſſionatem
cognoſcentis ad cognitum ad [illegible] ſiue [illegible] aut
ſ. [illegible] ſimilitudinem ſpeciei ſenſibilis [illegible] quodam effects.
[illegible] ipſi ſpeciei effects [illegible] ſimilitudinem ad ſuam [illegible] ac.
[illegible] iſta rationem eē efficace quia [illegible] alr.
dico aut ad hanc rationem negando [illegible] no enim uiſſus
cognoſcat [illegible] illa uirtute naturalem [illegible] que cognoſcat
in [illegible] uiſione ſic [illegible] cognoſcat ſpeciem [illegible]
in medio [illegible] probatur quia cognitio fit paſſionalitudine
ac. dico q hec uerba [illegible] n. uerum eſt q ad
hoc q [illegible] noſtra [illegible] cognoſcat [illegible] ſimili
tudine [illegible] no ſe q [illegible] cognoſcat
eē [illegible] ſimilitudinem aliquam [illegible] ſ. ſic qui
dam [illegible] q [illegible] ſic [illegible] aliquam
ſimilitudinem ad ipſum ſe q ipſe ſ. cognoſceret [illegible]
q [illegible] eſt abſurdum [illegible] no [illegible]
n. dico q cognitio fit paſſionem ac. dico q ſi nos
loquimur de cognitione quam [illegible] ſ. [illegible] q [illegible]
[illegible] fit paſſionem ſ. ad [illegible] ſpeciem [illegible]
ab [illegible] reputatione [illegible] non
ſimilitudo quam [illegible] ad ſenſum actum ut ma. [illegible] non n.
eſt [illegible] actus [illegible] paſſiuo ipſum ſpeciem re
[illegible] aliquo [illegible] q [illegible] mutetur ab
eo ſic [illegible] de [illegible] negatio ſenſum agente

et posit spem sensibile esse p'r actum sensationis verum est q ipse adducat quasdam alias rones usque ad quinque que omnes solute sunt in suo tractatu de sensu agente. Sed pro brevitate et quia ille alie rones paucam aut nullam est difficultatem non nolo eas ad presens narrare nec solutionem p hoc tamen que hic sunt quibus premittatur poterit omnia talia argumenta solvere facile. Nunc restat dicere ad ultimam rationem quam opponit quedam sociorum nostrorum illam tamen puto meliorem omnibus aliis quas firmiter credo quod non illa posset possit inveniri aliqua ro demonstrativa ulterius. Cum igitur ipse dicat quod sicut sensus agens ipsum sensitivum esse in potentia essentiali ad sentire concedo illam conclusionem et omnes ipse enim non demonstrat oppositum sicut patet inspicienti totum opus eius nisi quod ipse videtur supponere quod sicut grave naturaliter secundum actum se habet ad descensum sic sensitivum se habet actum qui est sentire quem ipsum grave factum non est in potentia essentiali ad descensum sed in potentia actuali propter quod non indiget motore per se et ego dico quod illud non est aliquod per se notum quod grave factum non moveat se nisi pacienti vel modo de hoc est magna questio et difficultas inter expositores ut patet in 8 physicorum 29. et cetera. Nam tamen aliqui ulterius resolutio huius est ad inventum dubium et forte difficilis propositio et hec non est nota demonstrationis sufficientis ut patet ex primo posteriorum per ipsum quia nota per se est maioris certitudinis quam scitum quam sit ex conclusione 12° methaphysice. Dico tamen ulterius magis appropinquando solutioni rationis quod triplex est potentia essentialis ad aliquem actum. Quedam enim est potentia naturalis ad aliquem actum qui est in subiecto habente actum contrarium illi actui vel in subiecto vel in subiecto habente virtutem naturalem inclinantem ipsum ad actum contrarium ut dicimus quod aqua habet potentiam naturalem ad sursum sursum quia habet naturalem virtutem inclinantem ipsam ad motum deorsum simpliciter aut cum aliis mixtis simpliciter aut cum aliis mixtis et habet potentiam naturalem spheram aque. Forte pro tanto quia prima actus est contrarius talis potentie consequitur formaliter naturalem receptionem ipsius ut primo ipsius formam ad sursum quo movetur ad sursum sursum quo movetur ad sursum sursum secundum naturalem formam aque contrarie. Alio modo dicitur potentia essentialis que per essentiam suam est ordinata ad actum sic ad suum perfectionem et tamen non est in subiecto habente actum contrarium aut virtutem naturalem inclinantem ipsum ad actum contrarium quod hec distinctio sit vera quo necessaria est duo sic. Constat quod primum membrum est verum concedetur enim ab omnibus quod subiectum omne habens aliquem actum est in potentia essentiali ad actum contrarium ut terra et aqua que naturaliter habent gravitatem hoc scilicet terra est simpliciter et aqua non simpliciter aqua in respectu dicuntur esse in potentia essentiali ad levitatem et ad motum sursum. Sed quod aliud membrum sit verum sic patet constat enim quod causa per se motori correspondet aliqua potentia essentialis receptiva motus ut dicit Averroes in libro de causis. Cum igitur motor celi sit per se motor ipsius celi ut patet 8 physicorum necessarium est ipsum habere potentiam naturalem ad movendum motum circularem. Et tamen verum est quod ipsum celum non habet aliquem motum contrarium motui circulari aut virtutem naturalem inclinantem ipsum ad motum alium ut patet per celi et mundi. Relinquitur ergo ipsum habere potentiam naturalem ad motum isto modo quia habet potentiam que per suam essentiam ordinatur ad ipsum motum recipiendum simpliciter et patet in alio natura virtus angelica per se est movens ipsum angelum. Et sic ipsum angelicum habere potentiam essentialem ad talem motum et tamen certum est quod angelus non habet aliquem actum contrarium motui angelico nec aliquam virtutem naturalem inclinantem in motum contrarium quod patet quia de quo motu habeat potentiam essentialem ad istum motum angelicum. Tertio potest intellectus dici esse in potentia essentiali ad ipsam speciem intelligibilem et secundum istum in suo tractatu de agente intellectu intellectus possibilis non habet actum contrarium speciei intelligibili nec virtutem inclinantem ipsum ad speciem contrariam et tamen ipsum esse in potentia essentiali alio modo quia habet potentiam que per suam essentiam ordinatur ad actum ut patet ex his quod potentia essentialis dicitur dupliciter. Prima autem potentia est que scilicet est in subiecto non habente actum contrarium nec virtutem contrariam et non pro tanto quod solum patiens ordinetur ad actum sed pro tanto

quia solum patiens ordinetur ad actum sed pro tanto quia primo actum qui est in subiecto habente talem potentiam non est naturale secundo modo secundo virtutem sicut tamen grave facto actum extra nec sursum ipsum aptum natum et potens existens deorsum et tamen quod privatum est est in potentia sursum deorsum hec autem prius dicta et connexa non inest ipsi gravi naturaliter immo per necessitatem id est violenter habet ex causa actuali ideo dicatur potentia actualis que ipsum ad hoc quod tamen reducatur competendo essendi deorsum quam habet ipsum grave per essentiam suam causam ordinatur ad actum que est veritas deorsum habent igitur distinctionem ut sit tanta patet responsio ad hanc rationem. Cum enim dicatur quod sensitivum non est in potentia essentiali primo modo verum est quia nullum habet actum contrarium ipsi actui sentiendi nec virtutem inclinantem ipsum ad actum contrarium sed bene est in potentia essentiali secundo modo id est in potentia que per suam essentiam ordinatur ad actum que est sentire et talis potentia requiritur virtute per se reducta ad talem actum. Dicatur igitur perfectum ex quo generatur alterius fuit in potentia ad actum sentiendi et ipsum sensitivum in alio genere est in potentia naturali ad ipsum actum licet in tantum diversimode nam semel sic fuit in potentia essentiali quod habet aliquam formam naturalem contrariam illi forme cui est actus sentiendi nam formaliter naturalis semper est diversa a complexione saltem per indispositionem naturalem sed ipsum sensitivum nullam habet formam contrariam illi forme qua considerando sentire non spectat in potentia sed. Cum igitur ille concessit omnes propositiones sed rationis et quia probavimus sensum agentem esse per illam suppositionem que dicit sensationem dependet ab aliquo per se per actionem patet autem est evidentiam dicitur hoc esse verum quam tamen concessum est quod ad sensitivum est in potentia essentiali contra ab hoc opere quod sentire quod solum in actu est magis non restat nisi concedere illam conclusionem scilicet sensum agentem esse et hoc est quod volumus exprimere per presens illo.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE MSS

13 Giugno 1851
+ 12
147

cc. 135 nuovamente numerate, più una guardia
in principio, scritta, e una in fine, bianca; bian=
che le cc. 22, 67, 72, 110, 115.

16. 9. 1931 / IX t. l.

Finestra alla c. 6

Agosto 1975
[illegible]